

Výroční zpráva za rok 2009

Praha 2010

Obsah

Úvod	4
Orgány společnosti.....	13
Členové správní a dozorčí rady.....	15
Zasedání správní a dozorčí rady.....	17
Neziskové aktivity společnosti.....	19
Nerespektování platných zákonných norem.....	36
Archeologické výzkumy v roce 2009	37
Záchranné výzkumy	37
Zjišťovací výzkumy	73
Záchranné výzkumy prováděné formou dohledu s pozitivním výsledkem.....	80
Záchranné výzkumy prováděné formou dohledu s negativním výsledkem či dosud probíhající...	86
Soubory zpracovávané v keramické laboratoři v roce 2009	97
Zprávy o archeologické akci za rok 2009	97
Prezentace výsledků vědecko-výzkumné činnosti odborné veřejnosti	98
Nálezové zprávy	98
Publikační činnost odborných pracovníků společnosti v roce 2009	99
Konference, semináře, přednášky	100
Recenze a referáty o literatuře	101
Výstavy a prezentace	101
Tiskové zprávy v roce 2009.....	102
Hospodaření společnosti	103
Grafy	104
Organizační struktura společnosti	107
Složení správní a dozorčí rady	107
Personální obsazení	108
O nás.....	109
Adresář	110

Úvod

ARCHAIA Praha o. p. s. je česká nestátní nezisková organizace s právním statutem obecně prospěšné společnosti a je zapsána v rejstříku obecně prospěšných společností, vedeném Městským soudem v Praze (oddíl O, vložka 252). Posláním společnosti je ochrana, záchrana, dokumentace a výzkum archeologických a jiných historických památek, výchova a vzdělávání v oblasti archeologie a památkové péče. Společnost Archaia Praha o. p. s. disponuje „povolením k provádění archeologických výzkumů“, vydaným 27. září 2001 Ministerstvem kultury ČR, na jehož základě realizuje své poslání a poskytuje služby.

Uplynulý rok 2009 byl standardním rokem v dosavadním vývoji naší obecně prospěšné společnosti. Již jsme si zvykli na pravidelná střídání bohatších a chudších let, která jsou způsobena především absencí či prezencí rozsáhlého záchranného archeologického výzkumu v daném sledovaném účetním období. Masivní nárůst finančních prostředků (příjmů) je patrný vždy ob jeden rok s tím, že fakticky společnost spotřebovává standardní objem finančních prostředků (výdaje) a zvýšené příjmy jsou potom kompenzovány nutností výdajů spojených se zajištěním většího množství terénních pracovníků formou subdodávek. Existence jednoho většího záchranného archeologického výzkumu cca jednou za dva roky nám tedy výrazně zvýší celkové příjmy, ale zároveň navýší i nutné výdaje na subdodavatelsky dodávané práce. V uplynulém roce jsme se opět po delší době dostali v porovnání příjmů a výdajů do záporných čísel, avšak tato skutečnost je způsobena neuhrazenými náklady za dva měsíce terénní části záchranného archeologického výzkumu (březen a duben 2009) v areálu Vokovického dvora. V roce 2009 jsme museli uhradit náklady spojené s provozem tohoto výzkumu včetně výplat, zatímco finanční krytí jsme fakticky získali až v průběhu první poloviny roku 2010. Z tohoto důvodu je nutno na přehled příjmů a výdajů pohlížet s velkou opatrností. Zajímavým prvkem financování archeologických výzkumů v roce 2009, který zřejmě souvisí s finanční krizí, je výrazný nárůst podílu výzkumů hrazených z veřejných zdrojů, respektive z rozpočtů měst a obcí (až ¼ našich příjmů) na úkor soukromých stavebníků (podíl finančních prostředků v příjmech naší instituce klesl pod ½). Nezanedbatelný finanční objem jsme v uplynulém roce získali formou subdodávek na archeologické výzkumy jiných oprávněných organizací (cca ¼ příjmů), které byly opět v drtivé většině hrazeny z peněz veřejné sféry (především výzkum hradu ve Vimperku, podzemní garážová stání na Staroměstském náměstí v Mladé Boleslavi).

V průběhu dosavadních let se příliš nemění počet jednotlivých druhů archeologických výzkumů a ani všudypřítomnost ekonomické krize tuto skutečnost neodráží (pokud se tak nestane v následujícím roce 2010). Mírný pokles nejčastějších záchranných archeologických výzkumů prováděných formou dohledu na stavbách (v roce 2009 118 akcí) je naopak kompenzován téměř dvojnásobným nárůstem počtu neúčtovaných archeologických akcí na stavbách nepodnikajících subjektů (29 akcí). Mírně klesl počet zjišťovacích archeologických výzkumů, kterých jsme v roce 2009 provedli 8, ale zároveň vzrostl počet větších záchranných archeologických výzkumů.

Podstatnou část našich kapacit v první polovině roku vázal rozsáhlý záchranný archeologický výzkum v areálu Vokovického dvora v historickém jádru Vokovic. Na tento výzkum téměř kontinuálně navázal záchranný archeologický výzkum na Petřském náměstí, který probíhal až do prázdninových měsíců. Poměrně volnější období letních prázdnin a babího léta jsem prožili především na drobných menších výzkumech českých hradů (Pořešín, Vimperk, tvrz Tichá), abychom v čase podzimních plískanic opět vyrazili do terénu. V září byl zahájen plošný předstihový výzkum Staroměstského náměstí v Mladé Boleslavi a v listopadu záchranný archeologický výzkum v Praze 1 Na Rejdišti na Starém Městě pražském v budově Pražské konzervatoře.

V průběhu první poloviny roku 2009 byly drtivým zdrojem příjmů terénní aktivity spojené s archeologickým výzkumem v areálu Vokovického dvora. Jak jsme již upozornili výše, dostali jsme se z důvodu platební morálky stavebníka do velkých finančních problémů, které se s námi po celý rok táhly až do roku následujícího. Podstatnými zdroji příjmů potom byly středně velké akce hrazené z veřejných rozpočtů měst a obcí, jejichž pravidelný přísun umožnil naší společnosti přežít krizový rok 2009. Jednalo se především o výzkum na Petřském náměstí v Praze 1 (stavebníkem byla Městská část Praha 1), Staroměstském náměstí v Mladé Boleslavi (Statutární město Mladá Boleslav) či v areálu hradu ve Vimperku (Správa Chráněné krajinné oblasti Šumava). Doplnkovými zdroji potom byly průběžně prováděné etapy zpracování jednotlivých projektů do formy nálezových zpráv (především Truhlářská 16, Miškovice – řadové domy Garden Center Invest, Hostivařský dvůr – Kozinova). Vedle realizace již zmíněných terénních aktivit byly v průběhu roku zpracovávány projekty z předchozích let, na které již nebylo možno čerpat finanční prostředky (hotel IBIS, náměstí Republiky, Novomlýnská 7, Eunedpark). Formou odevzdání nálezové zprávy bylo ukončeno celkem 12 středně velkých či spíše drobnějších akcí, mezi nimiž je možno zdůraznit především nálezovou zprávu z archeologického výzkumu prováděného v trasách inženýrských sítí na hradě v Buštěhradě. V průběhu roku probíhalo také značné množství drobných akcí v okrajových částech velké Prahy, které se v loňském roce

nekoncentrovaly do tradiční obce Miškovice na severním okraji Prahy. V roce 2009 probíhaly tyto výzkumy na širokém teritoriu celé velké Prahy v různých katastrech (Vinohrady, Krč, Podolí, Šeberov, Záběhlce, Hlubočepy, Břevnov, Ruzyně, Řepy, Vokovice, Hloubětín, Miškovice, Prosek, Hostivař, Malešice, Michle, Vršovice a Kolovraty).

V průběhu roku proběhlo několik středně velkých záchranných archeologických výzkumů prováděných ve spolupráci s Archeologickým ústavem AV ČR Praha v. v. i. Především se jednalo o výzkum související s realizací tunelu Blanka (výzkum v trasách Letná – Špejchar a Špejchar – Prašný most pod vedením K. Tomkové, I. Herichové a I. Sýkorové) a výzkum na hradě ve Vimperku (T. Durdík). Další drobnější akce jsme prováděli pod vedením Tomáše Durdíka na hradě v Kamýku nad Vltavou (okr. Příbram), na hradě Pořešín (okr. Český Krumlov), na tvrzi Tichá (okr. Český Krumlov) a na hradě Zlenice (okr. Praha – východ).

Vyhodnocením výzkumu do závěrečné nálezové zprávy byl ukončen projekt výzkumu v trasách kanalizačních řadů v areálu hradu v Buštěhradě a několik dalších drobných výzkumů s pozitivním archeologickým zjištěním či výzkumů zjišťovacích.

Přes víceméně setrvalý počet probíhajících archeologických výzkumů jednotlivých kategorií v průběhu posledních let došlo opět k poklesu odeslané korespondence (680 dopisů). Nový mechanismus uzavírání objednávek na středně velké a menší terénní aktivity, namísto dřívějších smluv, se již druhým rokem projevil úbytkem uzavřených smluv o dílo na provedení záchranných archeologických výzkumů. Během roku 2009 bylo uzavřeno 15 smluv o dílo na záchranné archeologické výzkumy.

V průběhu roku 2009 intenzivně pokračovalo zpracování většího množství terénních archeologických výzkumů z předchozích let. Ve spolupráci s naší dceřinou organizací Archaia jih o. p. s. probíhalo zpracování předstihového výzkumu parcely v Truhlářské ulici 16 (přes 1.600 m²), které bylo ukončeno vyhotovením nálezové zprávy pro stavebníka objektu v červenci roku 2009. Dále postupně probíhalo zpracování plošných předstihových výzkumů na náměstí Republiky a hotelu IBIS, kterému se systematicky věnuje Karel Svoboda. Pokračovalo zpracování výzkumu v Novomlýnské ulici 7 (Vojtěch Kašpar), na ploše administrativní budovy Eunedpark (Vojtěch Kašpar – David Polcar) a především záchranného výzkumu v areálu Hostivařského dvora v Kozinově ulici, které má být dokončeno na počátku roku 2010.

Nejrozsáhlejší terénní aktivitou let 2008 a 2009 byl nepochybně výzkum více než 7.500 m² plochy dvou historických dvorů čp. 17 a 18 v historickém jádru Vokovic s kontinuálním osídlením od starší doby kamenné až do současnosti. Vedle tohoto výzkumu, jehož terénní část byla dokončena v dubnu roku 2009, proběhlo celkem osm zjišťovacích archeologických výzkumů, čtyři rozsáhlejší předstihové záchranné archeologické výzkumy (Petrské náměstí v Praze 1, Staroměstské náměstí v Mladé Boleslavi, budova Pražské konzervatoře Na Rejdišti v Praze 1, hrad Vimperk), jeden středně velký záchranný archeologický výzkum (hrad v Kamýku nad Vltavou), dvacet dva menších záchranných archeologických výzkumů a sto osmnáct záchranných archeologických výzkumů prováděných formou dohledu, z nichž pět výzkumů přineslo pozitivní archeologické zjištění. Dvacet devět záchranných archeologických výzkumů formou dohledu bylo realizováno pro fyzické osoby na nevýdělečných projektech (rodinné domy, garáže, bazény apod.) v režii naší společnosti, přičemž v jednom případě šlo o pozitivní nález (rodinný dům v prostoru již zkoumaného sídelního areálu z mladší doby bronzové v Miškovicích – Polabská). Na některých archeologických výzkumech jsme spolupracovali s dalšími subjekty. S naší mateřskou organizací Archaia o. s. jsme spolupracovali na zpracování výzkumu na náměstí Republiky v Praze, na zpracování výzkumu v areálu hradu v Buštěhradě (kanalizace), při průzkumu Melicharova vlastivědného muzea v Unhošti či souboru rodinných domů Ořešín Buštěhrad. Podíleli jsme se dále společně na výzkumech v historické jádru Mladé Boleslavi (Staroměstské náměstí či Bělská ulice) a na mnoha dalších drobných výzkumech (Kozojedy). Na zpracování výzkumu v Truhlářské ulici 16 jsme spolupracovali s naší dceřinou organizací Archaia Jih o. p. s., s níž jsme se také podíleli na terénní části výzkumu na náměstí v Kašperských horách. V průběhu roku jsme participovali také na záchranných archeologických výzkumech Archeologického ústavu AV ČR Praha v. v. i. Jednalo se především o záchranný archeologický výzkum probíhající v souvislosti s výstavbou vnitřního dálničního okruhu a tunelu Blanka v Praze 6 – Dejvicích a Střešovicích. Větší akcí byly dvě etapy výzkumu na hradě v jihočeském Vimperku, drobné akce byly prováděny na jihočeském hradě Pořešín, tvrzi Tichá či na středočeském hradě Zlenice (zde též ve spolupráci s Katedrou archeologie Západočeské univerzity v Plzni). Společnost Archaia Praha o. p. s. zajišťovala v průběhu roku 2009 výhradně výkon archeologické památkové péče na území hlavního města Prahy, který převzala od svého zakladatele, občanského sdružení Archaia. Na území Kraje středočeského naopak působilo formou garanta občanské sdružení Archaia o. s.

Značné množství větších i drobnějších terénních aktivit v průběhu roku 2009 poměrně výrazně vytížilo náš úzký kádr zaměstnanců, který je schopen samostatného vedení terénních částí záchranných archeologických výzkumů. Absence kvalitních a schopných lidí na těchto místech je bolestivá, ale výrazně větší problém vidíme v nedostatku lidí schopných terénní aktivity dotáhnout minimálně do podoby nálezové zprávy, nemluvě o odborné publikační aktivitě. Z tohoto důvodu dochází ke značným skluzům v plánovaném zpracování rozsáhlých

souborů terénní dokumentace z let 2003 až 2006. Proto dochází k posunutí termínů zpracování dokumentace a vyhotovení nálezových zpráv z velkých plošných výzkumů předchozích let (náměstí Republiky, hotel IBIS, Novomlýnská 7). Přes celkový mírný pokles počtu akcí v roce 2009 (182) probíhalo mnoho terénních aktivit, které vyčerpávaly omezené kapacity našich zaměstnanců. V průběhu roku jsme tedy náš kádr posílili o absolventa a bakaláře Opavské univerzity Kamila Peřinu a dlouhodobého asistenta archeologického výzkumu Jaroslava Nedbala, který přešel z našeho mateřského občanského sdružení.

Smluvní zajištění výzkumů a jednání s investorem leží zcela na bedrech ředitele společnosti Vojtěcha Kašpara a logistické i personální zajištění výzkumů značným počtem zaměstnanců (celkem 22 stálých pracovníků) bylo v uplynulém roce 2009 značně vyčerpávající. Pokračoval trend sledovatelný již v loňském a předloňském roce, kdy struktura zajišťovaných akcí dokládá nárůst stavební aktivity v okrajových částech Prahy a souvisí s výstavbou bytových domů a satelitních městeček rodinných domků. Oproti předchozím rokům však opět vzrostl počet akcí v centru Prahy, souvisejících především s výstavbou hotelových komplexů. Výrazně se zvyšuje podíl archeologických aktivit souvisejících s výstavbou financovanou městskými částmi (startovací byty, domovy důchodců či domy s pečovatelskou službou – Petrské náměstí, Lodecká ulice, Kajetánka). Výrazným zdrojem našich příjmů jsou subdodávky na výzkumech jiných oprávněných organizací, především naší mateřské organizace. Konkrétní ukázkou spolupráce naší společnosti s naším zakladatelem, občanským sdružením, je především společný projekt výzkumu zlenického hradu a průzkum i záchrana občanské plovárny v Senohrabech na břehu Sázavy. Ve druhé polovině července se zde opět sešli na společné „dovolené“ zaměstnanci obou organizací a strávili společně čtrnáct celkem klimaticky příznivých dnů při výzkumu předhradí zlenického hradu a především při opravě, obnově, údržbě a úklidu lázeňských kabin na přilehlé plovárně. Výzkum hradu související s jeho revitalizací je prováděn v kooperaci s občanským sdružením Zlenice – sdružení pro ochranu kulturního dědictví, zatímco výzkum plovárny je prováděn rukou v ruce s Občanským sdružením pro plovárnu a zachování přívozu. Vzájemné kontakty našich zaměstnanců s členy občanského sdružení se výrazně prohloubily v roce 2009, kdy jsme se opět po delší době setkali ve společných kancelářích. Tradiční jsou již naše společné výlety za hranice všedních dnů (v roce 2009 například výlet parníkem z Prahy do Mělníka a zpět).

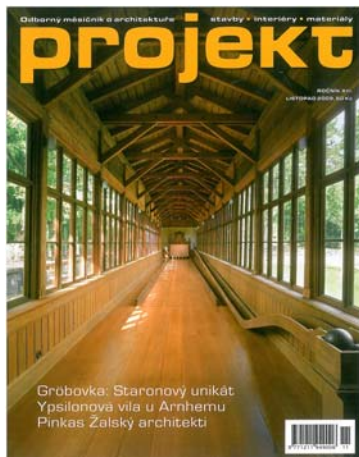
Standardní i intenzivní spolupráce s Archeologickým ústavem AV ČR Praha v. v. i. v uplynulém roce směřovala k dokončení zpracování rozsáhlého výzkumu v trasách inženýrských sítí v areálu hradu v Buštěhradě (vedoucím výzkumu byl T. Durdík za Archeologický ústav AV ČR Praha v. v. i. a P. Juřina za Archaia o. s.) či výzkum hradů Pořešín, Zlenice a tvrze Tichá (zde ve spolupráci s Katedrou archeologie Západočeské univerzity v Plzni).

V rámci výstavby tunelu Blanka jsme spolupracovali s I. Herichovou, I. Sýkorovou a K. Tomkovou na realizaci etap Pelc-Tyrolka – Špejchar a Špejchar – Prašný most. Na konci roku 2009 byla zahájena intenzivní spolupráce při realizaci záchranného archeologického výzkumu v objektu Pražské konzervatoře Na Rejdišti na Starém Městě pražském (J. Frolík).

Oproti předchozím rokům se nám podařilo ve větší míře zahájit terénní aktivity na území středočeského kraje. Nevedla k tomu naše aktivní účast ve Středočeské archeologické komisi, jak jsme se domnívali po rozhodnutí Krajského úřadu, že okresní muzea zřizovaná tímto úřadem nemohou provádět archeologické výzkumy, ale postupně

zkušenosti stavebníků s monopolním postavením Ústavu archeologické památkové péče středních Čech, jež postupně vede k enormnímu nárůstu akcí, které musí tato instituce zajistit. Tato skutečnost ovlivňuje počet i kvalitu těchto výzkumů a nepochybně se zpětně projeví absencí odborných výstupů a nálezových zpráv. Proto se na nás v průběhu roku obrátilo značné množství stavebníků, kteří nebyli spokojeni s návrhem postupu či rychlostí při zajištění záchranného archeologického výzkumu. Z tohoto důvodu jsme provedli několik větších akcí především v historické jádru Mladé Boleslavi (Staroměstské náměstí, Bělská ulice) či drobnější archeologické akce v Buštěhradě, Kozojedech či Unhošti.

Výrazný objem terénních aktivit byl také důvodem, proč se nepodařilo příliš rozšířit spektrum našich obecně prospěšných služeb potřebným směrem. Přesto se naši zaměstnanci v průběhu roku prezentovali na několika odborných fórech, konferencích, seminářích či na stránkách různých odborných i populárních publikací. Především se jednalo o významnou konferenci Praha archeologická – město UNESCO a jeho archeologické dědictví, která se konala v Clam-Gallasově paláci v Husově ulici v Praze ve dnech 19. až 21. května 2009 či 41. mezinárodní konferenci archeologie středověku ve Východočeském muzeu na zámku v Pardubicích ve dnech 21. až 25. září 2009. Ředitel společnosti pokračoval v přispívání do časopisu Projekt (vydavatel Mladá fronta), určenému především stavebníkům a investorům stavebních akcí. Na stránkách časopisu se v roce 2009 objevilo několik článků věnovaných zdařilým rekonstrukcím historických objektů či novostavbám, v nichž jsou prezentovány archeologické nálezy (Palladium na náměstí Republiky v Praze, Hotel Mandarin v Karmelitské ulici, Sladovna v Nymburce, Heroldova továrna v Nuslích).

Personální obsazení společnosti se v roce 2009 značně proměnilo a náš kolektiv byl posílen o několik spolupracovníků, kteří delší dobu pracovali v naší mateřské organizaci Archaia o. s. Již od roku 2008 nastoupil do naší společnosti nový archeolog Mgr. Sylwester Chmielowicz a asistent archeologického výzkumu Jaroslav Nedbal. Další významnou posilou v roce 2009 byl absolvent Opavské univerzity oboru archeologie bc. Kamil Peřina. Odborná administrativa byla posílena o Terezu Machkovou, mgr. Alexandru Pastorekovou a Alici Svatou, které se věnují především rozsáhlému projektu inventarizace archeologických nálezů a archivace dokumentace z archeologických výzkumů. Hospodaření celého roku 2009 již zpracovávala naše nová paní účetní Eva Bečvářová, která spolupracuje s naší personalistkou Františkou Vohnoutovou a Alicí Svatou při přípravě personálních a mzdových záležitostí. Pouze v případě nutného zajištění pracovníků na jednotlivé větší záchranné archeologické výzkumy bylo přistoupeno k posílení počtu stálých zaměstnanců o brigádníky na Dohody o provedené práci či Dohody o pracovní činnosti. Pravidelně spolupracujeme s naší mateřskou organizací Archaia o.s. při zajišťování pracovníků na záchranné archeologické výzkumy, v některých případech je naším partnerem další spřízněná organizace Gorgona o. s. V ojedinělých případech jsme zajišťovali dostatečný počet terénních pracovníků za pomoci agentury Nabrigadu.cz či subdodavatelky (Terra Verita, Archeoservis). Přes mírnou změnu k lepšímu v zajištění dostatečného odborného kádru nadále postrádáme schopné a práce ochotné absolventy vysokých škol, kteří by se chtěli podílet na intenzivním terénním výzkumu. Pokračující zpracování rozsáhlého výzkumu na náměstí Republiky váže po celý rok kapacity odborných zaměstnanců občanského sdružení, kteří nám citelně chybí ve struktuře obecně prospěšné společnosti. Přestože na několika akcích dobře spolupracujeme, příchod těchto lidí v následujících letech nepochybně přispěje k bezbolestnému fungování naší společnosti a především poskytne čas pro nezbytné zpracování již provedených terénních výzkumů.

V průběhu roku byla finanční situace společnosti vyrovnaná a stabilizovaná, přestože jsme se po značnou část roku pohybovali na hranici druhotné platební neschopnosti. Tu především způsobila neochota stavebníka uhradit dva měsíce rozsáhlého záchranného archeologického výzkumu v areálu Vokovického dvora, přičemž provozní náklady a mzdy související s tímto výzkumem jsme museli uhradit a zároveň za nezaplacené faktury jsme museli předem uhradit daň z přidané hodnoty. V průběhu roku se finanční situace postupně stabilizovala, byť rok skončil celkovou ztrátou, která však byla způsobena především výše zmíněnou skutečností. Vzhledem k tomu, že se společnost dostatečně vybavila základními pracovními prostředky v uplynulých letech, nebylo nutno v roce 2009 přistoupit k žádným větším nákupům. Větší výdaje byly spojeny pouze s obměnou kancelářské techniky. Finanční situace společnosti v uplynulém roce je detailně popsána ve výsledku účetní závěrky a zprávě auditora o výsledcích roční závěrky, které byly předloženy finančnímu úřadu do zákonného termínu 30. června 2010.

Rozsah kancelářských prostor v současné době kapacitním nárokům naší společnosti zcela postačuje. Od srpna roku 2007 máme uzavřenu smlouvu na kanceláře v prvním patře domu v Truhlářské ulici 20, čp. 1119 na Novém Městě pražském poblíž Petrského náměstí. Tato adresa je také od 4. října roku 2007 zanesena v rejstříku obecně prospěšných společností jako sídlo společnosti. Na tyto kancelářské prostory byla uzavřena dne 26. června 2007 s majiteli domu nájemní smlouva od 1. července 2007 do 1. července 2012 s možností dalšího prodloužení.

V průběhu roku byla opět věnována pozornost našemu depozitáři v Plchově u Třebíže. Postupně jsou do centrální evidence doplňovány nové archeologické nálezy získané terénními aktivitami. Průběžně probíhá výměna starých nekvalitních obalů a jsou nahrazovány novými. Nálezy ze starších akcí jsou tříděny a postupně katalogizovány. Celkový přehled archeologických nálezů bychom rádi výhledově prezentovali na našich webových stránkách. Způsob prezentace byl konzultován s našimi brněnskými kolegy z Archaia Brno o. p. s. a správcem webových stránek společnosti Černá a fialová. V současné době představuje náš depozitář skutečnou výkladní skříň naší společnosti. Čistý a utříděný depozitář disponuje lokačním seznamem a soupisem v databázovém SW, umožňujícím jednoduchou orientaci a práci s nálezy (vyhledávání, předávání). Případní zájemci o práci s naším materiálem mají k dispozici kompletně vybavenou badatelnu s možností přespání, s kuchyňkou, rekonstruovanou koupelnou a sociálním zařízením. Vedle archeologických nálezů je v našem depozitáři uloženo i značné množství archivních dokumentů (archiv účetních dokladů, archiv drobných nálezů, archiv dokumentace). V současné době disponujeme na základě nájemní smlouvy třemi patry bývalé sušičky chmele a temperovaným přízemím

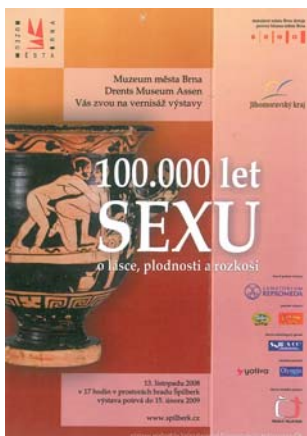

(osm místností) bývalého Tesco baráku, který byl zázemím plchovského zemědělského družstva (Agro Plchov). V uplynulých letech byla provedena totální revitalizace nejen prostor depozitáře (nová elektroinstalace, osvětlení, výstavba badatelské místnosti s přilehlou obytnou místností), ale především byly zcela zrevidovány, přebaleny a nově zaevidovány (v databázovém SW) všechny hmotné archeologické nálezy získané naší společností od roku 1991. Depozitář archeologických nálezů je tak díky usilovné práci mnoha našich zaměstnanců pod vedením správkyne depozitáře Šárky Juřinové v nejlepším stavu za dobu existence naší společnosti.

Laboratoře společnosti jsou nadále umístěny v Sixtově domě v Celetné ulici 2, čp. 553 na Starém Městě pražském (u Staroměstského náměstí). Společnost nadále využívala prostory v areálu Státního úřadu radiační ochrany v Bartoškově ulici 28 v Nuslích (Praha 4), kde je provozováno Malé muzeum archeologie. Jeho další rozšíření a především intenzivnější využívání je již možné, jelikož byla ukončena celková rekonstrukce celého

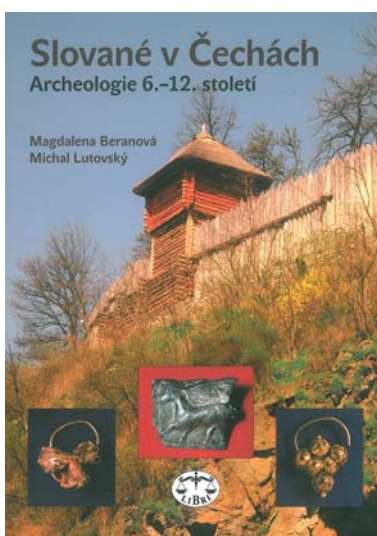
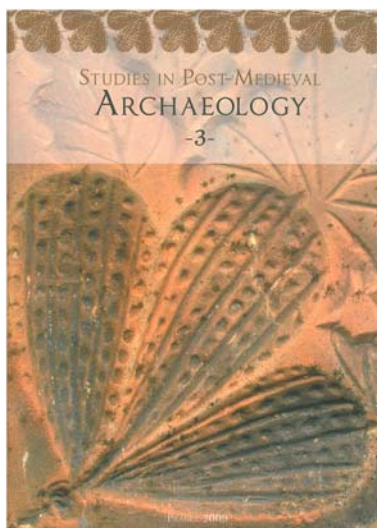
areálu včetně finální úpravy dvora. Malé muzeum archeologie v uplynulém roce navštívilo několik stovek návštěvníků (přes 300) a opětovně bylo využito archeologickou veřejností v září roku 2009, kdy se v jeho areálu konala Středočeská archeologická komise. Součástí expozice je prezentace časně slovanských pecí nalezených při rozsáhlém archeologickém výzkumu v Roztokách u Prahy v roce 2006. Expozice navozuje pohled do vltavského údolí v Roztokách u Prahy se stylizovaným pohledem do zahlobené časně slovanské chaty (návrh koncepce a realizace Vojtěch Kašpar, Martin Kuna, Isabela Skokanová, Jan Mjartan, Archaia Praha o. p. s. a Archaia o. s.). Vedle rekonstrukce pece je vystavena jedna z pecí in situ, tedy v podobě, jak byla nalezena a kompletně celá převezena do místní expozice. Poslední z trojice pecí představuje mezifázi při jejich stavbě – jádro pece tvořené několika kameny, na němž byla zaklenuta kopule pece. Celý areál byl dokončen finálními úpravami dvora, přičemž jeho kolaudaci navštívili významní představitelé SÚRO (ředitel Radim Filgas), SÚJB (předsedkyně Dana Drábová) a eurokomisař Vladimír Špidla. K zahájení expozice vydala naše společnost leták „Kamenné pece časně slovanských domů“.

V uplynulém roce 2009 jsme se také podíleli na realizaci několika výstav, které zajišťovaly jiné subjekty. Zapůjčením exponátů jsme se podíleli na výstavě „100.000 let sexu. O lásce, plodnosti a rozkoši“, která byla pořádána Muzeem města Brna ve východním křídle a přízemí západního křídla hradu Špilberk ve dnech 14. listopadu 2008 až 15. 2. 2009. Podobným způsobem jsme participovali na výstavě „Pražská mincovna (Peněžní vývoj v Čechách od 10. do 19. století)“, kterou pořádalo Muzeum hlavního města Prahy ve dnech 27. 5. až 23. 8. roku 2009. Nejvýznamnějším výstavním počinem však byla velmi intenzivní spolupráce s Muzeem hlavního města Prahy a Národním památkovým ústavem úz. odb. pracovištěm v hl. m. Praze na přípravě rozsáhlé výstavy „Cesta do hlubin města (12 nej... objevů pražské archeologie)“, která proběhla ve dnech 13. 5. 2009 až 10. 1. 2010 v Muzeu hlavního města Prahy. Kromě spolupráce na přípravě vlastní expozice se ředitel společnosti Vojtěch Kašpar aktivně zúčastnil i cyklu tematických přednášek, které pořádalo k výstavě Muzeum hlavního města Prahy.

V roce 2009 postupně probíhala příprava třetího ročníku konference Forum Archaeologiae Post-mediaevalis, kterou naše společnost pořádá každé dva roky a jejíž další ročník by se měl uskutečnit na jaře roku 2010. Toto pravidelné setkání novověkých archeologů by se mělo opět konat v paláci Unitaria v Anenské ulici č. 5 přímo v centru Starého Města pražského. Hlavním tématem konference budou „Písenné a ikonografické prameny v archeologii novověku“. Ke konferenci se snažíme vždy vydat sborník Studies in Post-medieval Archaeology, jehož třetí svazek spatřil světlo světa na konci roku 2009. Tentokrát byl tento cizojazyčný sborník s obsáhlými českými resumé a německými abstrakty věnován problematice keramiky („Novověká keramika. Výroba, sortiment a užití“). Dalším publikačním počinem, na kterém jsme se podíleli především autorsky, bylo vydání populárně laděné publikace „Náměstí Republiky – výzkum století“, která vyšla před koncem roku 2009.

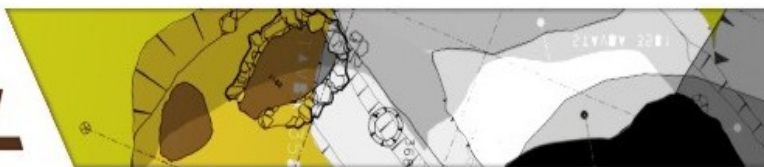
Pochopitelně jsme se i v uplynulém roce snažili rozšířit naše publikační aktivity o další vlastní knižní produkci. Bohužel připravovaná monografická edice s pracovním názvem *Archais Fontes* s plánovanými třemi svazky – Zaniklý sídlištní komplex Ústupenice na Sedlčansku, Archeologické poznání historie středního Botiče – katastry Vršovice, Nusle a Michle a Sídliště knovízské kultury v Praze 9 – Dolních Chabrech – naráží na nedostatek času k redakčnímu a technickému dopracování téměř připravených rukopisů. Vzhledem k absenci další vlastní publikační aktivity pokračovala naše společnost také v roce 2009 v pravidelné finanční podpoře publikačních aktivit jiných subjektů. V roce 2009 sice konkrétně nevyšlo žádné číslo sborníku z konference FUMA Forum Urbes Medii Aevi, ale jeho VI. svazek snad spatří světlo světa v průběhu roku 2010 s naší finanční podporou 30.000,- Kč. S identickou finanční podporou 30.000,- Kč z našich prostředků může počítat Společnost přátel starožitností, která v průběhu roku bude participovat s Archeologickým ústavem AV ČR Praha v. v. i. na vydání již 12. svazku specializovaného kastellologického sborníku *Castellologica bohemia*. Již tradiční spolupráce s renomovaným nakladatelstvím encyklopedické literatury Libri pokračovala i v průběhu roku 2009. Celkově jsme přispěli v roce 2009 částkou 100.000,- Kč na následující publikace: sedmý svazek publikace *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku* Karla Kuči, třetí vydání populární *Ilustrované encyklopedie českých hradů* Tomáše Durdíka, rozsáhlé encyklopedické dílo M. Lutovského a M. Beranové *Slované v Čechách. Archeologie 6.–12. století* a knihu Jiřího Kratochvíla *Pražské pošty – historie a současnost*. Další publikace podpořená z naší strany byl první díl *Pražských klášterů* Dušana Foltýna, věnovaný kapitulám a ústavům šlechticů. Jeho vydání však nakladatelství Libri posunulo minimálně do roku 2010. Naši podporu v příštím roce hodláme směřovat k vydání posledního, osmého svazku monumentálního díla Karla Kuči *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku (V–Ž)*. Mezi další zvažované publikační počiny patří druhý díl *Historických radnic Čech, Moravy a Slezska* Zdeňka Fišery a *Dějiny zemědělství v Čechách a na Moravě* dvojice autorů Magdalena Beranová a Antonín Kubačák.

Podobně jako v uplynulých letech jsme věnovali pozornost budování vlastní odborné knihovny (vedoucí knihovny Š. Jílková). Naše společnost i v uplynulém roce investovala cca 50.000,- Kč na nákup převážně zahraničních titulů, ale také standardní domácí produkce, která obohatila naši knihovnu o množství nových svazků. Katalogizace knihovny Společnosti přátel starožitností bohužel stále naráží na přetrvávající komplikace s vybavením knihovny odpovídajícím nábytkem a ochotou knihovnu inventarizovat. Odborná i správní rada podpořila snahu ředitele knihovny postupně zkatalogizovat a zpřístupnit veřejnosti či studentům. V rámci speciálního oddělení knihovny pokračoval projekt archivace pramenné základny k dějinám Prahy (ved. K. Samojská) a systematicky byl doplňován archiv (plány, historické plány, ikonografie, SHP atd.) na CD i na speciálním HD.

Na základě vypracované metodiky pokračovalo v roce 2009 postupné zpracovávání ohromného množství primární dokumentace z našich dosavadních archeologických výzkumů (na projektu participují J. Příhodová, A. Svatá, V. Kašpar a D. Břeň). V průběhu revize terénní dokumentace (písemná, kresebná, geodetická, fotografická, fotogrammetrická a mnoho dalších – včetně inženýrsko-geologických průzkumů či projektů a realizací staveb) je kladen maximální důraz na utřídění, digitalizaci a archivaci dosavadní dokumentace, přičemž veškeré údaje o uložení a podobě dokumentace obsahuje ke každé jednotlivé archeologické akci zvlášť vedená databáze. Veškerá dosavadní primární dokumentace z archeologických výzkumů, která je k dispozici v našich skladech či kancelářích, je postupně tříděna, evidována, digitalizována, archivována a bude výhledově prezentována na webových stránkách ve formě pdf souborů nálezových zpráv. Projekt byl zahájen nejnovějšími akcemi a retrogresivně postupuje proti

proudu času. V průběhu roku se podařilo tímto způsobem zpracovat naše mimopražské výzkumy a větší část výzkumných aktivit na území Prahy 10. Jednotlivé dokumenty jsou postupně skenovány, archivovány a ukládány do archivních složek ukončených archeologických výzkumů. Vytvořen byl speciální archivní databázový software a bylo zahájeno plnění databáze. Zároveň jsme navázali plodnou spolupráci s archivem Archeologického ústavu AV ČR Praha v. v. i., přičemž byla domluvena vzájemná výměna digitálních dat i spolupráce na plnění databáze Archeologických dokumentačních bodů a Internetové databáze terénních archeologických výzkumů.

Hledat

O NÁS

KONTAKTY

PŘEDMĚT ČINNOSTI

ARCHEOLOGICKÉ VÝZKUMY

PŘEHLED VÝZKUMŮ

ODBOŘNÉ AKTIVITY

DOWNLOAD

ZAJÍMAVÉ ODKAZY

AKTUALITY

NABÍDKA PRACOVNÍCH MÍST

POPULARIZACE A VZDĚLÁVÁNÍ

MALÉ MUZEUM ARCHEOLOGIE

PUBLIKAČNÍ AKTIVITY

KONFERENCE FAP A SBORNÍK SPMA

ARCHIV A KNIHOVNA

INFORMAČNÍ A KULTURNÍ CENTRUM

SPOLUPRÁCE SE STUDENTY

Aktuality

11. 12. 2009

Den otevřených dveří na archeologickém výzkumu na Staroměstském náměstí v Mladé Boleslavi

V pátek a v sobotu 20. a 21. listopadu se konal na záchranném archeologickém výzkumu na Staroměstském náměstí v Mladé Boleslavi den otevřených dveří, který přilákal v průběhu těchto dvou dnů ohromné množství zájemců o historické památky tohoto města.

V souvislosti s archeologickým výzkumem na Staroměstském náměstí v Mladé Boleslavi, který probíhal od září do konce listopadu tohoto roku před zahájením výstavby podzemního parkovacího domu, proběhl ve dnech 20. a 21. listopadu den otevřených dveří na archeologickém výzkumu. Ten pro zájemce z řad veřejnosti uspořádaly společnosti Archeo Pro o.p.s. a Archaia Praha o.p.s., které se podílely na provádění tohoto výzkumu realizovaného na základě smlouvy se Statutárním městem Mladá Boleslav. Během obou dnů navštívilo archeologický výzkum neuvěřitelných téměř 3.000 lidí, které přilákal nepochybně nejen vlastní

Závěrem bychom ještě rádi zmínili fungující webové stránky naší společnosti, které se snažíme v omezeném rozsahu našich možností postupně plnit novými informacemi s cílem informovat vás o aktualitách našeho spolkového života. Webové stránky, autorem jejichž koncepce je Vojtěch Kašpar a na jejichž realizaci se podílela brněnská společnost Černá a fialová s využitím zkušeností Archaia Brno o. p. s., naleznete na www.archaiapraha.cz. V současné době větší část stránek poskytuje inzerované informace, avšak intenzivně pracujeme především na zpřístupnění naší pramenné základny ve formě drobných anotací jednotlivých výzkumů i publikace rozsáhlejších nálezových zpráv ve formátech pdf. Přes snahy o doplnění informací však stále nejsme s jejich obsahem, především s jejich aktuálností a úplností, zcela spokojeni, jelikož jejich plnění leží v podstatě na bedrech dvou osob (Vojtěch Kašpar, Martin Vyšohlíd).

Nastíněný přehled našich výzkumných aktivit a střípků našeho spolkového života není nepochybně vyčerpávající. Podrobnější informace získáte letmým nahlédnutím do naší výroční zprávy za rok 2009, kterou právě držíte v ruce. Na následujících stranách se dočtete více o našich neziskových aktivitách i konkrétních archeologických výkumech. V neposlední řadě je nutno podotknout, že nechceme podlehnout uspokojení z našich stávajících aktivit, ke kterému poměrně dlouhá tradice naší organizace svádí. Pokusíme se tedy i v roce následujícím zkvalitnit naše veřejně prospěšné služby.

Vojtěch Kašpar

Orgány společnosti

Úvod

V roce 2009 nebylo nutno provádět žádné změny ve statutárních orgánech společnosti, jelikož ke změnám došlo v roce předchozím. Především byl zvolen nový předseda správní i dozorčí rady a byli nahrazeni dva členové správní i dozorčí rady, kterým uplynulo druhé tříleté funkční období. Správní i dozorčí rada pracovala v roce 2009 ve stejném složení, jak byla ustanovena na devatenáctém společném zasedání obou rad dne 20. června 2008.

V průběhu roku standardně proběhla dvě zasedání správních a dozorčích rad, jejichž program byl spojen především s plněním úkolů obou rad a nutných schvalovacích procesů daných zákonem o neziskových organizacích, zakládací listinou společnosti a statutem společnosti (říjen – schválení účetní závěrky, výroční zprávy a auditu; prosinec – vánoční zasedání a roční bilance). Oproti dosavadní praxi se první společná schůze správní a dozorčí rady v roce 2009 sešla až v průběhu října, jelikož komplikace způsobené s výměnou dlouholeté účetní a personalistky a převzetím agendy zcela novým pracovníkem, společně s nutností rekonstrukce účetnictví a roční závěrky za rok 2008, vedly k nutnosti posunutí termínu schůze až do druhé poloviny roku. Druhé zasedání obou rad již proběhlo standardně v průběhu prosince roku 2009.

Ředitelem společnosti byl po celý rok Vojtěch Kašpar, který byl dne 28. 6. 2007 ustanoven na základě konkurzního řízení ředitelem společnosti na další čtyři roky (druhé čtyřleté funkční období). Na základě plné moci od předsedy správní rady je ředitel oprávněn ke značnému množství úkonů. Mezi ně například patří (na základě jmenování do funkce a plné moci ze dne 28. 6. 2007) především řízení společnosti, zastupování společnosti navenek, uzavírání smluv o dílo, smluv o spolupráci, pracovních smluv se zaměstnanci společnosti, uzavírání nájemních smluv, zakládání a rušení bankovních kont a stanovení osob s dispozičním právem k účtům společnosti.

Ředitel společnosti

Ředitelem společnosti byl 7. dubna 2003 správní radou jmenován Vojtěch Kašpar. O čtyři roky později, 7. dubna 2007, uplynulo řediteli první čtyřleté funkční období a správní rada následně opět pověřila na svém zasedání 5. dubna roku 2007 stávajícího ředitele řízením společnosti do 31. července 2007. Zároveň správní rada rozhodla o vypsání výběrového řízení na ředitele společnosti, stanovila podmínky konkurzního řízení, způsob jeho vyhlášení a datum uzávěrky možných přihlášek k 31. květnu 2007. Na svém dalším zasedání 28. června 2007 správní rada vyhlásila výsledek výběrového řízení a ředitelem společnosti Archaia Praha o. p. s. se dnem 28. června 2007 stal na další druhé čtyřleté funkční období Vojtěch Kašpar.

Mgr. Vojtěch Kašpar (* 27. 4. 1969)

Studium archeologie, započaté na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze (postupně společně s českým jazykem, historií a etnologií v letech 1987–1996) dokončil na Univerzitě v Lodži v Polsku (1998–2001) a v roce 2001 získal titul magistra. Pracoval nejprve jako dělník a asistent v Archeologickém ústavu Československé akademie věd v Praze (1989–1992), od roku 1992 byl archeologem v občanském sdružení Archaia a od roku 2003 je ředitelem obecně prospěšné společnosti Archaia Praha o. p. s. V rámci svých terénních aktivit se podílel na desítkách rozsáhlých i menších záchranných archeologických výzkumů především v Pražské památkové rezervaci, ale také na mnoha opevněných sídlech v celých Čechách. Při výzkumech společnosti Archaia výrazně přispěl ke standardizaci a kodifikaci postupů a metod provádění a zpracování rozsáhlých plošných městských archeologických výzkumů. Působí rovněž jako jednatel nejstarší české historicko-vlastivědné organizace – Společnosti přátel

starožitností. Je členem redakční rady odborného sborníku *Castellologica bohemica*, specializovaného na problematiku opevněných sídel, redakční rady sborníku *Forum Urbes Medii Aevi* věnovaného archeologii středověkého města a sborníku *Studies in Post-medieval Archaeology* věnovaného problematice novověké archeologie. Zabývá se především středověkou archeologií, problematikou středověkých měst a hmotné kultury, především s důrazem na Nové Město pražské. Tuto problematiku zároveň od roku 2004 přednáší v rámci přednáškových cyklů *Archeologie středověké Prahy* na Katedře archeologie Západočeské univerzity v Plzni.

Správní rada

Statutární orgány společnosti (tedy správní a dozorčí rada) byly poprvé ustanoveny dne 21. června 2002. V polovině roku 2004 bylo přistoupeno k jejich částečné obnově. K dalším změnám ve správní radě společnosti došlo 28. května 2007 a 20. června 2008.

Správní rada po celý rok 2009 fungovala v tomto nezměněném složení:

PhDr. Zdeněk Lochmann (20. 6. 2008 zahájil první funkční období na 3 roky) – **předseda správní rady**
doc. PhDr. František Gabriel, PhD. (20. 6. 2008 zahájil druhý rok prvního tříletého funkčního období)
doc. PhDr. Jiří Musil, PhD. (20. 6. 2008 zahájil druhý rok druhého tříletého funkčního období)

Dozorčí rada

Kontrolním orgánem společnosti je dozorčí rada, která byla ustanovena dne 21. června 2002. V polovině roku 2004 bylo přistoupeno k její částečné obnově a k dalším změnám v dozorčí radě společnosti došlo 28. května 2007 a 20. června 2008.

Dozorčí rada po celý rok 2009 fungovala v tomto nezměněném složení:

David Merta (20. 6. 2008 zahájil první funkční období na 3 roky) – **předseda dozorčí rady**
PhDr. Michal Tryml (20. 6. 2008 zahájil druhý rok druhého funkčního období)
Mgr. Jan Turek (20. 6. 2008 zahájil druhý rok prvního tříletého funkčního období)

Odborná rada

Poradním orgánem ředitele společnosti je podle zakládací listiny odborná rada, která byla ustanovena na jejím prvním zasedání 29. června 2004. Odborná rada společnosti se v roce 2009 sešla pouze jednou, a to na svém šestém zasedání 12. června 2009. V úvodu zasedání bylo konstatováno, že na základě zakládací listiny a statutu společnosti splňuje nový zaměstnanec Mgr. Sylwester Chmielowiec podmínky pro členství v odborné radě. Následně bylo jeho členství v odborné radě jednomyslně potvrzeno. Ředitel společnosti dále informoval odbornou radu o stavu příprav Výroční zprávy za rok 2009 a roční závěrky, která bude společně s výrokem auditora k dispozici až na podzim tohoto roku. Zdržení bylo způsobeno především nedostatky ve vedení účetnictví v předchozích letech, které vedly k ukončení spolupráce s dosavadní účetní a angažování nové pracovní síly na tento post. Zdlouhavé předávání a nutnost poskytnout relevantní podklady pro auditora vedly k výrazné prodlevě s vyhotovením účetní závěrky. Následně byly odborné radě podány informace o výsledcích hospodaření v uplynulém roce, současném stavu a perspektivách personálního obsazení a zajištění chodu společnosti (včetně prostorového zajištění) v druhé polovině roku. Závěrem byly diskutovány některé dlouhodobé projekty, které jsou v různém stadiu realizace a jejichž naplně plně odpovídají poslání naší společnosti. Jedná se o průběžně probíhající vnitřní neziskové projekty, které považuje ředitel společnosti za smysluplné (depozitář, webové stránky, Malé muzeum archeologie, podpora publikačních aktivit, archeologické výzkumy v režii naší společnosti, novověká konference a sborník z této konference, odborná knihovna, knihovna Společnosti přátel starožitností, archivace pramenů k dějinám Prahy, archivace dokumentace z archeologických výzkumů).

Odborná rada na konci roku 2009 fungovala v tomto složení:

PhDr. Jaromír Žegklitz (od 29. 6. 2004 člen a předseda odborné rady)
Mgr. Vojtěch Kašpar (od 29. 6. 2004 člen odborné rady)
Mgr. Kateřina Samojská (od 6. 6. 2007 člen odborné rady)
Mgr. Sylwester Chmielowiec (od 12. 6. 2009 člen odborné rady)

PhDr. Jaromír Žegklitz (* 9. 4. 1959)

Obor historie studoval na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze (1978–1982) a získal titul PhDr. v roce 1983. V letech 1982–1991 pracoval v Archeologickém ústavu Československé akademie věd v Praze, pak byl činným v Občanském institutu Praha, který spoluzakládal podobně jako Občanskou demokratickou alianci (ODA). Od roku 2003 opět pracuje v oboru archeologie v obecně prospěšné společnosti Archaia Praha o. p. s. Zabývá se archeologií novověku, keramikou a kachlovým materiálem, připravil výstavu „Pražské kachle doby gotické a renesanční“ (Pražské středisko státní památkové péče a ochrany přírody, Praha 1990–91). V letech 1987–1991 byl předsedou odborné skupiny pro postmedievální archeologii

Československé společnosti archeologické při Československé akademii věd v Praze. Je vedoucím redaktorem specializovaného cizojazyčného sborníku *Studies In Post-medieval Archaeology*, který se specializuje na problematiku novověké archeologie. Od roku 2004 je předsedou odborné rady společnosti *Archaia Praha* o. p. s.

Členové správní a dozorčí rady

PhDr. Zdeněk Lochmann (* 20. 1. 1955) – předseda správní rady

Archeologii vystudoval v letech 1977–81 na FF UJEP v Brně (v roce 1982 získal titul PhDr.) a následně pracoval v několika okresních muzeích jako archeolog (v letech 1981–1984 v Náchodě, v roce 1984 v Kladně a v letech 1985 až 1986 v Muzeu hlavního města Prahy). Od roku 1987 do roku 1988 prodléval na studijním pobytu v Národním muzeu v Praze a následně nastoupil do archeologického oddělení Pražského střediska státní památkové péče a ochrany přírody (dnes Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v hlavním městě Praze). V rámci svých odborných aktivit na poli středověké archeologie se specializoval na problematiku opevněných sídel a jejich hmotné kultury, prováděl záchranné archeologické výzkumy na ohrožených lokalitách v Pražské památkové rezervaci a především se podílel na organizačním a legislativním zajištění fungování Pražské archeologické komise, jejímž je tajemníkem. Aktivním byl i na poli komunální politiky (místostarosta městské části).

Doc. PhDr. Jiří Musil, PhD. (* 10. 4. 1967) – člen správní rady

Studoval klasickou archeologii na FF UK v Praze, kde pokračoval a dokončil doktorandské studium. Ihned po ukončení studia nastoupil do Ústavu pro klasickou archeologii, kde působí dodnes a aktivně se podílí na výchově nové generace našich klasických archeologů. Intenzivně se věnuje dokladům přítomnosti římských vojsk na našem území a aktivně se podílí na výzkumech římských lokalit u Mušova na jižní Moravě. Specializuje se na problematiku římských militárií, dočasných římských vojenských táborů a jejich odrazu v archeologických i písemných pramenech. Své poznatky prezentuje především na seminářích a přednáškách věnovaných archeologii římských provincií v Ústavu pro klasickou archeologii FF UK a je spoluautorem základních skript pro studenty tohoto oboru. Vedle domácích výzkumů se podílel i na několika zahraničních expedicích (Bulharsko, Egypt). Dlouhodobě aktivně činný je i v komunální politice (starosta obce).

Doc. PhDr. František Gabriel, PhD. (* 4. 1. 1949) – člen správní rady

V letech 1969–74 studoval archeologii a dějiny umění na FF UJEP v Brně, titul PhDr. získal na FF UK v roce 1982. V letech 1974–75 pracoval jako dělník v expozituře Archeologického ústavu AV ČR a následně v letech 1975–88 jako archeolog v Krajském muzeu v Teplicích (pracoviště Bílina). Po krátkém působení v projektové a inženýrské organizaci Ministerstva kultury v Praze mezi lety 1988–90 nastoupil v roce 1991 do Památkového ústavu v Ústí nad Labem na detašované pracoviště v České Lípě, které sám zakládal a vybudoval (dnes Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ústí nad Labem, odloučené pracoviště Česká Lípa). Intenzivně se zabývá středověkou archeologií, především opevněných sídel (výzkumy hradů – Helfenburk u Úštěku, Česká Lípa), zděnou profánní i sakrální architekturou, městskou archeologií i hmotnou kulturou středověku. Své bohaté zkušenosti využívá při svém pedagogickém působení na Univerzitě J. E. Purkyně v Ústí nad Labem.

David Merta (*18. 1. 1967) – předseda dozorčí rady

V letech 1987–1994 studoval český jazyk a historii, posléze archeologii a historii na FF MU v Brně. V letech 1994–1997 byl terénním technikem v Ústavu archeologické památkové péče v Brně (ÚAPP Brno), od roku 1997 samostatně vedl terénní výzkumy. Mezi lety 1997–2002 intenzivně působil jako vedoucí terénní specialista a archeolog v nestátní archeologické společnosti Archaia o. s. a následně od roku 2002 ve společnosti Archaia Brno o. p. s. (od roku 2002 je členem odborné rady, zástupcem ředitele této společnosti a vedoucím brněnského pracoviště). V rámci svých četných aktivit se věnoval především výzkumům v historickém centru Brna a na mnoha dalších moravských lokalitách. Specializuje se na urbánní městskou archeologii, studium středověké měšťanské architektury, zvláště nejstarších kamenných domů z konce 13. a 14. století. Dále se zabývá prezentací a modelovými rekonstrukcemi archeologických objektů, středověkými technologiemi či hmotnou kulturu raného a vrcholného středověku i novověku. Je členem redakční rady specializovaného sborníku Forum Urbes Medii Aevi. Od roku 2006 je ředitelem obecně prospěšné společnosti Archaia Brno o. p. s.

PhDr. Michal Tryml (* 14. 5. 1946) – člen dozorčí rady

Poté, co vystudoval archeologii na FF UK v roce 1971, nastoupil do archeologického oddělení Pražského střediska státní památkové péče a ochrany přírody (dnes Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v hlavním městě Praze). Na svém působišti stál u zrodu intenzivnějšího archeologického zájmu o středověké a novověké archeologické situace v Pražské památkové rezervaci a podílel se na vytváření metodiky a způsobu vedení záchranných archeologických výzkumů na lokalitách ohrožených stavební aktivitou. Za svého dlouholetého působení v NPÚ provedl desítky rozsáhlých i menších záchranných archeologických výzkumů především na Malé Straně a Starém Městě pražském. V rámci svého zaměření na archeologii středověkého města, především Prahy, se detailněji zabývá nejstarší zděnou architekturou středověkého města a jako jeden z prvních věnoval větší pozornost archeologickému poznání do té doby opomíjeného teritoria Nového Města pražského.

Mgr. Jan Turek (* 19. 6. 1970) – člen dozorčí rady

Na studia archeologie, ukončená v roce 1993 na FF UK v Praze, navázal ročním (1995) postgraduálním studiem na univerzitě v Sheffieldu. V letech 1993–99 pracoval v oddělení prostorové archeologie Archeologického ústavu AV ČR v Praze a od roku 1999 přednášel na Katedře archeologie Fakulty humanitních studií (nyní FF) Západočeské univerzity v Plzni. V současné době pracuje jako odborný pracovník – archeolog v Ústavu archeologické památkové péče středních Čech. Zabývá se především kamennou broušenou industrií českého eneolitu (pozdní doby kamenné), kulturou lidu se zvoncovitými poháry, pohřebním rituem, společenskou strukturou a symbolickými systémy závěrečné etapy eneolitu, organizací produkce a komunikací v rámci pravěké Evropy. Vedle teoretického studia se především v období svého působení v Archeologickém ústavu AV ČR podílel na mnoha záchranných (Jenštejn, Tišice) i systematických (Uhy) výzkumech a účastnil se několika zahraničních expedic.

Vojtěch Kašpar

Zasedání správní a dozorčí rady

Dvacáté první zasedání správní a dozorčí rady

Dvacáté první zasedání správní a dozorčí rady proběhlo 20. října 2009 v kancelářích společnosti v Truhlářské ulici 20 na Novém Městě pražském. Jednání se účastnili dva členové správní rady (předseda PhDr. Zdeněk Lochmann a doc. PhDr. František Gabriel PhD.; omluven byl doc. PhDr. Jiří Musil PhD.), všichni členové dozorčí rady (David Merta, Mgr. Jan Turek a PhDr. Michal Tryml), ředitel společnosti Mgr. Vojtěch Kašpar a předseda občanského sdružení Archaia o. s. PhDr. Petr Juřina za zakladatele. K části jednání byla přizvána účetní Eva Bečvářová a auditor Ing. Pavel Slípka.

Schůze byla zahájena předsedou správní rady PhDr. Zdeňkem Lochmannem. Ten konstatoval, že se obě rady sešly v dostatečném počtu a jsou tedy usnášeníschopné. Ředitel společnosti Vojtěch Kašpar dále předložil správní a dozorčí radě návrh programu, který představil předseda správní rady PhDr. Zdeněk Lochmann. K navrženému programu nebylo ze strany správní ani dozorčí rady připomínek či doplňků a navržený program schůze byl členy správní a dozorčí rady jednomyslně přijat.

V úvodu seznámil ředitel společnosti, společně s účetní a auditorem, správní a dozorčí radu s hospodařením společnosti v uplynulém roce, roční závěrkou, rozpracovaným auditem, revizí a inventarizací majetku. Tyto nezbytné úkony probíhaly v průběhu celého roku a souvisely především s nedostatky, které po sobě zanechala bývalá účetní M. Ulbrichová. Bylo konstatováno, že nedostatky byly z větší části rekonstruovány a odstraněny. V termínu daném Finančním úřadem bylo podáno daňové přiznání a zaplacený daňový výměr. Proběhla inventarizace majetku. Auditor přislíbil do poloviny listopadu dodat svůj výrok auditora k účetní závěrce za roky 2007 a 2008. Následně ředitel společnosti Archaia Praha o. p. s. předložil správní a dozorčí radě definitivní verzi Výroční zprávy za rok 2008. Ke zprávě byla vedena diskuse a následně správní a dozorčí rada konstatovala, že zpráva obsahuje všechny náležitosti vyžadované zákonem o obecně prospěšných společnostech i zakládací listinou společnosti. Poté byla Výroční zpráva za rok 2008, jak ji předložil ředitel společnosti, členy správní i dozorčí rady jednomyslně přijata.

Následně byla vedena diskuse k předložené roční závěrce hospodaření společnosti v minulém roce, která je součástí Výroční zprávy za rok 2008. Předseda dozorčí rady David Merta seznámil přítomné členy správní a dozorčí rady s výsledkem kontrolní činnosti ve zprávě o výsledcích kontrolní činnosti. Konstatoval, že neshledává v hospodaření společnosti v roce 2008 žádných nedostatků. Tuto skutečnost by měla podpořit i zpráva auditora o výsledku ověření správnosti roční závěrky za rok 2008, která bude součástí Výroční zprávy a bude dodána do poloviny listopadu roku 2009. Následně byla jednomyslně přijata roční účetní závěrka za rok 2008, která je součástí Výroční zprávy za rok 2008. Ředitel společnosti se zavázal zajistit vydání Výroční zprávy za roky 2007 a 2008 do 10. prosince roku 2009, včetně zprávy auditora.

Následně se správní a dozorčí rada zabývala podobou statutárních orgánů společnosti. Předseda správní rady konstatoval, že v průběhu roku 2009 nedošlo k žádným změnám ve složení správní a dozorčí rady a obě dvě rady nadále zasedají v totožném složení.

Správní rada pracuje od 20. 6. 2008 v následujícím složení:

PhDr. Zdeněk Lochmann (probíhá druhý rok prvního tříletého funkčního období) – předseda správní rady

Doc. PhDr. Jiří Musil, PhD. (probíhá třetí rok druhého tříletého funkčního období)

Doc. PhDr. František Gabriel, PhD. (probíhá třetí rok prvního tříletého funkčního období)

Dozorčí rada pracuje od 20. 6. 2008 v následujícím složení:

David Merta (probíhá druhý rok prvního tříletého funkčního období) – předseda dozorčí rady

PhDr. Michal Tryml (probíhá třetí rok druhého tříletého funkčního období)

Mgr. Jan Turek (probíhá třetí rok prvního tříletého funkčního období)

Ředitel dále informoval obě rady o skutečnosti, že další změny ve složení správních a dozorčích rad budou nutné v červnu roku 2010, a následně jednání bylo vedeno ve snaze tyto změny připravit tak, aby bylo možno v duchu zakládací listiny schválit změny ve statutárních orgánech společnosti na příštím zasedání správní a dozorčí rady v červnu 2010.

V dalším průběhu zasedání seznámil ředitel společnosti Vojtěch Kašpar přítomné členy správní a dozorčí rady s činností společnosti v průběhu roku 2009 a informoval o současném personálním obsazení a zajištění chodu společnosti. Konstatoval zároveň, že stávající prostorové zajištění chodu společnosti je zcela dostačující. Nezbytná a nemalá pozornost byla věnována především obecně prospěšným službám, které v duchu veřejné služby naše společnost poskytuje především formou několika vnitřních nevýdělečných projektů (projekt depozitář – databáze a evidence nálezového fondu; archiv dokumentace archeologických výzkumů; webové stránky; Malé muzeum archeologie a realizace expozice časné slovanských pecí; podpora publikačních aktivit; vlastní publikační aktivity; záchranné archeologické výzkumy v režii naší společnosti; projekt výzkumu tvrze v Popovicích; expedice Zlenice 2009; Forum Archaeologiae Post-mediaevalis – konference věnovaná problematice novověké archeologie; sborník Studies In Post-medieval Archaeology; knihovna společnosti; knihovna Společnosti přátel starožitností; projekt archivace obrazových pramenů k dějinám Prahy apod.).

Větší pozornost byla věnována instalaci a katalogizaci knihovny Společnosti přátel starožitností, která naráží na omezené vybavení kanceláří a převažující neochotu věnovat tomuto projektu čas a finanční prostředky. Správní i dozorčí rada jednoznačně považuje tento projekt za smysluplný a doporučuje v rámci možností jeho faktickou realizaci. Zcela na závěr členové správní i dozorčí rady velmi ocenili dobrou a aktuální podobu webových stránek společnosti.

Dvacáté druhé zasedání správní a dozorčí rady

Dvacáté druhé společné zasedání správní a dozorčí rady proběhlo 1. prosince 2009 v kancelářích společnosti v Truhlářské ulici 20 na Novém Městě pražském. Jednání se účastnili všichni členové správní rady (předseda PhDr. Zdeněk Lochmann, doc. PhDr. František Gabriel PhD. a doc. PhDr. Jiří Musil PhD.), dva členové dozorčí rady (David Merta a Mgr. Jan Turek; omluven byl PhDr. Michal Tryml), ředitel společnosti Mgr. Vojtěch Kašpar a předseda občanského sdružení Archaia o. s. PhDr. Petr Juřina za zakladatele. Předseda správní rady konstatoval, že jsou přítomni všichni členové správní a většina členů dozorčí rady a obě rady jsou tedy usnášeníschopné.

V úvodu bylo přistoupeno ke schválení programu, který na základě výzvy předsedy správní rady PhDr. Zdeňka Lochmanna představil ředitel společnosti Vojtěch Kašpar. Program dvacátého druhého společného zasedání byl jednomyslně přijat a následně předložil ředitel společnosti Archaia Praha o. p. s. správní a dozorčí radě definitivní verze Výročních zpráv za rok 2007 a 2008 ve formě standardní svázané publikace s nákladem 100 ks, které obsahují kopie výroku auditora k účetním závěrkám. V této souvislosti také informoval ředitel společnosti obě rady o stávající finanční situaci společnosti a předpokládaném výsledku hospodaření společnosti v roce 2009 (ke konci října), včetně písemné podoby. Správní rada vzala informace o stavu hospodaření společnosti v roce 2009 na vědomí.

V následující části programu byla věnována pozornost podobě statutárních orgánů společnosti. V průběhu druhé poloviny roku nedošlo k žádným změnám ve složení správní a dozorčí rady a obě dvě rady nadále zasedají v totožném složení.

Správní rada pracuje v následujícím složení:

PhDr. Zdeněk Lochmann (probíhá druhý rok prvního tříletého funkčního období) – předseda správní rady

doc. PhDr. Jiří Musil, PhD. (probíhá třetí rok druhého tříletého funkčního období)

doc. PhDr. František Gabriel, PhD. (probíhá třetí rok prvního tříletého funkčního období)

Dozorčí rada pracuje v následujícím složení:

David Merta (probíhá druhý rok prvního tříletého funkčního období) – předseda dozorčí rady

PhDr. Michal Tryml (probíhá třetí rok druhého tříletého funkčního období)

Mgr. Jan Turek (probíhá třetí rok prvního tříletého funkčního období)

Ředitel společnosti v této souvislosti informoval obě rady o skutečnosti, že v průběhu června následujícího roku 2010 vyprší druhé tříleté funkční období členům správní i dozorčí rady (PhDr. Jiří Musil, PhD., PhDr. Michal Tryml). Na jejich uvolněná místa ve správní a dozorčí radě bude nutno v průběhu června roku 2010 zvolit nástupce. Z tohoto důvodu je nezbytné uspořádat v průběhu června příštího roku společné volební zasedání obou rad (dvacáté třetí), aby bylo možno připravit veškeré náležitosti k následnému zápisu do rejstříku obecně prospěšných společností. Na toto červnové zasedání přislíbil ředitel společnosti zajistit písemné stanovisko odborné rady společnosti ARCHAIA Praha o. p. s., v jejíž kompetenci je navrhování kandidátů na uvolněná místa ve správní a dozorčí radě, i všechny další nutné podklady a náležitosti k novému zápisu změn ve statutárních orgánech společnosti u Městského soudu v Praze.

V následujícím bodu informoval ředitel společnosti přítomné členy správní a dozorčí rady o možných aktivitách společnosti v následujícím roce 2010, plánovaných projektech a výhledech. Bohatá diskuse byla vedena především z důvodu jistého útlumu stavební aktivity, která je předpokládána v příštím roce. Ředitel představil probíhající projekty, které by měly pokračovat i v příštím roce, a další rozjednané aktivity s výhledem zahájení v roce příštím. Členové správní a dozorčí rady vzali informace ředitele společnosti na vědomí.

Správní i dozorčí rada následně vyslechla informace o stávajícím personálním obsazení a prostorovém zajištění společnosti v dalších letech i neziskových obecně prospěšných aktivitách, která správní a dozorčí rada považuje za potřebné a nanejvýše žádoucí. Jedná se například o projekt revitalizace depozitáře v Plchově a inventarizace nálezového fondu či projekt archivních fondů dokumentace archeologických výzkumů. Velká pozornost je věnována webovým stránkám či Malému muzeu archeologie v Bartoškově ulici. Dalšími soustavně podporovanými projekty jsou podpora publikačních aktivit jiných subjektů, neúčtované záchranné archeologické výzkumy, výzkumy prováděné v režii naší společnosti (výzkum tvrze v Popovicích, výzkum hradu Zlenice a senohrabské plovárny), budování odborné knihovny, výstavní aktivity, katalogizace a zpřístupnění knihovny Společnosti přátel starožitností či archivace pramenné základny k dějinám Prahy. Mimořádný důraz byl kladen na zdárné dokončení a vydání třetího svazku sborníku *Studies in Post-mediaeval Archaeology* a na přípravu třetího ročníku konference *Forum Archaeologiae Post-mediaevalis*, která se má uskutečnit v Praze na jaře roku 2010.

Obě rady byly též seznámeny se skutečností, že v průběhu přípravy podkladů pro auditora proběhla v průběhu roku 2009 inventarizace a revize majetku společnosti, včetně veškerých vystavených faktur a nákupů od zahájení existence společnosti v roce 2003, včetně inventarizace zakoupených SW. V této souvislosti ředitel společnosti Vojtěch Kašpar informoval správní a dozorčí radu o skutečnosti, že na základě nového zákona o auditorech, platném od dubna roku 2009, je nutné, aby správní rada určila konkrétního auditora, který provede audit účetní závěrky za rok 2009. Předseda správní rady PhDr. Zdeněk Lochmann navrhl, aby byl auditem roční závěrky za rok 2009 pověřen ing. Pavel Slípka, s jehož dosavadním působením byla shledána maximální spokojenost. Jelikož nebylo dalších návrhů, dal předseda správní rady o tomto návrhu hlasovat, přičemž správní rada jednohlasně pověřila ing. Pavla Slípku provedením auditu roční závěrky za rok 2009.

V závěru se správní a dozorčí rada zabývala hodnocením činnosti společnosti a jejího ředitele v uplynulém roce a vyjádřila s činností společnosti v uplynulém roce 2009 uspokojení, stejně jako s činností ředitele. Následně předseda správní rady Zdeněk Lochmann ukončil dvacáté druhé společné zasedání správní a dozorčí rady společnosti Archaia Praha o. p. s. a doporučil svolat další, dvacáté třetí zasedání správní a dozorčí rady na průběh června roku 2010.

Vojtěch Kašpar

Neziskové aktivity společnosti

Neúčtované archeologické výzkumy

Jedním ze základních poslání naší obecně prospěšné společnosti v rámci neziskové činnosti je provádění záchranných archeologických výzkumů na stavbách fyzických nepodnikajících subjektů, tzv. neúčtovaných dohledů. Také v uplynulém roce 2009 jsme provedli vedle četných záchranných archeologických výzkumů prováděných formou dohledu na objednávku či na smlouvu o dílo celkem 29 neúčtovaných záchranných archeologických výzkumů formou dohledu na lokalitách dotčených stavební aktivitou fyzických stavebníků (stavby rodinných domů či jejich přístavby, garáže u rodinných domů apod.). Oproti předchozím rokům se nejednalo o archeologické výzkumy koncentrované do katastru obce Miškovice v Praze 9, ale výzkumy byly prováděny na území velké Prahy v různých katastrech (Vinohrady, Krč, Podolí, Šeberov, Záběhlce, Hlubočepy, Břevnov, Ruzyně, Řepy, Vokovice, Hloubětín, Miškovice, Prosek, Hostivař, Malešice, Michle, Vršovice a Kolovraty). Většina sledovaných stavebních akcí nepřinesla pozitivní archeologický nálezk, s výjimkou jediné akce na okraji souboru rodinných domů „Polabská“ v katastru Miškovic, kde probíhaly rozsáhlé archeologické výzkumy v uplynulých letech. Vedle jednoho objektu knovízské kultury byl (zřejmě

v místě změny geologického podloží) dokumentován severní okraj sídliště z mladší doby bronzové na hraně údolí Mratínského (Červenomlýnského) potoka. Na tuto akci jsme připraveni požádat o celkem 25.000,- Kč z fondu Podpory záchranných archeologických výzkumů spravovaného Národním památkovým ústavem – územním odborným pracovištěm v hl. m. Praze, pokud bude tento fond v roce 2010 Ministerstvem kultury zřízen. V roce 2009 jsme naopak z tohoto fondu obdrželi finanční prostředky ve výši 34.000,- Kč za záchranný archeologický výzkum realizovaný ještě v roce 2008 v rámci výstavby rodinného domu na místě obytného souboru „Na Kačence“ parc. č. 310/101 (stavebníkem byla rodina Hůrkova).

Výzkum tvrze v Popovicích, okr. Benešov

Pravidelně od roku 2003 spolupracuje naše společnost s restituenty (rodina Formánkových) na záchraně zdevastované tvrze v Popovicích u Benešova. V rámci nezbytných památkových úprav zde provádíme ve vlastní režii drobnou archeologickou sondáž, která je vynucena památkovými úpravami, statickým zajištěním a záchranou tohoto unikátního objektu. Snažíme se tímto způsobem přispět a pomoci osvětlenému vlastníkovi objektu při záchraně této ojedinělé památky. V první etapě (2003) byla provedena drobná sondáž při statickém zajištění jihozápadního křídla nad rybníkem. V následujícím roce bylo objeveno zaniklé renesanční palácové křídlo pod recentním jižním křídlem tvrze. Následně byla provedena nevelká sondáž při jihovýchodním nádvorním nároží jižního křídla tvrze (lihovarské křídlo z přelomu 19. a 20. století). V nevelké sondě pro zapuštění čističky odpadních vod byla pod novověkými úpravami povrchu nádvoří zachycena mohutná koruna středověké obvodové hradby. Po nálezů zděné konstrukce bylo posunuto místo zapuštění technologického komponentu čističky tak, aby nebyla narušena vlastní objevená zeď. Hloubení sondy bylo zastaveno na hladině spodní vody, aniž bylo dosaženo středověkých stratigrafií.

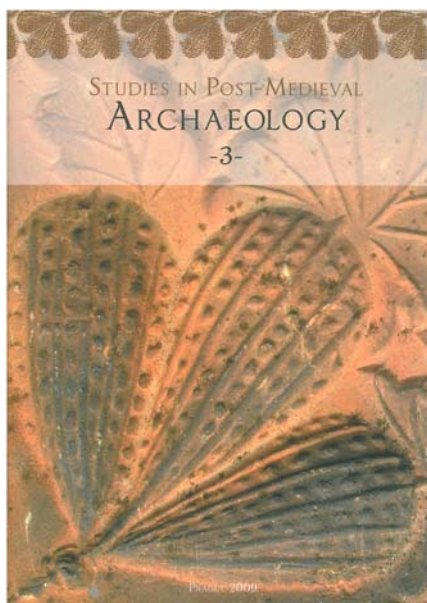
V letech 2007 až 2009 nebyly v souvislosti se záchranou a revitalizací této unikátní památky prováděny žádné výkopové a s nimi související archeologické práce. Spolupráce s restituenty tvrze probíhala na principu pravidelných konzultací situování výkopů inženýrských sítí a především situování čističky odpadních vod tak, aby v co možná nejmenší míře došlo k narušení historických terénů. Po mnohastranných jednáních s hygienickou stanicí, projektantem, zástupcem památkového ústavu a stavební firmou bylo přistoupeno k projektování a situování čističky odpadních vod do prostoru mimo současný areál tvrze, vně vnější obvodové zdi novověkého jižního lihovarského křídla z přelomu 19. a 20. století. V průběhu roku 2008 a 2009 měla být realizována přípojka elektrického proudu z východní strany od stávající komunikace do tvrze a především rozvody na nádvoří vlastního areálu. Vzhledem k problematickému financování doposud nebyly přípojky realizovány z důvodu značných finančních požadavků projektantů. Vedle těchto konkrétních konzultací stavební problematiky byly, v součinnosti se stavebně historickým průzkumem prováděným Michaelem Ryklem, konzultovány výsledky dosavadních archeologických sondáží a především navrženy postupy na další archeologickou sondáž na tvrzi s ohledem na minimalizaci zásahů do stávajícího terénu a maximální možnou výpověď archeologických sondáží k stavebně historické podobě objektu.

V průběhu roku 2009 jsme se pravidelně účastnili kontrolních dnů přímo v areálu tvrze, přičemž stavební aktivity se především soustředily na dokončení krovu a střešních krytin na severním a východním křídle objektu a nad velkou věží. V rámci vybírání klenebních zásypů byly separovány archeologické nálezy a především byly odebrány vzorky organických materiálů z výmazů kleneb, klenebních zásypů či dřevěných konstrukcí podhledů. Vzorky byly odebrány a předány k dalším analýzám mgr. Petrovi Kočárovi ze Západočeské univerzity v Plzni. V roce 2009 byl taktéž konzultován postup v rámci výhledové konzervace hlavního vstupního portálu do areálu tvrze, který musí být předmětem statického zajištění a konzervace. Archeologický výzkum by se zde měl opět omezit na minimální zásahy do stávajícího terénu, které si vynutí konstrukční řešení tohoto prostoru a jeho následná konzervace a prezentace. K realizaci této akce v průběhu roku 2009 opět nedošlo, především z důvodu permanentního nedostatku finančních prostředků. Vedle těchto konkrétních aktivit na místě samém jsme v průběhu roku postupně zpracovávali doposud realizované drobné sondáže a postupně připravovali nálezovou zprávu, která by shrnula naše dosavadní archeologické aktivity. V rámci konzultací a následných drobných realizací postupně vzniká projekt výzkumu, zaměřený na detailní poznání stavebně historického vývoje tohoto ojediněle dochovaného autentického vesnického opevněného sídla.

Předpokládáme, že výzkum bude ve vzorné spolupráci se soukromým vlastníkem objektu, stavebními firmami, statikem a stavebním historikem pokračovat i v dalších letech v návaznosti na další stavební úpravy, spojené se záchranou objektu. Výzkum v režii naší společnosti významně přispívá zdejší vzorně spolupracujícím restituentsům tvrze k bohaté záchraně tohoto unikátního objektu.

Publikační aktivity a jejich podpora

Závěrem roku 2009 se naší společnosti podařilo vydat již třetí číslo sborníku *Studies in Post-medieval Archaeology* 3. *Postmedieval ceramics. Production, assortment, usage – Novověká keramika. Výroba, sortiment, užití – Neuzeitliche Keramik. Produktion, Sortiment, Verwendung*. Tento sborník příspěvků přednesených na konferenci *Forum Archaeologiae Post-mediaevalis*, pořádané společností ARCHAIA Praha o. p. s. ve dnech 8. a 9. dubna 2008 v Praze, vydala společnost ARCHAIA Praha o. p. s. s finanční podporou Eurooffice Praha-Brusel a. s. Konference je zaměřena na problematiku novověké archeologie a každý z ročníků má hlavní nosné téma, které je doplněno výběrem ostatní problematiky související s archeologií novověku. Skutečnost, že referáty, které zazněly na druhé konferenci, jsou publikovány ve třetím ročníku sborníku, je způsobena existencí staršího prvního ročníku sborníku *Studies in Post-medieval Archaeology*, který v roce 1990 vydal Archeologický ústav AV ČR pod redakcí Zdeňka Smetánky a Jaromíra Žegklitze. Jelikož tento sborník není již fakticky k dispozici (poslední svazky podlely katastrofální záplavě Archeologického ústavu v roce 2002), byl v roce 2007 vydán společností ARCHAIA Praha o. p. s. a Archeologickým ústavem AV ČR Praha v. v. i. v digitální variantě na CD, společně s druhým ročníkem tohoto sborníku, který vydala společnost ARCHAIA Praha o. p. s. v roce 2007 (editor Jaromír Žegklitz). Všechny publikace či kompaktní disky je možno získat na adrese ARCHAIA Praha

o. p. s., Truhlářská 20, Praha 1, 110 00 nebo objednat na adrese zegklitz@archaia.cz. Číslo 1 a 2 jsou k dispozici ke stažení na webových stránkách společnosti ARCHAIA Praha o. p. s. www.archaiapraha.cz/praha-cs/?acc=konference-fap-a-sbornik-spma.

Jak již název podtitulu napovídá, je třetí svazek věnován přibližně ze 7/10 studiu novověké keramické produkce. Redakční rada (Petr Juřina, Vojtěch Kašpar, Jan Klápště a Jaromír Žegklitz) pod vedením zkušeného editora (Jaromír Žegklitz) poskládala pestrout a zajímavou směs příspěvků. Vedle domácích autorů výrazně roste podíl příspěvků z ciziny. Sborník formátu A4 s moderním designem a barevnými obrázky obsahuje na 516 tiskových stranách 25 příspěvků celkem 48 autorů. Články jsou publikovány v anglickém jazyce s německým abstraktem a obsáhlým českým resumé. Obsah je rozdělen na dvě části. První obsáhlejší oddíl je věnován hlavnímu tématu konference, kterým byla novověká keramika, druhý oddíl nazvaný Varia je věnován některým konkrétním archeologickým výzkumům novověkých lokalit.

Obsah sborníku: A. Ceramics:

K. Samojská: Potters in the New Town in Prague between 1487 and 1597 – Hrnčíři na Novém Městě pražském v období 1487–1597 – Die

Töpfer in der Prager Neustadt von 1487 bis 1597, s. 1–20.

Gabriela Blažková-Dubská: Finds of Early Modern period ceramics from cesspit B at Prague Castle – Nálezy novověké keramiky z jímky B na Pražském hradě – Funde neuzeitlicher Keramik aus Abfallgrube B auf der Prager Burg, s. 21–44.

Jan Musil: An assemblage of Late Middle Age and Early Modern period ceramics from Rabštejn Castle in the cadastral territory of Smrkový Týnec in the district of Chrudim – Soubor pozdně středověké a raně novověké keramiky z hradu Rabštejnska, k. ú. Smrkový Týnec (okres Chrudim) – Ein Komplex spätmittelalterlicher und frühneuzeitlicher Keramik von der Burg Rabštejn, KG Smrkový Týnec (Kr. Chrudim), s. 45–64.

Linda Foster: The Baroque kitchen at Bečov nad Teplou Castle – Barokní zámecká kuchyně v Bečově nad Teplou – Die barocke Schlossküche in Bečov nad Teplou, s. 65–92.

David Merta – Marek Peška: The remnants of a feast or housecleaning at Starobrněnská Street no. 8? On the typology and chronology of Brno goblets – Stopy hostiny nebo úklid domácnosti na Starobrněnské 8? Ke vztahu typologie a chronologie brněnských pohárů – Spuren eines Gastmahls oder vom Saubermachen im Haushalt Starobrněnská-Straße 8? Zur Beziehung zwischen Typologie und Chronologie der Brünnener Becher, s. 93–104.

Jiří Bouda – Martina Šmejdoval: Evaluation of an assemblage of Early Modern period ceramics from the archaeological excavation of a well in Blovice (Plzeň – South district) – Vyhodnocení souboru novověké keramiky z archeologického výzkumu studny v Blovicích (okr. Plzeň – jih) – Auswertung eines Fundkomplexes neuzeitlicher Keramik aus der Grabung eines Brunnens in Blovice (Kr. Pilsen – Süd), s. 105–118.

Zdeňka Měchurová: Non-traditional forms of Early Modern period ceramics from archaeological finds – Netradiční formy novověké keramiky z archeologických nálezů – Untraditionelle Formen neuzeitlicher Keramik aus archäologischen Befunden, s. 119–124.

Vladimír Goš – Jakub Halama: Ceramics from the town fortification moat (?) in Šumperk – Keramika z příkopu městského opevnění (?) v Šumperku – Keramik aus dem Stadtgraben(?) von Šumperk, s. 125–156.

Vladimír Gryc – Hanuš Vavřík: Determining selected construction wood species from an excavation of the town fortification moat (?) in Šumperk – Určení druhů vybraných dřev z konstrukcí z výzkumu příkopu městského opevnění (?) v Šumperku – Die Bestimmung einiger Holzarten von Bauelementen aus der Grabung des Stadtgrabens (?) in Šumperk, s. 157–160.

Věra Čulíková: Macro-remains of vegetal origin from the Early Modern fill of the town fortification moat (?) in Šumperk – Makrozbytky rostlinného původu z raně novověké výplně příkopu městského opevnění (?) v Šumperku – Die Makroreste pflanzlichen Ursprungs aus der frühneuzeitlichen Füllung des städtischen Grabens (?) in der Stadt Šumperk, s. 161–194.

Miriám Nývltová Fišáková: Archaeozoological analysis of finds from an excavation of the town fortification moat (?) in Šumperk – Archeozoologická analýza nálezů z výzkumu příkopu městského opevnění (?) v Šumperku – Archäozoologische Analyse von Knochen aus der Grabung des Stadtgrabens (?) in Šumperk, s. 195–198.

Pavčina Schneiderwinklová: The relationship between vessel forms and the main ceramic classes from well no. 03 in Perlová Street in Plzeň – Vazba tvarů nádob na hlavní keramickou produkci ze studny 03 v Perlové ulici v Plzni – Verhältnis der Gefäßformen zur Hauptkeramikproduktion aus Brunnen 03 in der Perlová-Gasse in Pilsen, s. 199–206.

Jaromír Žegklitz – Michal Vitanovský – Jan Zavřel: An assemblage of stove tile moulds from the Prague pottery workshop of Adam Špaček and its tile production in the years 1531–72 – Soubor kachlových forem z pražské hrnčířské dílny Adama Špačka a její kachlová produkce v letech 1531–1572 – Ein Komplex von Kachelformen aus der Prager Töpferwerkstatt von Adam Špaček und seine Kachelproduktion aus den Jahren 1531–1572, s. 207–272.

Petr Holub – Hana Jordánková – Irena Loskotová: Early Modern period Brno stove tiles with a mosaic (tapestry) pattern – Kachle raně novověkého Brna s mozaikovým (tapetovým) vzorem – Kacheln aus dem frühneuzeitlichen Brünn mit Mosaik – bzw. Tapetenmuster, s. 273–288.

Peter Kováčik – Petra Veselá: Stove tiles from Starý Bohumín – Kachle ze Starého Bohumína – Die Kacheln von Starý Bohumín, s. 289–302.

Olgierd Ławrynowicz – Piotr A. Nowakowski: Stove tiles as a source of knowledge about mediaeval and Early Modern arms and armour – Kachle jako pramen poznání středověkých a novověkých zbraní a zbroje – Kacheln als Quelle für die Erkenntnis der mittelalterlichen und neuzeitlichen Waffen und Rüstung, s. 303–316.

Natascha Mehler: Clay pipes in Bavaria and Bohemia: common ground in the cultural and political history of smoking – Keramické dýmky v Bavorsku a v Čechách: společné kořeny v kulturních a politických dějinách kouření – Tonpfeifen in Bayern und Böhmen: kultur- und politikgeschichte Gemeinsamkeiten des Rauchens, s. 317–336.

Mário Bielich – Marián Čurný: Pipe finds from Nitra and Nitra pipe production – Nálezy fajok z Nitry a nitrianska fajkárska produkci – Funde von Tabakspfeifen in Nitra und die dortige Pfeifenproduktion, s. 337–362.

B. Varia:

Petr Juřina – Martin Vyšohlíd: The Capuchin Monastery on náměstí Republiky (Republic Square) in Prague – Kapucínský klášter na náměstí Republiky v Praze – Das Kapuzinerkloster auf dem náměstí Republiky (Platz der Republik) in Prag, s. 365–390.

Petr Kočár – Romana Kočárová – Zdeňka Šůvová – Libor Petr: The Early Modern period cesspit at the Capuchin Monastery on the site of Prague's náměstí Republiky from the perspective of environmental archaeology – Novověká odpadní jímka kapucínského kláštera z pražského náměstí Republiky z pohledu environmentální archeologie – Eine neuzeitliche Abfallgrube im Kapuzinerkloster auf dem Prager náměstí Republiky-Platz aus der Sicht der Environmental Archeology, s. 391–406.

František Flek – Pavel Kubálek – Martin Omelka – Jaroslav Podliska: Excavation of the Early Modern period cemetery on the grounds of the former Capuchin monastery at St. Joseph's in Prague's New Town – Výzkum novověkého hřbitova v areálu bývalého kláštera kapucínů u sv. Josefa v Praze – Novém Městě – Ausgrabung des neuzeitlichen Friedhofs im Areal des ehemaligen Kapuzinerklosters St. Josef in Prag – Neustadt, s. 407–452.

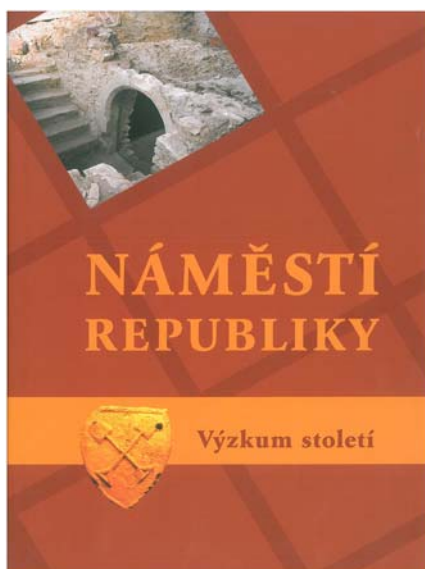
Jan Frolík: The "Gunpowder Bastion" in Chrudim through the eyes of an archaeologist – Bašta Prachárna v Chrudimi očima archeologa – Die Bastei Prachárna in Chrudim aus der Sicht des Archäologen, s. 453–478.

Petr Hrubý – Petr Hejhal – Karel Kašák – Karel Malý – Jiří Valkony: The deserted Baroque glassworks in the cadastral territory of Nová Ves near Božejov (the district of Pelhřimov) – Zaniklá barokní sklářská huť na katastru Nové Vsi u Božejova (okres Pelhřimov) – Die aufgelassene Glashütte im Gemeindekataster von Nová Ves bei Božejov (Kr. Pelhřimov), s. 479–500.

Veronika Dudková – Jiří Orna: A description of medical equipment in the Early Modern period on the basis of finds from the cesspit at house no. 289 in Plzeň – Obraz vybavení lékaře v novověku na základě nálezů z odpadní jímky v domě č. p. 289 v Plzni – Die Ausstattung eines neuzeitlichen Arztes aufgrund der Funde aus Abfallgrube in Konstr.-Nr. 289 in Pilsen, s. 501–508.

Tomáš Durdík: The casemates of the second gate at Křivoklát Castle – Kasematy druhé brány hradu Křivoklát – Die Kasematten des zweiten Tores auf der Burg Křivoklát, s. 509–516.

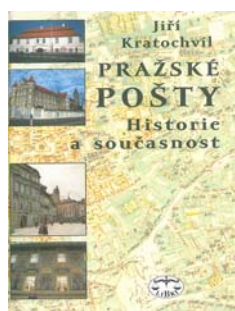
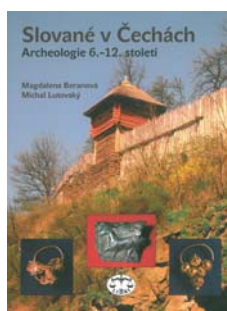
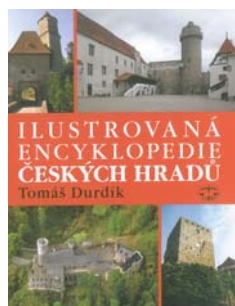
Dalším publikačním počinem, na kterém jsme se podíleli především autorsky, bylo vydání populárně laděné publikace Náměstí Republiky – výzkum století, která vyšla před koncem roku 2009. Ve středu 2. 12. 2009 proběhl přímo v místech románského paláce v kavárně obchodního centra Palladium křest pod záštitou senátora Václava Jehličky. Akce se zúčastnili jak zástupci z řad odborné veřejnosti, tak zástupci firmy Palladium Praha, s. r. o., s jejichž finanční podporou kniha vyšla. Úvodní slovo pronesl PhDr. Petr Juřina, který zhodnotil dlouhou cestu, která tuto publikaci předcházela. Tato cesta začala v podstatě již r. 1996, kdy proběhl první zjišťovací archeologický výzkum v prostorech bývalých Kasáren Jiřího z Poděbrad – současného obchodního centra Palladium. Hlavní část rozsáhlého plošného archeologického odkryvu pak nastala v letech

2003 až 2006. Detailní zpracování obrovského množství v terénu získaných jednotlivých informací dosud trvá a roky této náročné práce doprovází řada článků a příspěvků v odborném tisku. Již v průběhu terénní fáze výzkumu se počala rodit myšlenka na vznik publikace, která by stručně shrnula hlavní výsledky tohoto mimořádného výzkumu a zároveň by je byla schopna představit zájemcům z řad široké veřejnosti. Doufejme, že se tato idea v podobě nedávno vzniklé knihy alespoň z části naplnila. Celobarevná publikace na křídovém papíře je určena nejširší veřejnosti a čtenáři nepředkládá pouze obraz jednoho konkrétního místa v průběhu staletí, ale informuje také o celé škále témat, která jsou s archeologickými výzkumy spojena (dokumentace, zpracování a výpovědní hodnota jednotlivých artefaktů, přírodovědné analýzy, problematika konzervace a prezentace dochovaných nemovitých nálezů, atd.). Na knize spolupracovalo 27 spoluautorů, přičemž hlavním autorem a editorem publikace byl PhDr. Petr Juřina. K publikaci je přiložen také DVD disk s krátkým filmem přibližujícím průběh samotného výzkumu, trojrozměrnými modely nalezených románských domů a větším množstvím fotografií archeologických situací a nálezů, které se do knihy „nevešly“. Knihu je možno zakoupit ve specializovaném knihkupectví Klubu Za starou Prahu (Juditina věž, <http://www.zastarouprahu.cz/>), dále pak v knihkupectvích NeoPalladium a NeoLuxor (Václavské náměstí). Za zvýhodněnou cenu 690,- Kč pak knihu můžete koupit v naší kanceláři v Truhlářské 20 (Praha 1 – Nové Město), tel. 224317913, 224314978, e-mail paha@archaia.cz.

Vzhledem k absenci další vlastní publikační aktivity pokračovala naše společnost také v roce 2009 v pravidelné finanční podpoře publikačních aktivit jiných subjektů. Z hlediska filosofie naší společnosti patří prezentace výsledků výzkumu širší odborné veřejnosti k prioritám a podporu publikačních aktivit chápeme jako nezbytný úkol a cíl každé obecně prospěšné společnosti. Z tohoto důvodu naše společnost pravidelně podporuje kvalitní a hodnotné publikace určené užšímu okruhu zájemců z řad odborné veřejnosti i velmi kvalitní produkci zaměřenou na širší okruh zájemců o historii, archeologii, historickou vlastivědu či dějiny umění. Stalo se již pravidlem, že podporujeme sborník naší sesterské organizace Archaia Brno o. p. s. V roce 2009 sice konkrétně nevyšlo žádné číslo sborníku z konference FUMA Forum Urbes Medii Aevi, ale jeho VI. svazek snad spatří světlo světa v průběhu roku 2010 s naší finanční podporou 30.000,- Kč.

S identickou finanční podporou 30.000,- Kč z našich prostředků může počítat Společnost přátel starožitností, která v průběhu roku bude participovat s Archeologickým ústavem AV ČR Praha v. v. i. na vydání již 12. svazku specializovaného kastellologického sborníku Castellologica bohemica.

Již tradiční spolupráce s renomovanými nakladatelstvími encyklopedické literatury Libri pokračovala i v průběhu roku 2009. Celkově jsme v uplynulém roce přispěli tomuto nakladatelství částkou 100.000,- Kč. V průběhu roku jsme se finančně podíleli na vydání dvou publikací, které se dostaly na pulty knihkupectví již v průběhu roku 2008. Jednalo se především o VII. svazek publikace Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku Karla Kuči (5.000,- Kč) a 3. vydání populární Ilustrované encyklopedie českých hradů Tomáše Durdíka (45.000,- Kč). Následně jsme v průběhu roku podpořili finančně rozsáhlé encyklopedické dílo M. Lutovského a M. Beranové Slované v Čechách. Archeologie 6.–12. století (30.000,- Kč) a knihu Jiřího Kratochvíla Pražské pošty – historie a současnost (5.000,- Kč). Další publikace podpořená z naší strany částkou 15.000,- Kč byl první díl Pražských klášterů Dušana Foltýna, věnovaný kapitulám a ústavům šlechticů. Jeho vydání však nakladatelství Libri posunulo minimálně do roku 2010.

Předpokládáme, že v následujícím roce budeme opět podporovat publikační počiny nakladatelství Libri, přičemž prozatím byla předjednána podpora v celkové výši cca 50.000,- Kč na následující publikace: Především bychom částkou 5.000,- Kč podpořili poslední VIII. svazek monumentálního díla Karla Kuči

Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku (V–Ž). Dalším publikačním počinem, který hodláme podpořit částkou 25.000,- Kč, je publikace Historické radnice Čech, Moravy a Slezska (2. díl) Zdeňka Fišery a připravovaná kniha Dějiny zemědělství v Čechách a na Moravě dvojice autorů Magdalena Beranová a Antonín Kubačák (20.000,- Kč).

Revitalizace depozitáře archeologických nálezů

Již v předchozích výročních zprávách jsme podrobně informovali o postupné realizaci dlouhodobého projektu revitalizace našeho rozsáhlého depozitáře v Plchově u Třebíže, jehož tři patra prošla v uplynulých letech rozsáhlými proměnami. Vedoucí projektu Šárka Juřinová společně s množstvím našich zaměstnanců i příležitostných brigádníků postupně průběžně vyměňují veškeré poškozené obaly a doplňují informace do

databázového SW. K depozitáři existuje lokační seznam a přehledná mapka usnadňující vlastní hledání na místě samém. Systematické a přehledné uspořádání nálezů přímo v depozitáři je velkou výhodou a nezbytností při stálých výpůjčkách archeologického materiálu ke studiu uvnitř naší společnosti a případně i jiným subjektům. Zápůjčky jsou evidovány formou předávacích protokolů v písemné podobě a zároveň jsou vkládány do počítače v příslušné databázi nálezového fondu (předávací protokoly jsou přímo výstupem z této databáze). Projekt je v současné době již ukončen, ale neustálé přírůstky a především zápůjčky kladou poměrně velký nárok na průběžné kontroly a správu depozitáře. Postupně jsou též doplňovány nové přírůstky do depozitáře, kterých není málo. V rámci postupné revitalizace našeho depozitáře

proběhla revize všech archeologických výzkumů naší společnosti, z nichž pocházejí archeologické nálezy. Vedle názvu a čísla archeologického výzkumu byly do databázového SW doplněny veškeré informace o okresech, katastrálních územích, polohách, číslech orientačních, číslech popisných a číslech parcelních. Podle všech těchto kategorií je možno v databázovém SW vyhledávat konkrétní akce. Naší snahou je opět zpřístupnit tento přehledný seznam na našich webových stránkách.

Druhým významným projektem, souvisejícím s pramennou základnou získanou terénními archeologickými aktivitami, je práce s drobnými nálezy. Intenzivně byla zahájena průběžná evidence, databázové zpracování (popis, váha, rozměry) a fotografická dokumentace všech drobných archeologických nálezů. Na tomto projektu systematicky pracuje Alexandra Pastoreková na celý pracovní úvazek, přičemž v roce 2009 bylo postupně navázáno na projekt náměstí Republiky a identickým způsobem jsou chronologicky retrogresivně zpracovávány všechny drobné nálezy z výzkumů naší obecně prospěšné společnosti. Následně bychom rádi postupně tímto způsobem zpracovali nálezový fond našeho zakladatele, občanského sdružení Archaia. Vedle standardní evidence je naším cílem výhledově zpřístupnit naše nálezové fondy drobných nálezů na webových stránkách.

Investice do vybavení našeho depozitáře v uplynulých letech, kdy bylo postupně vybudováno sociální zařízení, koupelna, zázemí pro zpracování archeologického materiálu i místnost na spaní, umožňuje plnohodnotné využívání našich nálezových fondů přímo na místě. Zázemí je využíváno nejen našimi zaměstnanci při studiu archeologického materiálu či pravidelné údržbě a pořádání našich fondů, ale také externisty při zpracovávání nálezových fondů konkrétních archeologických výzkumů.

V neposlední řadě je nutno zmínit kompletně vybavenou plavicí linku, na níž plavíme převážnou většinu environmentálních vzorků pocházejících z našich výzkumů. Plavicí linku zde pravidelně využívají po domluvě i zástupci jiných oprávněných organizací provádějících záchranné archeologické výzkumy (v roce 2009 např. Ústav archeologické památkové péče středních Čech).

V neposlední řadě je nutno zmínit kompletně vybavenou plavicí linku, na níž plavíme převážnou většinu environmentálních vzorků pocházejících z našich výzkumů. Plavicí linku zde pravidelně využívají po domluvě i zástupci jiných oprávněných organizací provádějících záchranné archeologické výzkumy (v roce 2009 např. Ústav archeologické památkové péče středních Čech).

Projekt revize a digitalizace dokumentace k archeologickým výzkumům

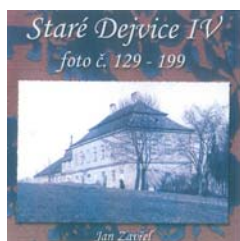
V roce 2009 byla zahájena intenzivní práce na projektu revitalizace dokumentace k archeologickým výzkumům, která probíhá na základě vypracované metodiky a postupného zpracovávání ohromného množství primární dokumentace z našich dosavadních archeologických výzkumů. Základní metodiku projektu vypracoval Vojtěch Kašpar a jeho výsledkem je kompletní databázový SW, který přináší veškeré informace o stavební akci a konkrétním archeologickém výzkumu v přehledném databázovém SW propojeném s faktickými archivními složkami, obsahujícími veškerou dostupnou dokumentaci k předmětné akci (autorem databázového SW je David Břeň). V průběhu roku postupně probíhala skartace či ponechání podstatných informací o stavebních projektech k jednotlivým již provedeným archeologickým akcím. Na této části projektu pracovala Jolana Příhodová a její pozornost byla věnována především složkám stavební dokumentace, které poskytl stavebník před zahájením archeologického výzkumu. Tyto složky byly původně uloženy v samostatném archivním oddělení, z jehož složek byly průběžně vybírány pouze ty podklady, které nesly závažnou informaci k archeologickým aktivitám (rozsah zemních prací apod.). Tyto podklady byly následně zařazeny jako stavební dokumentace do archivního boxu příslušné archeologické akce (staly se součástí dokumentace konkrétního archeologického výzkumu). Inženýrsko geologické průzkumy, které obsahovala stavební dokumentace, byly separovány a jsou samostatnou součástí naší knihovny, disponují písemným seznamem a jsou seřazeny abecedně podle ulic v rámci jednotlivých okresů (okresy a Praha 1–10). Ostatní složky stavební dokumentace, které se bezprostředně netýkaly archeologického výzkumu (půdorysy nadzemních podlaží, krovů apod.), byly skartovány.

Druhým zdrojem informací o stavebních aktivitách a archeologických výzkumech jsou vlastní složky archeologických výzkumů v případě menších akcí s negativním či pozitivním archeologickým zjištěním malého rozsahu a rozsáhlé korpusy dokumentace z rozsáhlých záchranných archeologických výzkumů. V průběhu realizace tohoto projektu jsou prohlíženy a tříděny jednotlivé složky dokumentace k archeologickým výzkumům, shromažďovány v archivních kartonech a jejich obsah detailně popsán v databázovém SW. Třídění a evidenci dat provádí Alice Svatá a faktickou archivaci jednotlivých složek Jolana Příhodová. Smyslem revize veškerých složek terénní dokumentace, mezi něž patří dokumentace písemná, kresebná, geodetická, fotografická, fotogrammetrická a mnoho dalších, je snaha o utřídění, digitalizaci a archivaci dosavadní dokumentace. Ke každé evidované stavební a archeologické akci bude existovat záznam v databázovém SW, který bude obsahovat veškeré informace o existující dokumentaci k této akci, jejím rozsahu, podobě i místě uložení. Tímto způsobem je postupně revidována primární dokumentace z archeologických výzkumů, která je k dispozici

Číslo výzkumu	Rok výzkumu	Lokalita
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Specifikace lokality		Čp.
<input type="text"/>		<input type="text"/>
Ppč.		
<input type="text"/>		
Katastrální území	Okres	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	
akce podklady	☐	papír – texty (nad A4)
akce podklady + GIP	☐	milimetráky (nad A4)
akce dokumentace	☐	pauzáky (nad A4)
akce dokumentace + GIP	☐	fotogrammetrie (nad A)
	☐	kresby nálezu (nad A4)
agenda (z PC)	☐	velké formáty – role
geodata	☐	
digitální obrázky (z PC)	☐	černobílé fotografie
digitální podoba NZ	☐	barevné fotografie
digitální podoba GP	☐	
digitální podoba EP	☐	nálevová zpráva A
digitální fotky terén	☐	nálevová zpráva B
digitální matice	☐	nálevová zpráva C
digitální fotky nálezu	☐	nálevová zpráva D
digitální kresby nálezu	☐	Hlášení ARU
papír – texty (do A4)	☐	
milimetráky (do A4)	☐	
pauzáky (do A4)	☐	
šanonky s popisy KL	☐	
diapozitivy	☐	
fotogrammetrie (do A)	☐	
negativy ČB	☐	
negativy barva	☐	
kresby nálezu	☐	
zpráva GIP	☐	
zpráva geologie	☐	
zpráva environment	☐	

v našich skladech či kancelářích. Projekt byl zahájen v průběhu roku 2008 a v následujícím roce se tímto způsobem podařilo archivovat stavební a archeologické aktivity naší společnosti na území mimo Prahu a z větší části i na území Prahy 10. Tento dlouhodobý a rozsáhlý projekt bude nepochybně probíhat kontinuálně v delším časovém období, přičemž dílčí výsledky bychom chtěli průběžně umísťovat na náš web. Zde by měly být k dispozici především jednotlivé přehledy existující pramenné základny k jednotlivým akcím formou databázového SW a volně přístupné nálezové zprávy z pozitivních archeologických akcí v pdf souborech. Právě shromáždění údajů a výroba nálezových zpráv v pdf souborech je velmi náročnou součástí tohoto projektu, přičemž v této věci spolupracujeme s Archeologickým ústavem AV ČR Praha v. v. i. na vzájemné výměně doposud zdigitalizovaných nálezových zpráv. Na našich webových stránkách bychom rádi výhledově prezentovali i informace o negativních archeologických akcích alespoň formou stručné zmínky.

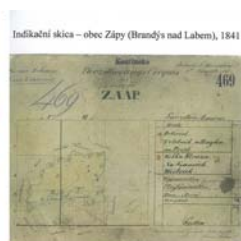
Archivace pramenné základny k dějinám Prahy

Plán Vltavy a libeňských ostrovů s přilehlými břehy

z tržní knihy Starého Města pražského 1654

Vzhledem k mateřské dovolené vedoucí tohoto dlouhodobě probíhajícího projektu Kateřiny Samojské pokračovalo v průběhu roku 2009 rozšiřování našeho speciálního oddělení pouze velmi pozvolna. Přesto se v uplynulém roce podařilo získat do naší knihovny několik nových přírůstků datových kompaktních disků, které doplňují náš systematicky budovaný digitální archiv historických plánů, ikonografických a fotografických pramenů či stavebně historických průzkumů, pasportů a dalších obrazových a písemných dokumentů souvisejících se stavebně-historickým vývojem hlavního města Prahy. Tyto akvizice se nám podařilo získat formou výměn či přímo skenováním a digitalizováním zapůjčených podkladů. V této souvislosti bychom velmi rádi navázali kontakty s dalšími organizacemi, které jsou ochotny se s námi domluvit na vzájemné výměně dat. Data našeho archivu pramenné základny k dějinám hlavního města Prahy jsou zálohována na dva

kompaktní disky a na další dva pevné disky. Významným zdrojem nových akvizic je především spolupráce vedoucí projektu Kateřiny Samojské s jednotlivými vedoucími záchranných archeologických výzkumů. Jelikož studium písemných pramenů, stavebně historický průzkum a archivní rešerše považujeme za neoddiskutovatelnou součást záchranných archeologických výzkumů, věnujeme se v maximální možné míře u jednotlivých akcí možnostem výpovědi i jiných kategorií pramenné základny než výhradně pramenů archeologických. Archivní prameny jsou hojně využívány při interpretaci nalezených archeologických situací a jsou pravidelně součástí našich nálezových zpráv. Doposud získané archivní prameny v naší knihovně, které byly získány postupně v uplynulých letech, jsou uvedeny v přehledu na našich webových stránkách. V případě ochoty vyměňovat či spolupracovat s námi na tomto projektu je možno nás kdykoliv kontaktovat a domluvit se s vedoucí projektu na oboustranně výhodné výměně.

Webové stránky

V roce 2009 se již plně ustálila podoba našich webových stránek www.archaiapraha.cz, které byly spuštěny v roce 2008. Poslední úpravy byly konzultovány s tvůrcem stránek, brněnskou společností Černá a fialová (autorem koncepce a náplně je Vojtěch Kašpar), a nastal čas postupného plnění obsahu webových stránek. V průběhu roku jsme se především snažili o pestrou a bohatou nabídku aktualit z našich výzkumů, spolkového života i odborných a vědeckých zasedání či komisí. Menší pozornost již byla věnována vlastnímu

obsahu stránek, které nedoznaly větších změn oproti roku 2008. Doplněny byly některé změny a doposud nerozpracované záložky, které postrádaly jakékoli informace. V následujícím roce bychom Vám rádi přinášeli množství zajímavých zpráv, ale především postupně začali zpřístupňovat naši pramenovou základnu ve formě drobných anotací jednotlivých výzkumů i publikací rozsáhlejších nálezových zpráv ve formátech pdf. Bohužel jsou webové stránky stále plněny výhradně jejich autorem a Martinem Vyšehradem, což omezuje výběr prezentovaných témat. Zároveň bychom rádi na tvorbě webových stránek a jejich případných úpravách spolupracovali s jejich čtenáři, abychom mohli lépe reagovat na jejich přání. Proto nás neváhejte kontaktovat a případně napsat, kterou část našich stránek by bylo možno zlepšit a jak.

Malé muzeum archeologie

V průběhu roku 2004 byl prováděn záchranný archeologický výzkum v areálu Státního úřadu pro jadernou bezpečnost v Bartoškově ulici 28 v Praze 4 – Nuslích. Ve výkopech základových pasů nových budov byla zachycena kulturní vrstva ze starší doby bronzové (únětická kultura), souvrství z doby římské (včetně jedné chaty a železářské pece) a raného středověku (10. století). Po následných jednáních s kancléřem SÚJB ing. Karlem Kloudou, MBa. poskytla tato instituce naší společnosti zrekonstruovaný objekt se třemi místnostmi k expozičním účelům. Státní úřad pro jadernou bezpečnost dále všechny místnosti kompletně zrekonstruoval a vybavil panely, výstavními stoly, rohovými skříněmi a stojany. V průběhu podzimu roku 2004 a na počátku roku 2005 finišovaly přípravy a byla realizována vlastní instalace výstavy (autor výstavy Vojtěch Kašpar; grafická podoba Isabela Skokanová a Jaroslav Skokan; instalace Isabela Skokanová, Jan Mjartan, Archaia Praha o. p. s. a Archaia o. s.). Muzeum bylo slavnostně otevřeno 27. 4. 2005 za početné účasti vedoucích pracovníků i zaměstnanců Státního úřadu pro jadernou bezpečnost (dále SÚJB) a archeologů. Otevření muzea bylo doprovázeno celodenním seminářem s pestrým programem, v němž postupně se svými příspěvky vystoupili vedoucí činovníci SÚJB a několik archeologů s tematickými přednáškami týkajícími se předmětu výstavy. Další, méně oficiální akcí spojenou se slavnostním otevřením Malého muzea archeologie bylo přátelské setkání značné části pražské archeologické obce 28. června 2005, kdy bylo uspořádáno neformální otevření našeho muzea, které se protáhlo do pozdních nočních hodin. Naše společnost se tak zřejmě stala jediným neziskovým archeologickým subjektem na našem území, který disponuje vlastním muzeem archeologie.

Vlastní muzeum se skládá ze tří místností, z nichž každá je věnována určitému tématu. Vstupní místnost je věnována především historickému poznání nejbližšího okolí místa, které se nachází na rozhraní katastrů Nusle, Michle a Vršovice. Pozornost je převážně věnována pravěkým nálezům z těchto katastrů, vývoji historického bádání a dějinám archeologie. Prezentována jsou jednotlivá období lidských dějin a jejich charakteristika, vystaveny jsou četné archeologické nálezy, pozornost je věnována geologickému vývoji území středního toku Botiče, zdejšímu pravěkému osídlení i nejznámějším pravěkým archeologickým lokalitám. Část expozice je věnována i výsledkům archeologického výzkumu přímo v areálu Státního úřadu pro jadernou bezpečnost. Místnost doplňuje replika pravěkého vertikálního stavu. Druhá místnost je věnována historii a archeologickému poznání bezprostředního okolí Senovážného náměstí na Novém Městě pražském, kde sídlí ústředí Státního úřadu pro jadernou bezpečnost. Vedle archeologických nálezů je prezentováno několik historických či archeologických příběhů věnovaných této části Nového města pražského. Vystaveny jsou především archeologické nálezy středověkého a novověkého stáří. Prezentována je časová osa s hlavními historickými mezníky našeho hlavního města, panovníky a charakteristickými tvary keramických nádob jednotlivých období. Vše doplňují historické plány a fotografie. Poslední, třetí místnost je věnována minulosti i přítomnosti občanského sdružení Archaia o. s. i obecně prospěšné společnosti Archaia Praha o. p. s. Na přehledných časových osách je nastíněna historie a

vývoj obou organizací, jejich pracovní náplň a množství projektů, které jsme za dobu téměř dvaceti let naší existence realizovali. Pozornost je věnována našim nejkrásnějším archeologickým nálezům, dozvíte se, kde všude jsme prováděli archeologické výzkumy a seznámíte se s největšími z nich. Informace získáte také o našich dalších aktivitách či provozu archeologického parku v Praze 6 – Liboci. K otevření vnitřní expozice jsme pro návštěvníky připravili informační letáček o muzeu, který ve třech světových jazycích návštěvníka seznamuje se základními informacemi o počátcích a stávající podobě tohoto objektu.

Zároveň s celkovou revitalizací celého areálu Státního úřadu pro jadernou bezpečnost a závěrečnými terénními úpravami jeho dvora jsme v průběhu října a listopadu roku 2008 dokončili také venkovní instalaci a prezentaci časně slovanských pecí, nalezených při rozsáhlém archeologickém výzkumu v Roztokách u Prahy v roce 2006. Podnět k prezentaci vyšel od Martina Kuny z Archeologického ústavu AV ČR Praha v. v. i., který jako autor výzkumu velkoryse poskytl vlastní expoziční materiál (pece), cenné rady, podklady i materiály k prezentaci a podílel se na jejím návrhu. Vlastní vyzvednutí pecí, jejich transport, konzervaci a prezentaci prováděl Jan Mjartan, včetně hrubé stavby přístřešku, který pece kryje. Vlastní návrh prezentace vytvořil Vojtěch Kašpar s Isabelou Skokanovou za pomoci grafického studia GRAPHICO (Jaroslav Skokan). Stavba pecí a finální úpravy byly výsledkem činnosti pracovníků Archaia Praha o. p. s. a Archaia o. s. Expozice navozuje pohled do vltavského údolí v Roztokách u Prahy se stylizovaným pohledem do zahrazené časně slovanské chaty. Vedle jedné rekonstruované pece je vystavena jedna z pecí in situ, tedy v podobě, v níž byla nalezena a kompletně celá převezena do místní expozice. Poslední z představených pecí dává nahlédnout do procesu její stavby. Jedná se o jádro pece tvořené několika kameny, na němž byla zaklenuta kopule

pece. Díky za realizaci nepochybně patří Státnímu úřadu pro jadernou bezpečnost (SÚJB) v čele s kancléřem Karlem Kloudou, který vznik této názorné prezentace inicioval, a Státnímu ústavu radiální ochrany, na jehož pozemku se nachází. Celý areál prošel v uplynulých letech rozsáhlou rekonstrukcí a změnil se v moderní vědecké pracoviště, kde se velmi dobře potkává technický pokrok s dávnými věky, prezentovanými zdejšímu muzeem a touto novou expozicí. Areál byl dokončen finálními úpravami dvora, přičemž jeho kolaudaci navštívili významní představitelé SÚRO (ředitel Radim Filgas), SÚJB (předsedkyně Dana Drábová) a eurokomisař Vladimír Špidla. Venkovní expozice časně slovanských pecí byla opět doplněna informačním letákem, který jsme pro návštěvníky muzea vydali v dostatečném počtu před zahájením prezentace.

V areálu pravidelně probíhají setkání či školení a semináře pracovníků obdobných institucí z celého světa, kteří jsou pravidelnými návštěvníky tohoto muzea. Dle sdělení vedení úřadu ročně takto navštíví zdejší muzeum 200 až 300 návštěvníků. Naše společnost využívá muzeum k příležitostným návštěvám zájmových spolků, občanských sdružení či škol, jež jsou doplněny tematickým výkladem. V případě zájmu je možno nás

kontaktovat a zajistíme Vám prohlídku našeho muzea s odborným výkladem. Vedle příležitostných návštěv se v objektu Státního úřadu pro jadernou bezpečnost pravidelně scházejí členové Středočeské archeologické komise na svém poprázdninovém zasedání v září. Nejinak tomu bylo také v roce 2009, kdy jsme se opět setkali na tomto místě se zástupci archeologických institucí s územní působností na území Středočeského kraje. V uplynulém roce jsme se vedle zasedání Středočeské archeologické komise v září v Malém muzeu archeologie v Praze 4 podíleli také na přípravě a realizaci dalšího jednání Středočeské archeologické komise, které proběhlo v průběhu listopadu v muzeu na zámku v Mladé Boleslavi. Komisi jsme pořádali společně s Muzeem Mladoboleslavsko a součástí zasedání byla také návštěva a odborná komise na našem záchranném archeologickém výzkumu na náměstí v Mladé Boleslavi. Společně s archeologickým oddělením Národního památkového ústavu – územní odborné pracoviště v hlavním městě Praze jsme se podíleli na důstojném zajištění výročního zasedání Pražské archeologické komise, která 11. prosince 2009 oslavila své čtyřicáté narozeniny.

Konference Forum Archaeologiae Post-mediaevalis 2010 (3. ročník)

Postupně jsme v průběhu roku připravovali již 3. ročník mezinárodní konference **Forum Archaeologiae Post-mediaevalis** věnované problematice archeologie novověku. Konference je naší společností pořádána každé dva roky a z přednesených referátů je vždy sestaven reprezentativní cizojazyčný sborník, jehož vydání pravidelně směřujeme k termínu následné konference. V průběhu roku 2009 se přípravný výbor (Jaromír Žegklitz a Vojtěch Kašpar) zabýval přípravou následujícího třetího ročníku, který se má konat ve dnech 23. až 24. března 2010 opět v prostorách domu pražských unitářů v Paláci Unitaria u Anenského náměstí na Starém Městě pražském. Hlavním tématem připravované konference se tentokrát stanou Písemné a ikonografické prameny v archeologii novověku. Postupně byly rozesílány informace potencionálním účastníkům konference, postupně vytvářen program a naše snaha vedla především k zajištění přítomnosti většího množství zahraničních účastníků se snahou,

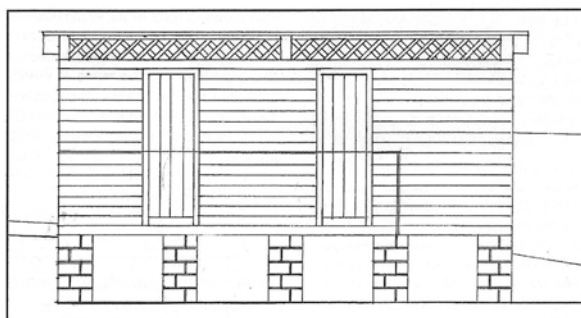
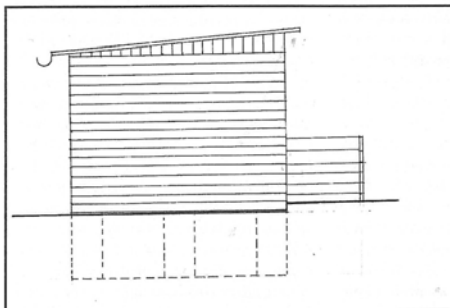
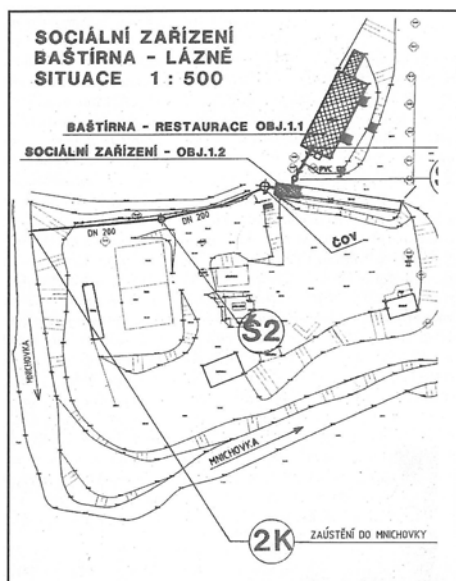
aby se stala platformou pravidelných setkání zájemců o archeologii novověku v teritoriu střední a východní Evropy.

Senohrabská plovárna LP 2009

V roce 2009 pokračovalo úsilí „Občanského sdružení pro obnovu senohrabské plovárny a zachování přívozu“ o uchování neopakovatelné a nesdělitelné atmosféry, která dýchne na každého, kdo na toto místo zavítal. Téměř každodenní starost o provoz plovárny (zvláště v letní sezóně) zajišťoval stabilní a léty osvědčený okruh lidí, kterým není toto místo lhostejné a kteří k němu mají hlubokou citovou vazbu. V první řadě je nutno jmenovat nepostradatelnou osobu Vladimíra „Mateše“ Matouška, bez jehož každodenní práce by provoz plovárny a přívozu nebyl myslitelný. Dále jsou to manželé Hoffelnerovi, kteří kromě systematické práce spojené s fungováním plovárny zajišťují organizační stránku věci, logistiku víkendových brigád a potřebný styk s obecním zastupitelstvem a orgány státní

správy. Podíl těchto lidí především na fungování plovárny a přívozu je nepostradatelný. Tato skutečnost se plně projevila v letošním roce a byla spojena s nezbytným nákupem převoznické lodi. Bez osobní iniciativy těchto lidí by letos přívaz na řece nejezdil a Česká televize by neměla o čem točit zajímavé pořady. Zcela zásadní přínos má pro plovárnu i rodina Líbalových, která se pravidelně aktivně účastní všech pracovních činností na plovárně a zcela nezištně stabilně finančně podporuje fungování plovárny a přívazu. Jde o investici ne zcela zanedbatelnou především v souvislosti s vypracováním projektu veřejných záchodků. V neposlední řadě je nutno poděkovat všem ostatním, kteří na plovárnu pravidelně jezdí, zúčastňují se všech dobrovolných pracovních víkendů a na plovárně zanechali i v uplynulém roce mnoho potu, svého času a především práce. Bez nich by další fungování plovárny nebylo myslitelné. Podobně jako v předchozích letech se částečně podíleli na přípravě a průběhu plovárenské sezóny zaměstnanci společnosti ARCHAIA Praha o. p. s. a členové občanského sdružení ARCHAIA o. s. Společně s nezištnou pomocí senohrabských usídlenců, rodinou Líbalových, byl díky spolupráci s místním občanským sdružením a jeho příznivci zachován standard lázeňského života loňských let.

V této souvislosti nelze nezmínit naši marnou snahu o zlepšení hygienicko sanitárních poměrů na plovárně (loni bylo na plovárně instalováno alespoň jedno funkční hygienické zařízení). V průběhu podzimu roku 2008 připravil ing. arch. Martin Líbal, zcela bez nároku na honorář, komplexní projekt výstavby záchodků, které by sloužily plovárenskému provozu i sousední „Baštírně“. Projekt byl konzultován také s orgány státní správy, správou povodí a hygienou. Zároveň byla domluvena jasná podpora ze strany místního občanského sdružení a především faktická podpora ARCHAIA Praha o. p. s. (nákup materiálu, práce, zemní práce, archeologický výzkum). Projekt byl vypracován na základě zcela nového (a doposud jediného) geodetického zaměření, které pro ARCHAIA Praha o. p. s. provedla geodetická kancelář Jan Růžička. Projekt byl předložen také senohrabskému zastupitelstvu, které se k němu doposud nevyjádřilo a naopak iniciovalo vznik projektu zcela odlišného, který je předimenzovaný, nerespektuje stávající historickou podobu lázní a zcela ignoruje existenci archeologické lokality pod povrchem současné plovárny. Řešení tohoto zanedbatelného problému bude klíčové pro další provoz plovárny v následujících letech a především může zcela ohrozit autenticitu tohoto místa.

V průběhu roku 2009 byla zachována standardní náplň činnosti zdejšího občanského sdružení. Pravidelně bylo sekáno, průběžně byly vysekávány nálety v okrajových partiích plovárny. Udržována byla rekonstrukce středověké zástavby plovárny a běžné úpravy byly prováděny i na stávajícím dochovaném historickém mobiliáři plovárny. Především bylo kompletně dokončeno vyčištění naplaveného materiálu pod podlahou kabin 1–13, čímž byly dřevěné konstrukce odkryty a mohou dýchat. Nově bylo zajištěno již léta se naklánějící nároží v místě vstupu na „Baštírně“. Zlomené a vychýlené stojky byly nahrazeny dvěma stabilními konstrukcemi. Stávající vyhnílé trámy roštu pod kabinami byly nahrazeny novými. Rekonstrukce letos probíhala ze strany od „Baštírně“ a tím byla ve své

podstatě dokončena. Navázala na loňské činnosti, během nichž byl vyměněn základový rošt ze strany plovárny. Výměna a usazení nového základového roštu je průběžně geodeticky zaměřována a výsledkem by mělo být usazení celých kabin do vodorovného stavu. Drobné práce probíhaly také v místě zadních kabin 99–101. Zde byl kompletně vyměněn zcela shnilý prkenný bok kabin a byl opatřen nátěrem v původním barevném spektru.

Rok 2009 byl zcela zlomovým ve věci fungování přívozu. Na konci loňského roku jsme byli nuceni konstatovat, že stávající převoznická loď již dosloužila. Po dlouhých diskusích byla objednána loď nová – plastová. Byla vyrobena firmou Kolafa v Hodoníně a její rozměry i vnější vzhled byly co nejvíce přizpůsobeny lodi původní. Loď byla pořízena sdružením prostředků několika osob. Bez této intervence by byla letošní sezóna bez přívozu. Loď byla vyrobena na zakázku a společnost ARCHAIA Praha o. p. s. zajistila její dopravu z Hodonína. V průběhu roku byly konstatovány některé konstrukční vady, které byly odstraněny či v současné době jsou odstraňovány (absence výztužných žeber v místě vzduchových komor). Přes drobné výhrady je možno říci, že nová loď bez problémů odsloužila celou letošní sezónu. Lidé znalí věci dokonce hovoří o snadné manipulaci i provozu nové lodě.

Stávající stav plovárny je v současné době stabilizovaný. Bezpochyby je však nutné se dívat kupředu. V příštím roce bychom rádi dokončili základní sanaci roštu pod stávajícími kabinami 1–13 (chybí již pouze prostor pergoly ze strany od Baštírny). V souvislosti s dokončením sanace základů lázeňských kabin připravujeme následnou výměnu jejich nadzemních částí. V příštím roce bychom měli sponzorsky získat zcela nové a nepoužité desky eternitu, které by zcela postačily na výměnu stávající střešní krytiny. Ruku v ruce s touto výměnou půjde připravovaná a nutná výměna značných částí stávajících dožívajících kabin. K tomuto účelu již bylo letos zakoupeno dostatečné množství dřeva, které je uskladněno v loděnici. Na jaře bychom rádi umístili informační tabuli k rekonstrukci nároží středověkého domu při Mnichovce. Množící se potomstvo nejen v našich řadách nás vede k záměru vytvoření jakéhosi dětského koutku či hřiště. Chátrající sportovní hřiště bychom rádi výhledově upravili tak, aby vyhovovalo současným nárokům na sportovní vyžití. To je však nepochybně běh na dlouhou vzdálenost.

V neposlední řadě je nutno zmínit jeden ze závažných problémů současné plovárny, kterým jsou neukáznění motocyklisté, ale především čtyřkolkáři. V součinnosti se senohrabským zastupitelstvem by bylo záhodno iniciovat umístění zákazů vjezdu a především překážek, které by tyto narušitele klidu a ničitele krajiny odkázaly do patřičných mezí.

Společně se starostmi o život plovárenský přicházejí i slasti. Také v letošním roce jsme (a doufáme, že nejen my) na senohrabské plovárně prožívali každoroční plnohodnotný lázeňský život. Mezi zcela výjimečné akce opět patřil již osmý ročník sportovního klání v table-tenisu Hláška Cup 2009, spojený letos s výstavou skizz J. Hoffelnera.

Závěrečnou tečkou letošní sezóny na plovárně byla nepochybně realizace geofyzikálního zaměření zaniklých archeologických situací, zděných konstrukcí či zahloubených objektů. Průzkum inicioval Vojtěch Kašpar a provedla ho renomovaná firma G Impuls Praha s. r. o. 11. a 12. října 2009.

Postupně byla realizována elektromagnetická prospekce moderním dipólovým systémem měření přístrojem GEM-2 a následovala standardní radarová metoda (GPR), která je založena na sledování odrazů radarových vln na citlivých rozhraních. Vyhodnocení průzkumu doposud probíhá a o jeho výsledcích budeme referovat.

V průběhu léta také proběhla další sezóna výzkumu hradu Zlenice, související s jeho obnovou, která probíhá formou spolupráce s občanským sdružením Zlenice – sdružení pro ochranu kulturního dědictví, Archeologickým ústavem AV ČR Praha v. v. i. (T. Durdík) a katedrou archeologie Západočeské univerzity v Plzni (J. Hložek). Podobně jako v roce loňském se výzkum soustředil především na hradní předhradí.

Archeologický park Liboc

V roce 2009 připravila naše společnost ve spolupráci s občanským sdružením Archaia několik akcí pro veřejnost v Archeologickém parku Liboc, jehož je občanské sdružení provozovatelem. Hlavním smyslem těchto akcí bylo především zpřístupnění archeologického parku veřejnosti, předvedení jednotlivých staveb, a tím i seznámení s postupem prací na budování parku. Návštěvníci si tedy mohli prohlédnout částečně zpřístupněnou repliku trojprostorového domu, repliku zemnice ze 13. století s horizontálním tkalcovským stavem a repliky středověkých pecí, z nichž především chlebová pícka byla vždy středem pozornosti a její provoz patřil k nejoblíbenějším bodům programu. Přínosem všech akcí bylo získání nových příznivců archeologického parku i nových zajímavých kontaktů.

První úspěšnou akcí byly Velikonoce, resp. předvelikonoční odpoledne věnované starým lidovým tradicím (vynášení a pálení Morany, barvení vajíček přírodními barvivy, pečení pečiva v replice chlebové pícky, pro menší děti zdobení papírových vajíček za použití výtvarné techniky – tzv. gotické šablony a další). Odpoledne bylo vydařeně, přišlo hodně návštěvníků a přálo nám i počasí.

V červnu nás Archaia o. s. přizvala ke spolupráci na programu pro školy, konkrétně pro žáky 1. stupně ZŠ Dědina. Naši zaměstnanci měli na starosti některé z činností, patřících do již několik let fungujícího programu určeného základním školám.

Během podzimních prázdnin (29. října) připravili naši zaměstnanci opět ve spolupráci se členy o. s. Archaia celodenní program pro školáky s názvem Archeologie hrou. Akce byla určena dětem ve věku 8 až 13 let, po dohodě se mohly zúčastnit mladší i starší děti. O program byl veliký zájem. Maximální počet účastníků byl původně stanoven na 22 dětí, nakonec jsme přibrali další zájemce, takže celkový počet účastníků byl 26 dětí. Nabítený program nám ale potvrdil, že ideální stav bude pro příště 20 účastníků. Program byl zpoplatněn, částka 180,- Kč/dítě sloužila na pokrytí materiálu a na občerstvení. Děti byly rozděleny do 2 skupin, střídajících se při jednotlivých činnostech. Programová náplň byla následující: prohlídka parku se stručným výkladem, povídání o keramice včetně jejího určování, keramická laboratoř (popis a lepení keramických střepů), tzv. cvičný hrob (ukázka terénní archeologie v praxi, dokumentování nálezů), opracování kamene, tesání replikami středověkých nástrojů, šití měšce (jako předloha posloužily ikonografické prameny a publikované archeologické nálezy), pečení pečiva v replice chlebové pícky, střelba z luku, předvedení středověké zbroje. Kolem poledne bylo vítaným zpestřením opékání přinesených buřtů. Děti byly spokojené a zjevně jim nevadilo studené a vlhké počasí.

V prosinci jsme uspořádali adventní odpoledne pro veřejnost, jehož cílem, kromě navození předvánoční atmosféry, bylo zakončení sezóny a připomenutí všech uskutečněných akcí roku 2009. Paradoxně se adventní období s velkým množstvím vánočně zaměřených akcí podepsalo i na menší návštěvnosti. Návštěvníci, kteří k nám ale zavítali, se na průběhu odpoledne aktivně podíleli. Pomohli nám vyrobit betlém z přírodnin a mimo jiné opět mohli vyzkoušet naši chlebovou pícku, ve které se tentokrát pekly perníkové ozdoby. Pro příště je třeba počítat s menší návštěvností zimních akcí, zapříčiněnou patrně i výrazně chladným počasím (v tomto případě se bohužel naše zázemí – replika trojprostorového domu – dá zatím obtížně vytápět).

Pro doplnění ještě uveďme, že kromě výše uvedených akcí se v Archeologickém parku Liboc v roce 2009 uskutečnily ještě dvě další akce pro veřejnost, a to Jarní středověká slavnost a Podzimní středověká slavnost. Obě pořádá naše partnerská organizace – občanské sdružení Archaia, mají dlouholetou tradici a velmi dobrou návštěvnost.

Naši partneři

Naším nejbližším partnerem je pochopitelně mateřské občanské sdružení Archaia o. s., přičemž jedna z forem vzájemné spolupráce byla prezentována v předchozím odstavci. Společně se členy občanského sdružení spolupracujeme na celé řadě akcí či výzkumných projektech (např. výzkumy v Mladé Boleslavi, Unhošti či v Buštěhradu či zjišťovací výzkum rohové parcely v Rakovníku, rozsáhlý výzkum na náměstí Republiky v Praze). Dlouhodobá spolupráce na rozsáhlém výzkumném projektu záchraného archeologického

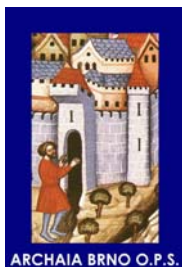
ARCHAIA

výzkumu na náměstí Republiky v Praze byla korunována naším podílem na realizaci populárně laděné publikace Náměstí Republiky – výzkum století, která byla vydána v průběhu roku 2009. V uplynulém roce se pracovníci občanského sdružení Archaia o. s. přestěhovali z prostor, které jim zajišťoval stavebník obchodního centra Palladium po dobu zpracování výzkumu, zpět do našich kanceláří v Truhlářské ulici 20 a naše již předtím částečně propojené personální obsazení se tak opět po letech sešlo na jednom pracovišti. Někteří ze zaměstnanců občanského sdružení také v průběhu roku přešli do obecně prospěšné společnosti Archaia Praha o. p. s., kde pokračovali

v rozpracovaných výzkumných projektech. V průběhu roku 2009 jsme se potkávali na pracovních, formálních i neformálních schůzkách, společných poradách, výletech a dalších pracovních i mimopracovních akcích (např. výlet parníkem z Prahy do Mělníka a zpět). Někteří naši zaměstnanci a příznivci občanského sdružení spolu tráví společnou dovolenou při výzkumu a záchraně senohrabské plovárny a hradu Zlenice na řece Sázavě. Spolupráce s naší sesterskou organizací Archaia Brno o. p. s. probíhá především výměnou zkušeností s řízením společnosti díky osobě ředitele brněnské organizace Davida Merty, který je předsedou dozorčí rady naší společnosti. Další spolupráce probíhala především formou krátkodobých návštěv či pravidelných setkání při řešení odborných problémů, na vědeckých konferencích či také při různých neformálních setkáních. Výhodná a především plodná spolupráce probíhala v rámci zahájení provozu našich webových stránek, které nám vytvářela brněnská společnost Černá a fialová. Tato společnost je autorem webových stránek obecně prospěšné společnosti Archaia Brno o. p. s. a díky tomu jsme mohli množství problémů konzultovat přímo s dlouhodobými uživateli této aplikace. V uplynulém roce jsme přímo nespolupracovali s brněnskými kolegy na konkrétních archeologických výzkumech, avšak přesto jsme se poměrně často navštěvovali. Nejčastější schůzky probíhaly v souvislosti se zasedáním redakčních rad sborníku Forum Urbes Medii Aevi v Brně, jejímž členem je ředitel společnosti Archaia Praha o. p. s. Vojtěch Kašpar. Plodná spolupráce našich obou organizací spočívá především ve vzájemné výměně zkušeností s některými problematickými okruhy otázek spojenými s kvalitním a smysluplným archeologickým výzkumem a jeho následnými fázemi zpracování a vyhodnocení. Jedná se především o dlouhodobě diskutovaná témata výzkumu pravěkých vícevrstevných lokalit, formulářové archeologie, zpracování rozsáhlých keramických souborů či využívání písemných a archivních pramenů pro studium městských řemesel a dalších okruhů otázek spojených s problematikou urbánní archeologie. Vzájemná podpora byla i v roce 2009 stvrzena finanční podporou sborníku Forum Urbes Medii Aevi, který je výkladní skříní naší sesterské organizace v Brně. Zároveň pokračovaly již dlouhodobě vedené diskuse na téma možnosti vytvořit s brněnskými kolegy společnou odbornou radu, která by se stala platformou pro další sesterské organizace vzniklé na podhoubí občanského sdružení Archaia o. s. či z iniciativy dalších obecně prospěšných společností. Také v roce 2009 jsme spolupracovali s naší jihočeskou obecně prospěšnou společností Archaia jih o. p. s., a to především v rámci dokončení a vyhotovení nálezové zprávy z rozsáhlého výzkumu v Truhlářské ulici 16 (vedoucí výzkumu a autoři zprávy: Karel Kašák a Jiří Valkony). Spolupráce v rámci terénních aktivit obou společností pokračovala v rámci dlouhodobého záchranného archeologického výzkumu na náměstí v Kašperských horách.

V uplynulém roce se výrazně prohloubila již dlouhodobá spolupráce s Archeologickým ústavem AV ČR Praha v. v. i. Dosavadní participace na projektech záchranných archeologických výzkumů v roce 2009 dosáhla skutečně značného rozsahu (tunel Blanka s částmi Pelc-Tyrolka – Špejchar a Špejchar – Pražský most, Pražská konzervatoř Na Rejdišti, hrad ve Vimperku, hrad Pořešín, hrad Kamýk nad Vltavou, tvrz Tichá, hrad Zlenice). Zároveň si pravidelně vyměňujeme naše publikace či participujeme a přispíváme na vydání publikací Archeologického ústavu či se podílíme na jejich spoluvydávání. Oboustranně výhodná spolupráce byla zahájena

na poli archivních fondů, kde se rysuje velmi přínosná výměna primárních dat a nálezových zpráv již dokončených archeologických výzkumů a jednotné využívání počítačových aplikací Archeologického ústavu pro evidenci našich výzkumných aktivit.

Tradičně dobrá spolupráce probíhá mezi společností Archaia Praha o. p. s. a Klubem Za starou Prahu, a to především díky naší zaměstnankyni Kateřině Samojské, člence Domácí rady Klubu. Vedle spolupráce na přednáškových cyklech se snažíme Klub Za starou Prahu podporovat v jednotlivých památkových causech.

V tradičním duchu pokračovala také naše spolupráce s nejstarším historicko-vlastivědným spolkem, Společností přátel starožitností. Opět jsme se v průběhu roku snažili tomuto občanskému sdružení pomoci se zajištěním bohatého spolkového života. Vedle pomoci s faktickým i technickým zajištěním bohatého pravidelného přednáškového cyklu v Muzeu hlavního města Prahy se jednalo především o krátkodobé výpomoci, poskytnutí a zajištění dopravy, převoz či stěhování a finanční i faktickou podporu vydavatelských aktivit. Bohužel knihovna Společnosti přátel starožitností, která byla převezena do našich kanceláří, je nadále paralyzována a zabalena v banánových bednách. Naše společné snahy směřují k existenci dvou funkčních separátních knihoven přístupných širší veřejnosti s jednotným vyhledávacím systémem a katalogizací. Stále se nám však nepodařilo bohaté fondy knihovny Společnosti přátel starožitností zpracovat, umístit do regálů a efektivně využívat. Právě existence starších svazků a ročníků časopisů, kterými knihovna Společnosti přátel starožitností disponuje, by byla vhodným doplňkem naší systematicky budované knihovny, která obsahuje především novější literární produkci.

Studenti vysokých škol

Absence většího rozsáhlejšího záchranného archeologického výzkumu v roce 2009 měla za následek absenci většího počtu studentů na našich terénních aktivitách. Přesto jsme na několika našich akcích měli možnost se studenty pracovat, přičemž někteří z nich přispěli výraznou měrou ke zdárnému dokončení výzkumů a podíleli se na pořizování terénní dokumentace. V několika případech se podařilo navázat déle trvající spolupráci.

Spolupráce s Katedrou archeologii historicznej a Katedrou bronioznawstwa Institutu archeologii Uniwersitetu Lodzkiego z Lodže v Polsku byla, v duchu smlouvy uzavřené v roce 2008 mezi tímto vědeckým pracovištěm a naší společností o vzájemné spolupráci na poli výuky, výměnných pobytů, vědeckých konferencí, publikačních aktivit a o vzájemné podpoře, naplňována především výměnnými pobyty a výměnou publikací. Zároveň jsme společně připravili několik odborných publikací do zavedených periodik a prezentovali výsledky své výzkumné činnosti.

Stále se nám nepodařilo navázat intenzivnější spolupráci se studenty archeologie a frekventanty doktorandského studia Ústavu pro pravěk a ranou dobu dějinnou Univerzity Karlovy v Praze. Studenti se sice pravidelně účastní našich terénních aktivit, ale nejsme schopni je efektivně zapojit do zpracovávání nálezů ze starších záchranných výzkumů prováděných naší společností. Zároveň se nám tímto nedaří rozšířit náš úzký kádr pracovníků o nové mladší kolegy; snaha o zvýšení podílu studentů na aktivitách naší společnosti tak zůstává naším prvořadým úkolem. Především podíl na zpracování rozsáhlých terénních aktivit a množství nálezového inventáře formou interních grantů je nepochybně cestou správným směrem. Nezbytná je též příprava vhodných témat k seminárním či magisterským pracím.

Také v roce 2009 pokračovala spolupráce s Katedrou archeologie Západočeské univerzity v Plzni, kde se někteří pracovníci (Vojtěch Kašpar) naší společnosti podílejí na externí výuce v semináři PhDr. Ivany Boháčové, věnovaném archeologii pražské sídelní aglomerace. Na webových stránkách naší společnosti jsou publikovány rozsáhlé teze této přednášky. Vojtěch Kašpar vedl v uplynulém roce magisterskou práci Veroniky Macháčové na téma Areál hradu Vysoký Chlumec v proměnách času a prostředí a vypracoval několik posudků na bakalářské či magisterské práce studentů. Spolupráce s Katedrou archeologie Západočeské univerzity probíhá i formou výměny našich publikací.

Vojtěch Kašpar

Nerespektování platných zákonných norem

P008/2009, Praha 1 – Nové Město, Truhlářská 25, čp. 1519, parc. č. 413 a 414, výměna podlahové krytiny

Naše organizace byla pověřena Pražskou archeologickou komisí na základě jejího jednání dne 20. 2. 2009 zajištěním záchranného archeologického výzkumu na předmětné stavbě. Z tohoto důvodu jsme zaslali společnosti (**DOS TRES s. r. o., ing. Lukáš Širínek, Truhlářská 25, Praha 1, 110 00**), která byla uvedena v podkladech Národního památkového ústavu, úz. odb. prac. v hl. m. Praze jako stavebník, naše stanovisko, v němž požadujeme zaslání základní stavební dokumentace a informací o stavbě (stanovisko čj. 179/2009 ze dne 23. února 2009). Stavebník ohlásil zahájení zemních prací stavby 17. 2. 2009 zcela nepochopitelně Archeologickému ústavu AV ČR v Brně v. v. i., odkud následně putovalo toto ohlášení na naši adresu. Vzhledem k tomu, že naše sídlo i kanceláře leží přímo naproti stavbě, zjistili jsme, že výkopové práce probíhaly výrazně před uvedeným datem (17. 2. 2009). Jelikož nám byla odepřena možnost vstupu do objektu a rekognoskace výkopů, oznámili jsme stavební akci na Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v hl. m. Praze a sledovali jsme vytěženou zeminu v kontejnerech na chodníku, zda neobsahuje archeologické nálezy. Ve výše uvedeném stanovisku jsme zároveň žádali o umožnění vstupu a o možnost pravidelných prohlídek doposud provedených výkopových prací i dalších následných výkopů naším zaměstnancem a v případě potřeby umožnění provedení záchranného archeologického výzkumu.

Předpokládaným odstraněním výhradně podsypů podlah v suterénech objektu by nejspíše nedošlo k porušení archeologických památek a situací, ale rozsah výkopových prací, který byl v místě stávajících sklepů zjištěn našimi pracovníky, dosáhl takového rozsahu, že došlo k těžkému poškození archeologických terénů dochovaných pod podlahami stávajících sklepů. Stavební (zemní) práce byly v suterénech objektu ihned zastaveny a ve dnech 10. 3. až 11. 3. 2009 byla provedena dokumentace nezákonně narušených archeologických terénů. Všechny nezákonně provedené výkopy v šesti místnostech sklepa byly ručně začištěny a identifikovány jednotlivé komponenty narušených archeologických objektů a situací (zhloubené jámy, objekty, zaniklé zděné konstrukce, vrstvy). Kresebně a

fotograficky bylo dokumentováno šest vertikálních řezů v jednotlivých místnostech sklepa a dokumentované vrstvy historického nadloží byly ověřovány za účelem datování jednotlivých stratigrafických jednotek. Vzhledem k tomu, že stavebník neposkytl dokumentaci zamýšleného stavebního záměru a neměli jsme k dispozici zaměření stávajícího stavu, bylo provedeno provizorní zaměření narušení a dokumentovaných vertikálních řezů v jednotlivých místnostech označených písmeny A–F. Geologické podloží (půdní horizont nasedající na šterkopískové podloží maninské terasy – pouze v jedné z místností) bylo zachyceno přibližně okolo 100 cm od stávajícího sníženého povrchu suterénu sklepů v niveletě okolo 186,00 až 186,40 m n. m. (Bpv). Zachištění a dokumentace narušených archeologických situací jednoznačně prokázaly přítomnost archeologických objektů a situací na téměř celé ploše stávajících suterénů. Místnosti A, B a východní část místnosti C byly kompletně nezákonně vytěženy stavební firmou až na úroveň geologického půdního horizontu. Dochovány zde mohou být pouze zhloubené objekty, o čemž svědčí existence raně novověké zhloubené jámy s četnými archeologickými nálezy v místnosti A. Ve větší západní části místnosti C je pod částečně dochovanou historickou valounovou dlažbou stávajícího sklepa dochováno raně a pozdně středověké zvrstvení historického nadloží se zhloubenými objekty a zaniklou zděnou zástavbou parcely (gotický dům). Místnost D byla zřejmě vytěžena již v rámci výstavby stávajícího klasicistního domu až pod úroveň geologického podloží (absence zvrstvení historického nadloží v dokumentovaném řezu). Místnost E nebylo možno archeologicky vyhodnotit, jelikož v této místnosti nebylo doposud stavební firmou provedeno žádné narušení. V místnosti F je pod maltovou podlahou stávajícího sklepa dochováno raně a pozdně středověké zvrstvení historického nadloží se zhloubenými objekty a zaniklou zděnou zástavbou parcely (gotický dům). Na základě výsledků tohoto záchranného archeologického výzkumu byly dne 6. března 2009 pod čj. 210/2009 investorovi či provádějíci organizaci (**Demolice Real s. r. o., Tomáš Janů, Truhlářská 25, Praha 1, 110 00**) zaslány výsledky tohoto výzkumu s návrhem dalšího postupu. Vzhledem k těžkému poškození archeologických terénů je bezpodmínečně nutno další výkopy provádět výhradně formou předstihového záchranného archeologického výzkumu. Stavebníkovi byl též zaslán návrh smlouvy, harmonogram, rozpočet a návrh postupu na provádění předstihového záchranného archeologického výzkumu, avšak od tohoto okamžiku stavební práce v suterénu utichly a stavební aktivita doposud nebyla obnovena. Stavebník ani jeho zástupce na naši předběžnou zprávu ani na návrh zajištění předstihového záchranného archeologického výzkumu nereagovali.

P075/2009, Praha 5 – Smíchov, U Nesypky 2, čp. 108, parc. č. 3334, rekonstrukce vily, podzemní bazén a garáž

Naše společnost byla Pražskou archeologickou komisí doporučena k zajištění záchranného archeologického výzkumu na předmětné stavbě (č. akce 13876 archeologického odboru Národního památkového ústavu, úz. odb. prac. v hl. m. Praze) a z tohoto důvodu byl stavebníkovi (**NESYPKA s. r. o., U Nesypky 2, Praha 5, 150 00, jednatel společnosti ing. Robert Tůma**) zaslán kontaktní dopis s žádostí o zaslání základní dokumentace k chystané stavbě (dopis čj. 783/07 ze dne 13. 9. 2007). Přestože adresa zcela odpovídá zápisu této společnosti v Obchodním rejstříku, vrátil se nám kontaktní dopis zpět a nebyl adresátovi doručen. V průběhu jara a léta roku 2009 prováděla naše společnost záchranný archeologický výzkum v průběhu rekonstrukce kaple Nejsvětější Trojice

přímo v sousedství předmětné plochy, přičemž byla zjištěna stavební aktivita také na zahradě domu čp. 108 v ulici U Nesypky 2. Zároveň nebyly nikomu nahlášeny výkopové práce na předmětné ploše, ani umožněno provedení záchranného archeologického výzkumu. Vzhledem k tomu, že stavebník vedený Národním památkovým ústavem, úz. odb. prac. v hl. m. Praze jako investor stavební aktivity sídlí přímo v objektu, jehož zahrada byla dotčena výstavbou, zaslali jsme opětovně společnosti Nesypka s. r. o. žádost o základní dokumentaci a umožnění provedení záchranného archeologického výzkumu. Zároveň bylo upozorněno na skutečnost, že náš zaměstnanec zjistil 7. července roku 2009 na pozemku parc. č. 3334/1, jehož vlastníkem je výše uvedená společnost, nenahlášené a tudíž nezákonné výkopové práce. Na tento dopis stavebník nereagoval. O veškerých skutečnostech byla následně informována Pražská archeologická komise.

Vojtěch Kašpar

Archeologické výzkumy v roce 2009

Záchranné výzkumy

6/2009, Buštěhrad, okr. Kladno, Ořešín, obytný soubor RD „Ořešín“ – 1. etapa

Záchranný archeologický výzkum prováděný v souvislosti s výstavbou komunikací a inženýrských sítí k rodinným domům zamýšleného obytného souboru "Ořešín" byl realizován ve své 1. etapě formou odborného dohledu nad výkopovými pracemi. Vzhledem ke skutečnosti, že v jeho průběhu nebyly zachyceny žádné archeologické objekty ani situace, bude v následujících stavebních etapách pokračovat standardním odborným dohledem.

Petr Juřina

P030/2009, Kamýk nad Vltavou, okr. Příbram, hrad parc. č. 608/1, 609, stabilizace a prezentace zříceniny hradu

Hrad Kamýk nad Vltavou, zachovaný ve formě velkých zřícenin, představuje jeden z nejautentičtější dochovaných královských hradů posledních Přemyslovců. V Kamýku se předpokládá prozatím nedoložené nelokalizované raně středověké centrum. Vrcholně středověký hrad do psané historie vstupuje jako místo, na němž a u nějž byly v letech 1236, 1240, dvakrát v roce 1247, 1264 a 1270 vydávány královské listiny za Václava I. a Přemysla Otakara II. Poté již výpověď písemných pramenů o klesajícím významu Kamýka s existencí hradu nedovoluje počítat. Z hradu se dochovala v podstatě nepoškozená, zcela autentická, výrazná zřícenina, až do nedávna však pro svou nápadnou pravidelnost chybně považovaná za pozůstatky renesančního zámku. Hrad ve skutečnosti představuje krásného reprezentanta typu s obvodovou zástavbou, zformovaného, stejně jako na svém dispozičním řešení velmi blízkém Bezdězu, stísněným podlouhlým staveništěm do pravidelné podoby. Hrad se díky zodpovědnému přístupu Obecního úřadu v Kamýku nad Vltavou stal s ohledem na nezbytnost konzervačního zásahu předmětem úprav, prováděných v rámci projektu Kamýk nad Vltavou – cesta do středověku, podporovaného z prostředků EU.

S těmito úpravami souvisel i záchranný předstihový archeologický výzkum v roce 2009, prováděný Archeologickým ústavem AV ČR, Praha, v. v. i. ve spolupráci se společností ARCHAIA Praha o. p. s., který se omezil pouze na plochy, které budou v rámci zmíněných úprav postiženy zásahy do terénu.

V nivelizované ploše původně zjevně směrem k východu klesajícího nádvoří zadního hradu byl dořešen průběh nádvoří stěny severního křídla, zjištěn nástupní peron na pavlače a další skutečnosti týkající se podoby této části hradu. V prostoru druhé brány byly zjištěny komplikovanější základové poměry, fatální poškození historického nadloží erodí i četné skutečnosti, zpřesňující podobu náročně řešeného klenutého průjezdu se sedilemi. Většina jeho tesaných prvků byla v novověku vylomena a odnesena z hradu coby stavební materiál. V prostoru nádvořího portálu byly zjištěny jílové vrstvy, které nejspíše souvisejí s omazávkami dřevěných konstrukcí patrně horních partií branské věže. Obě boční křídla zadního hradu byla k věži přiložena na spáru.

V případě základů pilířů obou nových mostků přes příkopy bylo zjištěno, že i středověké mosty byly dřevěné, s pilíři kotvenými do upraveného skalního podloží. Dnešní polní cesta, která prochází prvním příkopem, vznikla dle nálezů ve starším novověku (nejspíše v 17.–18. století). Vzhledem k návaznosti je tak možno předpokládat, že zavezení příkopu na severní straně hradního areálu stržením valu do něj a úpravu takto vzniklé plochy na pole je možno klást do téže doby.

V místě nového přístřešku byla zkoumána i komunikační plocha nádvoří předního hradu. Nebyla zde zachycena žádná povrchová úprava, např. dlažba. Odkryta byla též koruna zdíva v jihozápadní nároží, tvořící nároží velké zaniklé podsklepené budovy. K nejspektakulárnějšímu nálezu v rámci celého výzkumu došlo v případě zaniklé branské věže předního hradu čtverhranného půdorysu. Byl odkryt její téměř celý půdorys. Unikátně a překvapivě se zde dochovalo kromě obvodového zdíva jak in situ, tak v druhotné poloze množství kvalitních architektonických článků. Nejspíše plochostropý průjezd brány se navenek otvíral složitěji profilovaným portálem, na dvůr pak velkým obloukem. V bočních stěnách původně valounovou dlažbou opatřeného průjezdu se nacházela náročněji pojednaná sedilia. Výzkum též zachytil stopy boření věže v mladším středověku. Navazující severní budova předního hradu byla k věži přiložena na spáru. I tato stavba byla záměrně bořena podkopáváním z interiéru, jak dokládá nalezený velký spadlý blok zdíva vyšších partií její nádvoří stěny.

Ve všech zkoumaných plochách, kde výzkum dosáhl podloží, nezachytil žádné situace, které by byly starší než stavba kamenného hradu.

stejně jako limity a problémy) takovýchto záchranných akcí, spojených se zodpovědnými památkovými úpravami. Jeho výsledky výrazně umocňují vysokou památkovou hodnotu hradu i jeho doposud spíše nedocenené postavení v rámci českého národního kulturního dědictví.

Tomáš Durdík – Sylwester Chmielewicz – Jaroslav O. Nedbal

2/2009, Mladá Boleslav, Staroměstské náměstí parc. č. 1212, revitalizace Staroměstského náměstí v Mladé Boleslavi – podzemní parkoviště

terény, které se projevují jako méně výrazné zahloubené objekty a vrstvy obsahující artefakty (zejména keramiku) uvedeného období. Z hlediska archeologického výzkumu a historického poznání vývoje této části Mladé Boleslavi se jedná o nejcennější součást výzkumu.

Období 14.–19. století je na Staroměstském náměstí v prostoru archeologického výzkumu reprezentováno četnými kamennými, eventuálně dřevěnými strukturami, které obsahovaly výplně z doby používání těchto struktur a především z doby po zániku jejich funkce. Mezi jednotlivými strukturami se nacházely vrstvy, které rovněž obsahovaly pozůstatky z doby před, průběhu i po zániku jejich funkce. Strukturami máme v tomto případě na mysli pozůstatky pěti městských domů, z nichž tři byly v pozdějším období sjednoceny do jedné úřední budovy známé jako Okresní hejtmánství, pozůstatky komerční zástavby proluky mezi těmito městskými domy a dále zázemí městských domů reprezentované především studnami a odpadními jámkami. Specifickým druhem nálezu byly rozsáhlé sklepy náležící v podstatě ke každému z výzkumem odhalených měšťanských domů, včetně těch tří, které byly

Početný náleзовý fond získaný archeologickým výzkumem ukázal velmi krátkou dobu existence hradu, který byl nejspíše v důsledku vážných statických poruch opuštěn již po smrti Přemysla Otakara II. Soubor nálezů tvoří mimořádně kvalitní a významné vzorky hradního inventáře (včetně nálezů z doby stavby hradu), které přispívají ke studiu hradu jako sociálního prostředí a jeho každodennosti.

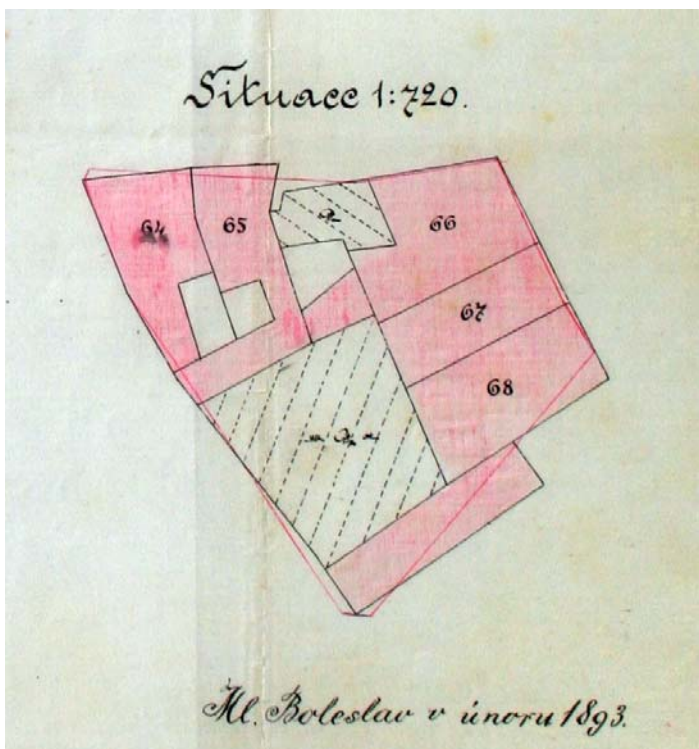
Na provedený předstihový výzkum navázaly mimořádně citlivě a zodpovědně provedené památkové úpravy, které náležejí nejen v rámci České republiky k nejkvalitnějším realizacím svého druhu. V červnu 2010 byl pak hrad otevřen pro veřejnost.

Výzkum v roce 2009 je možno považovat za mimořádně úspěšný a přínosný i v širších souvislostech. Názorně ukazuje nezbytnost a produktivitu (ovšem

Archeologický výzkum v souladu s předpoklady formulovanými v závěrech zprávy ze zjišťovacího archeologického výzkumu provedeného v několikátýdenním předstihu před samotným předstihovým výzkumem odhalil pozůstatky předlokačního (před založením, respektive přenesením města na mladoboleslavskou ostrožnu) osídlení 11.–13. století a výrazné pozůstatky městské zástavby 14.–19. století s přesahem do století 20., resp. do roku 1945, kdy došlo k zániku tohoto městského bloku. Výzkum probíhal v září až prosinci roku 2009 a stejně jako v případě zjišťovacího výzkumu se na něm podílelo několik institucí: Archaia o. s., Archaia Praha o. p. s., Archeo Pro o. p. s. jako oprávněné organizace a Archeoservis s. r. o. jako servisní firma.

Horizont 11.–13. století je v archeologických pramenech v tomto případě reprezentován historickými

následně sjednoceny do mladší budovy hejtmanství. Pro existenci těchto sklepů, z nichž většina patrně pochází ze 17. století, nám zjišťovací výzkum ani ve své historicko-archivní části neposkytl dostatek indicií, což zapříčinilo, že jejich existence i rozsah byly při přípravě výzkumu podceněny. I movité archeologické nálezy představují extrémně rozsáhlý soubor hmotné kultury 14.–17. století, včetně výjimečných nálezů z organických materiálů a předmětů uměleckých nebo umělecko-řemeslných.

Ještě před koncem předstihového záchranného výzkumu se mezi občany a městskými zastupiteli rozpoutala diskuse o zachování a konzervaci výzkumem odhalených reliktní starší zástavby, zejména odhalených rozsáhlých sklepení. Zčásti důsledkem této diskuse a zčásti reakcí na tuto diskusi byl den otevřených dveří, který se na výzkumu uskutečnil ve dnech 20. 11. a 21. 11. 2009 a který navštívila až desetina obyvatel města. Po oba dva dni byl zájem místních občanů o výsledky archeologického výzkumu enormní. Pro další rozhodování o této problematice, zejména na úrovni zdejšího městského zastupitelstva, byl v samém závěru terénní části předstihového výzkumu vytvořen předběžný interpretační plán. Tento plán vychází ze zaměření stavebních reliktní a soustřeďuje se dále na prostorovou identifikaci reliktní, u kterých je velká pravděpodobnost, že je bude možno v průběhu zpracování interpretovat a že tak představují nemovitou část určitého nálezového celku. Barevné rozlišení nepředstavuje chronologické fáze vývoje tohoto městského bloku, ale nemovité části jednotlivých možných nálezových celků. Potvrdit tyto možné nálezové celky bude možno až v průběhu dalšího zpracování. Datování jednotlivých nálezových celků bude nepochybně také možné až po celkovém zpracování archeologického materiálu i dokumentace; pokud je tedy v textu legendy uvedeno datování, jedná se o předběžné datování, které se opírá o několik málo terénních pozorování a o analýzu historických pramenů, která byla provedena již pro zjišťovací výzkum. Rovněž tak prostorové členění jednotlivých možných nálezových celků je jen rámcové. Následující plán shrnuje základní stavební etapy odkryté výzkumem interpretované. Plán byl vyhotoven ihned po ukončení terénní části výzkumu jako podklad pro jednání městského zastupitelstva ve věci případné prezentace odkrytých nálezů.

Legenda k plánu:

- 1) Základové zdivo domu čp. 68 včetně doposud neprozkoumaných sklepů. Dům pokračoval směrem k radnici (k severu) mimo zkoumanou plochu. Dům pravděpodobně středověkého nebo časně novověkého původu zanikl sloučením s domy čp. 67 a čp. 66 přestavbou na budovu bývalého c. k. Okresního hejtmanskví mezi léty 1761 a 1842.
- 2) Základové zdivo domu čp. 67 včetně prozkoumaných a zaměřených sklepů (tzv. sklep č. 2). Dům pravděpodobně středověkého nebo časně novověkého původu zanikl sloučením s domy čp. 68 a čp. 66 přestavbou na budovu bývalého c. k. Okresního hejtmanskví mezi léty 1761 a 1842.
- 3) Základové zdivo domu čp. 66 včetně prozkoumaných a zaměřených sklepů. Dům pravděpodobně středověkého nebo časně novověkého původu pokračoval směrem do Železné ulice (k jihu) mimo zkoumanou plochu. Dům zanikl sloučením s domy čp. 67 a čp. 68 přestavbou na budovu bývalého c. k. Okresního hejtmanskví mezi léty 1761 a 1842.

- 4) Základové zdivo domu čp. 65 v Železné ulici včetně doposud neprozkoumaných, ale výzkumem zachycených sklepů. Podle svědectví domáčího archivu někdejších vlastníků byly sklepy patrové, s druhým podzemním podlažím pod prostorem Železné ulice. Podle archivních plánů výzkum zachytil pouze menší část zastavěné plochy domu čp. 65 (dvorní trakt s vnitřním dvorkem). Větší část (uliční trakt) se nachází mimo plochu výzkumu a vystupuje hluboko do dnešní uliční čáry Železné ulice. Dům čp. 65 pravděpodobně středověkého nebo časně novověkého původu zanikl demolicí po bombardování v roce 1945.
- 5) Základové zdivo domu čp. 64. Výzkum zachytil jen zanedbatelné procento původní zastavěné plochy domu, která se nachází z větší části pod dnešní ulicí Kateřiny Militké a pod ulicí Železnou. Podle dochovaných archivních plánů měl i tento dům dvoupodlažní sklepy s druhým podlažím pod plochou ulice Železné. Podle prostorového vyhodnocení jsou sklepy v těsné blízkosti plánované podzemní trafostanice. Dům čp. 64 pravděpodobně středověkého nebo časně novověkého původu zanikl demolicí po bombardování v roce 1945.
- 6) Základové zdivo představuje starší vývojovou fázi dvorního závěru domu čp. 65.
- 7) Základové zdivo související s přestavbou domů čp. 66–68 na budovu c. k. Okresního hejtmanskví mezi léty 1761 a 1842.
- 8) Zdivo doposud nedatovaného domu stojícího na tomto místě před rokem 1842.
- 9) Studna datovaná archeologickými nálezy do 15. století.
- 10) Základy domu, jehož větší část se nacházela pod plochou dnešní ulice Kateřiny Militké. Na základě stratigrafických pozorování archeologického výzkumu lze určit, že se jedná o pozůstatek středověkého domu, který zanikl nejpozději v 15. století.
- 11) Časně novověká studna.
- 12) Časně novověká studna.
- 13) Novověká jímka dřevěné konstrukce.
- 14) Novověký (nikoliv moderní!) kanál.
- 15) Zeď neznámého původu a určení, dle polohy lze uvažovat o této zdi jako o parcelní zídce oddělující v určité vývojové fázi (před rokem 1761) dvory (zahrady) domů čp. 67 a 68.

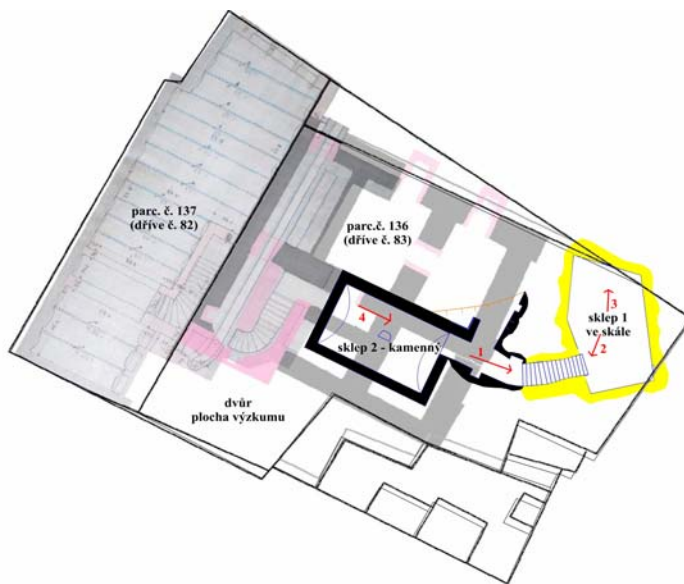
Michal Bureš

7/2009, Mladá Boleslav, Bělská ulice parc. č. 136, 137 a 1216/3, bytový dům – výstavba nového suterénu

Na počátku října roku 2009 byl proveden zjišťovací archeologický výzkum na dvou sousedních parcelách v historickém jádru města Mladá Boleslav při jižní frontě Bělské ulice. Tato ulice sbíhá od historické radnice situované na severozápadním okraji Staroměstského náměstí západním směrem a končí na hraně boleslavské ostrožny při historické vodárenské věži. Plocha byla součástí pravěkého (lužická kultura) i raně středověkého (11.–12. století) opevněného areálu hradiště, součástí opevněné plochy středověkého města (první zmínka o městě 1334) a nacházela se v jeho židovské části. Pro výsledky archeologického výzkumu považujeme za podstatné situování obou parcel do spodní partie ulice, tedy do blízkosti zřejmě geomorfologicky členitého prostoru okraje boleslavské skalní ostrožny.

Zjišťovací výzkum proběhl na parcele parc. č. 137, která byla využívána jako parkoviště, a na parcele parc. č. 136, která byla postižena stavební technikou. Bagrování proběhlo nedlouho před zahájením zjišťovacího výzkumu pod dohledem pracovníků Ústavu archeologické památkové péče středních Čech v rámci provádění záchranného archeologického výzkumu. V čelní partii při Bělské ulici bylo kompletně odbagrováno historické nadloží novověkého stáří o mocnosti 20 až 30 cm a porušen byl povrch šterkopiskové terasy až do hloubky 100 cm od báze terasy. Těžce postiženy byly sklepy pod domem (odkryt byl světlík do sklepa, narušen byl vstup do sklepů). Nevelký nepodsklepený dvůr

byl snížen minimálně o 1 m a došlo k odtěžení minimálně 40 cm mocné vrstvy propálené mazaniceové destrukce s nálezy průběhu 17. až 18. století. Plocha dvora nebyla po bagrování začištěna (na ploše se nacházely hromady sutí), nebyl zřetelný plošný rozsah antropogenních vrstev a nebyla zřejmá mocnost historického nadloží. Z tohoto důvodu jsme realizovali zjišťovací výzkum formou plošného začištění plochy dvora a následného odtržení nádvorních zdí zaniklých suterénů mechanizací za účelem zjištění mocnosti historických vrstev. Následně byl zahájen záchranný archeologický výzkum na dvoře i dokumentace a základní pochozí stavebně historický průzkum a archivní rešerše věnovaná zaniklé zástavbě.

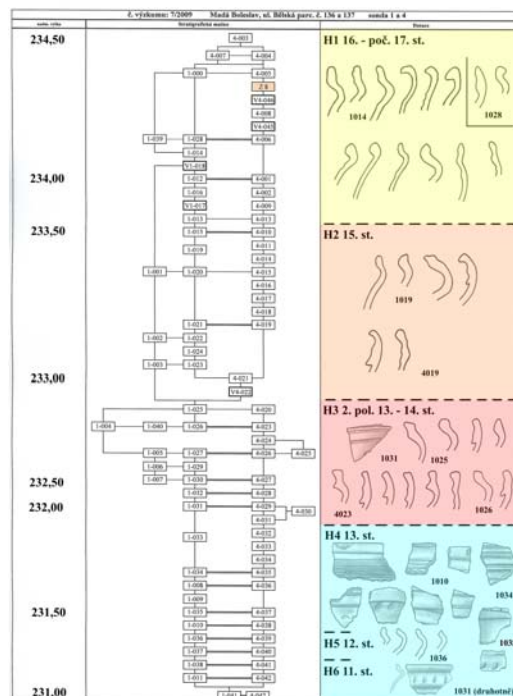
Zástavba dnešních parcel parc. č. 136 a 137 byla původně tvořena dvěma domy (č. 82 a 83). V místě dnešní rozsáhlé parcely parc. č. 136 se nacházel již v 1. polovině 19. století dům č. 83, který byl ve východní části opatřen sklením vysekaným do skalního podloží. Následně byla v roce 1882 parcela téměř kompletně podsklepena v čelní partii při Bělské ulici. V zadní části při nevelkém dvoře byly mírně zahloubeny dva polozapuštěné sklípky. Za nádvorní stěnou bylo přistavěno schodiště a pavlač. Na počátku 20. století byla zřejmě historicky starší část nad sklepem na východním okraji parcely vlastnický oddělena jako samostatný dům. S výjimkou nepodsklepeného dvora byla celá parcela postižena novověkou výstavbou sklepů. Starší fázi sklepů a

starší stavební prvky je možno předpokládat v místě staršího sklepa na východním okraji parcely. Sklepy v centrální části jsou novověkého stáří. Nepodsklepen byl také nevelký prostor před vlastní uliční frontou, která je dnes posunuta minimálně o dva až tři metry severním směrem do Bělské ulice. Výrazně jednodušší situace byla předpokládána (a jednou sondou ověřena) na západní úzké a podlouhlé parcele parc. č. 137 (dříve 82). Na základě dostupné archivní dokumentace byla parcela nejpozději před polovinou 19. století kompletně zastavěna a na konci 19. století i kompletně podsklepena.

Záchranný výzkum probíhal téměř v okamžité návaznosti na výzkum zjišťovací v průběhu listopadu a prosince roku 2009 před výstavbou nového bytového domu. Tento bytový dům měl nahradit původní zástavbu. Ta byla stržena po 2. světové válce, jelikož se stala na jejím samém konci terčem zbytečného bombardování centra Mladé Boleslavi sovětskými letadly. V rámci záchranného výzkumu byly na ploše nepodsklepeného dvora vyměřeny dvě sondy (1,5 x 2 m a 3 x 1 m; plocha výzkumu činila celkem 21,5 m²) a rozděleny kontrolním blokem o šířce 1 m. Plocha výzkumu byla dále omezena průběhem obvodové zdi sousedního objektu čp. 137, průběhem zaniklého nástupu na schodiště a pavlačí při nádvoří zdi zaniklého domu čp. 136 a průběhem zděných kanalizačních svodů z prostoru bývalých záchodů.

Skalní podklad byl zachycen pouze v dolních partiích (cca 40 cm) zadního sklepa ve střední části parcely parc. č. 136 a především v kompletně do skály zahloubeném sklepe pod východním okrajem parcely parc. č. 136. Jednalo se o mořské sedimenty české křídové tabule (svrchní mesozoikum), tvořené navětralými vápnitými jílovci a prachovci středního turonu a vápnitými či vápnitójílovitými pískovci spodního coniacu. Křídový podklad erodované mladoboleslavské ostrožny byl v průběhu starších čtvrtohor (glaciál riss) překryt šterkopískovou říční terasou, která byla zachycena na dně sond i na několika dalších místech vybagrované stavební jámy v místě při uliční frontě před zaniklými sklepy. Zde byl dokumentován svah terasy v předpokládaném sklonu západním směrem od 234,63 na 233,60 m n. m. (sklon ve směru jižní fronty Bělské ulice). Oproti tomuto předpokládanému sklonu terasy však byl zachycen i výrazný sklon jižním a jihozápadním směrem od 234,63 na 231,20 m n. m. Tento sklon terasy je překvapivý a není zcela zřejmé, čím je způsoben. Může se jednat o zaniklý meandr pleistocenní řeky, erozní strž či rokli na členité hraně ostrohu nebo o výsledek antropogenní činnosti (příkop?). Na nepodsklepeném dvoře byl tento výrazný sklon postupně vyrovnáván nárůstem historického nadloží o mocnosti přes 2,5 m, přičemž toto souvrství bylo tvořeno vrstvami datovatelnými do průběhu 11. až 19. století. Z nejstarších vrstev pochází značné množství fragmentů keramických nádob (11.–13. století), horizont 14.–15. století je zastoupen minimálně a mladší vrstvy 16.–19. století jsou tvořeny především destruktivními a propálenými horizonty, obsahujícími značné množství železných předmětů, fragmentů keramiky a kachlů, skla a zvířecích kostí (ojediněle byly identifikovány i kosti lidské v druhotných polohách). Výzkum v Bělské ulici byl první sondou v této části města a hned přinesl závažnou otázku spojenou s existencí výrazného terénního zářezu na hraně mladoboleslavské ostrožny v historickém jádru města.

Sylwester Chmielowiec – Vojtěch Kašpar – Jaroslav Nedbal

P127/2004, Popovice, okr. Benešov, tvrz čp. 1, postupná celková obnova tvrze

V roce 2009 nebyly v souvislosti se záchranou a revitalizací této unikátní památky prováděny žádné výkopové a s nimi související archeologické práce. Spolupráce s restituenty tvrze probíhala v průběhu roku na pravidelných kontrolních dnech, kdy bylo průběžně konzultováno situování výkopů inženýrských sítí (především přípojka elektřiny) a umístění čističky odpadních vod se snahou v co nejmenší míře porušit dochované historické terény. Po mnohastranných jednáních s hygienickou stanicí, projektantem, zástupcem památkového ústavu a stavební firmou bylo přistoupeno k projektování a situování čističky odpadních vod do prostoru mimo současný areál tvrze, vně vnější obvodové zdi novověkého jižního lihovarského křídla z přelomu 19. a 20. století. V tomto prostoru měl proběhnout předstihový záchranný archeologický výzkum, který však doposud nebyl realizován. Stejně doposud nebyla realizována přípojka elektrického vedení a rozvodné skříně. V průběhu roku se také uvažovalo o situování sondy do prostoru dnešního vstupu do areálu tvrze, kde má výhledově probíhat rekonstrukce a konzervace současného poškozeného portálu. Ani tato akce však nebyla v uplynulém roce realizována.

Vojtěch Kašpar

P124/2009, Pořešín, okr. Český Krumlov, hrad Pořešín

Jihočeský hrad Pořešín je již řadu let konzervován a památkově upravován občanským sdružením Hradů na Malši. Z tohoto důvodu zde již od roku 2006 probíhá předstihový archeologický výzkum. Shodně jako v roce 2008, i v roce 2009 tento předstihový výzkum realizoval ARÚ AV ČR, Praha, v. v. i. ve spolupráci s Katedrou archeologie FF UK ZČU Plzeň (v rámci výzkumného projektu „Opomíjená archeologie“ – výzkumný záměr MSM 4977751314/) a společností ARCHAIA Praha o. p. s. Sondáž v červenci 2009 reagovala na požadavky investora a souvisela s nezbytnými stavebními úpravami, které bezprostředně navazovaly na výzkum. Celkem bylo provedeno šest sond ve všech částech hradní dispozice a ve dvou dalších místech byly sledovány zásahy do terénu.

Práce se dotkly všech součástí hradní dispozice. V areálu prvního, mladšího předhradí bylo dokončeno odkrývání nádvoří stěny jihozápadní budovy. V důsledku nevelké výše dochovaného zdiva se zde nepodařilo zjistit žádné stavební detaily. Východní nároží budovy dokonce v úplnosti zaniklo, a to nejspíše včetně části skály, na níž stálo. Statigrafická situace ukázala, že terénní situace na nádvoří před budovou byla již ve středověku předmětem masivní eroze, která způsobila výrazný pokles pochozí úrovně. Na druhém předhradí byl zkoumán s ohledem na havarijní stav dochovaného zdiva průběh vnějšího líce čelní hradby vedle druhé brány.

Hradba se zde před výzkumem dochovala pouze v podobě nestabilního vysokého jádra zdiva. Odkrytý líc byl předsazen před líc sousední brány. Ukázalo se, že líc trpěl statickými problémy a destrukcemi již ve středověku a byl několikrát opravován. Na líc navazovala do skalního podloží zasekaná eskarpa druhého příkopu. Statigrafická situace, jejíž podstatná část náležela různě starým destrukčním vrstvám, umožnila ověřit stáří této fortifikace.

V prostoru jádra hradu se podařilo získat nové poznatky k podobě a výbavě starého paláce. Byla zde především odkryta koruna příčky. Sonda přispěla k poznání podoby vývoje paláce, ovšem s ohledem na typ sondáže (byla odkrývána pouze pro stavební práce nezbytná část zdiva a nebylo tak zkoumáno celé historické nadloží) jen v omezené míře. Byla doložena existence kachlových kamen v druhém patře severozápadní místnosti a získány informace o jejich podobě. V této části paláce rozsah výzkumu umožnil sledovat část vrstvy zánikového horizontu hradu, zatímco v místnosti jihovýchodní se výzkum mimo recentní a subrecentní zásahy pohyboval pouze v destrukčních a humusovitých vrstvách, které se zde uložily v procesu novověkého rozpadu nadzemních zděných konstrukcí paláce. Další sondou byla stejným, tedy omezeným, způsobem odkryta část průběhu jihovýchodní stěny paláce. I zde zkoumaná část statigrafické situace v interiéru budovy nepochybně prakticky v úplnosti vznikla v rámci postupného rozpadu zříceniny po zániku hradu. Situace v jihovýchodní části sondy, tedy v exteriéru nového paláce, vykazovala poněkud zajímavější charakter. Pod destrukčním horizontem zde byly zastíženy vrstvy se značným podílem mazanice či nevypáleného jílu. Tento materiál nepochybně indikuje existenci konstrukcí v interiéru nového paláce pracujících s hlinou či jílem (uvažovat lze např. o omazech, ať již podlahových či samonosných dřevěných konstrukcí, nebo o kamnech apod.).

V prostoru nádvorní stěny nového paláce, který, jak již bylo uvedeno, navazoval na starý východním směrem, bylo ze strany líců zbaveného zdiva v interiéru zkoumáno a dokumentováno střílnovité okénko. Ani zde provedená sondáž neprotrála destrukční vrstvy. Pod okénkem probíhal dobře dochovaný líc vyzděný z lomového kamene. Nebyly v něm v odkrytém rozsahu zachyceny žádné pozůstatky podlahy či kotvení stropních trámů. Buď nebyly ukládány do nádvorní stěny, nebo se okénko nacházelo nezvykle vysoko nad podlahou místnosti, již osvětlovalo. Za současného stavu vědomostí

nelze zcela spolehlivě rozhodnout, s kterou úrovní paláce můžeme toto okénko spojovat. Můžeme uvažovat o přízemí. Zda byla tato část křídla podsklepena, není doposud zřejmé.

Sonda při vysokém torzu obvodové hradby jádra na jeho severovýchodní straně jádra se ukázala velmi přínosnou. Byl zde sledován vývoj terénního reliéfu od počátků hradu i postup výstavby a přestaveb hradby, stejně jako způsob řešení spíše latentních statických problémů a jimi vyvolaných pohybů (vyklánění hradby směrem ven) a destrukcí (dozdívky, stavba opěrného pilíře na vnější straně). Velkým podnětem pro zmíněné vážné statické problémy se stala proměna hradby normálních dimenzí v hradbu plášťovou v rámci přestavby provedené úspěšným a mocným Markvartem I. z Pořešína v průběhu druhé poloviny 14. století. Nález maznicových omazávek potvrdil i existenci vysazeného ochozu mladší fáze plášťové hradby, stopy jehož ukotvení se dochovaly i v horních partiích dochovaného zdiva. Tuto jistě především obrannou chodbu kryla prejzová střecha. V rámci stratigrafické situace byla zachycena i požárová vrstva odpovídající požáru, k němuž došlo ještě v době života hradu.

Jako dvě sondy byly z důvodů evidence nálezů označeny dva prostory pod severovýchodní hradbou, která uzavírá příkop mezi 2. předhradím a branou jádra. V tomto případě šlo o stavební firmu prováděné sledované výklizy pohybující se čistě v destrukčních vrstvách, vyvolané ve staticky složitých poměrech zajišťováním vykloněného, nestabilního a povětšinou líce zbaveného zdiva hradby. Oba tyto výklizy poskytly kvalitní vzorky hradního inventáře.

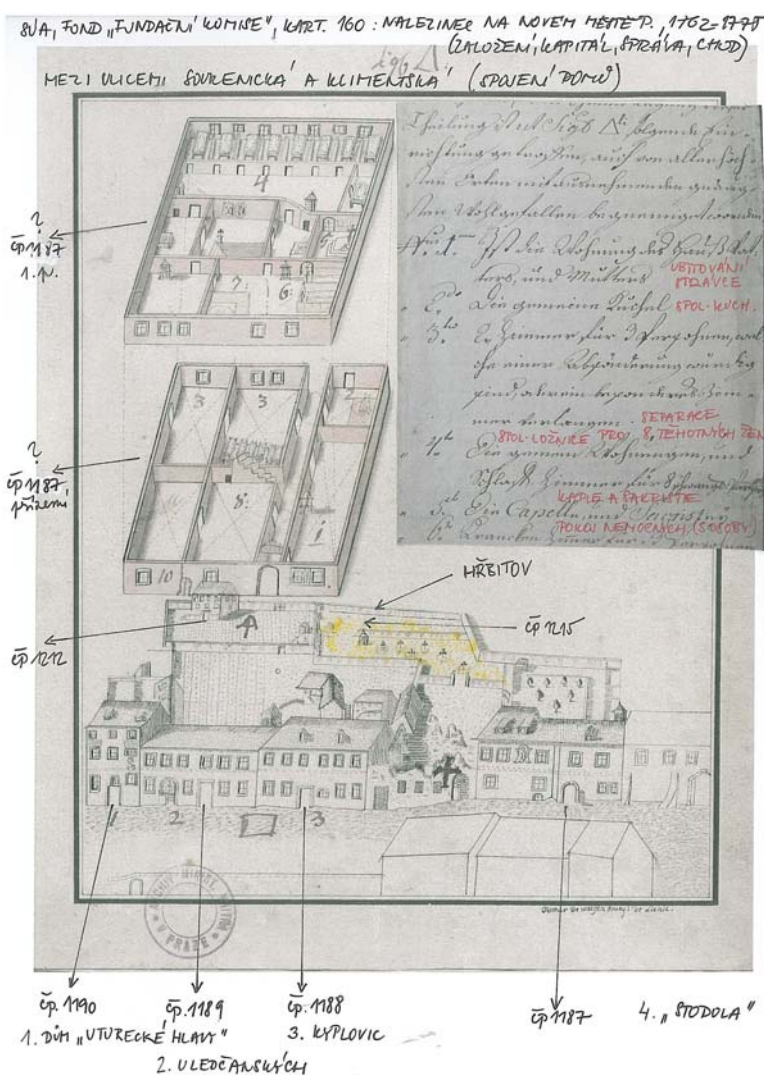
Stejně jako v minulých letech, i sondáž v roce 2009 přinesla velmi závažné a kvalitní, i v širším kontextu významné vzorky hradního inventáře, které dovolují jak studium hradní každodennosti, tak hradu jako sociálního prostředí.

Tomáš Durdík – Josef Hložek

Nevelký zjišťovací výzkum na dvoře objektu čp. 2006 (č. or. 28; parc. č. 355) proběhl před předpokládanou výstavbou podzemních garáží pod dvorem objektu rekonstruovaného na hotel (235 m²). Geologické podloží (půdní horizont nasedající na šterkopískové podloží maninské terasy) bylo zachyceno necelých 30 cm od současného povrchu dvora v niveletě okolo 189,2 a klesalo mírně směrem k jihu na 188,9 m n. m. (Bpv). Začištění plochy jednoznačně prokázalo přítomnost archeologických objektů a situaci na celé ploše dvora s výjimkou jihozápadního nároží, kde se nacházel mohutný masivní blok cihlové podezdívky (pozůstatek recentní chlebové pece), která byla zapuštěna pod úroveň geologického podloží. Následoval kompletní plošný archeologický výzkum celé plochy dvora. Parcela byla po celou dobu středověku i novověku nezastavěna (pouze nepodsklepená stodola před třicetiletou válkou), koncem 17. či na počátku 18. století vzniká při Klimentské ulici první doložený dům. Svrchní partie (0,3 m) byly tvořeny novověkými a recentními navážkami souvisejícími s terénními úpravami (podsypy dlažby dvora, stavební navážky). Následně bylo v západní části dvora začištěno souvrství vrcholně a pozdně středověkých vrstev o mocnosti od 0 do 60 cm s dochovanými zahluubenými objekty vrcholně středověkými (12.–13. století), pozdně středověkými (14.–15. století) i novověkými (16.–17. století) v počtu 10 až 15 objektů na ploše dvora.

Nejstarším dokladem osídlení je fragment sídlištní jámy knovízské kultury mladší doby bronzové. Intenzivní sídlištní vývoj však souvisí až s předlokační sídelní aglomerací situovanou do tohoto prostoru při bubenském brodu, která se projevuje kontinuálním засídlením prostoru od Starého Města pražského až k Poříčí od poloviny 12. do konce 13. století. V rámci tohoto horizontu, těžce poškozeného pozdně středověkými, novověkými i recentními zásahy, byl především odkryt zahluubený (1 až 1,2 m) suterén dřevohlinitého domu, z jehož půdorysu byly odkryty dvě části obvodových stěn a především dvě mohutné sloupové jámy naproti sobě, které umožňují rekonstruovat rozměr domu ve směru Z–V (800 cm). Velikost náleží objekt v rámci petrské čtvrti k největším v rámci nejstaršího horizontu osídlení a je ho možno datovat do průběhu 2. poloviny 12. století. Vedle několika torz zahluubených sídlištních objektů byly odkryty i fragmenty dvou propálených vyhřívacích (nejspíše potravinářských) pecí.

Několik objektů je možno spojovat s pozdně středověkým a raně novověkým vývojem parcely, přičemž v této době byla parcela součástí rozsáhlé zahrady a v čele parcely postrádala kamennou zástavbu. Nejzajímavějším nálezem byl pozůstatek pozdně středověké čtvercové jímky, která byla minimálně jednou čištěna a vyvápňena, a především další čtvercová jímka, do jejíhož zásypu byl uložen depot téměř dvou set mincí převážně zahraniční proveniencie z období okolo roku 1570 (několik tolarových ražeb). Mělá prohlubeň s depotem uloženým nejspíše v koženém váčku do starších vrstev výplně jímky byla překryta mohutnou suťovou vrstvou obsahující velký počet větších fragmentů berounského zboží.

Nejmladším horizontem nálezů je ploché kostrové pohřebiště z poslední čtvrtiny 17. či počátku 18. století. Celkem bylo identifikováno 67 hrobů, přičemž v některých případech se podařilo zachytit průběhy hrobových jam, ale v mnoha případech se jednalo o vícenásobné pohřby, které původní hrobové jámy setřely. Převážná většina hrobů (80 %) byla orientována ve směru Z–V s hlavou k západu, zbývající skelety byly uloženy ve směru S–J. Většina pohřbů byla uložena do dřevěných rakví, v některých případech je možno doložit pohřby v pytlích či bez obalu (prohnuté trupy kopírující tvary hrobových jam). Některé hrobové jámy obsahovaly více jedinců (ojediněle 12 až 15), v jednom případě se v jámě nacházely výhradně dětské pohřby (5 jedinců). Výplně obsahovaly ojedinělé nálezy drobných osobních šperků či součástí oblečení (barokní křížky z barevných kovů s korpusem Krista – jeden se dochoval včetně dřevěného kříže, dále spony opasku, drobné ozdoby). Pohřebiště nejspíše souvisí s morovou epidemií konce 17. století, kdy zde byly patrně pohřbívány oběti této nemoci od farnosti kostela sv. Petra Na Poříčí. Záduší tohoto kostela získalo tento pozemek na základě poslední vůle Samuela Pánka (zemřel též na mor), který svůj pozemek kostelu odkázal v roce 1686. Pravděpodobnější je však příslušnost zdejšího pohřebiště k novoměstskému nalezinci, který je doložen v bezprostředním sousedství písemnými i plánovými a ikonografickými prameny mezi lety 1762–1775.

Vojtěch Kašpar

P042/2004, Praha 1 – Nové Město, Na Poříčí 5, čp. 1076/II, výstavba hotelu IBIS

V roce 2004 proběhl zjišťovací a následný plošný záchranný archeologický výzkum na rozsáhlé ploše (1.600 m²) bezprostředně sousedící s areálem bývalých kasáren Jiřího z Poděbrad na náměstí Republiky. Před zahájením výzkumu, souvisejícím s plánovanou výstavbou nového hotelového komplexu, byla na celé ploše stržena starší domovní novověká zástavba s výjimkou domu situovaného v čele parcely. Jak prokázal stavebně historický průzkum sklepů, který probíhal společně s archeologickým výzkumem, jejich části obsahují konstrukce vrcholně středověkého stáří z konce 14. století. Plocha za domem byla silně poškozena především novověkou exploatační činností (rozměrné

jámy na písek), přesto se podařilo sledovat podobnou stratigrafii jako v případě sousedních parcel. Byl konstatován podobný sklon geologického podloží severním směrem. Povrch šterkopískové terasy na jihu činil 191,9 m n. m. (půdní horizont 192,3 m n. m.), na severním okraji plochy 190,9 m n. m. (půdní horizont 191,3 m n. m.). Nepočtené doklady nejstarší předlokační sídelní aktivity zastupuje především nálezy rozmanitého, bohužel velice těžce poškozeného pravouhlého zahloubeného suterénu dřevohlinitého domu s výraznou destrukcí opracovaných opukových kamenů. Vzhledem k nálezu zděné vstupní šíje dřevohlinitého domu na sousední parcele (náměstí Republiky) předpokládáme i na ploše sledované výzkumem minimálně jeden další objekt podobné konstrukce. Po jistém přerušení sídelní aktivity ve 13. století je plocha opět intenzivněji využívána od konce 14. století, kdy v čele vzniká kamenný dům situovaný při

nově vyměřené ulici (dnešní Na Poříčí). Výzkum na rozsáhlé ploše za tímto domem dokumentoval několik studní, jámek a velké množství jam pocházejících z průběhu pozdního středověku i novověku. Pozornost si zaslouží rozměrný (svou delší osou vedoucí napříč celou parcelou) zaniklý zděný objekt s kvalitní podlahou tvořenou uhlou, jemnou zjílovatělou břidlicí. Objekt s plochým stropem, neseným dle nalezených kamenných patek nejspíše dřevěnými sloupy (jež zanechaly také otisky v interiérové omítce stěn), zanikl v 16. století. Mezi unikátní nálezy, pocházející z vrstvy 1. poloviny 15. století, nepochybně patří stříbrný, nesmírně kvalitně provedený a zdobený kalich na nožce (ciborium – nádoba liturgického účelu k uchovávání posvěcených hostií) se zlacenou a emaillem zdobenou spodní částí dna (Kristus s anděly). Nejmladší horizont zachycený výzkumem představují četné superpozice mladší barokní a především pozdější novověké kamenné zástavby situované v hloubce parcely.

Výzkum v roce 2009 pokračoval dokončením zpracování pořízené dokumentace, její digitalizací a vytvořením stratigrafických matic jednotlivých zkoumaných čtverců. Průběžně probíhala náročná konzervace archeologických nálezů a předběžné datování ohromného množství movitých archeologických nálezů, především keramiky (zlomky keramických nádob a kachlového materiálu). Postupně byla připravována nálezová zpráva, která by měla být dokončena v průběhu roku 2010. Dokončeny doposud nejsou environmentální analýzy.

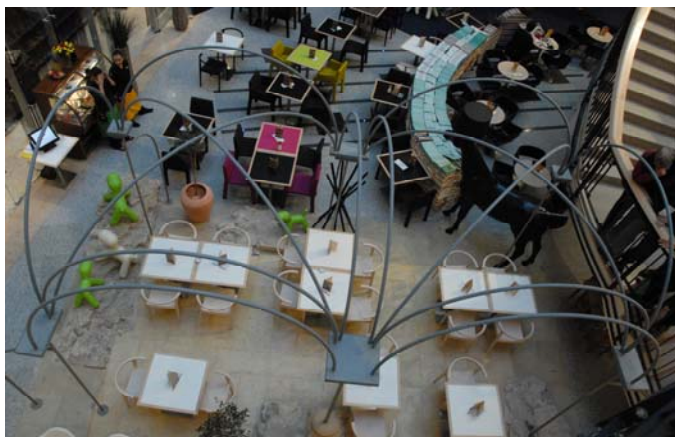
Vojtěch Kašpar

P001/2003, Praha 1 – Nové Město, nám. Republiky 1, parc. č. 460 a 461, rekonstrukce objektu

Společnost Archaia Praha o. p. s. (V. Kašpar, J. Žegklitz, K. Svoboda, J. Poledne, na výzkumu se též podíleli studenti archeologie – Filosofická fakulta UK Praha, ze zahraničí Łódź a Toruń – Polsko) prováděla v průběhu roku 2003 a 2004 archeologický výzkum ve střední části zkoumané plochy, a to východně od komplexu kapucínského kláštera. Jednalo se celkem o plochu 2688 m², rozdělenou čtvercovou sítí o velikosti 4 x 4 m (celkem 168 čtverců).

V rámci výzkumu byla detailní pozornost věnována sledování skladby a povrchu geologického podloží (RNDr. Jan Zavřel) tvořeného štěrkopískovou terasou, jehož mírně od jihu k severu klesající povrch byl dokumentován v jižní části zkoumané plochy v niveletách okolo 192,0 m n. m., v severní části plochy okolo 189,9 m n. m.

Bezprostředně nad půdním horizontem byla zachycena nejstarší etapa velmi intenzivního předlokačního osídlení, zastoupená především vrstvami o mocnosti až 1 m a zahloubenými objekty. Mocnost vrstev a především

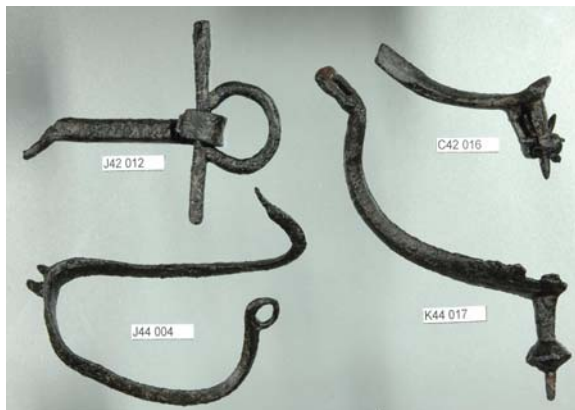
superpozice objektů svědčí minimálně o dvou časově odlišitelných fázích osídlení. Stranou je nutno prozatím ponechat dataci zahloubeného objektu v severní části plochy, z jehož výplně byl získán nepočetný soubor keramiky a jedna nádoba, kterou by snad bylo možno datovat ještě do 11. století. Starší horizont na této části plochy zřejmě představují dva rozměrné zahloubené (120 až 140 cm) dřevohlinité suterény o délce stěn cca 6 až 8 m. Jeden z objektů se nacházel v severní části plochy, druhý ve střední části plochy. Objekty byly nepochybně původně vybaveny mohutnou dřevěnou vertikální konstrukcí, o čemž svědčí rozměrné sloupové jámy situované do rohů a

středů bočních stěn. Typickým zahluobeným objektem pro toto starší období jsou hluboké (až 3 m), v horní části kruhové a ve spodní části čtvercové jámy s vnitřní dřevěnou konstrukcí – výdřevou drženou svislými sloupy situovanými v nárožích. Tento horizont je dále doprovázen množstvím zahluobených objektů, jam, pícek a především množstvím drobných kúlých jam zapuštěných do půdního horizontu, které dokládají nejen členění prostoru ploty, ale indikují i existenci nadzemních dřevěných staveb.

Nesmírně zajímavým zjištěním byl nález kamenného románského domu ve střední části zkoumané plochy, který byl zapuštěn do zásypu staršího rozměrného dřevohlinitého domu. Postupně byla odkryta obdélná dispozice o rozměrech 11 x 8 m s delší osou S–J. V severní části byl ve středu prostoru situován čtvercový základ patky sloupu, v jižní části je možno podobnou patku předpokládat, ale byla odtěžena mladší novověkou jámou. Jednalo se nejspíše o obdélný prostor zaklenutý dvěma poli křížových kleneb na střední sloup. Obvodová zdiva se bohužel dochovala v minimální výši a především pouze v rozsahu zdiva základového. Vnější líce byly zapuštěny do starších vrstev zásypu dřevohlinitého domu, vnitřní líce byly osazeny pravidelně opracovanými kvádríky, které byly bohužel ve většině případů druhotně vylámané. V ojedinělých případech byly dochovány do

výše jednoho řádku, zcela výjimečně do výše tří řádků. Objekt byl v jihovýchodním rohu opatřen úzkou kamennou přístavbou či vstupní šíjí (nástupním peronem), která prošla složitějším stavebním vývojem a byla minimálně jednou přestavována a ve své severní části zesílena. Charakter objektů souvisejících s horizontem románského domu se příliš neliší od objektů staršího horizontu, postrádáme však doklady pyrotechnologických aktivit spojených se starším obdobím. Z vrstvy datované do tohoto období pochází zcela unikátní zlatý pečetní prsten se vsazeným zeleným kamenem s vyrytým obrazem bohyně vítězství (Victoria), pocházejícím snad již ze 4.–5. století z prostředí pozdního Říma až časně Byzance. Opis na prstenu zní MOŠE BAR ŠLOMO (Mojžíš syn Šalamounův). Předlokační osídlení, jehož starší období je možno datovat minimálně

do poloviny 12. století, zaniká zřejmě opuštěním celého prostoru v průběhu 1. poloviny 13. století; jeho konec je možno se značnou mírou pravděpodobnosti spojovat s vyklizením prostoru před nově rostoucími hradbami Starého Města pražského ve 30. letech 13. století.

Do 2. poloviny 14. století byla zřejmě plocha neosídlena. Snad pouze středem plochy ve směru Z–V je nadále užívána štetovaná komunikace, související snad ještě s předlokačným osídlením. Zřejmě až na konci 14. století (80. léta) vzniká nejstarší kamenná zástavba situovaná podél Truhlářské (bývalé Hrnčářské) ulice a podél ulice Na Poříčí. V severní části plochy jsme měli možnost zkoumat zadní části tří parcel orientovaných do Truhlářské ulice s četnými unikátními doklady hrnčářské výroby především 2. a 3. čtvrtiny 16. století (odpadní jámy, střepiště, keramické kadluby na výrobu kachlů atd.). Tyto zcela výjimečné soubory přinášejí ojedinělé a neopakovatelné informace pro studium dynamiky proměn pražské hrnčářské produkce. Významné nálezy pocházejí i z několika hygienicko-sanitárních zařízení (studny, jímky, latríny). Zajímavým nálezem je kopulovitá cihlová pec s topeništěm a bočním větracím kanálem, sloužící nejspíše k potravinářským účelům.

V jižní části plochy v místě jízdního dvoru byly odkryty zřejmě dvě rozsáhlé parcely se sklepy situovanými ve svých čelech při ulici Na Poříčí. S největší pravděpodobností do tohoto prostoru již nezasahoval západněji stojící gotický městský špitál, financovaný Janem Jakubův z rodu Velflovců. Obě zkoumané parcely souvisejí s výstavbou výstavných domů obslužného personálu Králova dvora, zaniklého hradu Václava IV., stojícího na místě dnešního Obecního domu. Sklep domu souvisejícího s východněji položenou parcelou prošel složitějším stavebním vývojem a z původně plochostropého objektu se do dnešních dnů dochoval sklep včetně náběhů na podélnou valenou klenbu. Sklep pod domem situovaný na západní parcele byl zřejmě po celou dobu své existence plochostropý. Na konci této parcely byl situován ještě jeden zahlobený suterén se vstupní šjíjí a kvalitní břidlicovou podlahou se vsazeným topeništěm, nejspíše hvozдовou pecí. V zázemí obou parcel bylo zachyceno několik studní či čtvercových jímek. Nesmírně zajímavým nálezem je především velmi dobře zachovaná hvozдовá sladovnická pec přiložená ke zdivu mezi parcelami. Mezi zadními hranicemi parcel procházelo ve směru Z–V volné rozsáhlé nezastavěné prostranství respektující starší štetovanou cestu, které nepochybně představuje komunikační obslužný prostor zadních částí parcel či přímo ulici.

Celý areál zaniká v souvislosti s výstavbou kapucínského kláštera a především s vysazením jeho zahrady. Východní podsklepené křídlo kláštera vymezovalo zkoumanou plochu na západě, jinak byla celá plocha situována do prostoru klášterní zahrady. Kromě výrazného horizontu barokní zahrady, včetně nalezené cihlové

stahovací jímky na vodu či dřevěných vodovodů, byly zřejmě zachyceny i stavební aktivity vázané na vznik vlastního kláštera. V jižní části zkoumané plochy byly odkryty dvě rozsáhlé (až 24 x 16 m) a hluboké jámy související zřejmě s exploatací písku na stavbu kláštera, které zcela beze zbytku a hluboko pod úroveň geologického podloží zlikvidovaly veškeré starší situace. Přes tyto objekty bylo následně nasypán horizont barokní zahrady. V zázemí jedné z parcel situované do Truhlářské ulice bylo možno prozkoumat odpad kamenické dílny konkrétně kamenického mistra Jana Decapauli, který se zřejmě podílel na výstavbě klášterního komplexu po polovině 17. století. Nalezené architektonické články použité ve zdivu kláštera je možno doplnit množstvím technologických stop na odpadu z kamenické dílny.

Nesmírně zajímavým objevem je několik kráterů způsobených ostřelováním Prahy pruskými vojsky v roce 1757, nejspíše dva dny po bitvě u Štěrbohol, kde byl raněn Maximilian Ulysses hrabě Brown, řídící v té době obranu hlavního města. Po jeho převezení do kapucínského kláštera a neúspěšném vyjednávání s pruskými oblehateli bylo zahájeno ostřelování Prahy a především vlastního areálu kapucínského kláštera, kde později Brown zemřel. Mezi množstvím šrapnelů představuje zcela unikátní nález jedna z hmoždířových střel nalezená nevybuchlá v zahradním horizontu kapucínského kláštera. Jedná se o železnou dutou kouli o průměru 35 cm (tloušťka stěn cca 6 cm) vyplněnou zmýdlovatělým střelným prachem s otvorem pro dřevěný plovák a doutnák.

Po zrušení klášterního komplexu v roce 1784 byl objekt kláštera až do 90. let 20. století využíván armádou. Po polovině 19. století vyrůstá na troskách klášterních budov novostavba kasárenského komplexu s hlavní budovou, jízdárnou a stájem. Právě západní závěry obou křídel budov bývalých stájí byly společně s mnohačetnými úrovněmi kasárenských dvorů (až o mocnosti cca 1,5 m) nejmladším horizontem zachyceným archeologickým výzkumem.

Terénní část výzkumu byla ukončena v listopadu roku 2004 a naše společnost se v roce 2006, 2007 a následně také 2008 podílela na laboratorním zpracování ohromného množství archeologických nálezů (přes 5.500 banánových beden). Ukončena je také konzervace archeologických nálezů (sklo, železo, barevné kovy) i detailní fotografická dokumentace drobných archeologických nálezů. V současné době probíhá revize terénní dokumentace a její převod do čistopisné podoby. Souběžně je prováděno datování nálezu inventáře (keramické nálezy – keramika, kachle) a připravovány celkové plány jednotlivých základních sídlištních horizontů, které by měly být základem investorské zprávy, která by měla být dokončena do dubna roku 2010. Souběžně probíhá detailní stratigrafická analýza jednotlivých sond, jejich popis a příprava terénní dokumentace do čistopisné podoby. Doposud nebyly ukončeny analýzy environmentálních vzorků. Následně je nutno postupně připravovat náleзовou zprávu, jejíž dokončení pro část plochy, kterou zajišťovala naše společnost, je reálné v průběhu roku 2011.

Vojtěch Kašpar

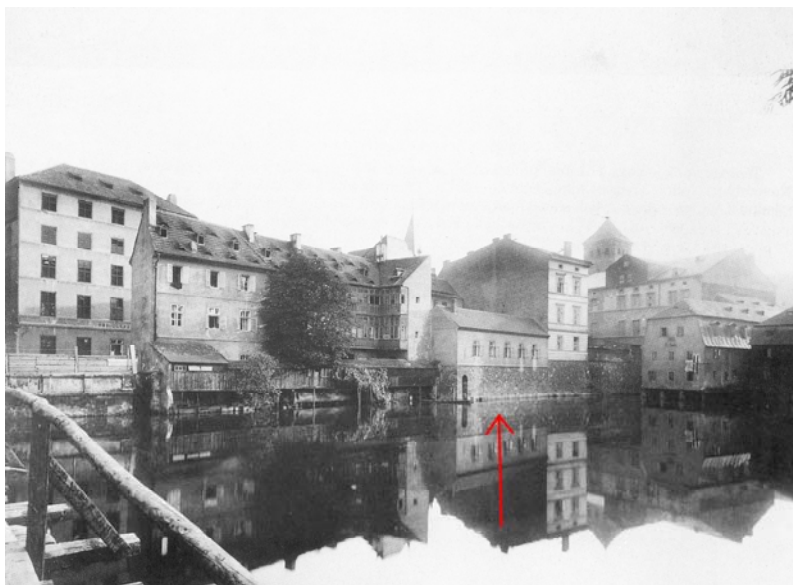
P051/2006, Praha 1 – Nové Město, Novomlýnská 7, čp. 1234, novostavba polyfunkční budovy

Volná nezastavěná parcela čp. 1234 mezi ulicemi Lannova a Novomlýnská (povrch terénu okolo 188,6 m n. m. Bpv) byla předmětem zjišťovacího archeologického výzkumu realizovaného formou několika bagrovaných a následně ručně dokopávaných zjišťovacích řezů i bodových sond. Vzhledem k zjištěné situaci následoval předstihový plošný záchranný archeologický výzkum, předcházející výstavbě moderního polyfunkčního objektu. Před jeho zahájením bylo nutno mechanizací odstranit 100 až 200 cm mocné recentní souvrství pocházející z demolice zaniklé nepodsklepené budovy továrny z roku 1853. Budova ve tvaru písmene L sloužila jako továrna na mýdlo, později jako sociální ústav a zbořena byla až po povodních v roce 2002. Při severní hraně parcely se nacházela ještě přízemní budova

založená přímo na mohutné zdi břehu náplavky zaniklého vltavského ramene, situovaného mezi novoměstský břeh a zaniklý Primátorský ostrov. Přibližně 50 m severovýchodně od zkoumané plochy se nachází kostel sv. Klimenta, obsahující pozůstatky rotundy z 11. století. Geologické podloží bylo tvořeno zahliněným půdním horizontem vyvinutým pouze v jižní polovině zkoumané plochy v niveletách okolo 186,0 až 186,3 m n. m. Severním směrem se geologické podloží prudce svažovalo k vltavskému břehu a bylo tvořeno jemnými písčitohlinitými vltavskými náplavami. Povrch náplav se v nejsevernějším místě parcely nacházel v niveletách okolo 184,2 až 184,3 m n. m. Nejstarší nálezy sídlištních raně středověkých objektů (torzo zahloubeného dřevohlinitého domu, jámy a sloupové jámy) byly vázány výhradně na povrch půdního horizontu a nacházely se v jižní části zkoumané plochy. Nejstarší kamenná architektura náležela 2. polovině 13. století. Jednalo se o nasucho kladenou podezdívku z břidlicových kamenů, odkrytou torzovitě na rekonstruovatelném půdorysu okolo 8 x 4 m s možností vnitřního členění prostoru (dvojprostorový). Nadzemní dřevohlinitá konstrukce zanikla

mocným požárem, destrukční vrstvy se však dochovaly v minimálním rozsahu. V nejstarších vrstvách povodňových náplavů v severní části plochy při vltavském břehu byly dokumentovány mohutné svíslé dřevěné konstrukce zpevňující vlastní břeh. Tato dřeva, představující nástupní molo, peron či lávku podél vody, byla dendrochronologicky datována převážně do období let 1381 až 1383 (nejmladší 1425). Mohutné souvrství melírovaných vltavských náplavů bylo v severní polovině zkoumané plochy překryto kvalitní dlažbou z lomového kamene a valounů. Tato dlážděná cesta směřující západovýchodním směrem podél vody byla mírně zapuštěna do

náplavových vrstev a působila dojem úvozové cesty. Na jejím povrchu byl zachycen jemný jílovitý náplav (mocnost až 80 cm) melírovaný jemnými písky, dokládající velmi intenzivní jednorázovou povodeň datovatelnou archeologickým materiálem do konce 15. či na přelom 15. a 16. století. Mladší obdélná kamenná stavba byla odkryta v jihovýchodní části zkoumané plochy. Zdivo bylo v nárožích zesíleno zděnými pilířky. Postupně klesající dno objektu bylo vyloženo silně přepálenými diabasy akumulujícími teplo a zakončeno několika stupni a čtvercovou, cihlami vyzděnou jímkou s popelem. Objekt nejspíše nesl mohutnou nadzemní dřevěnou konstrukci a zanikl na přelomu 16. a 17. století. K interpretaci by mohl přispět paralelně probíhající archivní průzkum, který v okolí předpokládá existenci pozdně středověké lázně. Další fázi kamenné zástavby parcely představuje kamenný objekt značných rozměrů (9 x 11 m) v západní části zkoumané parcely a především mohutný zděný objekt zachycený na kompletním půdorysu o rozměrech 12 x 19 m. Odkryty byly především mohutné základy tohoto objektu, které respektovaly sklon geologického podloží. Na několika místech bylo možno sledovat první řádek nadzemní části zdiv dokládající vstupy či provozní otvory. Ve vrstvách i ve zdivu byly zachyceny druhotně umístěné mohutné kamenné žernovy, používané ve zdejších vodních mlýnech. Budova barokního stáří zanikla před rokem 1850 a ustoupila výstavbě nového objektu továrny. Právě mohutná základová zdiva tohoto objektu představovala nejvýznamnější narušení jinak mimořádně dobře zachovaného a neporušeného historického nadloží.

Výzkum v roce 2008 a 2009 pokračoval zpracováním pořízené dokumentace, její digitalizací a vytvořením stratigrafických matic jednotlivých zkoumaných čtverců. Průběžně probíhala konzervace archeologických nálezů a předběžné datování movitých archeologických nálezů, především keramiky (zlomky keramických nádob a kachlového materiálu). Postupně byla připravována nálezová zpráva, která by měla být dokončena nejpozději do července roku 2010.

Vojtěch Kašpar

P064/2003, Praha 1 – Nové Město, Palackého 13, čp. 716, výstavba hotelu Palacký

Zjišťovací archeologický výzkum na dvoře situovaném za zbořeným domem čp. 716 (před plánovanou výstavbou hotelu) se soustředil na nevelký nepodsklepený trojúhelný dvůr za domem. Několik zjišťovacích sond (7) ověřilo kompletní podsklepení zbořeného objektu a především neporušené zvrstvení historického nadloží (o mocnosti cca 120 cm na celé ploše dvora), obsahující keramiku konce 14. až 17. století. Na výzkum navázal plošný průzkum celého nepodsklepeného dvora. Nejstarší vrstvy nasedaly v niveletách okolo 195,0 až 195,7 m n. m. na povrch půdního horizontu (šterkopískové podloží maninské terasy bylo zachyceno v niveletách okolo 194,7 až 195,1 m n. m.). Kromě souvrství byly částečně zachyceny i zahloubené objekty, přičemž jedna z jam obsahovala četné slitky barevných kovů a detailně zpracovaný břidlicový kadlub na odlévání pásové zápony (ozdobné přezky). Dále byly odkryty pozdně středověká kamenná čtvercová jámka a novověká studna.

Výzkum v roce 2009 pokračoval v omezené míře pouze zpracováním terénní dokumentace do čistopisné podoby a přípravou textu náleзовé zprávy. Terénní část výzkumu (plošný výzkum nepodsklepeného dvora) byla z větší části ukončena a má pokračovat formou dohledu při hloubení stavební jámy v místě strženého podsklepeného čelního funkcionalistického objektu. Stavba však byla v tomto momentě přerušena a pozastavena.

Jan Jeřáb – Vojtěch Kašpar

P017/2007, Praha 1 – Nové Město, Petrské náměstí (školní hřiště) parc. č. 362, Lodecká, Barvířská, ubytovna školních zaměstnanců a tělocvična v suterénu, 534 m²

Záchranný archeologický výzkum na ploše bývalého sportovního hřiště v severní frontě Petrského náměstí na Novém Městě pražském probíhal v první polovině roku 2009 a navázal na předběžný zjišťovací archeologický výzkum provedený na konci roku 2007. Tento zjišťovací výzkum byl realizován třemi bodovými sondami, jejichž situování do okrajů zkoumané plochy bylo způsobeno nutností zachovat funkci sportovního hřiště i po ukončení zjišťovacího výzkumu. Tato skutečnost výrazně ovlivnila vypovídací schopnost zjišťovacího výzkumu. Ve všech třech sondách bylo dokumentováno (pod cca 1 m mocnou recentní navázkou) kulturní raně a

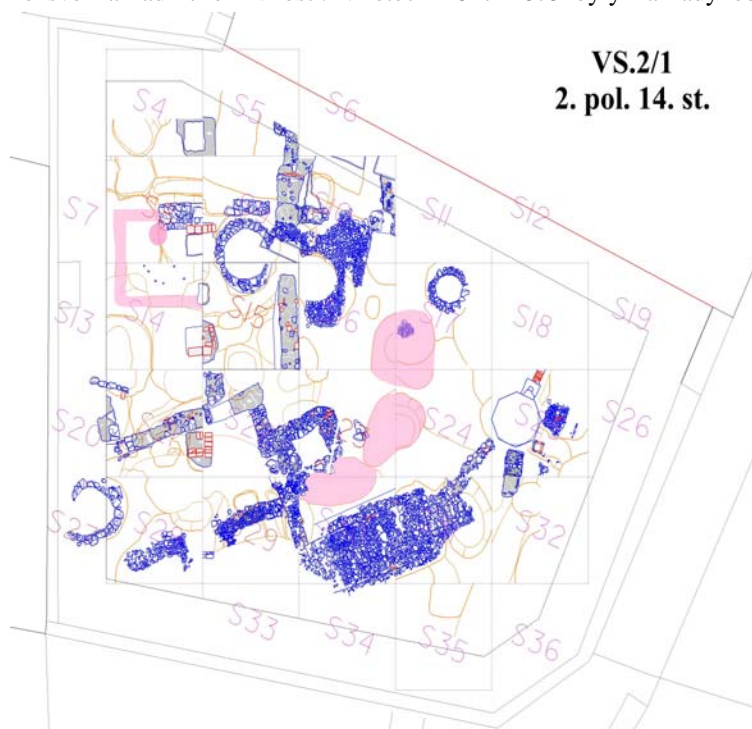

vrcholně středověké předlokační souvrství 12.–13. století, související s intenzivními doklady tohoto osídlení na újezdské vltavské terase VIIb mezi Starým Městem a prostorem Poříčí. Na základě nálezů v jedné ze sond (četné strusky) bylo možno předpokládat doklady kovářské či hutnické činnosti v blízkosti zkoumané plochy či přímo na ní. Zachycená situace byla zcela minimálně porušena mladší stavební aktivitou a zahloubenými objekty. Následný plošný předstihový záchranný archeologický výzkum byl vyvolán výstavbou kompletně podsklepeného bytového domu se startovacími byty pro zaměstnance ve školství, sociální sféře a bezpečnostních složkách, jehož investorem byla Městská část Praha 1.

V suterénu bude stavba obsahovat podzemní garáže. Výsledky výzkumu se v tomto případě výrazně odlišovaly od závěrů a předpokladů zjišťovacího výzkumu, jelikož stratigrafická situace byla na zkoumané ploše téměř výhradně tvořena zaniklými stavebními konstrukcemi a zahloubenými objekty, a to hloubky výrazně přesahující původní povrch újezdské terasy. Záchranným výzkumem bylo nutno zkoumat výrazně větší kubaturu archeologických terénů, než předpokládal zjišťovací archeologický výzkum. Ten se stal ukázkovým příkladem, kdy nedostatečný počet bodových zjišťovacích sond a jejich nepravidelné situování či umístění na okraji plochy nemohlo přinést relevantní informace pro stanovení finanční či časové náročnosti výzkumu a především spolehlivě stanovit jeho metodu.

Plocha byla na jihu vymezena posunutou novověkou uliční čarou Petrského náměstí, na východě uliční čarou Barvířské ulice, na severu budovou školy čp. 1550 v Klimentské ulici a na západě novověkým obytným domem čp. 1185. Nejstarší zmínka o zástavbě na zkoumané ploše (či spíše v její bezprostřední blízkosti) je poměrně pozdní a pochází až z roku 1632, kdy je zmiňován dům Jana Goliáše a zahrady novoměstských měšťanů. Tento objekt v roce 1653 kupuje Jiří Hlaváček, který ho spojil se svou sousední zahradou. Na parcele se v této době zřejmě nacházela zahrada a snad zahradní altán. Ve 2. polovině 17. století (1653–1685) zaujímá Hlaváčkovský dům se zahradou větší část nároží bloku a při Petrském náměstí sousedí s domem čp. 1185 U zlatého jablka. Při Klimentské ulici sousedí se zahradou Viléma Ješka z Rittersfeldu, která byla později připojena k zadní části domu čp. 1186. V roce 1685 je Hlaváčkovský dům připojen k sousednímu šlechtickému šosovnímu domu čp. 1185 a je využíván jako nájemní. V roce 1724 jsou v domě ubytováni nájemníci z řad řemeslníků a sousední zahrada je pronajata zde bydlícímu zahradníkovi. V roce 1760 dům čp. 1185 vyhořel a stal se neobývaným, aby byl následně v letech 1772–1847 přestavěn rodinou Laxových, kteří zahradu využívali ke své zahradnické živnosti. V letech 1847–1875 byly zahrady obou domů čp. 1185 a 1186 využívány ke

skladování dříví a dalšího materiálu pro nedalekou kartounku v čp. 1228 v Klimentské ulici. Plocha tzv. Epsteinovy ohrady za domem čp. 1185 byla v severní části při Klimentské ulici v roce 1875 využita k výstavbě obecní školy čp. 1550 podle projektu městského inženýra Josefa Srdínka. V jižní části při Petrském náměstí byla zřízena školní zahrada s krytou verandou podél západního okraje. Ta byla v roce 1927 adaptována na školní kuchyni a jídelnu. Posledním zásahem do podoby stávající parcelace byla regulace uliční čáry při Petrském náměstí v roce 1935, kdy byly též zbořeny a novostavbou nahrazeny domy čp. 1185 a 1186. Ohradní zeď zahrady byla posunuta severně do stávající trasy, školní zahrada byla zmenšena a zahradní veranda zbořena. Pro archeologický výzkum bylo nepochybně podstatné, že většina plochy byla v průběhu pozdního středověku a novověku zahradou.

Záchranný výzkum byl zahájen plošnou skrývkou stavební mechanizací na úroveň cca 1 m od původního terénu, přičemž byly odstraněny výhradně novověké navážky. Následně byla plocha ručně začistěna, vyměřena geodetická síť o velikosti čtverců 4 x 4 m a následně přistoupeno k výzkumu lichých a po dokumentaci vertikálních řezů i sudých čtverců. Výzkum proběhl na celé ploše ohrožené stavební aktivitou s výjimkou zcela recentních novověkých narušení. V průběhu výzkumu bylo možno na několika místech sledovat povrch mírně sníženého geologického podloží, které bylo v této části Nového Města tvořeno pravděpodobně pleistocenním povodňovým náplavem, tvořeným světle okrovými jemně písčitými až prachovitými hlínami s příměsí muskovitu (kóty okolo 184,6 až 185,9 m n. m.). Právě nejvyšší zachycená kóta odpovídá povrchu mírně snížené vltavské újezdské terasy VIIb. Zcela ojediněle byl na ploše výzkumu dokumentován půdní horizont, vyvinutý na povodňovém náplavu.

Nejstarší časový horizont využívání lokality představuje jeden pravěký zahloubený objekt, několik nezřetelných objektů či ojedinělé nálezy v povrchových vrstvách tmavého půdního horizontu. Všechny pravěké nálezy je možno rámcově datovat do mladší doby bronzové.

Předpokládaná existence předlokačního osídlení, související s delší dobu zkoumaným areálem kontinuálně zasídlené plochy mezi Starým Městem a prostorem Pořící, byla potvrzena. Na většině plochy výzkumu bylo předlokační osídlení zničeno novověkými a pozdně středověkými zásahy a díky neustálému narušování nejstarších dochovaných stratigrafií mladšími výkopy byl tento horizont dokumentován pouze izolovaně. Zbytky vrstev a objektů z této doby byly zachovány především v západní části plochy a jednalo se zejména o fragmenty tří pícek či ohnišť, nalézáných někdy v souvislosti s drobnými výkopy (sloupovými jámami). Ojedinělé nálezy hmotné kultury tohoto období pocházejí i z povrchu světlého půdního horizontu či z několika zahloubených objektů (jam) s výplněmi datovatelnými do průběhu 13. století.

S horizontem počátků Nového Města pražského je možno spojovat několik exploatačních jam průběhu 2. poloviny 14. století a především zbytek stavby s hliněnými, částečně omítnutými stěnami a se zbytky vnitřní konstrukce a ohništěm v severozápadní části zkoumané plochy. Objekt byl překryt vrstvami průběhu 15. století s četnými nálezy mincí.

Další stratigraficky komplikovaný horizont představují poměrně hluboké (až 300 cm) úzké jámy, které byly druhotně využity k ukládání komunálního odpadu. Jejich podoba a především míra zahloubení je pro plochu Nového Města pražského netypická a jejich funkci dnes bohužel neznáme (pravděpodobně nejde o jámy exploatační). Výplně poskytly bohatý sortiment keramického zboží, fragmenty skleněných nádob, ojedinělý nález misky z barevného kovu, zlomky podkov a dalších drobných předmětů, dokládajících relativně luxusní každodennost obyvatel Nového Města v této době. Přestože hmotná kultura dokládá minimální časový odstup zjištěných objektů, ty se nacházejí ve vzájemné superpozici. K tomuto novoměstskému horizontu osídlení je možno přiřadit ještě dvě studny s kamennými věnci (jedna byla porušena novověkým sklepem, druhá starším zahloubeným objektem z průběhu 15. století). Mladší exploatační jámy z průběhu 15. století, nalézané zejména ve východní části zkoumané plochy,

mohou představovat horizont obnovování Nového Města pražského po následcích husitských válek.

Další epizodou ve vývoji lokality byla nepříliš dlouhá existence a zánik raně novověké (dřevohlinité či hrázděné) stavby v jihozápadní části zkoumané plochy. Z horizontu vrstev překrývajících toto zdívo lze spolehlivě vyvodit zánik stavení požárem na konci 15. století. O něco mladší situaci představují zachované fragmenty dlažeb a zdív v severní části plochy. Ve svrchní výrazně jílovité části některých zdív byly nalezeny zlomky pozdně gotických kachlů. Vzhledem k jejich výskytu a přítomnosti jílovitých izolačních výmazů by tato svrchní část zdíva mohla představovat podezdívku kachlových kamen. Vzhledem k několikanásobnému poškození mladšími výkopy nelze tato zdíva zcela spolehlivě přiřadit ke spáleništnímu horizontu, který překrývá zdívo v jihozápadní části zkoumané plochy. Zdíva v některých sondách vykazovala dvě fáze, oddělené šedou písčitou vrstvou. Spodní části zdív připomínaly valounovou dlažbu, zatímco svrchní část zdív byla postavena z lícovaných lomových kamenů. Souvislosti zachycených izolovaných zdív byly poničeny mladšími zásahy a velmi často také exploatačními rabovacími výkopy za účelem vyzdvihnutí vhodného kamene či bloku zdíva.

Další horizont využívání lokality představují hluboké a rozlehlé nepravidelné jámy, které porušují starší situace především v jižní a východní části plochy. Exploatační jámy zřejmě představují pozůstatky po těžbě písku při obnově Prahy po válečných událostech okolo poloviny 18. století, při kterých zejména tato část Nového Města (u Horské brány) velmi utrpěla. Vyloučit nelze ani skutečnost, že některé jámy představují krátery po hmoždířových střelách z období pruského obležení Prahy. S tímto horizontem souvisí i zánik sklepa nevelkého novověkého domu v jižní části plochy, z jehož stěny pochází i nález cihlového artefaktu s vyrytým nápisem

ANNO 1613. Objekt zřejmě opět zaniká okolo poloviny 18. století, společně s funkcí čtvercové odpadní jámky severně od zmiňovaného sklepa a studny v severozápadní části zkoumané plochy.

Nejmladšími zkoumanými situacemi byly výkopy a zdiva související s výstavbou obecní školy v roce 1875 a jejím následným provozem. Nejmladším dokumentovaným objektem byla betonová konstrukce v severní části plochy. V západní části plochy byla dokumentována zdiva (včetně příslušných výkopů a výplní) celkem pěti cihlových pilířů kryté verandy z doby před regulováním uliční čáry na severní straně Petrského náměstí. K časovému horizontu budování a fungování školy patří i studna ve východní části plochy a několik výkopů pro inženýrské sítě.

Vojtěch Kašpar – David Polcar

P076/2006, Praha 1 – Nové Město, Truhlářská 16, čp. 1117, dostavba domu, podzemní garáže

V průběhu roku 2006 probíhal rozsáhlý záchranný archeologický výzkum (výzkum prováděl Karel Kašák a Jiří Valkony; zjišťovací výzkum prováděli Vojtěch Kašpar, David Polcar a Jan Poledne) parcely o velikosti přes 1600 m² za domem čp. 1117 v jižní frontě Truhlářské ulice (č. or. 16). Plocha bezprostředně sousedila s plochou nedávno zkoumaného hotelu Ibis (Na Poříčí čp. 1076) a kasárenského dvora na náměstí Republiky. Přestože plocha byla narušena několika rozsáhlými novověkými exploatačními jámami na písek často úctyhodných rozměrů (100 až 120 m²), zachovaly se doklady předlokačního osídlení 12. a 13. století v mnohem větší míře, než tomu bylo na sousední parcele čp. 1076. Výzkum odkryl celkem pět objektů interpretovatelných jako zahloubené suterény nadzemních dřevohlinitých domů. Jeden objekt byl vybaven velmi dobře dochovanou, do interiéru schodovitě klesající vstupní šíjí s pozůstatky dřevěných konstrukcí. Vedle pro Nové Město pražské ojedinělého nálezů velmi křehkých a zcela rozpadlých dřevěných konstrukcí objektu byla na podlaze zahloubeného suterénu objevena unikátní destrukce nevypálených mazanícových otisků stropní konstrukce s dochovanými organickými příměsemi. Z dalšího zahloubeného suterénu pocházejí dva unikátní nálezy. Především jde o drobnou řezbu (3 x 3,5 cm) v tvrdé kosti ve tvaru lomeného gotického oblouku, opatřeného dvoukřídlými dveřmi na drobných pantech. Na

přední straně jednoho dochovaného křídla dveří je umělecky mimořádně kvalitně zobrazena postava s mečem. Na zadní straně je stylizovaná milenecká dvojice v objetí. Uvnitř za otevíracími dveřmi byla uschována do artefaktu vsazená a zřejmě vlepená výplň (pozůstatky pryskyřice na vnitřní straně). Původ předmětu (nejspíše miniaturního zrcátka) je možno díky kvalitě ztvárnění hledat zřejmě mimo naše hranice a nelze vyloučit původní zlacení či polychromii. Předmět byl předán ke konzervaci a analýzám. V tomtéž nálezovém kontextu byla nalezena kostěná destička s lidovou napodobeninou motivu z prvního předmětu (milenecký pár). Z dalšího suterénu dřevohlinitého domu pochází románská patka sloupku z červeného pískovce. Nejstarší horizont předlokačních sídlištních aktivit je opět zastoupen rozměrnými zahloubenými suterény dřevohlinitých domů. Objekty jsou zahloubeny do povrchu vyvinutého půdního horizontu, jehož povrch postupně klesá severním směrem od 190,9 m n. m. do 189,0 m n. m. (Bpv). Povrch půdy společně s klesající šterkopískovou terasou (od 190,5 do 188,6 m n. m.) náleží severnímu okraji nejvyššího terasovitého maninského stupně VIIa, nacházejícího se nad hranou teras probíhající v ose Truhlářské ulice. Podobně jako je tomu na ostatních doposud zkoumaných plochách v Petrské čtvrti, i zde došlo po poklidném opuštění zdejších výstavných domů (absence požárových

vrstev) k výrazné industrializaci zdejšího prostoru předpolí vznikajících staroměstských hradeb. Tuto skutečnost dokládají četné, mírně zahlobené (0,1 až 0,5 m) oválné a elipsovitě vyhlávací píčky menších rozměrů (do 2 m) a četné kulové a sloupové jámy v jejich blízkosti vypovídající o existenci provizorních nadzemních přístřešků. Na celé zkoumané ploše byla v blízkosti těchto výrobních zařízení nacházena výrazná spáleništní popelovitá vrstva. Funkční využití odkrytých objektů je bez geochemického průzkumu nalezených četných železných strusek a slitků neprůkazné, ale nejspíše nebudeme daleko od pravdy, spojíme-li objekty s nějakou formou pyrotechnologické aktivity. Bohužel, podobně jako na celém Novém Městě pražském, archeologický výzkum ani archivní rešerše nepřinesly téměř žádné doklady k historickému a stavebnímu vývoji parcely, spojenému s počátky novoměstské výstavby. První zmínka pochází až z roku 1513, kdy byl majitelem objektu nožník Václav Drma. Mezi zajímavé objekty odkryté archeologickým výzkumem nepochybně náleží strouha, odkrytá ve východní části zkoumané plochy a odvodňující parcelu (a její jižní okolí až od ulice Na Poříčí) severním směrem. Strouha je v roce 1587 zmiňována v kupní smlouvě, v níž se kupující Zikmund Vodák zavazuje udržívat její funkčnost. Nálezy vrcholného středověku a novověku zastupují především zahlobené hygienicko-sanitární objekty (pozdně středověká kamenná jámka, dvě novověké a jedna recentní kamenná studna). Výraznou požárovou vrstvu, nacházející se na značně rozsáhlé ploše, je možno spojovat s některým z katastrofických požárů Petrské čtvrti v 17. století (např. 1653). Výzkum dále sledoval novověký stavební vývoj v čele parcely stojícího objektu. Současný trojkřídový dům se dvěma nádvorními křídly byl od 2. poloviny 17. století čtyřkřídový s centrálním dvorkem a po pobožení je na počátku 19. století zobrazován jako dvoukřídový ve tvaru písmene L. Za domem se nacházela výrazná humusovitá vrstva novověké okrasné zahrady, na jejímž povrchu byl výzkum zahájen (po provedení zjišťovacího výzkumu, následném odstranění parazitní zástavby továrních budov a odstranění recentních navážek).

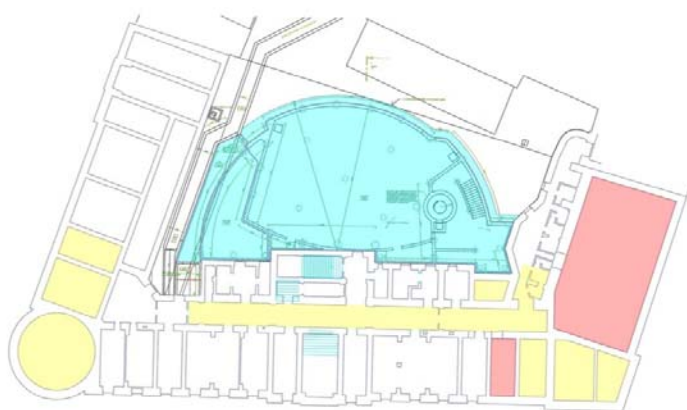

Terénní část výzkumu byla ukončena koncem léta roku 2006 a následně bylo přistoupeno ke zpracování výzkumu do podoby nálezové zprávy. Zpracování výzkumu se ujali Jiří Valkony a Karel Kašák, kteří v této činnosti pokračovali také v letech 2008 a 2009, již jako zaměstnanci samostatné obecně prospěšné společnosti Archaia Jih o. p. s. V průběhu roku 2008 pokračovala revize terénní dokumentace a její převod do čistopisné podoby určené do nálezové zprávy (digitalizace plánů a vertikálních dokumentovaných řezů terénem). Paralelně probíhalo laboratorní ošetření a zpracování hmotných archeologických nálezů, jejich evidence, finální setřídění a uložení. V souvislosti se základním ošetřením archeologických nálezů probíhalo předběžné datování nálezového inventáře (keramické nálezy – keramika, kachle). Společnost ZIP o. p. s. pracovala na vyhodnocení odebraných a vyplavených environmentálních vzorků, probíhala konzervace nálezů (sklo, železo, barevné kovy), popis a detailní fotografická dokumentace drobných archeologických nálezů. Výzkum byl ukončen vyhotovením nálezové zprávy v průběhu léta roku 2009.

Vojtěch Kašpar

P117/2009, Praha 1 – Staré Město, Na Rejdišti 1, čp. 77, parc. č. 922, divadelní sál – východní trakt

Od listopadu roku 2009 byl zahájen záchranný archeologický výzkum prováděný v souvislosti s rekonstrukcí a prohlubováním stávajících místností budovy Pražské konzervatoře a výstavbou koncertního sálu ve dvorním traktu. Stavba je rozdělena do dvou etap s rozličným názvem, stavebníkem i dodavatelem stavby, přestože v konečném důsledku půjde o jeden propojený komplex nových suterénů pod částí stávajících nepodsklepených budov a ve větší části dvora. Vybudování koncertního sálu na dvoře a prohloubení stávajícího divadelního sálu ve východním traktu budovy (stavebník OMI MHMP) je doplněno dalšími úpravami souvisejícími s rozšířením výukových prostor a modernizací školy v suterénu vlastní budovy (prohloubení tří

místností ve východním a tří místností v jižním traktu budovy; technologický kanál pod hlavním jižním traktem budovy; stavebníkem je přímo Pražská konzervatoř). Již na podzim roku 2008 proběhl na dvoře nevelký záchranný výzkum (realizace přeložky teplovodu), který prováděl archeologický odbor pražského Národního památkového ústavu (PhDr. Jaroslav Podliska, PhD.). Po zahájení stavebních prací probíhal v prosinci roku 2009 výzkum formou dohledu při prohlubování divadelního sálu ve východním traktu, na který navázal záchranný archeologický výzkum probíhající v lednu a první polovině února roku 2010. Zároveň probíhal výzkum formou dohledu ve třech místnostech v jihozápadním nároží objektu konzervatoře a v centrální chodbě pod hlavní budovou. Zde výzkum přerostl v drobný záchranný výzkum. Zjišťovací výzkum na dvoře, který nepochybně přeroste v rozsáhlejší plošný záchranný archeologický výzkum, byl zahájen až v průběhu února roku 2010.

Výzkum provádí společnost ARCHAIA Praha o. p. s. (vedoucí výzkumu: Jaromír Žegklitz) ve spolupráci s Archeologickým ústavem AV ČR Praha v. v. i. Plocha na vltavském břehu se nacházela v předpolí staroměstských hradeb a od vrcholného středověku (13. století) byla využívána k ukládání městského komunálního odpadu. Jeho postupný nárůst vytvořil téměř 8 m mocné souvrství navážek, přičemž současné výkopy v areálu Pražské konzervatoře narušují jeho svrchní partie z průběhu 16.–19. století. Pod východním traktem byla zachycena nejstarší zaniklá zástavba z průběhu 17. století, která zanikla před výstavbou současné budovy Pražské konzervatoře na přelomu 19. a 20. století. Jednalo se o základy dvou zděných domů (nároží a část ohradní zdi areálu), tvořících západní frontu zaniklé ulice. Stavby je možno považovat za součást

obytného objektu a hospodářských budov areálu pražského rasa, jehož existence v severním z obou zjištěných domů je doložena písemnými prameny i třemi zaniklými, pod terén zahloubenými kotci s četnými stopami psích drápů v omítce. V interiéru jižního domu byly odkryty základy cihlového technologického zařízení (vytápění, sušení?), patřícího s největší pravděpodobností k technologickému zařízení, které bylo odkryto v místnosti K0.17 (níže). Částečně byl odkryt i zaniklý průběh Sanytrové ulice včetně úprav povrchu kvalitní valounovou dlažbou.

Pod jižním traktem konzervatoře v místnosti K0.17 bylo odkryto torzo mohutné opukové zdi směřující přibližně západovýchodním směrem. Severně od ní byla zachycena část dláždění původního dvora areálu, jižně od ní (pravděpodobně v původním interiéru) torzo komplikovaného víceprostorového cihlového technologického zařízení, datovaného kolkem na cihlové tvarovce do doby po roce 1820. Na základě studia písemných, plánových a ikonografických pramenů (Kateřina Samojská) sloužil tento objekt k sušení prken pro Lannovu parketárnu někdy mezi 40.–70. léty 19. století. Mimořádný žár, doložený na odkrytých stavebních konstrukcích a topných kanálech, svědčí o teplotách přesahujících 1000°C. V okolí zdejší

zaniklé Sanytrové ulice se také koncentrovala výroba sanytru jako významného hnojiva, konzervantu a složky střelného prachu, avšak prokazatelné stopy výroby doposud nebyly archeologicky zachyceny.

Při snižování dna centrální chodby v suterénu jižního křídla budovy probíhal neustálý archeologický dohled, který měl následně přerůst v záchranný archeologický výzkum vybraných a dochovaných archeologických situací. Vzhledem ke značnému porušení terénu inženýrskými sítěmi byl nakonec archeologicky prozkoumán pouze jeden rozměrnější blok zeminy. V průběhu snižování dna chodby bylo mimo zkoumaný blok odhaleno nároží opukové zdi neznámého stáří a účelu, jehož průběh se neshoduje se žádnou zdi zachycenou staršími plány či ikonografickými prameny. Stavební konstrukci je možno předběžně datovat do průběhu 16.–17. století. V místnostech v jihozápadním nároží stávající budovy byl průběžně vykonáván dohled při snižování terénu a byla prováděna dokumentace v místech dohodnutých vertikálních řezů. Terénní situace, charakter vrstev a archeologického materiálu v nich obsažených svědčí o tom, že jde o násypové vrstvy uložené na tato místa v souvislosti s budováním nábřeží ve 2. polovině 19. století.

Na přelomu roku 2009 a 2010 probíhal záchranný archeologický výzkum formou dohledu v prostoru tří místností v jihovýchodním nároží budovy a na počátku roku 2010 byl zahájen zjišťovací archeologický výzkum na dvoře objektu, který bude probíhat formou začištění plochy dvora po jeho snížení mechanizací o cca 1,5 m a statickém zajištění stavební jámy záporovou stěnou. Na většině dvora zřejmě zjišťovací výzkum přeroste v záchranný archeologický výzkum smetištních souvrství, která jsou zde předpokládána. Výzkum smetištních vrstev přináší ohromné množství mobilních archeologických nálezů, jejichž laboratorní ošetření a konzervace bude vyžadovat značné množství času i finančních prostředků. Do počátku roku 2010 bylo získáno přes 250 banánových beden archeologického materiálu, včetně významných drobných nálezů hmotné kultury (zlatý prsten s granátem, kovové osobní pečetidlo, kostěná rytá obkladová destička, keramické a skleněné předměty a drobné nálezy ze železa a barevných kovů), které vypovídají o každodenním životě obyvatel pražské sídelní aglomerace. Vrstvy odpadu zároveň představují unikátní prostředí pro dochování archeobotanických nálezů a umožňují pomocí různorodých environmentálních analýz rekonstruovat přírodní prostředí velkoměsta a sledovat jeho proměny v čase či životní podmínky a výživu jeho obyvatel.

Vojtěch Kašpar – Jaromír Žegklitz

P071/2006, Praha 6 – Dejvice, Evropská, parc. č. 645/11, 645/12 a 645/13, administrativní areál EUNED Park, BUDOVA K2 a K3

Zjišťovací archeologický výzkum (30 zjišťovacích sond) prokázal přítomnost archeologických památek a situací na celé ploše (parc. č. 645/11, 645/12 a 645/13; celkem 7211 m²) ohrožené výstavbou dvou budov administrativního centra Eunedpark – Linzia (mladší doba kamenná – 3 neolitické objekty a vrstvy kultury s lineární keramikou, pozdní doba kamenná – 1 hrob kultury zvoncovitých pohárů, mladší doba bronzová – 2 objekty a vrstvy knovízské kultury). V jižní části plochy při Evropské ulici (cca 2940 m²) bylo objeveno pod novověkými navážkami snížené geologické podloží sprašové návěje (305,6 až 306,2 m n. m.) s izolovanými zbytky archeologických objektů. Ve střední části plochy se pod navážkami dochovala také pravěká vrstva (kultura s lineární keramikou). Povrch vrstvy (304,0 až 306,5 m n. m.) klesal severním směrem k potoku. Severněji na ploše cca 1468 m² se tato vrstva o mocnosti okolo 50 cm nacházela pod 2 m novověkých navážek. Zcela jiná situace byla zachycena na nejseverněji situované ploše za budovou Koospolu – 2800 m². Nalezen byl relikt fluvialní terasy Litovického potoka pleistocenního stáří. Na ní ležela cca 1 m mocná tmavá vrstva půdních horizontů (povrch 303,2 až 304,6 m n. m.), sporadicky obsahující archeologický materiál (jílovitá kaolinická vrstva vhodná pro exploataci hlín). Vrstva nasedá na pleistocenní potoční jílovité náplavy výrazně klesající severozápadním směrem k stávajícímu korytu potoka (povrch od 302,2 až 303,7 m n. m.).

Na zjišťovací výzkum navázal rozsáhlý předstihový záchranný archeologický výzkum. Po provedení mechanické skryvky povrchových vrstev (0,5 až 0,8 m) byla plocha ručně začistěna. U pravěkých objektů byla uplatňována standardní strategie (vybrání jedné poloviny objektu, dokumentování vzniklého řezu, vybrání zbylé poloviny objektu, dokumentace půdorysu vybraného objektu). V částech plochy, kde byly zachovány zbytky holocénního půdního horizontu, byla vytyčena síť čtverců 1 m x 1 m, které byly odebírány po mechanických vrstvách 10 cm. Nálezy byly v rámci zmiňovaných čtverců evidovány po kvadrantech (0,5 m x 0,5 m). Po odebrání každé mechanické vrstvy byly čtverce dokumentovány v měřítku 1 : 10 kresebně a fotograficky. V nejsevernější části plochy byly rozměřeny sondy o velikosti 20 x 20 m (6 sond) a v jejich rámci bylo přistoupeno k výzkumu co největšího množství sond o velikosti 2 x 2 m, které byly doplněny sítí mechanizací hloubených a dokumentovaných řezů (sondy 916 až 928).

Celkově bylo detailně prozkoumáno 842 čtverců (47 v jižní, 767 ve střední a 28 v severní části plochy). V nejjižnější části plochy bylo dokumentováno zcela ojediněle dochované kulturní souvrství kultury s lineární keramikou a 47 zahluobených objektů, které byly dochovány pouze lokálně a projevovaly se mělkým zahluobením (snížení původního terénu). Tato část plochy byla nejvíce postižena novověkými a recentními exploatačními jámami (celkem 19 objektů) a vyrovnáváním terénu v souvislosti s exploatací cihlářské hlíny na přelomu 19.–20. století a následnými aktivitami spojenými se začleňováním Vokovic do sídelní aglomerace hlavního města (1922).

Nejstarším objektem je zřejmě ohniště (bez jakýchkoli nálezů) datovatelné do období předneolitického holocénu. Místy byl na povrchu geologického podloží (zvláště ve střední části plochy) zachycen holocénní půdní horizont, obsahující ve svrchních partiích také archeologické nálezy. Z povrchu této vrstvy pocházejí raně středověké až novověké fragmenty keramiky (výskyt keramických nálezů z 12.–19. století souvisí nejspíše s využitím plochy k zemědělským aktivitám), ale její báze je nepochybně starší (objekty knovízské kultury vrstvu porušují). Na začistěné ploše bylo možno ojediněle dokumentovat kumulace keramiky či jiných nálezů. Vedle souvrství na povrchu půdního horizontu bylo sídliště kultury s lineární keramikou zastoupeno celkem 34 zahluobenými objekty (jámy, hliníky, mělká jáma obsahující značné množství odpadu z výroby štípané i broušené industrie, množství sloupových jam), z jejichž výplní pochází značné množství archeologických nálezů. V rámci výzkumu byly odkryty také dva hroby kultury zvoncovitých pohárů. Tvar hrobové jámy obsahující ostatky dospělého jedince (na levém boku) byl spíše čtvercový o hraně 120 cm (hloubka 80 cm) a hrob obsahoval keramické nádoby (1 mísa a 2 hrnky s uchem). Druhý dětský hrob o rozměrech 80 x 65 cm

obsahoval 5 nádob (2 nezdobené zvoncovité poháry s uchem, mísa a 2 hrnky s uchem). Vedle jednoho eneolitického objektu patřilo zdaleka nejvíce prozkoumaných zahloubených objektů knovízské kultuře (především sloupové jámy – v jednom případě je možno shluk jam interpretovat jako pozůstatek nadzemní dřevohlinité stavby o rozměrech 16 x 6,5 m, druhý případ umožňuje předpokládat existenci přístřešku nad zásobní jámou. Vyskytují se další jámy, zásobní jámy, hliníky i různě mocná kulturní vrstva. Nejvýraznějším objektem této kultury byl bezesporu objekt 6, z jehož výplně bylo získáno velké množství fragmentů keramiky a zvířecích kostí, zlomky žernovů, fragment technické nádoby (cedníku), pískovcového brousku nebo kadlubu k lití drátu a škeble. Vedle jednoznačných a datovatelných objektů bylo nalezeno několik objektů obecně zařaditelných do zemědělského pravěku (celkem 5) a značné množství objektů zcela nedatovatelných (27 objektů), z nichž některé mohou být přírodního původu.

Archeologický výzkum rozsáhlé plochy s dochovaným holocénním půdním horizontem plynule přecházejícím do kulturního souvrství degradované půdy s neolitickými a mladobronzovými nálezy přinesl nesmírně zajímavé informace pro poznání tohoto doposud výjimečně zkoumaného druhu pravěké lokality. V neposlední řadě způsob terénního průzkumu, vycházejícího ze způsobu výzkumu komplikovaných stratigrafií v areálech středověkých měst, přinesl klíčové informace pro detailní studium struktury osídlení na základě plošné distribuce archeologických nálezů a přispěl k identifikaci zahloubených objektů v rámci tmavého půdního horizontu, které svým zahloubením nezasahovaly výrazněji do geologického podloží v archeologickém slova smyslu.

Vojtěch Kašpar – David Polcar

P023/2003, Praha 6 – Dejvice, Na Kotlářce čp. 16, rehabilitace usedlosti

Již několik let probíhá záchranný archeologický výzkum formou dohledu při výkopových pracích v areálu a nejbližším okolí usedlosti Kotlářka, který navázal na zjišťovací výzkum a předstihový záchranný archeologický výzkum. Archeologické práce probíhaly v souvislosti s plánovanou rehabilitací objektu a jeho využitím k obytnému účelu. Geologické podloží tvořené váťými prachovitými sprašemi bylo zachyceno ve všech výkopech souvisejících se stavební aktivitou (včetně výkopů inženýrských sítí) v nevelké hloubce od současného

povrchu v niveletách 241,8 až 242,4 m n. m. na západě vně objektu, odkud klesalo východním a jihovýchodním směrem (vně objektu 238,9–239,8 m n. m.). Nejstarší zmínky o existenci vinic v tomto prostoru pocházejí z 1. poloviny 15. století, viniční usedlost s lisem zde zřejmě vznikla v letech 1480–1483. Stratigrafie v jednotlivých sondách dokládala až novověký komplikovaný stavební vývoj objektu, vzniklého po třicetileté válce. Před rokem 1699 byla postavena obytná budova předměstské vily, na přelomu 18. a 19. století dochází ke zvelebení a rozšíření usedlosti o sýpku, schodišťové křídlo a velký sklep nacházející se mimo dnešní areál. Ve 20. a 30. letech 19. století došlo k rozšíření obytné budovy o východní trakt stávající s obytným patrem nad nimi a celá dispozice areálu se uzavírá na jihu komplexem staveb chlévů a na západě rozměrnou hmotou stodoly. Předstihový výzkum dokumentoval povrchy kleneb dvou sklepů (včetně jejich zásypů) vybíhajících na severní straně ze současné dispozice areálu. Západní rozměrný sklep pochází z 1. poloviny 19. století, menší východní je nejspíše novověkého stáří (17. století). Výzkum související s revitalizací objektu v roce 2009 pokračoval postupným zpracováním rozsáhlé dokumentace pořízené v průběhu dlouhodobě prováděného průzkumu.

Vojtěch Kašpar

P071/2007, Praha 6 – Vokovice, Ke Dvoru – Vokovický dvůr čp. 17 a 18, parc. č. 624, 625, 626/1, dostavba areálu, tři nové objekty

Rozsáhlá plocha dvou historických usedlostí čp. 17. a čp. 18 v severozápadní výseči historického jádra Vokovic leží na jižním břehu Litovického potoka. Na základě dosavadního místopisného studia byly tyto statky považovány za zřejmě nejstarší objekty v rámci stávající zástavby. Celá plocha měla být ohrožena rozsáhlou výstavbou komplexu bytových domů s podzemním parkovištěm o rozsahu téměř 7.200 m². Před zahájením vlastního předstihového záchranného archeologického výzkumu byla značná část historické zástavby stržena, ponechány byly pouze významnější solitéry při okrajích a ve středu zkoumané plochy. V průběhu jarních měsíců roku 2007 byl proveden systémem bagrovaných a následně ručně hloubených řezů a bodových sond poměrně rozsáhlý zjišťovací archeologický výzkum, který prokázal existenci velmi dobře dochovaného historického nadloží na celé ploše ohrožené stavební aktivitou a zároveň přinesl závažné informace pro zvolení strategie výzkumu jednotlivých partií zkoumané plochy. Vygenerováno bylo celkem pět ploch v páscech od jihu k severu s rozdílným charakterem zachycených archeologických terénů a stupněm jejich dochování. Zatímco dva pásy (plocha A a B) v jižní části zkoumané plochy na místě bývalé usedlosti čp. 17 byla ve svrchních partiích poškozena novověkou sídelní aktivitou až na povrch pravěké kulturní vrstvy, v severní části (plocha C a D), v místě usedlosti čp. 18, byly dochovány historické stratigrafie především z vrcholného a pozdního středověku a novověku. Severovýchodní okraj zkoumané plochy (plocha E) se již nacházel na okraji vlastní nivy Litovického potoka.

V rámci zjišťovacího výzkumu byla provedena též archivní rešerše (K. Samojská), která ověřila příslušnost obou dvorů k nejstarší historické zástavbě Vokovic a zároveň načrtla podrobný historický a místopisný vývoj obou usedlostí především od 17. století do současnosti. Statky byly rozmístěny podkovovitě kolem návsi a náležely k největším a nejvýznamnějším vokovickým gruntům. První písemné zprávy o Vokovicích pocházejí z druhé poloviny 14. století a zaznamenávají zde dvůr v majetku svatovítské kapituly a další nejméně dva svobodné dvory v držení pražských měšťanů. Toto majetkové rozdělení vsi mezi soukromé vlastníky a pražskou kapitolu (s výjimkou doby pohusitské) trvá i po celé 15. a v první polovině 16. století. Ztotožnění známých jmen měšťanských držitelů a nájemců statků s konkrétními vokovickými usedlostmi je obtížné. V polovině 16. století přešly celé Vokovice do majetku svatovítské kapituly, pod jejíž správou zůstaly až do zrušení vrchnostenského zřízení. Ve Vokovicích nevznikl žádný panský dvůr, který by formoval útvar vsi, a ta se skládala pouze z poplatných rustikálních usedlostí. Období zakládání velkostatků Vokovice nezasáhlo. Nejstarší zachovaný souhrnný pramen jsou Urbární registra vsí pražské kapituly, která ve Vokovicích v letech 1618–1626 zaznamenávají dvanáct poddanských usedlostí, výsadní krčmu, kovářnu a kapitulní dvůr. Dále uvádí dvě velké louky, z nichž jednou protéká Šárecký potok a druhá se nalézá za Karhanovým dvorem, přičemž není vyloučeno, že grunt s objektem čp. 18, vzhledem k jeho významu a velikosti, bude možné ztotožnit s kapitulním nebo Karhanovým dvorem zmiňovaným urbárními registry. Vokovice nebyly třicetiletou válkou vážně poškozeny a Berní rula eviduje v roce 1654 stále stejný počet dvanácti usedlostí, z nichž pouze jedna je pustá. Zemědělské možnosti vokovického katastru byly zřejmě již plně využity jmenovanými dvanácti usedlostmi, ze kterých se obec skládala v polovině 17. století, a doba barokní proto nepřinesla významnější rozvoj. Do roku 1718 přibýlo pouze pět hospodářů a do roku 1785 již jen jeden. Tyto nové usedlosti byly založeny mimo okrouhlíci návsi ve vývojově mladší části vsi, kde se soustředily podél cesty vedoucí z Dejvic.

Objekt čp. 17 byl před zahájením likvidace usedlostí obytným venkovským stavením s vysokou valbovou střechou a pozdně empírovým průčelím pocházejícím z doby kolem roku 1845. Hamerníkův statek čp. 18 tvořil rozlehlý dvůr, obklopený z jihu a západu hospodářskými budovami, ve středu severní fronty se nalézá objekt obytného jednopatrového „zámečku“ s bočními hospodářskými křídly. Objekt, který unikl demolicím, je svým charakterem pozdně empírový z první poloviny 19. století, přičemž obytná stavba i hospodářské budovy

Litovického potoka v severní části plochy. Zachyceno bylo rozhraní mezi pleistocenní a holocenní nivou Litovického potoka, přičemž naplavená terasa vodoteče byla koncem starších čtvrtohor zčásti překryta eolickými sedimenty (sprašemi až vátými písky). Na povrchu spraší se místy dochovala černohnědá půda (mocnost místy až 70 cm) s antropogenními objekty ze starších i mladších období pravěku. Tyto váté zeminy pokryly potoční terasu přibližně v jedné třetině na západě, resp. jihozápadě celé plochy. Nejmladší geologický podklad (na severovýchodě) souvisel s činností vodoteče a byl tvořen mazlavými prachovitými a jílovitými sedimenty, pod nimiž se nacházely ještě tmavě šedé bahnitě usazeniny stojatých vod se silnou příměsí rozložených organických látek (s pravěkou i středověkou keramikou). Přímo severovýchodní částí plochy probíhal okraj holocenní nivy Litovického potoka. Právě zde, ještě před hranou nivy, byla identifikována výplň nevelkého oválného zaniklého rybníčku. Vodní režim lokality ještě doplňovala erozní rýha, vyplněná sedimenty s příměsí pozdně středověké i novověké keramiky a probíhající paralelně s hranou nivy (svod vody, napajedlo, příkop).

Nejstarší komponentou osídlení byl neolit (nejstarší šárecký typ a kultura s vypíchanou keramikou), který byl identifikován v rámci spodních partií hnědého kulturního souvrství. Jeho výzkum probíhal v rámci čtvercové sítě 1 x 1 m s přesnou prostorovou identifikací veškerých artefaktů v rámci mechanických vrstev 10 cm mocných. Rozsah neolitické kulturní vrstvy a výskyt zahloubených objektů jednoznačně koresponduje s rozsahem sprašové návěže na jižní polovině zkoumané plochy (plocha zahrad za dvorem čp. 17). Množství zahloubených objektů bylo identifikováno pouze na základě plošné distribuce nálezů, jelikož jejich spodní partie byly zahloubeny výhradně do tmavé kulturní vrstvy a nezasahovaly do geologického podloží. Mezi nejzajímavější objekty je možno zařadit nadzemní obdélnou stavbu (dílnu) se stopami výroby štípaných nástrojů, vymezenou systémem vertikálních sloupových jam se stěnami vyplétanými proutím. Ve vlastním areálu dvora čp. 17 byla kulturní vrstva v období po třicetileté válce odstraněna a odvezena (plocha dvora byla opětovně upravována štětováním). Na severní část zkoumané plochy (dvůr čp. 18) již neolitické osídlení nezasahuje, s výjimkou dvou rozsáhlých hliníků, situovaných na hraně nivy Litovického potoka.

Ojedinělé objekty knovízské kultury mladší doby bronzové jsou situovány na nejjižnější okraji zkoumané plochy, tedy výrazně nad hranou terasy na sprašové návěži. S postupem výzkumu severním a východním směrem nálezy této kultury zcela mizí. Charakter osídlení (minimální počet objektů, absence kulturní vrstvy) svědčí o krátkodobém využití nejjižnější části zkoumané plochy v době bronzové.

Pouze jediným objektem je zastoupena mladší doba železná (latén). Ve střední části východní poloviny zkoumané plochy (čtverec 266) byl odkryt laténský kostrový hrob s bojovníkem (meč, kopí vpravo od skeletu). Hrob nejspíše představuje solitér s orientací SZ–JV s hlavou k severozápadu.

Časně slovanské osídlení (mladší až pozdní fáze pražského typu) bylo zachyceno v podobě dvou zahloubených chat, odkrytých v jižní části plochy na sprašové návěži. Chaty jsou od sebe vzdáleny 14 m. Žádné další objekty či nálezové situace nelze s tímto horizontem osídlení spolehlivě spojit.

pocházejí z jedné stavební etapy. Stylová vjezdová brána v neogotickém slohu je mladšího původu. Kaplička vystavěná před statkem čp. 17 na dnešní návsi je čtvercovou stavbou zakončenou lucernou pro zavěšení zvonu. Vchod je zaklenutý polokruhově, interiéru je klenutý placovou klenbou a další klasicistní prvky stavbu datují do doby kolem roku 1800.

Od července roku 2008 až do dubna roku 2009 proběhl na ploše obou dvorů rozsáhlý záchranný archeologický výzkum, přičemž detailně prozkoumáno bylo přibližně 350 čtvercových sond o velikosti 4 x 4 m (plocha 5.600 m²). Další přibližně 70 čtverců v severovýchodní části plochy (v nivě Litovického potoka a v místě zaniklého rybníka) bylo pouze vzorkováno.

Velká pozornost byla věnována geologické a pedologické skladbě zkoumané plochy (J. Zavřel), jelikož její proměnlivý charakter měl vliv na rozsah zjištěných komponent osídlení. Podobně detailně se výzkum zaměřil na petrografické rozbor kamenných nálezů, situací a stavebních konstrukcí. Skalní podklad nebyl sondami zachycen (barrandienské mořské usazeniny ordovického stáří – břidlice dobrotivského souvrství) a kvartérní pokryv byl tvořen geneticky i petrograficky rozdílnými druhy. Nejstaršími byly pleistocenní štěrkovité a písčité náplavy údolní terasy

Raně a vrcholně středověká vrstva (průběh 12. a 13. století; cca 20 cm mocná) byla zachycena téměř výhradně v úzkém (cca 20 m širokém) pásu, lemuujícím hranu nivy Litovického potoka. Zcela ojediněle (soliterní objekty) byla zachycena jižně od průběhu zaniklé erozní rýhy probíhající ve směru SZ–JV celou zkoumanou plochou. Případnou existenci a rozsah raně středověké kulturní vrstvy v jižní části zkoumané plochy bude nutno definitivně stanovit až po rozboru nálezového inventáře v rámci mechanicky zkoumaných vrstev v této části plochy. Vizuálně v průběhu výzkumu nebylo možno vrstvu jednoznačně identifikovat a zřejmě ji zde nelze předpokládat. Vedle kulturní vrstvy v severní části plochy bylo zachyceno velké množství objektů zahloubených do šterkovitého podloží i povodňových hlín. Povrch těchto „geologických“ vrstev klesal severovýchodním směrem do nivy, na jejíž hraně kulturní vrstva i objekty mizí. Vedle četných kulových a sloupových jam byly identifikovány pravidelné i nepravidelné, převážně mírně zahloubené objekty, z nichž některé byly vyplněny značným množstvím technické keramiky (technické misky, tuhové zásobnice).

Ve sledovaném pásu raně středověkého osídlení mezi zaniklou vodotečí a hranou nivy byly identifikovány celkem tři zahloubené suterény dřevohlinitých domů menších rozměrů (4 x 4 až 5 x 5 m). Dva objekty se nacházejí v bezprostředním kontaktu. Všechny tři objekty byly následně opatřeny kamennými plentami (2. stavební fáze). Raně a vrcholně středověké osídlení je možno datovat do 2. poloviny 12., ale především do průběhu 13. století. Možný přesah do 14. století není vyloučen (mladší 2. fáze objektů s kamennými plentami).

Jednoznačně byl identifikován horizont pozdně středověkého osídlení, který je možno datovat od konce 14. do průběhu 16. století. Jeho rozsah (opět s výjimkou ojedinělých, zřejmě exploatačních objektů) zcela koresponduje s rozsahem raně a vrcholně středověkého osídlení (mezi hranou nivy a zaniklou vodotečí přirozeného či antropogenního původu). V prostoru dvou zaniklých zahloubených starších dřevohlinitých domů s kamennými plentami vzniká minimálně jeden dvoupřstorový či dva jednopřstorové domy na zcela identickém půdorysu se starší fází. V bezprostředním kontaktu se třetím zahloubeným dřevohlinitým suterénem vzniká další objekt s nárožím založeným na mohutné dřevěné roštové konstrukci (možnost dendrodat). Objekty mohly být kamenné či dřevěné na kamenných podezdívkách. Velikost objektů v obou případech mohla činit až 4 x 12 m, přičemž lze předpokládat dvou– či spíše trojprostorové členění. U severněji položeného objektu nelze vyloučit dvě fáze s rozšířením dispozice z dvou– na trojprostorový dům. K objektům je možno přiřadit několik soliterních nálezů zděných konstrukcí (často také na dřevěných rostech), dvě kamenné pece s podélnými topeništi (zřejmě potravinářského charakteru) a zahloubenou cisternu na vodu. S objekty tohoto horizontu osídlení nejsme schopni spojit téměř žádné vrstvy životních nečistot (absence vrstev). Případné možné spojení tohoto horizontu osídlení se dvorem Šlachov z konce 14. století naráží na nedostatek znalostí o podobě těchto objektů. Další úvahy tímto směrem jsou především vázány na dataci nálezového inventáře a na pořízení dendrodat ze zaniklých konstrukcí.

Analýzou zděných konstrukcí, analýzou spár a petrografickým studiem bylo možno jednoznačně identifikovat rozsah zástavby obou novověkých dvorů vzniklých po třicetileté válce. Obytné stavby obou dvorů jednoznačně navazovaly na starší obytné pozdně středověké objekty, pouze byly půdorysně výrazně rozšířeny. Zcela prokazatelně byly zachyceny čištěné plochy obou dvorů, které byly vydlážděny a štětovány (jílovité vrstvičky střídané kamenitými štěty). Tmavá kulturní vrstva byla v rámci výstavby dvoru čp. 17 nejspíše ještě během 17. století uměle odstraněna (držela vlhkost, ochrana půdního fondu – úrodného půdního horizontu). Dispozice zachycená Stablním katastrem představuje reziduum pobělohorské fáze obou dvorů.

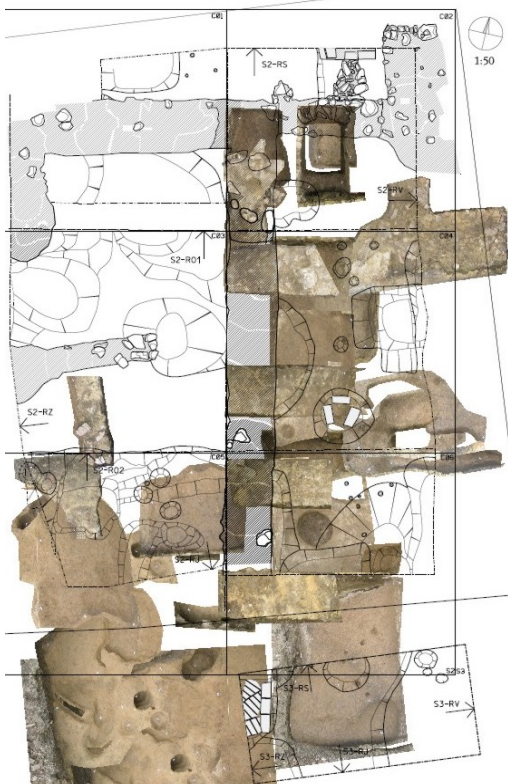

Nejmladší a nejlépe dochované stavební konstrukce je možno spojit s nejmladší stavební etapou obou dvorů (po polovině 19. století). Dispozičně oba dvory navazovaly na starší pobělohorské dispozice. Místy došlo k prostorovému rozšíření objektů, místy naopak k redukci.

Zpracování výzkumu bylo bohužel o jeden rok odloženo, jelikož stavebník nezahájil ihned výstavbu objektu a rok neuvolňoval finanční prostředky na nezbytné zpracování výzkumu. V současné době se snad již situace stabilizovala a byl sestaven výzkumný tým, který by měl v dohledné době vyhodnotit rozsáhlé poznatky získané v posledních letech při záchranných výzkumech v centru historického jádra Vokovic.

Sylwester Chmielewicz – Karel Kašák – Vojtěch Kašpar – Petr Kočár – Jaroslav Nedbal – Kamil Peřina – Jan Poledne – Kateřina Samojská – Jiří Valkony – Jan Zavřel

P051/2005, Praha 6 – Vokovice, Ke Dvoru 11 (historické jádro), čp. 14, 15 a 54, rekonstrukce areálu, bazén a bytový (rodinný) dům

V souvislosti s rekonstrukcí a revitalizací historické vily čp. 11 v ulici Ke Dvoru a okolních hospodářských objektů na luxusní rezidenční bydlení byl prováděn záchranný archeologický výzkum. Objekty jsou obklopeny rozsáhlým parkem, který na severu bezprostředně sousedí s návší historických Vokovic. Z nich do dnešní doby zůstala pouze zubožená stavba Vokovického dvora a zcela přestavěné a k nepoznání zrekonstruované objekty okolo čp. 1 na druhé straně Litovického potoka, který tímto územím protéká od jihovýchodu k severozápadu. Lokalita je situována na vnitřním ohybu tohoto potoka, cca 70 m od levobřežní části jeho holocénní nivy. Povrch geologického podloží (302,6 m n. m. Bpv) okrových až narezlých prachovitých zemin a sprašových hlín postupně přecházejících do slabě zahliněných písků je mírně vyvýšený nad úroveň obvyklých velkých vod. Plošný předstihový archeologický výzkum byl prováděn především v souvislosti se zahloubením přístavby objektu s bazénem ke stávajícímu západnímu průčelí historické vily. V ostatních případech probíhal archeologický výzkum formou odborného dohledu při výkopových pracích stavby. Jednalo se především o rekonstrukci objektů hospodářských budov, které byly částečně strženy a nahrazeny novými konstrukcemi, přičemž v průběhu odstraňování likvidovaných základových zdí demolovaných konstrukcí a při výkopech četných nových inženýrských sítí byl na dvoře objektu prováděn výzkum formou dokumentace a vzorkování vertikálních řezů kombinovaný s drobnou sondáží. Na západě s plochou výzkumu sousedí areál okolo novostavby kancelářské budovy Olympus, při jejíž výstavbě byly zachyceny a z větší části stavební firmou zničeny archeologické nálezy ze širšího období zemědělského pravěku (sídliště kultury s lineární keramikou, hrob kultury zvoncovitých pohárů, objekty mladší a pozdní doby bronzové). Podobný charakter vykazovala i situace zachycená na ploše dvora čp. 11. Celkem se podařilo odhalit minimálně dvě exploatační jámy (hliníky), několik zahloubených jam kultury s lineární keramikou z mladší doby kamenné a jeden objekt nejspíše přísluší štítarské kultuře z mladší doby bronzové. Nejvýznamnějším nálezem je nepochybně odkrytí části (minimálně 6 x 4 m) mírně zahloubeného suterénu nadzemního dřevohlinitého domu. Jednalo se o jedno dochované nároží s mohutnou sloupovou jámou. Poměrně nepravidelný průběh dna, společně s několika terasovitými ústupky, může svědčit pro existenci vnitřního mobiliáře či vnitřního členění objektu. Ve výplni byly odlišitelné dvě výrazné vrstvy zásypu. Keramický materiál, který byl v hojné míře získán z výplně tohoto objektu, datuje zahloubený suterén, společně s několika dalšími objekty – jámami, do 2. poloviny 12. či na samý počátek 13. století.

Převládající hrnčinou byla pestrá škála odstínů tvrdě páleného zboží s archaicky zduřelou profilací, doprovázená méně početnou šedohnědou keramickou skupinou hradištní tradice s převažující profilací vzhůru vytaženého okraje a četným výskytem velkých zásobnicových tvarů. Chronologicky nejmladším prvkem je sledovatelný nástup tenkostěnných zvonivě vypálených šedých nádob s klasickou profilací zduřelého okraje. Pozdnímu středověku je možno přiřadit několik zahlobených objektů, včetně torza zjištěné kamenné podezdívky. Další zahlobené objekty již byly recentního stáří. Zachycené raně středověké situace jsou prvními významnějšími nálezy tohoto období z historického jádra středověkých Vokovic. Vedle analýzy geologických a pedologických poměrů byla provedena petrografická analýza kamenných artefaktů a osteologická analýza zvířecích kostí.

Jan Jeřáb – Vojtěch Kašpar

P041/2006, Praha 8 – Březiněves, při ulici Na Hlavní a Na Horce, parc. č. 426/105–113, obytný soubor rodinných domů "Na Boleslavce"

Provedený archeologický výzkum ve všech svých fázích prokázal existenci archeologických objektů a situací především v severozápadní části plochy staveniště. Jedná se o první doklad pravěkého osídlení na katastru této obce. V této části zkoumané lokality bylo v průběhu předstihového záchranného archeologického výzkumu zachyceno jedno z klasických eneolitických pohřebišť kultury se šňůrovou keramikou.

Nejzachovalejší z odhalených hrobů, objekt 10, obsahoval kostru ženy ve věku přibližně 30 až 40 let, uloženou ve skrčené poloze na levém boku, s hlavou na východ a obličejem k jihu. Hojnost uložených milodarů, náhrdelník z provrtaných zvířecích zubů, uložený na hrudi a částečně v okolí lebky (možná další ozdoba),

provrtané perleťové korálky, původně navlečené na šňůře, pokrývající téměř celou horní polovinu postavy, dvě provrtané lastury, jedna uložená u hlavy, druhá pod kolenem, pazourek, pískovcový brousek a minimálně tři keramické nádoby ukazují na uložení ve své době významné osobnosti, nepochybně příslušníka vyšší sociální vrstvy. Celkem bylo vypreparováno 450 celých perleťových kroužků a 1462 zlomků. Bohužel ze stupně zachování těchto ozdob nelze odpovědně určit jejich počet v neporušeném stavu při vkládání do hrobu. Počet zlomků, kde zachovala část kroužku je větší než 50 % celkového objemu, činí 412 kusů. Minimálně se tedy v tomto hrobě nacházelo 862 perleťových kroužků, ale můžeme předpokládat, že skutečný celkový počet byl o několik desítek, možná stovek větší. Kroužky pokrývaly téměř celou plochu

horní poloviny těla, v oblasti pánve bylo identifikováno jedenáct řad tvořících kompaktní celek a velmi malý počet (3 celé a 71 zlomek) byl rozmístěn u temene lebky. Celkový počet nenarušených provrtaných zvířecích zubů činil 385 kusů. Dále soubor obsahoval ještě 224 zlomků. Z tohoto počtu bylo 61 zlomků větších než 50 % objemu celého zubu. Z celkového počtu bylo 333 celých a 190 zlomků rozloženo v oblasti horní poloviny těla. Nad horní částí lebky zemřelé bylo odhaleno dalších 52 celých provrtaných zubů a 34 zlomků, pravděpodobně součást vlasových ozdob. Druhý z odhalených hrobů, objekt 08, obsahoval kosti ve velmi špatném stavu, které se ihned po vyzvednutí zcela rozpadly. Uložený jedinec byl ve skrčené poloze na pravém boku, s hlavou na západ a obličejem směřujícím k jihu. Pravděpodobně šlo o hrob dospívajícího muže ve věku 15 až 18 let, avšak vzhledem ke stupni zachování pozůstatků není toto určení zcela spolehlivé. Způsob a orientace uložení kostí a vložených milodarů však zcela jednoznačně ukazují na jedince mužského pohlaví. Ve střední části hrobové jámy se nacházela pazourková čepel a malý kamenný sekeromlat. Objekt neobsahoval keramické nálezy.

Třetím objektem, který byl s určitostí hrobem, je objekt 14. Zde byly zachovány pouze fragmenty dlouhých kostí dolních končetin v neanatomické poloze. Další shodně orientované objekty, objekty 06, 07 a 09, nelze s určitostí klasifikovat jako hrobové jámy, protože v jejich výplních zcela chybí nálezy kostí. Zda se jedná o takzvané „symbolické“ hroby nebo zda uložené kosti podlely vnějším vlivům a zcela se rozpadly, pomůže objasnit až fosfátová analýza odebraných vzorků zeminy, která do sestavování této zprávy nebyla provedena. Charakter výkopů těchto jam, jejich rozložení v terénu a uložení četných milodarů ve výplních však prakticky vylučují jinou funkci těchto objektů než je pohřbívání – byť třeba jen symbolické.

V konfiguraci dnešního terénu nebyly u zkoumaných objektů patrné mohyly nad hrobovými jámami ani erodované terénní vlny v těchto místech. Tento charakteristický prvek eneolitických pohřebišť zanikl intenzivní zemědělskou činností na zkoumané ploše za podpory dobrých erozních podmínek svahovité polohy pohřebiště. Protože jednotlivé pohřební skupiny jsou většinou rozptýleny podél určité vrstevnice (v našem případě 270 m n. m.) a tvoří více či méně souvislé pásy lemující převážně vodní toky II. až III. řádu, je třeba se zvýšenou pozorností sledovat další stavební aktivity v bezprostředním okolí výzkumu, a to především v sousedství jeho severní části.

V průběhu roku 2007 bylo dokončeno zpracování 1. etapy výzkumu do podoby nálezové zprávy a bylo očekáváno pokračování stavebních činností investora pod stávajícími deponiemi zeminy, k čemuž v průběhu roku 2007 nedošlo. V průběhu roku 2008 byla akce pozastavena a nebyla dokončena z důvodu neuvolnění části plochy určené k výzkumu. Následně v průběhu roku 2009 provedl 2. etapu záchranného archeologického výzkumu Archeologický ústav AV ČR Praha v. v. i. (Jan Frolík), který nám přislíbil poskytnutí dokumentace z této etapy záchranného archeologického výzkumu. Dle sdělení Jana Frolíka bylo odkryto několik objektů, jejichž podoba odpovídala objektům zachyceným archeologickým výzkumem v roce 2006, avšak postrádaly jakékoli archeologické nálezy ve svých výplních. Porovnáním celkových plánů obou etap záchranných archeologických výzkumů by snad bylo možno interpretovat objekty z 2. etapy výzkumu jako možné pokračování pohřebiště kultury se šňůrovou keramikou, které by tvořilo pravidelnou řadu sledující vrstevnici lemující údolí mezi Březiněvsí a Bořanovicemi. Netrpělivě jsou také očekávány výsledky fosfátových analýz ze vzorků, které byly odebrány ze všech objektů odkrytých v rámci 1. etapy výzkumu. Dle sdělení zástupce Archeologického ústavu AV ČR Praha v. v. i. nebyly vzorky na fosfátové analýzy z objektů odkrytých v rámci 2. etapy výzkumu odebírány. Jakmile naše společnost obdrží od Archeologického ústavu AV ČR Praha v. v. i. přislíbený celkový plán objektů odkrytých v rámci 2. etapy výzkumu, dokončí závěrečnou nálezovou zprávu.

Karel Svoboda

P018/2009, Praha 9 – Miškovice, Pod Fořtem, parc. č. 310/101, rodinný dům

Na předmětné ploše se nachází na substrátu sprašových hlín intaktně dochované pravěké sídlištní (mladší a pozdní doba bronzová; knovízská či štitarská kultura) souvrství o mocnosti až 30 cm, tvořené karbonátovou černozeří. Ve východní části plochy byl výzkum zaměřen zejména na detailní dokumentaci tohoto souvrství, které se zde dochovalo v mocnosti několika desítek cm a bylo ve svých horních partiích značně poškozeno orbou i následně při skrývce plochy určené pro stavbu rodinného domku. Do tohoto souvrství a následně i do geologického podloží se zahlubují také tzv. archeologické objekty – pozůstatky podzemních částí různých staveb a zařízení, zejména kulové a sloupové jámy a jamky, zásobní jámy atd.

Celkem se podařilo na ploše zachytit vedle dochovaného kulturního souvrství 11 zahloubených pravěkých objektů, převážně menších rozměrů, charakteru zásobních a sloupových jam. Pouze ve východní a jihovýchodní části plochy byla zachycena část velké jámy na hlínu (tzv. hliník).

Jan Jeřáb

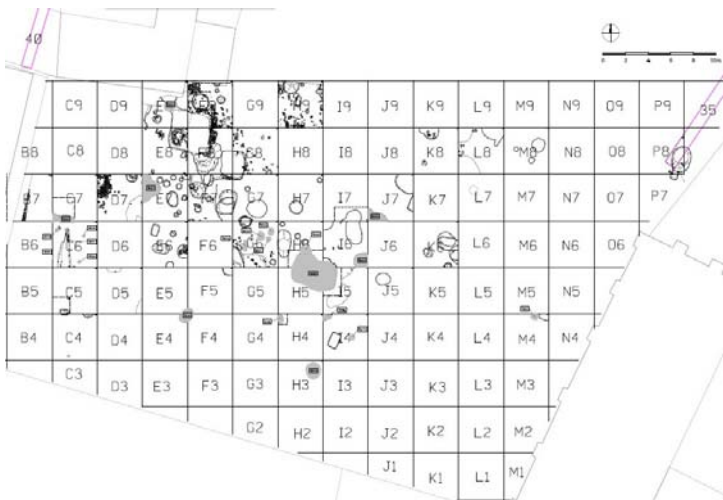
P011/2008, Praha 15 – Hostivař, Kozinova čp. 24 a 25, parc. č. 167, 168, 169, 170, nově i 2693/2 a 3, stará Hostivař

Zjišťovací archeologický výzkum (celkem 19 řezů a sond), prokázal přítomnost archeologických památek a situací na části plochy ohrožené výstavbou souboru bytových domů na parcelách parc. č. 167 až 170, 2693/2 a 2693/3 (nároží Kozinovy ulice č. or. 10 a Kozinova náměstí č. or. 5 a 6; bývalá čp. 24 a 25). Nejstarší geologické vrstvy fluvialní pleistocenní terasy, tvořené potočními náplavy, byly odkryty v horních partiích zkoumané plochy (areál zahrady). Podloží klesalo severozápadním směrem (povrch v niveletách 232,2–232,5 m n. m.) a podklad tvořily potoční usazeniny (jílovité či sypké písčité nivní náplavy). Zachycen byl přechod pleistocenní terasy do holocenní nivy (šedé písčité šterky) a světle okrové subrecentní povodňové náplavy s příměsí antropogenního materiálu (zlomky cihel, uhlíky). V nadloží se dochovala až 50 cm mocná vrstva deluviálních svahovin (k severu vyklíňovala). Na náplavách a svahovinách se v prostoru nejnižší terasy Botiče vyvinula černohnědá půda (až 60 cm mocná) a mladší světlejší půdní horizont (až 40 cm mocný). Mladší horizont byl silně kontaminován antropogenní aktivitou (četné fragmenty pravěké i středověké keramiky – vypíchaná kultura, knovízská a štítarská kultura, bylanská kultura, doba římská). Ojedinele byla vrstva porušena zahloubenými pravěkými či středověkými objekty či odstraněna intenzivní novověkou a recentní aktivitou (severní část plochy – plocha dvou zaniklých zemědělských usedlostí).

Více než polovina plochy (severní část při Botiči; 2700 m²) byla zcela zlikvidována výstavbou novověkých zemědělských usedlostí, které byly před zahájením archeologického výzkumu odstraněny mechanizací. Vznikl tak zářez do terénu, který odstranil původní historické nadloží. Několik (8) provedených sond a řezů pouze dokumentovalo zvrstvení náplavových horizontů Botiče, který byly vzorkovány za účelem přírodovědných analýz. V této části nižší a mladší holocenní nivy (sever a severozápad sledované plochy) nebyl zřejmě původně vyvinut půdní horizont a intenzita osídlení zde byla minimální (nebezpečí záplav).

V jihozápadní části plochy, v úzkém dochovaném pruhu mezi odstraněnou novověkou zástavbou a sousední parcelou, se dochovalo intaktní zvrstvení historického nadloží (převážně středověkého a raně novověkého) na ploše cca 275 m², které bylo předmětem plošného archeologického výzkumu (14 sond o ideálních rozměrech 4 x 4 m). Plocha byla částečně poškozena recentními jámami (7) či několika blíže nedatovatelnými objekty (4). Zachycené doklady vrcholně středověkého osídlení průběhu 2. poloviny 13. století souvisejí s nálezem destruovaného vrcholně středověkého dřevohlinitého zahloubeného objektu (o rozměrech 340 x 480 cm s delší osou S–J) s kamennou plentou, porušeného rozsáhlou exploatační jámou v nevelkém časovém odstupu od data zániku objektu.

K objektu zřejmě patřila jedna zásobní jáma a další jáma situovaná v bezprostřední blízkosti. Stratigrafická situace destruované plenty umožňuje předpokládat minimálně dvě stavební fáze objektu. Na povrchu půdního horizontu bylo zachyceno několik pravěkých keramických zlomků souvisejících se starším osídlením a mírně zahloubeniny související zřejmě s průběhem příležitostných sezónních drobných vodotečí (obsahující středověké i novověké fragmenty keramiky). Podélně s dnešní komunikací byl situován zaniklý, zřejmě trojprostorový obytný pozdně středověký objekt, z něhož byla prozkoumána především kamenná podsklepená jižní část a rozsáhlé destrukční horizonty roztahané především severním směrem (minimálně tři úrovně). Střední a severní část objektu nebyla podsklepena a vedle ojedinělých dokladů úprav původního terénu či negativů předpokládaných průběhů zdív na jejich existenci ukazuje rozsah destruované nadzemní hrázdné konstrukce. Objekt nejspíše zaniká v průběhu třicetileté války. Z jeho interiéru byl získán zajímavý soubor pozdně středověkých kachlů.

Zcela odlišná situace od obou předchozích byla výzkumem zachycena na jižní části parcely (1640 m²), kde se na povrchu splachových souvrství dochoval půdní horizont a pravěké kulturní souvrství, v jehož rámci bylo možno velice obtížně identifikovat zahloubené objekty. Z tohoto důvodu bylo přistoupeno k výzkumu v rámci šachovnice o velikosti jednotlivých sond 4 x 4 m s detailní evidencí plošné distribuce archeologických nálezů v rámci jednotlivých mechanických vrstev. Vzhledem ke komplikovanosti situace, finančním možnostem a zvolené metodě výzkumu bylo přistoupeno k výzkumu všech lichých a pouze vybraných sudých čtverců (detailní výzkum proběhl v 53 z celkového počtu 102 vyměřených čtverců). Nejstarším dokladem osídlení je několik zlomků keramických nádob vypíchané kultury souvisejících s výše položeným sídlištěm a ojedinělé zlomky keramiky; několik nevýrazných objektů by bylo možno přiřadit knovízské a především bylanské kultuře (celkem 5 jam; 10 sloupových jam a 2 kúlové jámy obecně datované do zemědělského pravěku). I zde je nutno

osídlení předpokládat výše na svahu jižním směrem. Nejintenzivnější sídlištní a výrobní aktivity je možno spojovat s dobou římskou. Kromě souvrství byly odkryty dvě mírně zahloubené (0,3 až 0,35 cm) chaty o rozměrech 240 x 160 cm s delší osou S–J a 400 x 300 cm s delší osou Z–V vzdálené cca 10 až 12 m od sebe. Vedle několika sídlištních jam (3), sloupových jam (3) a několika nevýrazných ohnišť (2) byly nalezeny celkem čtyři železné ingoty (3 ve skupině a jeden ve vzdálenosti cca 35 m) dokládající železářskou výrobu nejspíše z místních bahenních rud (další čtyři nevýrazné propálené prohlubně jsou zřejmě pozůstatkem dalších objektů tohoto charakteru). Vrcholně středověký horizont osídlení je zastoupen nálezem zahloubeného suterénu dřevohlinitého

domu s jednou stěnou (východní) zpevněnou kamennou plentou a vstupní šíjí při jihovýchodním rohu. Objekt o rozměrech 380 x 300 cm s delší osou Z–V a hloubce přes 100 cm zanikl v průběhu 2. poloviny 13. století a byl vzdálen cca 50 m od domu zachyceného v západní části plochy. Intenzivní vrcholně středověké osídlení dokládají opět nálezy dalších zahloubených objektů v blízkosti domu (zásobní jáma a dvě ohniště – pícky) a především množství dalších zahloubených objektů rozprostřených po celé zkoumané ploše (17 sídlištních jam a 31 sloupových jam). Plocha byla zcela výjimečně narušena recentními výkopy (9 jam), přičemž v jednom byl odkryt kompletní skelet prasete.

Rozsáhlý výzkum v blízkosti toku Botiče dokumentoval sídlištní a výrobní areál z doby římské a intenzivní vrcholně středověké osídlení této části Hostivaře z průběhu 13. století. Zajímavé poznatky výzkum přinesl i pro pozdně středověký a raně novověký vývoj zástavby této okrajové části hostivařského jádra. Lze pouze litovat rozsáhlého narušení novověkou a recentní aktivitou severní části plochy, kde mohl být zkoumán přechod z intenzivně osídleného areálu do pravidelně zaplavované nivy Botiče.

Vojtěch Kašpar – David Polcar

P059/2009, Senohraby, okr. Praha – východ, plovárna

V souvislosti s dlouhodobým projektem studia středověkého osídlení v okolí posázavských hradů a snahou o kulturně historickou sondu do významu a historického i stavebního vývoje senohrabské plovárny i jejího nejbližšího okolí na konci 19. a ve 20. století bylo provedeno opět několik drobných archeologických akcí přímo na ploše říčních lázní Pod Hláskou. V průběhu letní dovolené na senohrabské plovárně bylo nutno provést zajištění stávajícího křídla lázeňských kabin 1–13, které se nacházelo v havarijním stavu. Z tohoto důvodu bylo přistoupeno k výstavbě nového nároží ze ztraceného bednění, které bylo nutno uložit do základového vkopu ve tvaru písmene L (sonda 4). Po skrytí recentních povrchových vrstev byla zachycena světle žlutavá náplavová vrstva jemných písků, v jejichž rámci byla dokumentována kamenitá destrukce s četnými drobnými fragmenty vypálených mazanic a drobných uhlíků. Vrstva obsahující opět archeologický materiál průběhu 15. století nepochybně souvisí s destrukcí dřevohlinitého domu s kamennou podezdívkou, který se musí nacházet v bezprostřední blízkosti nároží lázeňských kabin. Pod touto destrukční vrstvou bylo opět zachyceno souvrství jemných žlutavých písčitých náplav, které přibližně

v hloubce okolo 120 cm od stávajícího povrchu nasedaly na povrch šterkopískové terasy. V nevelké vzdálenosti od nároží kabin byla vyhloubena ještě jedna nevelká stojka pro podepření dřevěného základového roštu (sonda 5). V této sondě bylo pod recentní povrchovou vrstvou zachyceno pouze náplavové souvrství. Značný počet recentních archeologických nálezů, které je možno spojovat s existencí koupadel, říčních lázní a plovárny v průběhu 20. století, bylo získáno v průběhu čištění naplavených vrstev pod stávajícím objektem lázeňských kabin 1–13 (označeno jako sonda 6). Odtěžení této sypké povrchové vrstvy souviselo s odvodušněním dřevěného základového roštu tohoto objektu. V průběhu letní expedice na senohrabské plovárně i v průběhu celého roku při jednotlivých návštěvách plovárny a brigádách byly systematicky sbírány zlomky keramických nádob z krtinců na vlastní ploše plovárny, které dokládají existenci intenzivního hospodářského zázemí na soutoku Mníchovky s řekou Sázavou pod hradem Zlenice (značeno jako sonda 7). Vzhledem k přípravám realizace výstavby sociálních zařízení přímo v areálu plovárny je možno předpokládat v následujícím roce 2010 nutnost provedení poměrně rozsáhlého záchranného archeologického výzkumu.

Vojtěch Kašpar

P101/2009, Tichá, okr. Český Krumlov, tvrz

Přestože se ze staveb tvrze v Tiché dochovala pouze čtverhranná věž, představuje nejvýraznější památku svého druhu v širokém okolí. Na její obecně nevelké známosti se nepochybně podepsala ve druhé polovině 20. století její nevelká vzdálenost od státní hranice a s ní spojená úplná nedostupnost pro návštěvníky i badatele.

Prvá historická zmínka o tvrzi pochází z roku 1360. Pro její další osudy se určujícím stal rok 1387, kdy přešla do rukou Oldřicha z Rožmberka a jeho syna Jindřicha. Mocným pánům z rúže sloužila pečlivě v dobrém stavu udržovaná Tichá ke správním a vojenským účelům. Rožmberští purkrabí a hejtmani zde sídlili až do počátku 17. století. Jako pobělohorský konfiskát Tichou v roce 1620 získal hrabě Karel Bonaventura Buquoy. Stará a již nepotřebná tvrz se pak dočkala již pouze utilitárního využívání. K tomu ji ještě těžce poznamenaly ničivé požáry v letech 1687, 1707 a 1789. Po posledním z nich ji Jan Buquoy nechal přestavět na pivovar (tehdy vzniklá nová pivovarská budova stála až do 60. let 20. století v prostoru severního příkopu). Pivovar zde však neměl dlouhého trvání.

Jak napovídají dostupné informace a zejména terénní situace, byla tvrz v Tiché nevelkým, v podstatě obdélným objektem, založeným ve vcelku nevýrazné poloze nad rybníkem. Vymezoval ji dnes pouze částečně (na východní a jižní straně) dochovaný příkop. Na západní straně celou šíři tvrzíště vyplňovala obytná stavba, v přestavěné podobě zachovaná až do 60. let 20. století. Ve zbytku původně hradbou vymezené plochy stojí dodnes jako jediná existující stavba čtverhranná, původně v úrovni prvního patra ve směru od obytné stavby přístupná plochostropá věž. Ve své zděné části neměla obytný charakter. V prvním i druhém patře obsahovala nevelké, vcelku temné, pouze jediným střílnovitým okénkem osvětlované místnosti (v druhém patře v něm byla nalezena tesařská sekera určená pro vysokou práci). Nálezy na koruně zdiva dokládají existenci dřevěné, kamny vytápěné etáže, nejspíše charakteru tzv. Trinkstube. Zdivo věže bylo v novověku v přízemí jak v interiéru, tak na vnější straně hluboce vylámáno za účelem rabování kamene. Předstihový výzkum zmíněné věže a jejího nejbližšího okolí v roce 2009, prováděný Archeologickým ústavem AV ČR, Praha, v. v. i. ve spolupráci s ARCHAIA Praha o. p. s. vyvolaly památkové úpravy současného majitele, kterým se stalo sdružení Hradu na Malši. Výzkum především ukázal takřka

úplné zničení historického nadloží v okolí věže v novověku. Kromě nejspodnější úrovně základů obvodové hradby, vystavěných v podstatě bez použité malty, byla v exteriéru věže zjištěna na západní straně v nevelkém rozsahu pouze požárová vrstva z raného novověku. Potvrzena byla též doba stavby domu v západním sousedství věže až v době po vzniku mapy stabilního katastru, tedy v mladším průběhu 19. století. Výzkum též přinesl smutné doklady o barbarském způsobu boření tohoto domu v 60. letech 20. století, včetně v něm se nacházejícího zemědělského inventáře. V interiéru věže se naštěstí dochovala intaktní, byť množstvím historický zásahů postižená situace. Byla

potvrzena doba její stavby ve 14. století, žádné starší nálezy nebyly zjištěny. V severozápadním rohu interiéru byla na povrchu podloží zachycena popelavě písčité vrstva, která by např. mohla souviset s vyždářením staveniště tvrze. Provedený předzáklad v interiéru nebyl v úplnosti přisypán, provedena byla pouze vyrovnávací navážka. Do ní pak byla zahloubena příčná jáma se složitější výplní a uložily se zde nálezy bohaté (včetně dvou celých nádob – hrnce a kahance) vrcholně středověké životní nečistoty. Další výrazná vrstva životních nečistot pocházela z přelomu středověku a raného novověku. Výzkum především díky situaci v interiéru věže přinesl kvalitní soubory nálezů umožňujících studium každodennosti tvrze i její kvality jako sociálního prostředí. Na výzkum bezprostředně navázaly památkové úpravy, zejména vyplnění rabovacích zářezů v úrovni přízemí, a to jak v exteriéru, tak v interiéru. Zazděn byl i novověký průraz vstupu do přízemí. Otázka ukončení, respektive zastřešení věže doposud není dořešena.

Tomáš Durdík – David Polcar

8/2009, Unhošť, okr. Kladno, E. Beneše 1, Muzeum Unhošť – přístavba budovy

V závěru listopadu proběhl drobný záchranný archeologický výzkum v prostorách Melicharova vlastivědného muzea v Unhošti, které sídlí v jedné z nejstarších místních budov (bývalé radnici, čp. 1). V souvislosti s plánovanou revitalizací toalet pro návštěvníky muzea a s ní souvisejícími zásahy do stávajících starších terénů proběhl díky zodpovědnému přístupu vedoucího muzea Mariána Kruckého několikadenní archeologický odkryv v prostoru zděné přístavby u zadní obvodové zdi budovy muzea. Již během předešlých stavebních úprav v přízemí jedné z místností muzea zde byla odkryta zajímavá situace. Jednalo se o jižní hranu

rozsáhlého objektu zahluobeného do zdejšího skalního podloží (břidlice). Z jeho výplně byl vyzvednut nepočetný soubor keramických zlomků spadající časově do 13. století. Během výzkumu byly zdokumentovány tři stavební fáze historických záchodků (19.–20. století), nicméně zmíněná přístavba větší část starších terénů zničila. I přesto se podařilo dokumentovat dno pokračujícího objektu ze 13. století (jedná se nejspíše o zahluobené partie dřevozemního domu), jehož výplň ve spodních partiích opět obsahovala keramický materiál stejného stáří. Celkový půdorys objektu se doposud odhalit nepodařilo. Záchranný archeologický výzkum bude pokračovat ještě v průběhu jara roku 2010.

Martin Vyšehrad

P020/2009, Vimperk, okr. Prachatice, hrad, parc. č. 369, rekonstrukce a oprava hradu Vimperk, 1. a 2. etapa

Na hradě ve Vimperku proběhl již koncem 90. let 20. století rozsáhlý předstihový výzkum v trasách tehdy budované kanalizace. V roce 2009 zde prvou sezonou započala další etapa předstihového výzkumu, vyvolaná památkovými úpravami a velkorysým projektem školícího environmentálního centra Správy NP a CHKO Šumava. Výzkum prováděl Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i. ve spolupráci se společností ARCHAIA Praha o. p. s.

Rozsáhlé výzkumné práce se v roce 2009 rozpadaly do tří etap. Nejprve byl proveden dozor nad výklizy ve sklepech horního zámku. Vlastní výzkum pak probíhal převážně ve stejném areálu, v oblasti dolního zámku byla na podzim vyhloubena pouze jediná sonda. Provedené práce je možno obecně považovat za mnohostranné a zásadně přínosné. V mnoha ohledech významně obohatily, korigovaly a místy až od základu změnily dosavadní vědomosti a představy o komplikovaném stavebním vývoji a podobě zdejšího hradu a zámku. Na tomto místě je možno připomenout pouze stručný výběr.

Zvláště závažné poznatky přispívají k poznání nejstarší, raně gotické královské stavební fáze. Na nejvyšším místě hradního areálu, kterým procházelo výrazné skalní žebro, byly odkryty pozůstatky bergfritu čtvercového půdorysu, nejspíše datovatelného do počátků hradu. Nekvalitní skalní podloží muselo být při stavbě zpevněno plošným nadezděním a na tomto nadezdění byla založena jak část stěn věže, tak nádvorní zeď na bergfrit navazujícího palácového křídla. Toto křídlo, které vyplňovalo prostor mezi dochovaným donjonem (Vlčkovou věží) a bergfritem, bylo užší než doposud dochovaná, mladším stavebním vývojem ovšem přeformovaná střední část obsahující kapli sv. Josefa. Část zdiva (obě obvodové zdi a příčka) původního palácového křídla byla zachycena mezi Vlčkovou věží a dnešní jihozápadní stěnou stojící části křídla s kaplí. Zde se podařilo i zcela jednoznačně archeologicky potvrdit raně gotické stáří křídla. Průběh severozápadní vnější zdi křídla netvořila dodnes dochovaná zeď s branou, resp. velkým portálem, jak se dosud předpokládalo. Ta zmíněnou raně gotickou zeď, jejíž pozůstatky byly výzkumem odkryty, nejspíše na přelomu středověku a novověku nahradila.

Další středověký stavební vývoj severozápadního palácového křídla se ukázal podstatně složitějším, než se doposud předpokládalo. Spolehlivěji datovatelné fáze lze přičíst pozdní gotice. V prostoru při Vlčkově věži byla stržena raně gotická příčka a nahrazena v mírně posunutě poloze a zejména směru novou, ve spodní úrovni opatřenou hrotitým průchodem do zřejmě nového sklepa a ve vyšší úrovni sedlovým portálem, sesazeným z evidentně druhotně použitých starších staveb a mladšího sedlového překladu. Tato příčka již počítala s dnešní šíří křídla. Vzhledem ke stísněným poměrům při bergfritu bylo nejspíše křídlo na severovýchodě poněkud zkráceno a nedosahovalo až k věži. Dnešní severovýchodní zeď dochované části je však, jak výzkum jednoznačně dokázal, až renesanční a souvisí se vznikem kaple sv. Josefa.

Nejspíše v nejpozdější gotice na jihozápadní část severozápadního křídla směrem přes vnější opevnění navázalo nové rozměrné palácové příčné křídlo. Stržena byla též jeho severozápadní raně gotická obvodová zeď a nahrazena zdí novou, poněkud slabší. Ta obsahovala velký vstupní portál a okolo oken do místnosti ve spodní úrovni paláce, do nichž byly již dříve na příložky vloženy klenby, byly provedeny valeně zaklenuté niky. Zhruba

v prostoru dnešního nároží kaple sv. Josefa byla tato nová zeď ukončena kvádry armovaným nárožím. Na malé nádvoří před tímto částečně podsklepeným palácem ústila schodišťová šíje vedoucí k výpadní brance ve vnější hradbě. Zmíněný příčný palác byl upravován ještě v renesanci, jak dokládají nálezy cihelných tvarovek. Z nich byly provedeny i atika či štíty, nalezené v destruované podobě in situ ve značné vzdálenosti od předpokládané severovýchodní stěny paláce a dokládající tak jeho značnou výšku.

V případě velkého pozdně gotického jihovýchodního paláce nalezený pilíř v suterénu doložil, že jeho interiér měl být původně řešen odlišně a dnešní podobu příčného trojtraktu získal až změnou plánu. Při jihozápadním čele paláce existoval komunikačně mrtvý prostor, kde se ukládaly nálezy velmi bohaté vrstvy životních nečistot.

Brána ve vnější hradbě na severozápadní straně byla oproti dosavadním předpokladům do této hradby vložena až dodatečně a do dnešní podoby ji formovaly dvě stavební fáze.

Výzkum přinesl i četné poznatky k novověkým fázím zámku. V prostoru před Vlčkovou věží byla např. odkryta část nádvorní stěny sýpky postavené do zbořené části raně gotického palácového křídla zřejmě v roce 1693. Rozpoznán byl překvapivě velký rozsah rasantních terénních úprav po požáru v roce 1857 a utilitárních stavebních aktivit, které proběhly po této době.

V areálu dolního zámku byly v renesanční terase při jižním průčelí jižního křídla odkryty dvě fáze renesančního záchodového rizalitu.

Výsledkem výzkumu je i získání mimořádně kvalitních souborů archeologického materiálu umožňujících poznání hradní a zámecké každodennosti a studium vimperského hradu a zámku jako sociálního prostředí. Z pestré palety přínosů namátkou připomeňme např. zcela zásadně důležité soubory z počátků života hradu, gotické a renesanční kachle či soubory z počátku 15. století. Vyskytly se i předměty nalézané velmi vzácně, např. zlomky alembica (destilačního přístroje na výrobu pálených nápojů).

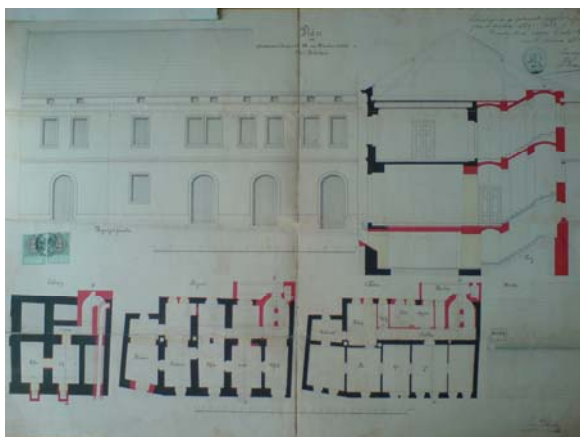
Tomáš Durdík – Sylwester Chmielowiec – Jaroslav O. Nedbal – Kamil Peřina – David Polcar

Zjišťovací výzkumy

5/2009, Mladá Boleslav, okr. Mladá Boleslav, Bělská ulice, parc. č. 136, bytový dům

V září 2009 byl proveden zjišťovací výzkum na parcelách parc. č. 136 a 137 v Bělské ulici v severozápadní části historického jádra Mladé Boleslavi. Výzkum byl vyvolán výstavbou bytového domu. Na parcelách stály původně dva domy, které byly zasaženy 9. 5. 1945 při leteckém útoku na Mladou Boleslav a strženy. Plocha byla těžce postižena stavební mechanizací v rámci záchranného výzkumu prováděného formou dohledu Ústavem archeologické památkové péče středních Čech. Ve středu byly narušeny zasypy suterénů, včetně čelní fronty při Bělské ulici (o 1 až 3 metry posunuta jižním směrem od současné). Dispozice sklepů byla ověřena archivním průzkumem. Nejstarší geologické podloží bylo zachyceno na dně sklepů (zvětralé vápnité jílovce a prachovce středního turonu a vápnité či vápnitójílovité pískovce spodního coniaku). Ostrožna byla v průběhu starších čtvrthor (glaciál riss) překryta šterkopískovou říční terasou, jejíž sklon byl dokumentován v čelní frontě v předpokládaném směru k západu (234,63 až 233,60 m n. m.). Zachycen byl též sklon jihozápadním směrem od Bělské ulice

z 234,63 na 231,80 m n. m. (zaniklý meandr pleistocénní řeky, erozní strž či rokle, antropogenní příkop ?). Plocha dvora (630 x 440 cm) byla začištěna a byla odtržena nádvorní zdiva zaniklé zástavby. Po začištění dvou řezů byla prokázána neporušenost historického nadloží na většině plochy dvora o mocnosti cca 180 cm. V horních partiích se nachází destrukce dřevohlinité konstrukce zaniklé v průběhu 17. století. Ve střední části byla nalezena pozdně středověká souvrství (2 výrazné požárové horizonty). Spodní část stratigrafie náleží raně a vrcholně středověkému souvrství 12. a 13. století. Jednou sondou byla ověřena existence zasypaného sklepa na parcele parc. č. 137. Před zahájením stavební aktivity je nutno provést předstihový záchranný archeologický výzkum.

Vojtěch Kašpar

1/2009, Mladá Boleslav, okr. Mladá Boleslav, Staroměstské náměstí, parc. č. 1 a 1212, revitalizace Staroměstského náměstí v Mladé Boleslavi – podzemní parkoviště

Předmětem tohoto příspěvku je shrnutí výsledků zjišťovacího výzkumu provedeného před výstavbou podzemních garáží na Staroměstském náměstí, parc. č. 1 v Mladé Boleslavi, Kraj střeďočeký. Terénní práce probíhaly ve dnech 7. až 27. července 2009. Zpracování zjišťovacího archeologického výzkumu bylo zahájeno 28. července 2009 a ukončeno dne 24. srpna 2009 kompletací nálezové zprávy. Stavebníkem ve smyslu § 22 zákona 20/1987 Sb. je Statutární město Mladá Boleslav se sídlem Komenského náměstí 61, 293 49 Mladá Boleslav zastoupené primátorem MUDr. Raduanem Nwelatim, které je rovněž objednatelem zjišťovacího archeologického výzkumu.

Lokalita se nachází v samém centru města Mladá Boleslav v SZ závěru Staroměstského náměstí na Starém Městě. Místo výzkumu je vymezeno ulicí Kateřiny Militké na SV, ulicí Železnou na J a zbytek je obklopen Staroměstským náměstím. Ulicí Kateřiny Militké a zčásti též ulicí Železnou odděloval v době výzkumu od Staroměstského náměstí z historických důvodů pouze (v minulosti zastavěný) parčík, na jehož ploše byl realizován zjišťovací archeologický výzkum. Lokalita se nachází ve výšce cca 237 až 238 m n. m.

Sondy zjišťovacího výzkumu prokázaly neporušenost historického nadloží na celé sledované ploše s výjimkou porušení způsobených inženýrskými sítěmi. Zjišťovací výzkum zachytil jednu prokazatelně sklepni

[illegible]

Svrchní partie (o mocnosti cca 0,3 m) byly tvořeny humusem souvisejícím s funkcí plochy v době provádění zjišťovacího výzkumu, která byla využívána jako park. Ihned pod vrstvou humusu se nacházejí historické stratigrafie. Přes poměrně nedávný zánik původní zástavby (poslední historická zástavba byla zničena bombardováním dne 9. 5. 1945) stojí za zmínku, že zjišťovací výzkum na ploše neidentifikoval sutě nebo vrstvy sutěmi tvořené, které by mohly souviset s touto pohromou. Suťové a zásypové horizonty jsou keramikou datovány do starších období. Podle archeologické situace by nic nenásvědčovalo tomu, že prostor byl zasažen bombardováním. Bomby patrně zasáhly pouze nadzemní části budov a porušily jejich statiku. Tomu konečně nasvědčuje i dochovaná fotodokumentace, která v žádném případě nesvědčí o „srovnání se zemí“, ale spíše o poboření krovů a zdív. S tím koresponduje i neporušená archeologická situace.

Michal Bureš

P022/2008, Praha 1 – Nové Město, Samcova, Lodecká, parc. č. 282/1, 2 a 2350, čp. 1503, dům s malometrážními byty – dům s pečovatelskou službou

Na zkoumané ploše bylo vytyčeno celkem 5 sond. Byly situovány do okrajových partií zahrady s nezpevněným povrchem okolo celé budovy školky. Povrch terénu byl v místech zjišťovacích sond tvořen převážně nezpevněnými parkovými (zahradními) úpravami (záhony, travní drn) v niveletách okolo 187,50 až 188,00 m n. m.

Provedený zjišťovací archeologický výzkum realizovaný formou několika bodových sond na nepodsklepené zahradě školky zachytil přímé doklady intenzivního předlokačního osídlení průběhu 12. a 13. století, tedy z období před výstavbou Nového Města pražského (1348). Částečně je na ploše nepodsklepené zahrady dochováno i pozdně středověké a novověké zvrstvení historického nadloží související s antropogenní činností na hospodářském zázemí této parcely, přičemž lze předpokládat existenci zahloubených objektů (jámy, studny, jímky).

Nevelká část plochy v jihozápadním rohu parcely je zničena zahloubeným suterénem o rekonstruovatelné velikosti cca 6 x 8 m. Částečně poškozena bude jistě i plocha v místě nepodsklepené novostavby školky. Ta byla založena na obvodových základových pasech zděných přímo do výkopů o šířce okolo 70 až 80 cm a hloubce cca 140 cm, jak prokázala zjišťovací sonda vyhloubená v místě sondy 3. V místech základových pasů nepochybně došlo k částečnému narušení historického nadloží. Na ostatních částech plochy se však dochovalo v neporušené podobě. V sondách 2 až 5 bylo zachyceno cca 100 cm mocné sídlištní souvrství

náležící průběhu 12. a 13. století, v jehož rámci je možno kromě komplikovaného zvrstvení očekávat i množství dalších objektů typických pro tyto předlokační horizonty (pravoúhlé zahloubené objekty, jámy, pece, ploty atd.). Nesmírně zajímavý je nálezkou pozůstatků zahloubené části suterénu vrcholně středověkého dřevohlinitého domu v sondě 5, typického pro nejstarší horizont zdejšího předlokačního osídlení 2. poloviny 12. století.

Další část stratigrafie je tvořena především pozdně středověkými a novověkými horizonty a objekty souvisejícími s hospodářským zázemím novoměstské parcely od 2. poloviny 14. století do současnosti (studny, jímky, latríny, jámy, hospodářské stavby či výrobní objekty; sondy 2 až 5). Z tohoto období nelze vyloučit nález zahloubených objektů (středověká jímka či studna v sondě 4), dlažeb (sonda 2 a 3) či fragmentů zaniklé zástavby (podlaha v sondě 3, kamenné konstrukce v sondě 2 a 4). Nejsvrchnější partie historického nadloží (v průměru 50 až 60 cm) jsou tvořeny nezpevněnými novověkými navážkami souvisejícími nejspíše s úpravou a zarovnáváním plochy pro výstavbu školky (čp. 1503). Vzhledem k pozitivním výsledkům zjišťovacího výzkumu bude nutno provést následný záchranný archeologický výzkumu.

Jan Jeřáb

P064/2006, Praha 1 – Nové Město, Soukenická 25, čp. 1188, přestavba domu na hotel, podzemní garáže

Na počátku srpna roku 2009 byl zahájen zjišťovací archeologický výzkum na ploše dvora sevřeného objektem čp. 1188 v Soukenické ulici u Petrského náměstí na Novém Městě pražském. Postupně byly stavební mechanizací zhotovitele stavby vyhloubeny tři zjišťovací sondy (1 v severozápadním rohu dvora a 2 na vlastním dvoře). Čtvrtá sonda v prostoru za průjezdem nebyla realizována s ohledem na probíhající funkční kanalizaci. Pouze v severním koutě byl zachycen povrch štěrkopískové vltavské terasy cca 50 cm pod stávajícím povrchem dvora. Půdní horizont či archeologické vrstvy, které by se na povrchu štěrkopískové terasy měly nacházet, zachyceny nebyly a nepochybně byly odtěženy předchozí stavební aktivitou. Obě dvě sondy na dvoře zachytily výplně rozsáhlých stavebních jam na písek vyplněných hrubým štěrkem (nejvýše 2. polovina 19. století). S vysokou mírou pravděpodobnosti je možno předpokládat, že plocha dvora byla zničena nedávnou stavební aktivitou (výstavba nádvorních křídel) a archeologické situace jsou na dvoře zničeny. Výjimku mohou představovat plošně a lokálně omezené objekty a situace (zahlobené studny či jímky). Poněkud nejistá je situace nejbližší k objektu A uličního křídla, kde jsme sondu nemohli zrealizovat. Zjišťovací výzkum měl nadále pokračovat formou dohledu při hloubení výkopu podél vnějšího líce východní obvodové zdi západního podsklepeného křídla, který měla stavba následně realizovat. Po provedení a vyhodnocení tohoto řezu podél západního křídla měla být terénní část zjišťovacího archeologického výzkumu ukončena a shrnuta do podoby závěrečné nálezové zprávy. Bohužel následně došlo k tragické události zřícení západního křídla objektu, při kterém došlo ke ztrátám na lidských životech. Zřícené křídlo bylo odstraněno a stavba doposud nepokračuje. Vzhledem k situování stavby je při jakékoli další stavební aktivitě bezpodmínečně nutný záchranný archeologický výzkum.

Vojtěch Kašpar

P108/2009, Praha 6 – Břevnov, Za Kajetánkou čp. 134, parc. č. 776/1, 776/2 (mezi ul. Cvičebná, U Dělnického cvičiště, Patočkova, Za Kajetánkou), dům pro seniory a podzemní garáže, 6600 m²

Zjišťovací výzkum formou pěti bagrovaných řezů v okolí bývalé školní družiny (budova parc. č. 776/2; okolí parc. č. 776/1) mezi ulicemi Cvičebná, U Dělnického cvičiště, Patočkova a Za Kajetánkou nezachytil žádné archeologické objekty a situace v místě projektované výstavby „Domova seniorů Za Kajetánkou“. Plocha se původně nacházela na pozvolném svahu klesajícím k jihu do nivy Brusnice. Zářez do svahu podél ulice Cvičebná souvisí s výstavbou zdejšího hřiště (cvičiště) či školní družiny, nelze však vyloučit, že by mohl být i staršího data a souviset s blíže nespecifikovanou těžbou svahových sedimentů (sprašové hlíny, jíly). Povrch

geologického podkladu byl zachován v omezeném pásu přibližně 25 m jižně od severní hrany parcely při ulici Cvičebná. Jednalo se o svahoviny s vyvinutou holocenní půdou či půdami přemístěnými. Povrch půdního horizontu byl zachycen v niveletách 299,35 až 299,80 m n. m. a dosahoval mocnosti až 75 cm. Povrch geologického podloží klesal jižním či jihozápadním směrem k Brusnici od 299,18 do 298,00 m n. m. (v nejjižnějších partiích nebylo dosaženo geologického podloží ani v hloubce 3,5 m od současného povrchu – 296,00 m n. m.). V severní polovině plochy ohrožené stavební aktivitou nelze vyloučit přítomnost plošně omezených archeologických objektů či situací nebo přítomnost starších artefaktů v sekundárních polohách (na

povrchu půdního horizontu byl nalezen jeden fragment keramiky rámcově datovatelný do zemědělského pravěku). V jižní části plochy se nacházejí přes 3 m mocné novověké navázky a existenci archeologických památek nebylo možno zcela spolehlivě posoudit. Z tohoto důvodu bude probíhat následný záchranný archeologický výzkum formou odborného dohledu při vlastním hloubení stavební jámy.

Sylwester Chmielowiec – Vojtěch Kašpar – Jan Poledne

P070/2007, Praha 10 – Vršovice, Moskevská 21, Vršovické náměstí čp. 120, Vršovický zámek, rekonstrukce budovy staré radnice a podzemní garáže 40 x 16 m

Zjišťovací archeologický výzkum byl vyvolán zamýšlenou rekonstrukcí a dostavbou areálu Vršovického zámku. Ke zjištění archeologicky relevantních situací a k podchycení celkových poměrů na lokalitě bylo použito v průběhu zjišťovacího výzkumu systému mechanicky (rypadlo dodané stavbou) vyhloubených sond vedených až na geologické podloží (často i pod jeho úroveň). Konkrétně byly vyhloubeny celkem 4 zjišťovací sondy podle toho, jak to umožňovala stávající situace.

Ve všech sondách bylo zachyceno břidlicové skalnaté podloží, které postupně klesalo od severovýchodu (232,1 m n. m.) k jihozápadu (230,0 m n. m.) a k západu (229,0 m n. m.). Nad touto skálou se v nejnižších partiích nacházely deluviální svahové hlíny ve formě světlé okrových jílovitých zemin s drobnými úlomky zvětralých břidlic. V jejich nadloží se dochovaly další dvě úrovně svahovinových vrstev. Jednalo se převážně o šedé jílovité vrstvy s větší příměsí šedých břidlicových kamenů.

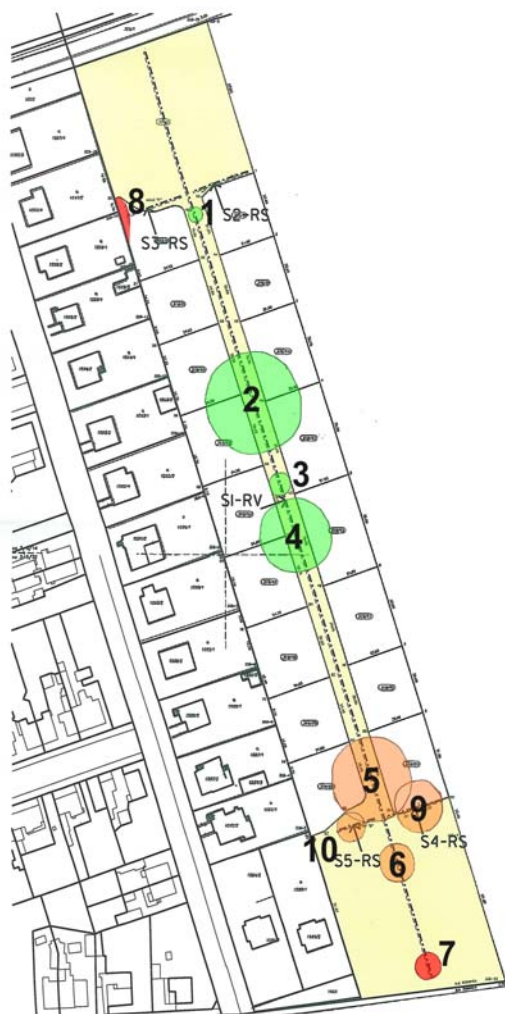
Neporušené nadloží se podařilo zachytit pouze v severozápadní části zkoumané plochy. Zde bylo zastoupeno do geologického podloží a svahovinových vrstev zahloubenou novověkou cihlovou základovou zdí a k ní přiléhajícím zbytkem novověké vyrovnávací vrstvy. Obě pocházejí z přelomu 19. a 20. století a zřejmě souvisejí s existencí usedlosti Ranžerka ve 2. polovině 19. století. Bohužel, ze zjištěné nálezové situace nelze určit účel cihlových základů, ale na základě charakteru a umístění se zřejmě jedná o základy pro budovu tvořící zázemí samotné usedlosti (skladiště, altán apod.).

Na základě zjištěné nálezové situace je zcela zřejmé, že již možná v 19. století na ploše došlo k velkým zemním a terénním úpravám, které prakticky zlikvidovaly veškeré možné historické nadloží v tomto prostoru. Celá plocha byla zarovnaná, o čemž svědčí nepřítomnost svahovinových vrstev ve střední části plochy, kde na povrch přímo vystupuje břidlicová skála. Dalším dokladem pro toto tvrzení je i rozdílná nadmořská výška zachyceného podloží a to, že výkopy zjišťovacího archeologického výzkumu byly zahajovány na zarovnané ploše o téměř totožné nadmořské výšce.

Jan Jeřáb

P003/2008, Praha 9 – Miškovice, Polabská a Cukrovarská, parc. č. 319/1, obytný soubor "Za panskou stodolou" – bytové domy a komunikace

Zjišťovací archeologický výzkum byl proveden systémem 5 bagrovaných rýh v místě projektovaných bytových domů. Hlavní řez (350 m dlouhý) byl veden v ose komunikace a tras inženýrských sítí, čtyři kratší řezy vedly napříč parcelou ve směru Z–V. Ojediněle bylo zachyceno skalní podloží, tvořené nafialovělým zvětralým eluviem proterozoických metasedimentů (253,8 m n. m. až 255,0 m n. m.). Jeho výskyt nehluboko pod stávajícím povrchem představoval nevhodný podklad k hloubení obytných či zásobních objektů. Nejstarší kvartérní pokryv představují nesouvislé polohy drobného štěrku, které jsou reliktem bazálních křídových usazenin, a především tenká vrstva vátych sedimentů vrcholné až pozdní fáze (pleniglaciálu) poslední doby ledové (würmu). Na povrchu spraší se v průběhu mladších čtvrtohor (holocénu) vytvořila silně humózní půda typu černozemě o mocnosti až 65 cm. Na mnoha místech je černozemě přeměněna hlubokou orbou na ornici (narušen je místy i povrch spraší). Místy bylo možno identifikovat několik (deset) zahlučených archeologických objektů (4 objekty prokazatelně pravěké, 4 objekty nedatované a 2 objekty novověké až recentní). Objekty nebyly příliš hluboké (do 50 cm hloubky), avšak často dosahovaly značných plošných rozměrů. Vedle menších objektů o velikosti 6 až 10 m bylo zachyceno několik objektů přesahujících průměr 20 až 36 m. Výplně tvořily tmavé humusovité usazeniny. Čtyři objekty, zachycené v severní polovině sledované plochy, obsahovaly keramiku datovatelnou do zemědělského pravěku (nejspíše mladší až pozdní doba bronzová – knovízská a štíterská kultura). Zachycené pravěké objekty je možno považovat za pozůstatky neobvyklých (funerálních či exploatačních), nikoli běžných (obytných či zásobních) aktivit. Na značné části plochy bude nutno provést předstihový záchranný archeologický výzkum.

Vojtěch Kašpar – Jan Poledne

129/2001, Zálezlice – Chlumín, okr. Mělník, skrývky ornice před těžbou štěrkopísku

V roce 2009 byl realizován, stejně jako v uplynulých letech, záchranný archeologický výzkum formou dohledu při skrývce ornice, která předchází těžbě štěrkopísku ve Štěrkopískovně Zálezlice společnosti Vltavské štěrkopísky, s. r. o. v katastrálním území Zálezlice a v katastrálním území Chlumín. Ani v roce 2009 nedošlo v této pískovně k pozitivnímu archeologickému nálezu.

Michal Bureš

Záchranné výzkumy prováděné formou dohledu s pozitivním výsledkem

a) na základě objednávky nebo smlouvy o dílo:

P140/2008, Praha 1 – Nové Město, Havlíčkova 3, čp. 1029, demolice dvorních křídel, novostavba ve dvoře

Záchranný archeologický výzkum navázal na předchozí zjišťovací archeologický výzkum. Protože tento zjišťovací výzkum zachytil pouze náleзовé situace, které nevyžadovaly následný celoplošný odkryv dvora, bylo přistoupeno ke kombinaci odborného dohledu při realizaci zemních prací s odborným vykopáním dvou sond a vlastními záchrannými a dokumentačními pracemi

v terénu. Při postupném hloubení jednotlivých částí výkopů probíhal soustavný dohled, který v případě zjištění relevantních situací přerostl v záchranný archeologický výzkum. Vedle toho byly na ploše dvora po odstranění mocných recentních a novověkých navážek (19.–20. stol.) v místech s nejpravděpodobnějším dochováním intaktních historických náleзовých situací vytyčeny dvě sondy.

Záchranný archeologický výzkum zcela jasně potvrdil, že na zkoumané ploše došlo v průběhu novověku ke značným zásahům do historického nadloží, které evidentně zničily veškeré možné starší náleзовé situace, především z období středověku, o čemž svědčí nezachycení žádného nálezu z této doby.

V místech výkopů se podařilo identifikovat pouze stratigrafii tvořenou novověkými horizonty a objekty souvisejícími s hospodářským zázemím novoměstské parcely od raného novověku do současnosti (hmotné archeologické nálezy bylo možno datovat do rozpětí 16.–20. století). Absence středověkých situací (tj. od 14. do průběhu 16. století) a charakter novověkých situací (jámy na písek, vyrovnávací vrstvy) jasně hovoří o značném poškození plochy dvora v novověku. Na základě náleзовé situace lze rozlišit i dvě fáze novověkého poškození polohy, a to nejdříve z přelomu 16. a 17. století, a potom ve století devatenáctém a dvacátém.

Dokladem prvního poškození polohy jsou dochované výše zmiňované raně novověké (obsahující fragmenty keramiky z přelomu 16. a 17. století) objekty charakteru jam na písek a na nich ležící raně novověká vyrovnávací vrstva. Druhou rozeznatelnou fází poškození plochy jsou pak velké výkopy a vyrovnávací vrstvy a předchozí skryvkou odstraněné zdi a navážky, které lze zařadit do průběhu 19. a 20. století.

Je tedy evidentní, že již při první fázi poškození zřejmě došlo k odtěžení většiny historického středověkého nadloží prakticky až na úroveň prvních podlažních úrovní, zde reprezentovaných dochovaným světle hnědým půdním horizontem. Druhá fáze poškodila či zcela zničila i navážky vzniklé při první fázi v 16. a 17. století a prakticky zarovnála plochu až na úroveň geologického podloží (půdní horizont). Jasně o tom svědčí velmi malá mocnost dochované raně novověké vyrovnávací vrstvy a především pak neexistence náleзů z 18. a počátku 19. století, které byly evidentně druhou fází poškození zcela zničeny.

Jan Jeřáb

P133/2008, Praha 1 – Nové Město, Školská 30, čp. 1267, parc. č. 2033/1 a 2, stavební úpravy nebytových prostor, sanace zdiva do hl. 360 cm, sítě, anglický dvorek při stěně depozitu knih Obvodní knihovny pro Prahu 1

Výzkum byl vyvolán zamýšlenou stavební aktivitou, při níž má následně dojít k hloubení výkopů jámy pro nově projektovanou sanaci zdiva do hloubky až 360 cm od stávajícího povrchu. Vedle sanace má dojít i k výstavbě vedení inženýrských sítí budovaných v souvislosti s částečnou rekonstrukcí nebytových prostor objektu

čp. 1267. K zachycení podstatných informací bylo využito systematického sledování zvrstvení ve výkopu pro sanaci zdiva v jižní části dvora. Jednalo se o obdélníkový výkop o rozměrech cca 2,0 x 9,0 m.

V místech výkopů se podařilo identifikovat dochovaný pozůstatek sídlištní jámy (možná jáma na písek) náležející do průběhu 2. poloviny 14. století. Další část stratigrafie je tvořena pouze novověkými horizonty a objekty souvisejícími s hospodářským zázemím novoměstské parcely od novověku do současnosti (počátek 17.–20. století). Absence vrstev navazujících na zachycené středověké situace (tj. od 15. do počátku 17. století) a charakter novověkých situací (velká jáma na písek, vyrovnávací vrstvy a výkopy pro základy okolního domu) jasně hovoří o značném poškození plochy dvora v novověku, a to převážně v 19. a 20. století.

Je evidentní, že v této době došlo k odtěžení většiny historického nadloží prakticky až na úroveň posledních kulturních vrstev a prvních podložních úrovní, zde reprezentovaných dochovaným půdním typem. Na něm ležely či se do něj zahlubovaly pozůstatky středověkého osídlení pocházejícího z 2. poloviny 14. století.

Jan Jeřáb

P123/2004, Praha 1, 2, 3, 8, 9, Nové Město, Vinohrady, Žižkov, Karlín, Libeň, Vysočany, stavba ČD DDC Nové spojení – Praha hl. n. – Masarykovo nádraží, Libeň, Vysočany, Holešovice

Záchranný archeologický výzkum byl vyvolán zamýšlenou výstavbou ČD DDC NOVÉ SPOJENÍ. Během ní došlo k velkým stavebním a výkopovým pracím souvisejícím především se zahloubením tunelového tubusu pod Vítkovem, s výstavbou železničního mostu mezi Hlavním nádražím a novým tunelem a se zahloubením jednotlivých částí drážního tělesa do okolních terénů a stávajícího povrchu polohy.

Vzhledem k velkému rozsahu stavebních prací nemohl záchranný archeologický výzkum prováděný formou dohledu zdokumentovat všechny nálezové situace zachycené v celé délce výkopů. Zaměřil se proto na části výkopů, které se nacházely nejbližně známým archeologickým lokalitám. Záchranný archeologický výzkum mohl pokrýt vzhledem k plánovaným stavebním úpravám a pracím pouze cca 60 % z celkové zájmové polohy. Samostatnou součástí výzkumu se z důvodu významného pozitivního archeologického nálezu na úsecích SO 112 a SO 132 stal menší plošný záchranný archeologický výzkum provedený v roce 2005, jehož výstupem byla nálezová zpráva čj. Archaia 893/2005.

Vyjma výše uvedené polohy poblíž Palmovky, která byla součástí SO 112 a 132, nezachytil záchranný archeologický výzkum žádné významnější archeologické

památky. V některých částech zkoumané polohy byly částečně dochovány pozůstatky historického nadloží, zastoupeného poničenou vrstvou původního půdního pokryvu (především v oblasti Palmovky a Balabenky). Tato vrstva byla zde evidentně místy značně snížena či zcela odstraněna výstavbou železnice v 19. a 20. století. I přes velké narušení se z ní podařilo získat novověký keramický materiál datovatelný do průběhu 18.–20. století. V ostatních částech stavby byly zdokumentovány dvě různé terénní situace. První byly polohy s místy, kde evidentně nedošlo z důvodů nevhodných podložních poměrů (šterkopísky a skály) k dostatečnému vyvinutí

půdních nadložních vrstev (půdního horizontu), důležitých a vhodných pro využití v zemědělství a tím pádem i pro lidské osídlení v pravěku a středověku (především prudké svahy Vítkova – prostor vyústění tubusů nového tunelu). Proto se zde nedaly očekávat ani možné archeologické nálezy. Druhou byly plochy, kde došlo již dříve evidentně ke zničení či snížení horních partií zachyceného historického nadloží. Především se jednalo o prostory Masarykova a Hlavního nádraží. Zde evidentně došlo k velkému zarovnání plochy a tím i k odtěžení historického nadloží až na vltavské štěrkopísky (v nižších partiích – hlavně oblast Masarykova nádraží) či břidlicovou skálu (část Hlavního nádraží i část Masarykova nádraží – depo). K tomuto odtěžení muselo v prostoru Masarykova nádraží dojít již v 19. století, protože při likvidaci staveb z 20. století byly pod nimi zachyceny pozůstatky zděných staveb z tohoto období.

Na základě těchto zjištění, lze vyslovit domněnku, že většina zájmové plochy nebyla v pravěku a středověku trvale osídlena. Důvodem byly především nevhodné půdní poměry na většině zkoumané polohy, tj. špatně vyvinutý půdní horizont (Vítkov, část východního úseku stavby v prostoru Libně a Vysočan). Navíc většina plochy se nachází na místy velmi prudkém svahu, který byl místem nevhodným k trvalému osídlení. O tom jasně hovoří i rozložení archeologických nalezišť v okolí, která se nacházejí až na okrajích naší zájmové plochy a ne v jejím středu. Jedinými místy, kde se daly očekávat s větší pravděpodobností nějaké archeologické nálezy, byly okolí Palmovky a Balabenky a okolí Masarykova a Hlavního nádraží s jejich zázemími. U prvního místa se naše očekávání potvrdila a podařilo se zde zachytit pozůstatek sídliště z počátku střední doby bronzové z doby tzv. přechodného věteřovsko-mohylového horizontu. Bližší informace o tom podává nálezková zpráva čj. Archaia 893/2005 z roku 2005. V druhém případě se nepodařilo zachytit ani půdní nadloží. Předpokládáné půdní nadloží bylo evidentně zničeno velkými novověkými a recentními zásahy souvisejícími s výstavbou a rozšiřováním železnice v tomto prostoru (tj. Masarykovo a Hlavní nádraží) v 19. a 20. století.

Jan Jeřáb

P037/2008, Praha 5 – Radlice, U Kostela, kaple sv. Jana Nepomuckého, odvodnění

Archeologický výzkum probíhal formou odborného dohledu při realizaci zemních prací a vlastních záchranných a dokumentačních prací v terénu, prováděných na přelomu března a dubna roku 2008. Dohled, který později přerostl v záchranný archeologický výzkum, se týkal výkopů souvisejících s odvodněním prostoru okolo kaple sv. Jana Nepomuckého. Jednalo se o liniové výkopy pro drenáž okolo celé kaple a o tři hlubší výkopy o rozměrech cca 1,5 x 1,0 m, do kterých měly být uloženy sběrné nádrže pro vodu sváděnou z okolí.

Prakticky ve všech částech výkopů bylo zachyceno zajímavé historické zvrstvení nadloží. Bylo vybráno pět úseků výkopů (5 sond) s největší vypovídací hodnotou, jež byly zdokumentovány nejen fotograficky, ale i kresebně a geodeticky. Sonda 1 byla umístěna cca 1,0 m od jihovýchodního rohu kaple. Jednalo se o výkop pro jednu ze sběrných nádrží. Jeho hloubka byla cca 2,0 m od současného povrchu. Pod asi 40 cm mocnou novověkou až recentní vyrovnávací povrchovou vrstvou byla výzkumem zachycena hnědá, až 80 cm mocná kompaktní hlinitá vrstva s četnými příměsmi malty, zlomků cihel a prejzů. Tato vrstva obsahovala značné množství zlomků lidských kostí, místy byly zřetelné i pozůstatky dřevěných rakví s anatomicky uloženými lidskými ostatky. Pod touto vrstvou výzkum zachytil v tomto prostoru přímo žluté jílovitopísčité podloží. Přibližně 10,5 m východně od severovýchodního nároží kaple byla umístěna sonda 2 v místech další sběrné nádrže. Zde byla oproti sondě 1 zachycena zcela odlišná nálezková situace. Pod travním drnem výzkum

zachytil pouze asi 1,0 m mocné souvrství recentních vyrovnávacích vrstev charakteru stavební sutě a komunálního odpadu. Tyto vrstvy pak přímo nasedaly na jílovitopísčité podloží. Sonda 3 byla vytyčena v prostoru poslední plánované sběrné nádrže na vodu při severozápadním nároží kaple. Podobně jako předchozí dvě dosahovala hloubky cca 2,0 m od stávajícího povrchu. Podobně jako v sondě 1 byla pod současnou povrchovou novověkou až recentní vyrovnávací vrstvou zkoumána místa až 1,0 m mocná vrstva s četnými zlomky lidských kostí a místy i se zřetelnými pozůstatky dřevěných rakví. Evidentně se jedná o pozůstatky novověkého etážového pohřebiště. Pod touto vrstvou se v tomto prostoru podařilo výzkumem zachytit velmi zajímavý, ale blíže neidentifikovatelný nálezk. Jednalo se o dřevěný prkenný rošt nasedající přímo na jílovitopísčité podloží. S největší pravděpodobností se jednalo o pozůstatek zpevnění dna základové jámy pro zdívo strojící barokní kaple sv. Jana Nepomuckého z 18. století, protože v tomto prostoru je podloží nestabilní, tvořené písčitémi náplavy Radlického potoka s vyšší úrovní spodní vody, která se ostatně krátce po vyhloubení výkopů objevila na jejich dně. Sondy 4 a 5 byly vytyčeny při severovýchodním nároží kaple. Jednalo se vlastně o části výkopů pro drenáž. Sonda 4 vedla od výše zmíněného rohu kaple směrem k jihu k sondě 1, sonda 5 pak východním směrem k sondě 2. V sondě 4 byl pod současným povrchem zachycen pozůstatek kvalitně zděného základového zdiva z lomových opukových kamenů pojených žlutavou písčitou maltou. Tato zeď byla založena přímo do již výše zmíněných novověkých pohřebních horizontů. V sondě 5 výzkum zachytil pod novověkými až recentními vyrovnávacími vrstvami mocné pohřební horizonty. Ty byly ve střední části narušeny mělce založenou opukovou zdí pojenou maltou. K ní od východu přiléhala novověká dlažba z velkých lomových kamenů. Pod ní byl zachycen větší novověký výkop, který zčásti poničil starší hrobovou jámu, na jejímž dně se dochoval pozůstatek dřevěné rakve. Tento hrob se na východě již zahluoval do geologického podloží, a protože dále na východ se již nepodařilo žádné hroby zachytit, lze tuto část považovat za okraj hřbitova.

Výzkum na této lokalitě zkoumal pod novověkými až recentními úpravami novověké etážové pohřebiště související s existencí kaple sv. Jana Nepomuckého. Velmi zajímavým nálezem je zachycení dřevěného (pravděpodobně zpevňovacího) roštu základů kaple v jejím severozápadním nároží. Pro jeho souvislost s kaplí hovoří i zjištěná nálezová situace, kdy veškeré pohřby jsou prováděny v úrovních nad tímto rostem. O charakteru a účelu zachycených kamenných základů v sondách 4 a 5 nelze říci nic jednoznačného, evidentní pouze je, že jsou mladšího data než některé pohřby v okolí kaple.

Jan Jeřáb

P051/2009, Praha 5 – Smíchov, Stroupežnického (před čp. 590), podzemní kontejnery na odpady

Výzkum byl vyvolán zamýšlenou stavební aktivitou, při níž má následně dojít k hloubení výkopů jámy pro nově projektované úložiště kontejnerů na tříděný odpad až do hloubky cca 300 cm od stávajícího povrchu. Archeologický výzkum probíhal formou odborného dohledu při realizaci zemních prací prováděných mechanizací a vlastních záchranných a dokumentačních prací v terénu. K zachycení podstatných informací bylo využito systematického sledování zvrstvení ve výkopu pro budoucí uložení kontejnerů na tříděný odpad. Jednalo se o obdélníkový výkop o rozměrech cca 3,0 x 6,5 m.

V místech výkopů se podařilo identifikovat dochovaný pozůstatek sídelní kulturní vrstvy náležející do průběhu doby bronzové, nejpravděpodobněji do období knovízské kultury. Na ni nasedala nadloží vrstva, přeměněná intenzivní zemědělskou činností ve středověku a novověku v orniční vrstvu, o čemž svědčí získaný

keramický materiál, který byl značně pomíchaný (pravěk až novověk) a omletý. Další část stratigrafie je tvořena pouze novověkými a recentními horizonty a objekty souvisejícími s výstavbou a provozem města v 19. a především 20. století. Absence vrstev navazujících na zachycené pravěké situace a charakter novověkých situací (velký výkop pro inženýrské sítě), vyrovnávací vrstva a výkopy pro základy objektu neurčitěho účelu a cihlový kanál jasně hovoří o značném poškození zkoumané plochy v novověku, a to převážně v 19. a 20. století.

Je evidentní, že v této době došlo k odtěžení většiny historického nadloží prakticky až na úroveň posledních kulturních vrstev a prvních podložních úrovní, zde reprezentovaných dochovanou vrstvou zvětralé břidlicové skály s příměsí říčních valounů. Na ní ležely výše zmíněné pozůstatky pravěkého osídlení pocházejícího z doby bronzové.

Jan Jeřáb

P130/2008, Praha 9 – Libeň, K Moravině, U Školičky, Kovanecká, Na Žertvách, Novákových, Vojenova, tepelný napáječ Vysočany – Libeň

Záchranný archeologický výzkum byl vyvolán výstavbou „Napojení oblasti Holešovice na PTS – první etapa, Tepelný napáječ Vysočany – Libeň, Praha 8 a 9“. Během ní došlo k větším stavebním a především výkopovým pracím (zahlobení tělesa teplovodu do stávajícího povrchu polohy, pod úroveň zachyceného geologického podloží).

Vzhledem k velkému rozsahu stavebních prací a jejich rozdílnému provádění, kdy na frekventovaných dopravních uzlech v prostoru křižovatek Palmovka, Novákových – Kovanecká, Sokolovská – K Moravině byly výkopy prováděny formou výkopů protlakem, nemohl záchranný archeologický výzkum prováděný formou dohledu zdokumentovat všechny nálezové situace zachycené v celé délce výkopů. Zaměřil se proto na části výkopů, které se nacházely nejbližší známým archeologickým lokalitám a byly prováděny formou otevřeného liniového výkopu. Tyto liniové výkopy zachovávaly po celé své délce prakticky neměnné rozměry, a to hloubku

okolo 2,0 až 2,5 m a šířku cca 3,0 m. Záchraný archeologický výzkum mohl pokrýt vzhledem k plánovaným stavebním úpravám a pracím pouze na cca 80 % z celkové zájmové polohy.

Záchraný archeologický výzkum přinesl velmi zajímavé výsledky a především potvrdil existenci dochovaného, i když místy novověkými a recentními zásahy značně narušeného historického nadloží, a to především v prostoru ulice Novákových. Na ostatních místech výzkum zachytil v některých částech zkoumané polohy jen nepatrné zbytky historického nadloží, zastoupeného zde recentními zásahy značně poničenou vrstvou původního půdního pokryvu (nejlépe byly dochovány v západních částech ulice Kovanecké). Z této vrstvy se podařilo získat novověký keramický materiál datovatelný do průběhu 18.–20. století. V jiných částech výkopů s negativním zjištěním byly zdokumentovány dvě nálezové situace. První z nich byla místa, kde nedošlo z důvodů častých záplav (část ulice Kovanecká, ulice Voctářova a Vojenova) či nevhodných podloží (štěrkopisky a skály) k dostatečnému vyvinutí půdních nadloží (půdního horizontu), důležitých a vhodných pro využití v zemědělství a tím pádem i pro lidské osídlení v pravěku a středověku (ulice K Moravině, U Školičky). Proto se zde nedaly očekávat ani možné archeologické nálezy.

Druhou situaci představovaly plochy, kde došlo již dříve ke zničení či snížení horních partií zachyceného historického nadloží (část ulice Kovanecká a okolí křižovatky Palmovka). Na základě těchto zjištění lze vyslovit domněnku, že většina zájmové plochy nebyla

v pravěku a středověku trvale osídlena. Důvodem byly především nevhodné půdní poměry na většině zkoumané polohy, tj. špatně vyvinutý půdní horizont. Navíc část plochy se nachází v těsném sousedství vodního toku (Vltava, Rokytka), v prostoru každoročních větších záplav, tudíž v místech nevhodných k trvalému osídlení. O tom jasně hovoří i rozložení archeologických nálezů v okolí, která se nacházejí až na okrajích těchto záplavových oblastí.

Jedinými místy, kde se podařilo zachytit archeologické nálezy a situace, byla ulice Novákových. Ta se nachází na jižním okraji jedné z nejznámějších pražských pravěkých archeologických lokalit – prostoru soutoku Rokytky s Vltavou. Proto existence intaktního a intenzivního pravěkého osídlení nebyla v tomto prostoru

překvapivá. Protože ale nebylo z finančních a časových důvodů možné uskutečnit v tomto prostoru plošný archeologický výzkum, došlo pouze k ověřování a zdokumentování zachycených nálezových situací dochovaných ve stěnách výkopů pro teplovod. Z těchto důvodů jsou proto zjištěná data neúplná a ne zcela přesná. Přesto nám ale rozšiřují obzory a informace o existenci a vývoji pravěkého osídlení v tomto prostoru. V místech výkopů v ulici Novákových byla identifikována od 60 cm (východ) až do 130 cm (západ) mocná tmavě hnědá hlinitá vrstva, ve vrchních partiích značně narušená recentními a novověkými výkopy hlavně pro inženýrské sítě. Především z její horní poloviny byl získán větší soubor zlomků pravěké keramiky, který lze rámcově zařadit do mladší doby bronzové (knovízská kultura). Na základě špatně čitelné nálezové situace, kdy zachycená hnědá vrstva se jeví jako intaktní, nelze stoprocentně určit, zda tato zkoumaná vrstva je vrstvou kulturní, či se jedná o původní vrstvu půdního pokryvu (půdní horizont), do níž se zahlubují jednotlivé pravěké sídlištní objekty. S největší pravděpodobností se jedná o druhý případ, protože zmíněná vrstva směrem ke geologickému podloží světlala a i nálezy keramiky pocházejí z jejích vyšších partií.

Jan Jeřáb

b) neúčtované dohledy:

P098/2009, Praha 9 – Miškovice, U Vrbiček, parc. č. 320/16, nový název ulice Machnova, RD Tusco

Na předmětné ploše se nachází substrát sprašových hlín, zachycených v jižní a jihozápadní části parcely, do kterého se zahlubuje v jihozápadní části polohy dochovaný pravěký (mladší a pozdní doba bronzová) objekt. Na ostatní části plochy bylo podloží tvořeno na povrchu zvětralou pískovcovou skálou a vrstvami žlutého a okrového písku. Stávající povrch tvořila cca 30–40 cm mocná vrstva ornice. V rámci záchranného výzkumu byly dokumentovány a zkoumány situace zachycené ve stěnách výkopů pro základy rodinného domu. Detailně byla sledována především jihozápadní část plochy, kde výzkum zachytil do sprašového podloží zahloubený pravěký sídlištní objekt o zjištěných rozměrech cca 1,0 x 2,0 m a hloubce asi 100 cm. Tento objekt lze datovat do průběhu mladší doby bronzové (knovízská kultura).

Jan Jeřáb

Záchranné výzkumy prováděné formou dohledu s negativním výsledkem či dosud probíhající

V průběhu evidence archeologických aktivit naší společnosti jsme postupně zjišťovali, že některé akce nejsou standardně dokončeny a v níže uvedených seznámech se stále objevují jako akce probíhající již delší dobu. Z tohoto důvodu jsme ke konci roku 2009 přistoupili k jejich prověření a především jsme se rozhodli je z této evidence vyřadit. Nejedná se o stavební akce, které se nezrealizovaly a stále čekají na své zahájení. Jedná se o stavební aktivity, kde došlo ke kontaktu stavebníka s naší společností jako organizací oprávněnou provést na konkrétní stavbě záchranný archeologický výzkum. Následně jsme doporučili stavebníkovi provést záchranný archeologický výzkum formou dohledu a získali jsme o stavbě základní informace (dokumentace). V některých případech jsme dostali také objednávku na provedení záchranného archeologického výzkumu v duchu našeho vyjádření a bylo nám oznámeno zahájení výkopových prací. Ve většině případů došlo v průběhu víceetapových stavebních aktivit k opomenutí ohlásit další dílčí etapy výkopových prací a naši pracovníci tak měli možnost vidět pouze část provedených výkopů. V některých případech nebyly výkopové práce nahlášeny, někdy proběhlo i více návštěv na stavbě, ale stavebník již dále nekomunikoval a nepožadoval potvrzení o provedení záchranného archeologického výzkumu. V některých výjimečných případech jsme dokonce celou akci uzavřeli a zaslali stavebníkovi závěrečnou fakturu za provedený záchranný archeologický výzkum, po jejímž uhrazení bychom potvrzení o provedení záchranného archeologického výzkumu zaslali. Stavebník však práce neuhradil a potvrzení nebylo vystaveno. Ve zcela ojedinělých případech jsme sami opominuli akci administrativně uzavřít.

Všechny tyto akce se nám stále průběžně od roku 2004 objevovaly v databázi, přestože již byly fakticky ukončeny. Z tohoto důvodu jsme přistoupili k jejich vyřazení z evidence a v tomto přehledu se v této Výroční zprávě za rok 2009 objevují naposledy. Abychom poskytli informace o jejich stavu a důvodu ukončení, jsou v následujícím seznamu tyto stavební akce stručně okomentovány (kurzívou). V následující Výroční zprávě za rok 2010 již tedy nebudou figurovat.

Tučně jsou v seznamu výzkumů uvedeny názvy akcí, ke kterým se vztahuje ilustrační foto.

a) na základě objednávky nebo smlouvy o dílo:

P092/2004, Praha 1 – Nové Město, Hybernská 12, parc. č. 1002, výkop kanálu pro potrubí v zahradě – *při zahájení stavebních prací byl sledován výkop kanálu v průjezdu objektu (26. 7. 2004), který se pohyboval v zásypech nad klenbami stávajících sklepů, výkop ukončení kanálu na nádvoří objektu již nebyl ohlášeno, na výzkum obdržela naše společnost objednávku (Hybernská Properties, s. r. o., Hybernská 12, Praha 1), potvrzení o provedení záchranného archeologického výzkumu po nás nikdo nepožadoval a nebylo vystaveno, plánované podzemní garáže pod zahradou nebyly realizovány*

P130/2007, Praha 1 – Nové Město, Jindřišská 16, čp. 937, parc. č. 65, stavební úpravy a přestavba objektu na hotel – dohled stále trvá, stavba přerušena

P042/2003, Praha 1 – Nové Město, kostel sv. Petra Na Poříčí, oprava propadlé dlažby kostela sv. Petra Na Poříčí – dohled byl ukončen, z výzkumu doposud není vyhotovena nálezoř zpráva

P143/2008, Praha 1 – Nové Město, Truhlářská 4, čp. 1110, rekonstrukce domu, nové schodiště do suterénu, úpravy dvora, výtah – dohled při výkopech v suterénu objektu stále trvá, od realizace schodů do nákupního centra Palladium bylo zřejmě ustoupeno

P123/2009, Praha 1 – Nové Město, V Celnici 3, čp. 1038, parc. č. 488, 2556/1 a 2556/3, odizolování stávajících zděných konstrukcí, výměna stupňů schodiště – negativní

P060/2004, Praha 1 – Nové Město, Ve Smečkách, Krakovská (celá ulice), výměna vodovodních řadů, nové vodovody – *na výzkum obdržela naše společnost objednávku (Pražská vodohospodářská společnost a. s., Cihelná 4, P.O.Box 12, Praha 1, 118 01), stavba měla být zahájena 14. 6. 2004, zahájení výkopových prací nebylo ohlášeno, potvrzení o provedení záchranného archeologického výzkumu po nás nikdo nepožadoval a nebylo vystaveno*

P032/2009, Praha 1, 2 – Nové Město, Vinohrady, Londýnská, Sokolská, Legerova, Anglická, Žitná, Bělehradská, Vocelova, Mikovcova, Bruselská, Záhřebská, Koubkova, Wenzigova, Tyršova, modernizace a rekonstrukce NTL plynovodu, 2. etapa – negativní

P075/2005, Praha 2 – Nové Město, U Nemocnice 1, čp. 504, ÚHKT Budova B, Karlovo náměstí, parc. č. 1897/7, rekonstrukce ambulancí ÚHKT, snížení podlah, podchycení základů – dohled stále trvá, měli se ozvat po 2. etapě

P009/2009, Praha 2 – Vinohrady, Belgická 13 a 15, čp. 538, podzemní garáže pro 21 vozů – negativní

P119/2005, Praha 2 – Vinohrady, Lublaňská 24, čp. 673, rekonstrukce domu, dvorní přístavba – *na výzkum obdržela naše společnost objednávku (Kališ & Krátkoruký spol. s r. o., Muchova 1, Praha 6, 160 41), práce byly zahájeny již před jejich ohlášením 24. 10. 2005, nejednalo se o výstavbu podzemních garáží ve dvoře, ale o zemní práce menšího rozsahu (sejmutí podlah a sondy pod základy), potvrzení o provedení záchranného archeologického výzkumu po nás nikdo nepožadoval a nebylo vystaveno*

P027/2009, Praha 2, 10 – Vinohrady, Vršovice, Francouzská, Voroněžská, Rybalkova, Šmilovského, Čermákova, Na Kozačce, Máchova, Koperníková, U Havlíčkových sadů, stavební úpravy NTL/STL plynovodu – 1. etapa a 2. etapa – negativní

P013/2009, Praha 3 – Žižkov, Českobratrská, parc. č. 971/1, bytový dům Rezidence Českobratrská – negativní

P088/2009, Praha 3 – Žižkov, Lupáčova 10, 12, 15, 16, 18 a 20, čp. 805, 812, 815, 849, 864 a 865, parc. č. 979/1, regenerace panelových objektů, parteru a stavba podzemních garáží – dohled stále trvá

P079/2009, Praha 3 – Žižkov, památník Vítkov, rekonstrukce TS 1890, VN, NN – *na výzkum naše společnost přes výzvu neobdržela objednávku (Irena Kovářová –*

inženýrská činnost ve stavebnictví, U Křížku 1393/9, Praha 4 – Nusle, 140 00), práce byly ohlášeny a proběhl záchranný archeologický výzkum formou dohledu bez pozitivního archeologického zjištění, potvrzení o provedení záchranného archeologického výzkumu po nás nikdo nepožadoval a nebylo vystaveno

P099/2009, Praha 4 – Háje, Sulanského u čp. 694, parc. č. 1047/1 a 1066, zrušení TS 3638 a nové kabely VN a NN – negativní

P103/2009, Praha 4 – Chodov, Türkova, Archivní, parc. č. 2324/1 a další, stavební objekt S02, S03, S04, S05, vjezd a parkoviště – negativní

P066/2009, Praha 4 – Michle, Baarova, Duhová, rozšíření kabelové sítě 22 kV PRE pro připojení trafostanice v nové administrativní budově AB Michle – negativní

P076/2008, Praha 4 – Michle, Duhová, parc. č. 485, 486 a 3259, administrativní budovy AB Michle II, III a sítě – negativní

P097/2009, Praha 4 – Michle, Hanusova (bývalé ČKD Polovodiče), parc. č. 582/1, 7–12, 14 a 16–20, administrativní objekt a bytové domy – dohled stále trvá

P005/2005, Praha 4 – Michle, Jemnická, parc. č. 3247/1 a 2, teplovodní přípojka pro bytový dům – na výzkum obdržela naše společnost po několika urgencích 29. 4. 2005 objednávku (MJSTAV s. r. o.,

Levského 3210, Praha 4, 140 00), práce byly zahájeny již před jejich ohlášením a 8. 2. 2005 jsme provedli rekognoskaci výkopů bez pozitivního archeologického zjištění, potvrzení o provedení záchranného archeologického výzkumu po nás nikdo nepožadoval a nebylo vystaveno

P115/2008, Praha 4 – Michle, Magistrů, parc. č. 2943 a 2944, bytový dům Pod Tyršovým vrchem – negativní

P069/2009, Praha 4 – Michle, Michelská, rekonstrukce ulice a most přes Botič – dohled stále trvá

P057/2004, Praha 4 – Michle, Kačerov, Pekárenská, náhrada TS 1706 za TS 3485 – na výzkum obdržela naše společnost 13. 5. 2004 objednávku (Jaroslav Bajer inženýrská činnost, Šmeralova 11, Praha 7, 170 00), zahájení prací nebylo ohlášeno stavbyvedoucím, potvrzení o provedení záchranného archeologického výzkumu po nás nikdo nepožadoval a nebylo vystaveno

P058/2004, Praha 4 – Michle, Kačerov, Pod Dálnicí, náhrada TS 2776 za TS 2829 – na výzkum obdržela naše společnost 13. 5. 2004 objednávku (Jaroslav Bajer inženýrská činnost, Šmeralova 11,

Praha 7, 170 00), zahájení prací nebylo ohlášeno stavbyvedoucím, potvrzení o provedení záchranného archeologického výzkumu po nás nikdo nepožadoval a nebylo vystaveno

P057/2009, Praha 4 – Michle, U Michelské školy 1, Baarova 24, čp. 360, parc. č. 2, stavební úpravy školní budovy – negativní

P009/2005, Praha 4 – Modřany, Komořanská, Kyslíkova, K Vystrkovu, prodloužení stoky A2, stavba č. 0057, první etapa, první část – negativní

P102/2007, Praha 4 – Nusle, Kischova a Dačického, parc. č. 1756/2 a 1757/2, administrativní budova – dohled stále trvá – stále nezačali

P032/2005, Praha 4 – Nusle, Reitknechtka, Družstevní ochoz, parc. č. 2568, bytový dům Rezidence Reitknechtka – dohled stále trvá

P094/2009, Praha 4 – Nusle, V Horkách 3, čp. 1385, bytový dům – negativní

P078/2009, Praha 4 – Nusle, Krč, Milevská, Pujmanové, parc. č. 1090/6, 1090/7, 1090/8, 1090/9, 1090/10, 1090/25, 1090/26 a 1090/32 v k. ú. Krč a 2843, 2851/4, 2853/5 a 2855 v k. ú. Nusle, bytový dům Epoque Pankrác – dohled stále trvá

P118/2008, Praha 4 – Záběhllice, Choceradská, parc. č. 2848/17, 441, 137, 2, 440, 703 a 377, bytový dům a garáže Choceradská II – dohled stále trvá – měli se ozvat

P068/2009, Praha 4 – Záběhllice, Malovická čp. 2751, parc. č. 2848/179 a další, středisko praktické výuky pro potřeby hospice – negativní

P016/2009, Praha 4 – Záběhllice, Na Chodovci, Střímelická, obnova kabelové sítě VN (směr TS 2020 – TS 2132) – negativní

P114/2009, Praha 5 – Hlubočepy, Filmařská, rekonstrukce kanalizace DN 300 a DN 400 (430m) – dohled stále trvá – má pokračovat v roce 2010

P153/2008, Praha 5 – Hlubočepy, Pod Ateliéry, parc. č. 771 a 772, bytový dům, 700 m² – dohled stále trvá – má pokračovat

P118/2009, Praha 5 – Hlubočepy, Štěpařská, parc. č. 954/12, 954/1, 1671, 939/5, 942/2 a 939/1, bytový dům "B" a stavba vedení VO – negativní

P033/2009, Praha 5 – Košíře, Cibulka, revitalizace území Cibulka – poldr při Motolském potoce – negativní

P037/2009, Praha 5 – Košíře, Jenišovská, parc. č. 1484/2, sportoviště (hřiště a klubovna) – negativní

P093/2009, Praha 5 – Košíře, Musílkova, parc. č. 550, bytový dům Rezidence Pod Cibulkou – dohled stále trvá – ještě nezahájili

P002/2009, Praha 5 – Košíře, Naskové, bývalý areál ZPA, parc. č. 1838/8 a 24, studie Cibulka II: rekonstrukce továrny a bytové domy, podzemní garáže – negativní

P003/2009, Praha 5 – Košíře, Pod Kavalírkou, parc. č. 708/4, 718, 722/4 a 732, bytové domy Košíře – negativní

P115/2005, Praha 5 – Košíře, Trachtova, Černochova, parc. č. 1475/1 a 218, dva bytové domy – negativní

P086/2009, Praha 5 – Smíchov, Drtinova 11, čp. 325, parc. č. 3055 a 3056, rekonstrukce objektu – negativní

P060, Praha 5 – Smíchov, Grafická, Plzeňská, Kmochova, Na Čechelčce, U Paliárky, výstavba STL plynovodů a přípojek, 3 etapy 2009 až 2011 – negativní

P039/2009, Praha 5 – Smíchov, Kartouzská 6, čp. 204, parc. č. 3066/3 a 3067, výstavba "Pavilonu Vstup" v areálu Polikliniky Kartouzská – dohled stále trvá – ještě nezahájili

- P119/2009, Praha 5 – Smíchov, Kováků, parc. č. 4963 a 2848/4, objekt pro kabelový tunel (kabelový tunel Smíchov – sever); tunel SO.01.10, šachta K 32 (SO.03.10), komora VK1 (SO.06.10) – dohled stále trvá
- P112/2007, Praha 5 – Smíchov, Ostrovského a Na Zatance, parc. č. 2308, 2309/2, 3 a 2310/6–13, rezidence Park Mrázovka, podzemní garáže – dohled stále trvá – ještě nezahájili
- P007/2009, Praha 5 – Smíchov, Plzeňská 42, čp. 545, rekonstrukce domu, podzemní garáže pod dvorem – dohled stále trvá – ještě nezahájili
- P084/2008, Praha 5 – Smíchov, Pod Stadiony, Podbělohorská, parc. č. 4261/5, 6 a 10, polyfunkční dům "Pod Ladronkou" – dohled stále trvá – mají dát vědět
- P074/2008, Praha 5 – Smíchov, Podbělohorská, Pod Císařkou, parc. č. 4692 a 4691/1, bytový dům Podbělohorská II – dohled stále trvá – mají dát vědět
- P062/2009, Praha 5 – Smíchov, U Nesypky, parc. č. 3333 a 3334/2, rekonstrukce kaple Nejsvětější Trojice, výkopy pro izolaci – negativní
- P075/2009, Praha 5 – Smíchov, U Nesypky 2, čp. 108, rekonstrukce vily, podzemní bazén a garáž – podrobnosti jsou uvedeny v kapitole „Nerespektování platných zákonných norem“
- P113/2009, Praha 5 – Smíchov, U Starého židovského hřbitova, nové kabely NN – negativní
- P024/2008, Praha 6 – Dejvice, Šárecká, Na Míčánci, Horní, parc. č. 3083/2, nové villadomy Hanspaulka – Nové vily – negativní
- P073/2009, Praha 6 – Dejvice, parc. č. 4625/9, 4626/3 a 4626/4 (u ulice K Dubovému mlýnu), RD – negativní
- P101/2008, Praha 6 – Dejvice, Střešovice, Prašný most – Špejchar, stavba 0080 Městský okruh – dohled stále trvá

P055/2009, Praha 6 – Dejvice, Střešovice, Velvarská, Glinkova, Kpt. Nálepky, České družiny, Proboštská, Na Klínku, U Přechodu, Pod Vyhlídkou, Lomená, Pod Ořechovkou, U Dráhy, Klidná – Dělostřelecká, stavební úpravy NTL/STL plynovodu – etapy v letech 2009 až 2011 – negativní

P001/2004, Praha 6 – Dejvice, Vokovice, Evropská, Kladenská a Liberijská, parc. č. 1281/301, 311, 1325 a 4063, komplex The European Gate – dohled stále trvá – stavba zastavena

P116/2009, Praha 6 – Liboc, Evropská, parc. č. 1087/5, plnicí stanice CNG – negativní

- P014/2006, Praha 6 – Liboc, Šebestiánská, Úzká, Pod Domky, STL plynovod – na výzkum obdržela naše společnost 9. 2. 2006 objednávku (Pražská plynárenská a. s., U Plynárny 500, Praha 4, 145 08), zahájení prací na 1. etapě stavby nebylo ohlášeno (stavbu prováděla stavební firma IS Praha), přesto jsme učinili dvě návštěvy bez pozitivního archeologického nálezu, měla proběhnout ještě 2. etapa, která nám opět nebyla ohlášena a akce nebyla z naší strany sledována, potvrzení o provedení záchranného archeologického výzkumu po nás nikdo nepožadoval a nebylo vystaveno
- P106/2009, Praha 6 – Přední Kopanina, Preláta, vodovod – negativní
- P022/2009, Praha 6 – Přední Kopanina, TV Přední Kopanina, etapa 0005 komunikace III – dohled stále trvá

P056/2009, Praha 6 – Veveslavín, Pod Dvorem, Adamova, parc. č. 171 a 172, bytový dům Veveslavín – negativní

P036/2009, Praha 6 – Veveslavín, Veveslavínská 39, čp. 48, parc. č. 1/1, garážový objekt na pilotech – dohled stále trvá, stavba přerušena

P105/2008, Praha 6 – Vokovice, Půlkruhová, Vokovická a okolí, NTL a STL plynovody, další etapa a ulice Nad Lávkou – dohled stále trvá – pokračuje další etapa

P097/2004, Praha 7 – Holešovice, Komunardů, U Měšťanského pivovaru, rekonstrukce NTL plynovodu – *na výzkum obdržela naše společnost 10. 8. 2004 objednávku (Pražská plynárenská a. s., U Plynárny 500, Praha 4, 145 08), výkopové práce byly sledovány bez pozitivního archeologického nálezu, potvrzení o provedení záchranného archeologického výzkumu po nás nikdo nepožadoval a nebylo vystaveno, akci jsme opomenuli administrativně uzavřít a zaslat fakturu za provedení záchranného archeologického výzkumu*

P089/2007, Praha 7 – Holešovice, Strahovský tunel až Pelc-Tyrolka, etapa Letná – Špejchar, městský okruh a protipovodňová opatření – dohled stále trvá

P033/2008, Praha 7 – Troja, etapa 0007 Troja, protipovodňová opatření na ochranu hl. m. Prahy, etapa 0007, část 15 (SO 40), část 16 (SO 50), část 17 (SO 10, 60 a opatření pro kanalizaci) – negativní

P004/2009, Praha 7 – Troja, Libeň, Troja, povltavská hráz, protipovodňová opatření, etapa 007, část 11 Troja východ (SO 20 Povltavská hráz) – negativní

P054/2007, Praha 8 – Ďáblice, Na Blatech, parc. č. 1648/1, výstavba retenční nádrže – *na výzkum obdržela naše společnost 2. 5. 2007 objednávku (Bussmark spol. s r. o., Štúrova 1701/55, Praha 4 – Krč, 142 00), výkopové práce nebyly ohlášeny a při náhodné kontrole naším pracovníkem bylo zjištěno, že stavba již byla ukončena, potvrzení o provedení záchranného archeologického výzkumu po nás nikdo nepožadoval a nebylo vystaveno*

P014/2009, Praha 8 – Karlín, U Sluncové, parc. č. 693/151, horkovodní přípojka pro bytový dům U Sluncové – negativní

P029/2009, Praha 8 – Libeň, Květinářská 35, čp. 755, sanace usedlosti Kuchyňka, drenážní výkopy – negativní

P040/2004, Praha 8, 9, 18 – Letňany, Ládví – Prosek – Letňany, 4,5 km, metro IV.C – 2. etapa – negativní

P091/2009, Praha 9 – Letňany, Kbely, parc. č. 538, 539, 1943/82, 83 a 85, výstavba lesoparku – negativní

P058/2009, Praha 9 – Hloubětín, Zelenečská, Mochovská, rekonstrukce NTL plynovodu – negativní

P068/2008, Praha 9 – Prosek, Kytlická, Jetřichovická, parc. č. 1121/2 a 57, "Bydlení Kytlická" a veřejné parkoviště – negativní

P156/2008, Praha 10 – Dubeč, K Pramenu, U Staré studánky, Starodubečská, Lipové náměstí, K Starému lomu, stavba TV Dubeč, Dubeček sever, kanalizace a voda – negativní

P026/2003, Praha 10 – Dubeč, U Školy, komunikace a dešťová kanalizace – dohled stále trvá – na výzkum obdržela naše společnost 4. 8. 2003 objednávku (Pragis a. s., Na Prosecké vyhlídce 3/807, Praha 9 – Prosek, 142 00), výkopové práce byly ohlášeny, avšak při návštěvě stavby bylo naším pracovníkem zjištěno, že větší část stavby již byla ukončena, v části otevřeného výkopu nebyly zachyceny archeologické nálezy a situace, následovat měla 2. etapa výstavby, která již nebyla stavebníkem ohlášena, potvrzení o provedení záchranného archeologického výzkumu po nás nikdo nepožadoval a nebylo vystaveno

P087/2009, Praha 10 – Hostivař, K Pérovně, parc. č. 1407, 1408 a 1409, novostavba výrobní haly – dohled stále trvá – ještě nezačali

P012/2004, Praha 10 – Hostivař, Pražská, parc. č. 370/34, stavba provozní budovy Spirax Sarco – na výzkum byla s naší společností 11. 2. 2004 uzavřena smlouva (Spirax Sarco spol. s r. o., V Korytech – areál nákladního nádraží, Praha 10 – Strašnice, 100 00), výkopové práce byly ohlášeny a proběhl záchranný archeologický výzkum formou odborného dohledu bez pozitivního archeologického

zjištění, stavebník odmítl podepsat předávací protokoly na terénní část výzkumu, potvrzení o provedení záchranného archeologického výzkumu po nás nikdo nepožadoval a nebylo vystaveno

P039/2007, Praha 10 – Hostivař, Průmyslová (Rabakovská, Štěrboholská), areál CTY Logistics park
Průmyslová, přeložka kanalizace, haly E, C, D (Barvy a laky) – dohled stále trvá

P078/2005, Praha 10 – Hostivař, Radiová 3, Český metrologický institut v areálu Nycom, stavba budovy č. 2 –
dohled stále trvá – mají se ozvat

P044/2009, Praha 10 – Hostivař, Sodomkova 8, parc. č. 1676/57, přístavba sídla firmy Neomed s. r. o. –
negativní

P107/2009, Praha 10 – Hostivař, Švehlova, parc. č. 2078/450, Penny Market – negativní

P034/2008, Praha 10 – Hostivař, U Břehu, oprava
břehu nádrže Hostivař – dohled stále trvá

P019/2008, Praha 10 – Hostivař, U Továren 770/15,
parc. č. 1564/10, 1681/16, 15, 1553, 1554 a 2774/2,
hala expedice v areálu firmy Hostivař a. s. – dohled
stále trvá

P100/2008, Praha 10 – Hostivař, Záveská, Švehlova,
parc. č. 1781/3 a 29, bytový dům, 50 x 30 m – *na
výzkum byla s naší společností 30. 7. 2008 uzavřena
smlouva (A + S, s. r. o., Malinovského 365/21,
Miroslav, 671 72), výkopové práce však proběhly před
uzavřením smlouvy a nebyly ohlášeny, při náhodné
návštěvě stavby již v květnu 2008 byla konstatována
absence archeologických nálezů a situací a zároveň
již byla zčásti stavební jáma vybetonována, potvrzení*

*o provedení záchranného archeologického výzkumu po nás nikdo nepožadoval a nebylo vystaveno, akci jsme
opominuli administrativně uzavřít*

**P025/2009, Praha 10 – Malešice, Ovčárská 1a, čp. 471, parc. č. 806/313 a 462, přístavba centra Paraple –
negativní**

P031/2009, Praha 10 – Strašnice, Gutova a okolí,
rekonstrukce distribuční sítě NN a VN – negativní

P028/2009, Praha 10 – Strašnice, Ke Strašnické a
okolí, zrušení TS 3644 a nové kabely VN a NN –
negativní

P009/2006, Praha 10 – Strašnice, Nad Primaskou 10,
čp. 250, přístavba rodinného domu, garáž a bazén – *na
výzkum obdržela naše společnost 27. 1. 2006
objednávku (Jiří Neužil, Londýnská 22, Praha 2 –
Vinohrady, 120 00), výkopové práce nebyly ohlášeny,
potvrzení o provedení záchranného archeologického
výzkumu po nás nikdo nepožadoval a nebylo
vystaveno*

P045/2009, Praha 10 – Strašnice, Vršovice, V Olšinách,
Průběžná, Petrovická, Gutova, U Hráze,
stavební úpravy NTL plynovodů ul.
V Olšinách, Průběžná a okolí, rok 2009 –
negativní

P084/2009, Praha 10 – Uhřetěves, Bečovská, parc. č.
2228/1 a 229/3, sklad, vzorkovna a
kanceláře, retenční nádrž (výstavba
skladového areálu POZAM) – negativní

**P047/2008, Praha 10 – Záběhlice, Hamerský rybník
(tvrz), odbahnění, oprava – revitalizace
rybníka – negativní**

P046/2009, Praha 10 – Záběhllice, Jesenická, Vinšova, Nad Trnkovem, Na Vinobraní, zrušení TS 3296, Jesenická 3067 (zrušení TS a úprava ve stávající distribuční síti VN a NN) – negativní
P096/2009, Praha 10 – Záběhllice, Karafiátová a okolí (Slunečnicová, Pampelišková, Rozmarýnová, Želivecká), stavební úpravy NTL plynovodů – negativní
P107/2006, Praha 10 – Záběhllice, Podle Náhonu, parc. č. 2682, 2685/1, 3, 4 a 5, komplex bytových domů – bytový dům U Hamerského rybníka – negativní
P090/2009, Praha 10 – Záběhllice, V Ochozu, nový NTL propojovací plynovod – negativní
P165/2006, Praha 10 – Záběhllice, Záběhlická čp. 3/82, Přespolní, parc. č. 72/1, viladům Ovčín – *na výzkum byla s naší společností 14. 2. 2007 uzavřena smlouva (Bowling a Relax Centrum, s. r. o., Záběhlická 82/3, Praha 10, 106 00), 1. etapa výkopových prací byla ohlášena a byl proveden záchranný archeologický výzkum formou odborného dohledu bez pozitivního archeologického zjištění, druhá etapa zemních prací nám nebyla oznámena, objekt již stojí, potvrzení o provedení záchranného archeologického výzkumu po nás nikdo nepožadoval a nebylo vystaveno*

P015/2009, Praha 11 – Háje, Kropáčkova 557/2, parc. č. 660, 661/1 a 663, zrušení DTS 3012, úprava VN a NN – negativní
P135/2008, Praha 11 – Chodov, parc. č. 2014/276, 2014/10 a další (plocha od metru Opatov k metru Háje), Centrální park – ukončení (stavba 8262 JM I) – negativní
P038/2009, Praha 11 – Chodov, Bohúňova, parc. č. 2365/30, 2365/47, 2365/49 a 2417/6, zrušení TS 3046 a přeložka kabelů NN a VN – negativní
P017/2009, Praha 11 – Chodov, Dunovského, Vápeníkova, Mokrá a okolí, stavební úpravy NTL plynovodu (pokračování akce z r. 2008) – negativní
P067/2009, Praha 12 – Komořany, Do Koutů, parc. č. 3787/1, 3835/13, 3856, 3867/1, 3874/2 a 3, Modřanský háj – rozšíření VN, NN (přesně: Modřanský háj, 1. etapa, TS1, rozšíření kVN, kNN, SO 01 kabelová část VN, NN) – negativní
P064/2009, Praha 12 – Modřany, Do Koutů, Revoluce, obytný soubor Modřanský háj a hloubková kanalizace – dohled stále trvá
P065/2009, Praha 15 – Hostivař, Doupovská – Toulcův dvůr, parc. č. 1818/123, 124, 132, 134, 137 a 138, dočasná odstavná stání – sídliště Košík – negativní

P121/2008, Praha 15 – Hostivař, Pražská, Zemské právo, parc. č. 516/4, 7 a 13, ochranný zemní val (součást akce Bytový a obchodní komplex Hostivař) – dohled stále trvá
P116/2008, Praha 15 – Hostivař, Pražská, Zemské právo, parc. č. 370/1, 3, 4, 20 a 58 (původně i 10), Bytový a obchodní komplex Hostivař – II. etapa, objekty A – dohled stále trvá

P001/2009, Praha 15 – Hostivař, Pražská, Zemské právo, Švehlova, parc. č. 370/1, bytový a obchodní komplex Hostivař – III. etapa, prodejna potravin LIDL – negativní

P158/2009, Praha 22 – Kolovraty, "Prknovka", parc. č. 1240/1, 3, 4 a 5 při ul. Skautská, obytný soubor "U Prknovky" – dohled stále trvá

- 3/2009, Kozojedy, okr. Praha – východ, kabelová přípojka 22 kV pro průmyslovou TS 22/0,4 kV, 2 x 630 k VA pro areál výrobního závodu Saint Gobain Weber Terranova – negativní
- 4/2009, Kozojedy, okr. Praha – východ, rozšíření manipulační plochy v areálu výrobního závodu Saint Gobain Weber Terranova, dešťová kanalizace, stoka D1 a D2, retenční nádrž – negativní

b) neúčtované dohledy:

P072/2009, Praha 3 – Vinohrady, Květná 24, čp. 2101, přístavba a stavební úpravy rodinného domu – negativní

P074/2009, Praha 4 – Krč, Zachova 24, čp. 1347, zahradní bazén, 6 x 3 x 1,2 m – negativní

P155/2008, Praha 4 – Podolí, Nad Cihelnou 22, čp. 238, parc. č. 1367/1, 2, 1368/1 a 2, přístavba a částečná rekonstrukce rodinného domu – dohled stále trvá – měli se ozvat

P049/2009, Praha 4 – Šeberov, V Zatáčce, parc. č. 1401/86, novostavba rodinného domu – dohled stále trvá

P068/2004, Praha 4 – Záběhlice, Jihozápadní II 17, čp. 1074, parc. č. 5366, garáž – na předmětnou akci a předloženou dokumentaci bylo vypracováno vyjádření, požadovali jsme ohlášení zemních prací

stavby a provedení záchranného archeologického výzkumu formou odborného dohledu, výkopové práce nebyly ohlášeny, stavba proběhla, potvrzení o provedení záchranného archeologického výzkumu po nás nikdo nepožadoval a nebylo vystaveno

P006/2003, Praha 4 – Záběhlice, Severní II 12, čp. 1519, přístavba rodinného domu – na předmětnou akci a předloženou dokumentaci bylo vypracováno vyjádření, požadovali jsme ohlášení zemních prací stavby a provedení záchranného archeologického výzkumu formou odborného dohledu, výkopové práce byly ohlášeny, proběhl záchranný archeologický výzkum formou odborného dohledu bez pozitivního archeologického zjištění, potvrzení o provedení záchranného archeologického výzkumu po nás nikdo nepožadoval a nebylo vystaveno, akci jsme opominuli administrativně uzavřít

P006/2009, Praha 5 – Hlubočepy, Kosořská, parc. č. 209, 1696/1 a 5, RD – negativní

P142/2008, Praha 5 – Hlubočepy, Kosořská, parc. č. 210, viladům – negativní

P034/2009, Praha 5 – Hlubočepy, V Javoříčku 15, čp. 716, parc. č. 1908, přestavba RD – negativní

P080/2009, Praha 6 – Břevnov, Dusíkova 19, čp. 1597, přístavba zádvěří – negativní

P072/2004, Praha 6 – Ruzyně, Chýňská 8, čp. 419, parc. č. 571 a 572, přístavba RD – na předmětnou akci a předloženou dokumentaci bylo vypracováno vyjádření, požadovali jsme ohlášení zemních prací stavby a provedení záchranného archeologického výzkumu formou odborného dohledu, výkopové práce byly ohlášeny, proběhl záchranný archeologický výzkum formou odborného dohledu bez pozitivního archeologického zjištění, potvrzení o provedení

záchranného archeologického výzkumu po nás nikdo nepožadoval a nebylo vystaveno, akci jsme opominuli administrativně uzavřít

P011/2010, Praha 6 – Řepy, Krolmusova 31, čp. 161, rodinný dům a garáž – negativní

P021/2009, Praha 6 – Vokovice, V Předním Veleslavíně, parc. č. 965/1, 2 a 1321/2, rodinný dům včetně přípojek – dohled stále trvá – měli se ozvat

P089/2009, Praha 9 – Hloubětín, Jívová, parc. č. 2401, 2400 a 2399, novostavba rodinného domu s garáží – negativní

P081/2009, Praha 9 – Letňany, areál letiště, parc. č. 540/20 a 540/106, dočasná stavba řídicí věže pro letový provoz, letištní letová informační služba – AFIS, oplocení, přípojky – neproběhnou žádné zemní práce, výzkum nebude nutný, v tomto duchu bylo 12. 8. 2009 vystaveno potvrzení, potvrzení se týká výhradně dočasné stavby věže a jejího oplocení

P042/2009, Praha 9 – Miškovice, Polabská, parc. č. 320/298 a 209, oplocení pozemků a zařízení pro provoz a údržbu zeleně – negativní

P092/2009, Praha 9 – Miškovice, Tuháňská, parc. č. 237 a 238/1, č. or. 10, čp. 16, RD – úprava terénu u RD – negativní

P010/2008, Praha 9 – Miškovice, Zápská čp. 79, přestavba a dostavba RD – negativní

P041/2009, Praha 9 – Prosek, Prosecká, parc. č. 302/4, rodinný dům – negativní

P083/2005, Praha 10 – Hostivař, Selská 12, čp. 37, parc. č. 106 a 107, oplocení, terénní úpravy ve dvoře – *výkopové práce stavby byly ohlášeny a proběhl záchranný archeologický výzkum formou odborného dohledu bez pozitivního archeologického zjištění, potvrzení o provedení záchranného archeologického výzkumu po nás nikdo nepožadoval a nebylo vystaveno, akci jsme opominuli administrativně uzavřít*

P120/2009, Praha 10 – Malešice, Kaňkova, parc. č. 210/1, 5 a 6, rodinný dům – negativní

P024/2009, Praha 10 – Malešice, TR Malešice (Za Stadionem, Na Třebešíně, U Krbu, Káranská), TR Malešice – TR Střed, výměna kabelu 110 kV – K 101 – negativní

P079/2004, Praha 10 – Michle, Bohdalecká, parc. č. 2599/7 a 2583, RD s obchodními prostory – *drobné výkopové práce související s vjezdem na stavbu byly ohlášeny a proběhl záchranný archeologický výzkum formou odborného dohledu bez pozitivního archeologického zjištění, následná 2. etapa stavby (rodinný dům) již nebyla ohlášena, potvrzení o provedení záchranného archeologického výzkumu po nás nikdo nepožadoval a nebylo vystaveno, akci jsme opominuli administrativně uzavřít, v tomto případě jsme projevíli i pochybnosti o neziskovém charakteru předmětné stavby (rodinný dům měl obsahovat obchodní prostory*

P136/2008, Praha 10 – Vršovice, Sámova 1, čp. 1476, přípojky plynu, elektro a kabel VZT – negativní

P105/2009, Praha 22 – Kolovraty, Meduňková, parc. č. 1263/413 (Měsíčková), parc. č. 1263/414 a 1263/425, RD – negativní

P085/2009, Praha 22 – Kolovraty, Na Července, parc. č. 1263/409, RD – negativní

P082/2009, Praha 22 – Kolovraty, Šetelíkova, parc. č. 744/94, RD – negativní

11/2009, Mladá Boleslav, okr. Mladá Boleslav, Bělská, parc. č. 133, RD – dohled stále trvá

Soubory zpracováváné v keramické laboratoři v roce 2009

1. Praha 1 – Nové Město, Havlíčkova 3, čp. 1029, demolice dvorních křídel, novostavba ve dvoře (projekt č. P082/2008)
2. Praha 1 – Nové Město, Samcova, Lodecká parc. č. 282/1, 2 a 2350, čp. 1503, nový dům s malometrážními byty jako dům s pečovatelskou službou (projekt č. P022/2008)
3. Praha 1 – Nové Město, Školská 30, čp.1267, parc. č. 2033/1 a 2, stavební úpravy nebytových prostor, sanace zdiva do hl. 360 cm, sítě – anglický dvorek při stěně depozitu knih Obvodní knihovny pro P1 (projekt č. P133/2008)
4. Praha 1 – Nové Město, Truhlářská 25, čp. 1519, výměna podlahové krytiny (projekt č. P008/2009)
5. Praha 6 – Vokovice, Ke Dvoru – Vokovický dvůr čp. 17 a 18, parc. č. 624, 625 a 626/1, dostavba areálu, tři nové objekty (projekt č. P071/2007)
6. Praha 9 – Miškovice, Polabská – Cukrovarská parc. č. 319/1, obytný soubor "Za panskou stodolou" – bytové domy a komunikace (projekt č. P003/2008)
7. Jenčov, okr. Kladno, k. ú. Běleč, hrad Jenčov (projekt č. P159/2008)
8. Kamýk nad Vltavou, okr. Příbram, hrad, parc. č. 608/1 a 609, stabilizace a prezentace zříceniny hradu v roce 2009 (projekt č. P030/2009)
9. Senohraby, okr. Praha – východ, plovárna 2009 (projekt č. P059/2009)
10. Tichá, okr. Český Krumlov, tvrz (projekt č. P101/2009)
11. Unhošť, okr. Kladno, E. Beneše 1, Muzeum Unhošť – přístavba budovy (projekt č. 8/2009)
12. Vimperk, okr. Prachatice, hrad parc. č. 369, rekonstrukce a oprava hradu Vimperk (projekt č. P020/2009)

Zprávy o archeologické akci za rok 2009

Za rok 2009 bylo Archeologickému ústavu Akademie věd ČR předáno 78 zpráv o archeologické akci.

Prezentace výsledků vědecko-výzkumné činnosti odborné veřejnosti

Nálezové zprávy

1. **Bureš, M. 2009:** Nálezová zpráva z archeologického výzkumu provedeného formou dohledu nad skrývkou ornice před těžbou štěrkopísku ve štěrkopískovně Zálezlice společnosti Vltavské štěrkopísky, s. r. o. na k. ú. Zálezlice a na k. ú. Chlumín v roce 2009. Rkp. NZ, archiv Archaia Praha o. p. s. čj. 1/2010.
2. **Fridrichová-Sýkorová, I. – Herichová, I. – Tomková, K. 2009:** Druhá dílčí zpráva o záchranném archeologickém výzkumu provedeném na základě dodatku č. 1 k dohodě č. A 23/2008 (spol. Archaia Praha o. p. s.) a č. DOH/21/04/004670/2008 (OMI MHMP) akce MO Blanka, stavba 0080 Prašný Most – Špejchar. Rkp. NZ, archiv Archaia Praha o. p. s. čj. 342/09, archiv ARÚ AV ČR Praha v. v. i. čj. 14001/08.
3. **Jeřáb, J. 2009:** Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu před výstavbou nových suterénů ve dvoře domu v Havlíčkově ulici 3 na parcele č. p. 1029/II v katastrálním území Nové Město – Praha 1. Rkp. NZ, archiv Archaia Praha o. p. s. čj. 168/09, archiv ARÚ AV ČR Praha v. v. i. čj. 4207/10.
4. **Jeřáb, J. 2009:** Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu v místě výstavby „Napojení oblasti Holešovice na PTS – 1. etapa, Tepelný napáječ Vysočany – Libeň, Praha 8 a 9“ v katastrálních územích Libeň a Vysočany v Praze 8 a 9. Rkp. NZ, archiv Archaia Praha o. p. s. čj. 621/09, archiv ARÚ AV ČR Praha v. v. i. čj. 4219/10.
5. **Jeřáb, J. 2009:** Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu před výstavbou nových podzemních kontejnerů před domem čp. 590 ve Stroupežnického ulici v katastrálním území Smíchov – Praha 5. Rkp. NZ, archiv Archaia Praha o. p. s. čj. 376/09, archiv ARÚ AV ČR Praha v. v. i. čj. 4217/10.
6. **Jeřáb, J. 2009:** Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu v rámci výstavby ČD DDC NOVÉ SPOJENÍ na úsecích SO 112 a SO 132 v katastrálním území Libeň, v Praze 8. Rkp. NZ, archiv Archaia Praha o. p. s. čj. 656/09, archiv ARÚ AV ČR Praha v. v. i. čj. 4218/10.
7. **Jeřáb, J. – Kašpar, V. 2009:** Nálezová zpráva o provedení zjišťovacího archeologického výzkumu provedeného před výstavbou nového domu s malometrážními byty umožňující funkci domu s pečovatelskou službou na parcelách parc. č. 282/1, 282/2 a 2350 na rohu ulic Lodecká a Samcova v katastrálním území Nové Město – Praha 1. Rkp. NZ, archiv Archaia Praha o. p. s. čj. 498/09, archiv ARÚ AV ČR Praha v. v. i. čj. 10563/09.
8. **Jeřáb, J. – Kašpar, V. 2009:** Nálezová zpráva o provedení zjišťovacího archeologického výzkumu provedeného před rekonstrukcí a dostavbou areálu Vršovického zámku čp. 120 v Moskevské ulici 21, parc. č. 3, 4/2, 5/1, 5/2, 5/3, 6, 13, 16 a 17, katastrální území Praha – Vršovice. Rkp. NZ, archiv Archaia Praha o. p. s. čj. 237/09, archiv ARÚ AV ČR Praha v. v. i. čj. 4216/10.
9. **Juřina, P. – Nedbal, O. 2009:** Zpráva o záchranném archeologickém výzkumu před výstavbou kanalizace v areálu zaniklého hradu v Buštěhradě. Rkp. NZ, archiv Archaia Praha o. p. s. čj. 142/09, archiv ARÚ AV ČR Praha v. v. i. čj. 10863/09.
10. **Juřinová, Š. – Kašpar, V. – Polcar, D. 2009:** Nálezová zpráva o provedení zjišťovacího a následného záchranného archeologického výzkumu provedeného před výstavbou nové budovy areálu Státního úřadu pro jadernou bezpečnost čp. 1450 při ulicích Bartoškova, K podjezdu v katastrálním území Nusle – Praha 4. Rkp. NZ, archiv Archaia Praha o. p. s. čj. 295/09, archiv ARÚ AV ČR Praha v. v. i. čj. 10864/09.

11. **Kašpar, V. 2009:** Nálezová zpráva o provedení zjišťovacího archeologického výzkumu před výstavbou nového suterénu bytového domu na parcelách parc. č. 136 a 137 v ulici Bělská (k. ú. Mladá Boleslav). Rkp. NZ, archiv Archaia Praha o. p. s. čj. 2/2010, archiv ARÚ AV ČR Praha v. v. i. čj. 206/10.
12. **Kašpar, V. – Poledne, J. 2009:** Nálezová zpráva o provedení zjišťovacího archeologického výzkumu před výstavbou obytného souboru „Za panskou stodolou“ na části parcely parc. č. 319/1 mezi ulicemi Polabská a Cukrovarská v katastrálním území Miškovice v Praze 9. Rkp. NZ, archiv Archaia Praha o. p. s. čj. 457/09, archiv ARÚ AV ČR Praha v. v. i. čj. 10562/09.

Publikační činnost odborných pracovníků společnosti v roce 2009

Dragoun, Z. – Juřina, P. – Kašpar, J. 2009: Město tří kostelů – Petrská čtvrť a její role v románské Praze. In: P. Juřina a kolektiv, Náměstí Republiky. Výzkum století, Praha 2009, 54–66.

Juřina, P. – Kašpar, V. – Podliska, J. 2009: Paláce z kamene i ze dřeva. In: P. Juřina a kolektiv, Náměstí Republiky. Výzkum století, Praha 2009, 44–51.

Kašpar, V. 2009: Setkání s minulostí v pražském Palladiu. Projekt – odborný měsíčník o architektuře, stavby, interiéry, materiály, ročník XIII, 3/09, 48–51.

Kašpar, V. 2009: Revitalizace bývalé Heroldovy továrny. Projekt – odborný měsíčník o architektuře, stavby, interiéry, materiály, ročník XIII, 4/09, 60–62.

Boháčová, I. – Kašpar, V. 2009: Seminář Standardy terénního archeologického výzkumu komplikovaných stratigrafií. Archeologické rozhledy 60/2008, sešit 4, 777–780.

Kašpar, V. 2009: Stopy minulosti v Mandarin Oriental Hotelu. Projekt – odborný měsíčník o architektuře, stavby, interiéry, materiály, ročník XIII, 6/09, 50–53.

Kašpar, V. 2009: Archeologie mění projekt. Projekt – odborný měsíčník o architektuře, stavby, interiéry, materiály, ročník XIII, 7–8/09, 50–52.

Kašpar a kol. 2009: Archaia Praha o. p. s. Výroční zpráva za rok 2008. Praha 2009.

Kašpar, V. 2009: Výroční zpráva Společnosti přátel starožitností za rok 2008. Časopis společnosti přátel starožitností 117/1, 52–54.

Kašpar, V. – Polcar, D. 2009: Polykulturní neolitické a mladobronzové sídliště v Praze 6 – Vokovicích (administrativní objekty Linzia A a B). In: Archeologické výzkumy v Čechách 2008. Sborník referátů z informačního kolokvia. Zprávy České archeologické společnosti – supplément 75, 10–11.

Kašpar, V. – Polcar, D. 2009: Pravěké, středověké a novověké osídlení historického jádra Hostivaře v Praze 10 (Kozinova ulice čp. 24 a 25). In: Archeologické výzkumy v Čechách 2008. Sborník referátů z informačního kolokvia. Zprávy České archeologické společnosti – supplément 75, 11–12.

Kašpar, V. – Polcar, D. 2009: Sídlíště z mladší doby bronzové v Praze 9 – Miškovcích (obytný soubor Na Kačence). In: Archeologické výzkumy v Čechách 2008. Sborník referátů z informačního kolokvia. Zprávy České archeologické společnosti – supplément 75, 26–27.

Jeřáb, J. – Kašpar, V. 2009: Vrcholně a pozdně středověká zástavba dvora a raně novověké pohřebiště za domem čp. 2006 (č. or. 28) v Klimentské ulici na Novém Městě pražském. In: Archeologické výzkumy v Čechách 2008. Sborník referátů z informačního kolokvia. Zprávy České archeologické společnosti – supplément 75, 31–32.

Kašpar, V. – Poledne, J. 2009: Pozdně středověká zástavba na dvoře čp. 561 (č. or. 6 a 8, parc. č. 1932) v Žitné ulici na Novém Městě pražském. In: Archeologické výzkumy v Čechách 2008. Sborník referátů z informačního kolokvia. Zprávy České archeologické společnosti – supplément 75, 32–33.

Kašpar, V. – Polcar, D. – Uličný, P. 2009: Archeologický a stavebně historický průzkum barokní Valdštejnské zahrady Libosad u Jičína. In: Archeologické výzkumy v Čechách 2008. Sborník referátů z informačního kolokvia. Zprávy České archeologické společnosti – supplément 75, 36–37.

Samojská, K. 2009: Potters in the New Town in Prague between 1487 and 1597 – Hrnčíři na Novém Městě pražském v období 1487–1597. *Studies in Post-medieval Archeology*, 3, 11–20.

Samojská, K. 2009: Zamýšlená přestavba dominikánského kláštera na Starém Městě aneb z pohádky do pohádky. *Věstník Klubu Za starou Prahu*, č. 3, s. 4.

Žegklitz, J. – Vitanovský, M. – Zavřel, J. 2009: An assemblage of stove tile moulds from the Prague pottery workshop of Adam Špaček and its tile production in the years 1531–72 – Soubor kachlových forem z pražské hrnčířské dílny Adama Špačka a její kachlová produkce v letech 1531–1572. *Studies in Post-medieval Archaeology* 3, 207–272.

Žegklitz, J. – Vitanovský, M. – Zavřel, J. 2009: Soubor kachlových forem z pražské hrnčířské dílny Adama Špačka a její kachlová produkce v letech 1531–1572. *Archeologické rozhledy* LXI, 427–466.

Kašpar, V. – Žegklitz, J. 2009: O prstenu žida Mojžíše, syna Šalamounova. In: P. Juřina a kol.: *Náměstí Republiky. Výzkum století*. Archaia, Praha, 52–53.

Kašpar, V. – Žegklitz, J. 2009: Hrnčíři z Truhlářské ulice. In: P. Juřina a kol.: *Náměstí Republiky. Výzkum století*. Archaia, Praha, 79–83.

Kašpar, V. – Žegklitz, J. 2009: Granát z pruské války a Praha v obležení. In: P. Juřina a kol.: *Náměstí Republiky. Výzkum století*. Archaia, Praha, 111–117.

Royt, J. – Žegklitz, J. 2009: O krádeži a nálezu gotického ciboria na Novém Městě pražském. *Archeologické rozhledy* LXI, 684–696.

Vitanovský, M. – Žegklitz, J. v tisku: Dva atypické kachlové reliéfy z produkce pražské hrnčířské dílny Adama Špačka (1531–1572). *Archaeologia mediaevalis Moraviae et Silesiana*. Brno.

Blažková Dubská, G. – Žegklitz, J. v tisku: Současný stav poznání raně novověké keramiky v Praze. *Archaeologica Pragensia*.

Ostatní:

Žegklitz, J. 2009: Příprava a vydání sborníku *Studies in Post-medieval Archaeology* 3

Konference, semináře, přednášky

Kurz přednášek Archeologie středověké Prahy na Katedře archeologie Západočeské univerzity v Plzni, 21. dubna 2009.

Kašpar, V.: Archeologie Nového Města pražského.

Konference Praha archeologická – město UNESCO a jeho archeologické dědictví, Clam-Gallasův palác v Husově ulici v Praze, 19. května 2009.
kolektiv autorů: Bureš, M. – Drápela, L. – **Kašpar, V.:** K výpovědním možnostem zjišťovacích archeologických výzkumů.

Konference Praha archeologická – město UNESCO a jeho archeologické dědictví, Clam-Gallasův palác v Husově ulici v Praze, 19. května 2009.
kolektiv autorů: Podliska, J. – Juřina, P. – **Kašpar, V.:** Nám. Republiky – přínos k metodice velkoobjemových výzkumů.

Konference Praha archeologická – město UNESCO a jeho archeologické dědictví, Clam-Gallasův palác v Husově ulici v Praze, 20. května 2009.
kolektiv autorů: Boháčová, I. – **Kašpar, V.:** Proměny hrnčířské produkce v pražské sídelní aglomeraci od raného do vrcholného středověku (9.–15. století).

41. Mezinárodní konference archeologie středověku v sále Východočeského muzea, na zámku v Pardubicích, 21. září 2009.

Kašpar, V.: Každodenní život v pražské sídelní aglomeraci na přelomu raného a vrcholného středověku (12.–13. století).

41. Mezinárodní konference archeologie středověku v sále Východočeského muzea, na zámku v Pardubicích, 22. září 2009.

kolektiv autorů: Doležel, J. – **Kašpar, V.:** Trhy, peníze, zboží: středověká lotová závaží v pražských nálezech.

Cyklus přednášek Podzim s pražskou archeologií a programů k výstavě Cesta do hlubin města – 12 nej... objevů pražské archeologie, Muzeum hlavního města Prahy, 18. listopadu 2009.

kolektiv autorů: Podliska, J. – **Kašpar, V.:** Nové Město – svět středověkých řemeslníků.

Cyklus přednášek Podzim s pražskou archeologií a programů k výstavě Cesta do hlubin města – 12 nej... objevů pražské archeologie, Muzeum hlavního města Prahy, 2. prosince 2009.

kolektiv autorů: Podliska, J. – **Kašpar, V.:** Popelnice minulosti – co skrývají středověké studně a jámky

Seminář „Výrobní a technologické aspekty středověkých a raně novověkých komorových kachlů“, Uherské Hradiště, 11. 2. 2009.

Žegklitz, J.: Výroba kachlů v hrnčířské dílně Adama Špačka v Truhlářské ulici v Praze v letech 1531–1572 – spolu s M. Vitanovským.

Konference „Praha archeologická: město UNESCO a jeho archeologické dědictví“, Praha, 19. až 21. 5. 2009.

Žegklitz, J.: Současný stav poznání raně novověké keramiky v Praze – spolu s G. Blažkovou-Dubskou.

Recenze a referáty o literatuře

Kašpar, V.

Tomáš Durdík: Hrady na Malši, Praha 2008. Vyšlo v Časopise společnosti přátel starožitností 117/3, Praha 2009, 187–188.

Kašpar, V.

Castellologica bohemia 11 (ed. Tomáš Durdík), Praha 2008. Vyšlo v Časopise společnosti přátel starožitností 117/3, Praha 2009, 188–191.

Výstavy a prezentace

Kašpar, V.

100.000 let sexu. O lásce, plodnosti a rozkoši. Zapůjčení exponátů na výstavu pořádanou Muzeem města Brna ve východním křídle a přízemí západního křídla hradu Špilberk. 14. 11. 2008 až 15. 2. 2009.

Kašpar, V.

Cesta do hlubin města (12 nej... objevů pražské archeologie). Spolupráce na výstavě pořádané Muzeem hlavního města Prahy v Muzeu hlavního města Prahy. 13. 5. 2009 až 10. 1. 2010.

Kašpar, V.

Pražská mincovna (Peněžní vývoj v Čechách od 10. do 19. století). Spolupráce na výstavě pořádané Muzeem hlavního města Prahy v Muzeu hlavního města Prahy. 27. 5. až 23. 8. 2009.

Tiskové zprávy v roce 2009

Archeologové našli unikátní mísu, PRAHA 1, Měsíčník městské části Praha 1, březen 2009

Historie je hluboko pod zemí, METRO, 23. března 2009

V centru se našla vzácná mísa, Lidové noviny, 27. března 2009

Odkrytá minulost, Nález pece dokládá její úlohu v rituálech spojených s domácími kulty, Náš region, 23. dubna 2009

Příběhy sestavené z odpadků, PRAHA 1, Měsíčník městské části Praha 1, duben 2009

Archeolog je někdy i detektiv, METRO, 11. května 2009

Střípky historie Petrského náměstí, PRAHA 1, Měsíčník městské části Praha 1, červen 2009

Na místě Copa Centra objeveny středověké sklepy, Pražan, říjen 2009

Našli středověké sklepy, METRO 9. října 2009

Děti si vyzkoušejí, jak se kope hrob, MF DNES, Praha – příloha pro Hlavní město a okolí, 17. října 2009

Copa Centrum se odkládá, Nález gotických sklepů zkomplikoval chystané stavební práce na Národní třídě, METRO, 29. října 2009

Přípravy na proměnu Staroměstského náměstí vrcholí, BOLESLAVAN, Měsíčník statutárního města Mladá Boleslav, listopad 2009

Úchvatné nálezy na Staroměstském náměstí, Mimořádný nález v centru Mladé Boleslavi! Ventil, Bulvární čtrnáctideník, listopad 2009

HOSPODAŘENÍ SPOLEČNOSTI

Tab. 1

Příjmy a výdaje v roce 2009

Příjmy celkem	21.274.403,-
Výdaje celkem	21.964.275,-

Tab. 2

Majetek, závazky a pohledávky v roce 2009

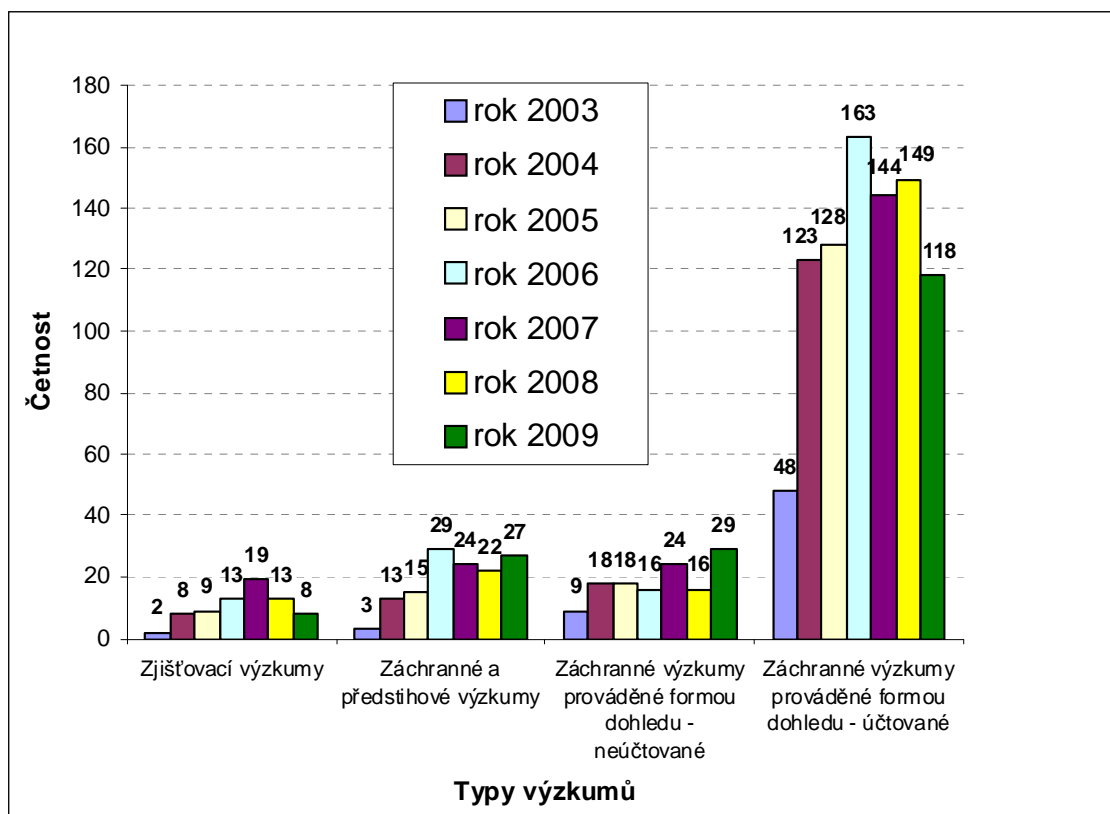
	Stav k 31. 12. 2009
Nehmotný majetek (drobný dlouhodobý nehmotný majetek)	6.986,-
Dlouhodobý hmotný majetek (samostatné movité věci a soubory věcí)	100.728,-
Vlastní jmění	3.282.197,-
Pohledávky do konce roku 2007	3.718.756,-
Pohledávky od roku 2008, 2009	3.046.176,-
Závazky do konce roku 2007	179.788,-
Závazky od konce roku 2008, 2009	2.721.689,-

Tab. 3

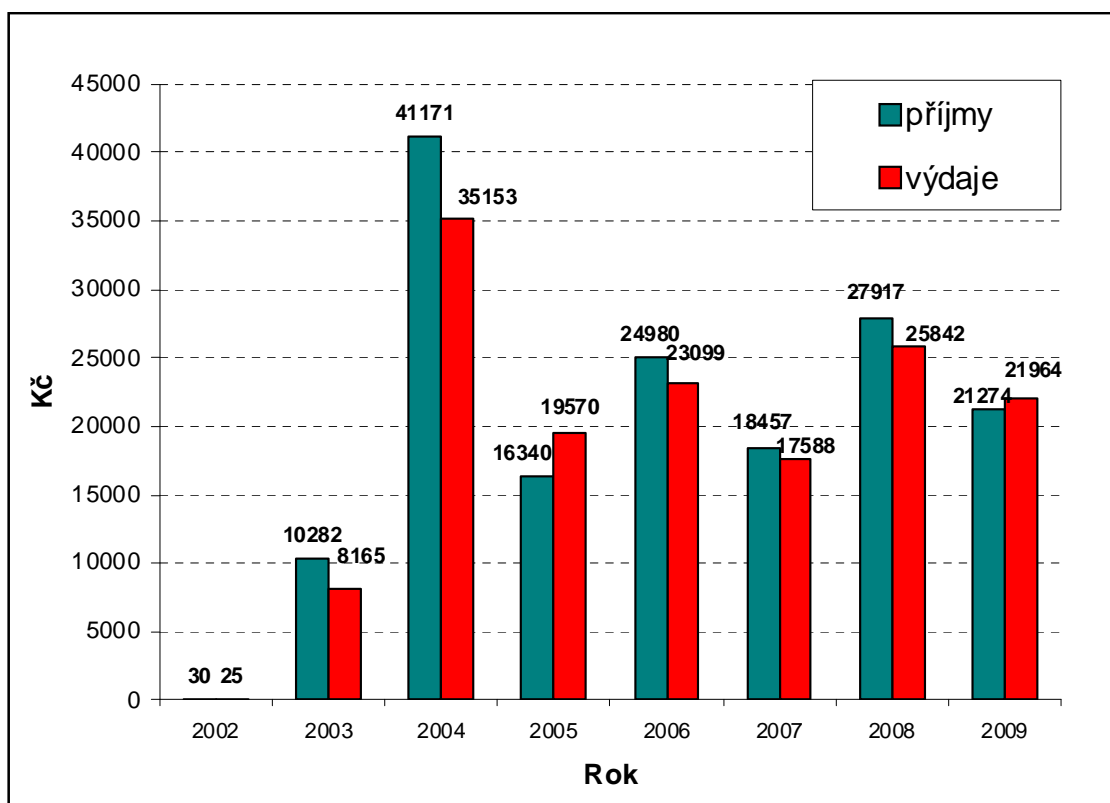
Struktura příjmů v členění dle zdrojů

Smlouvy o dílo, objednávky	21.248.407,-
Pronájem, konferenční poplatky	-
Sborníky prodej	10.092,-
Ostatní (úroky)	15.905,-
Opravy	-
Celkem	21.274.404,-

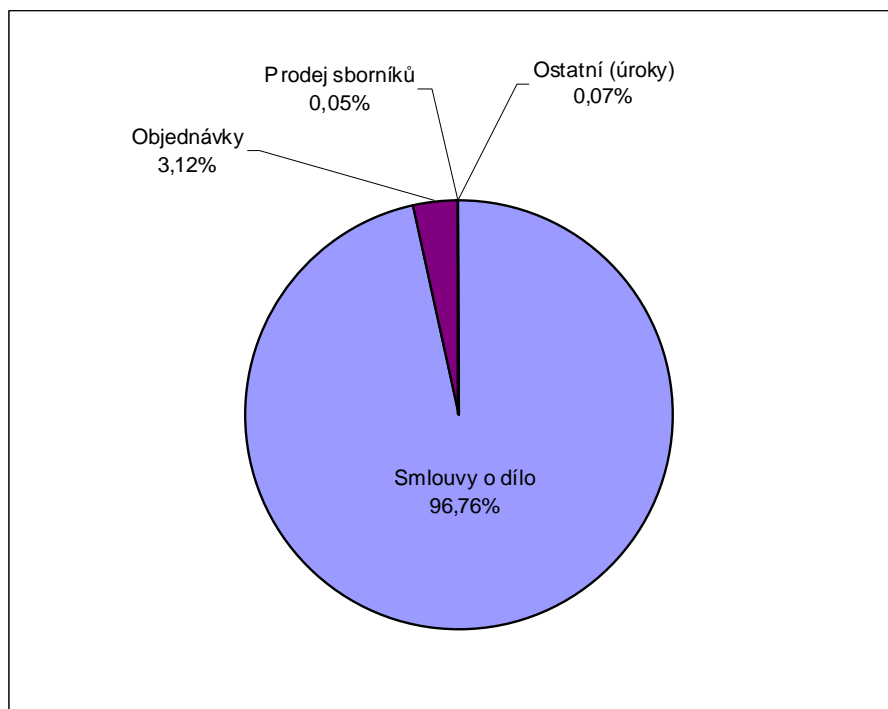
Graf č. 1
Srovnání počtu výzkumů v letech 2003–2009

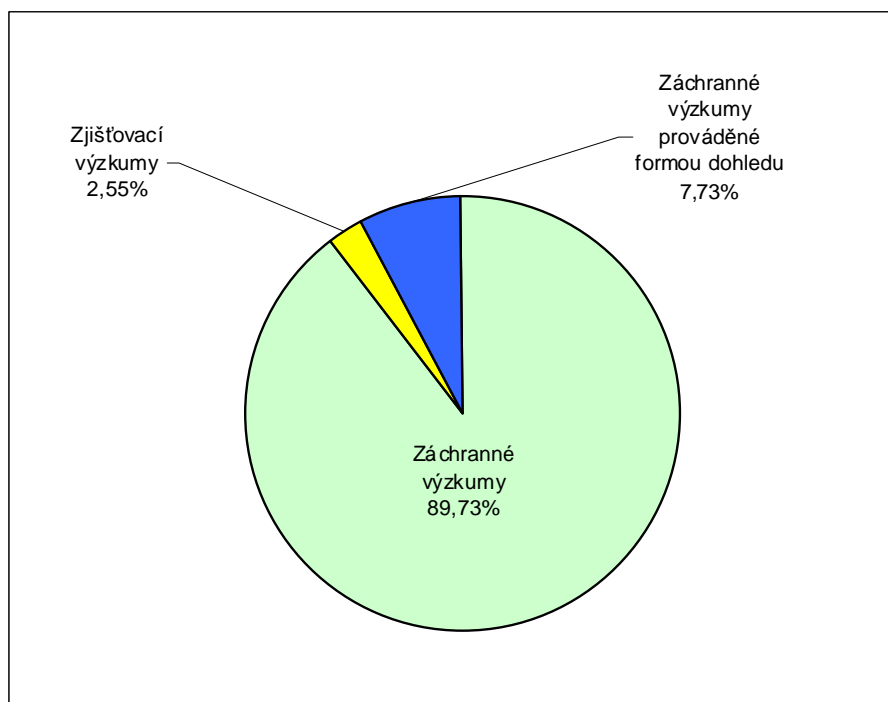
Graf č. 2
Vývoj příjmů a výdajů v letech 2002–2009 (v tis. Kč)

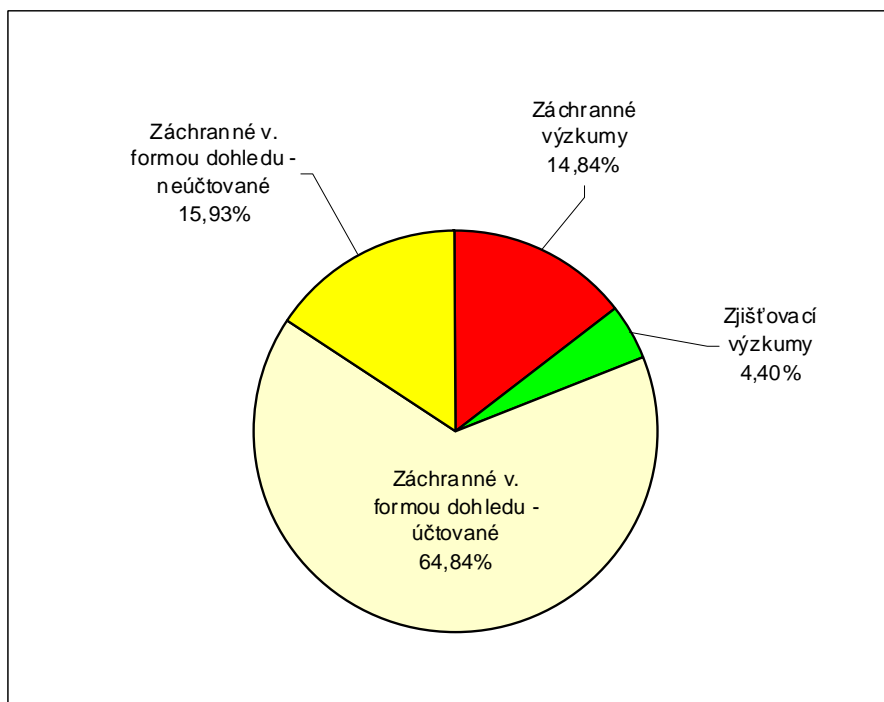
Graf č. 3
Srovnání příjmů v členění dle zdrojů (v procentech)

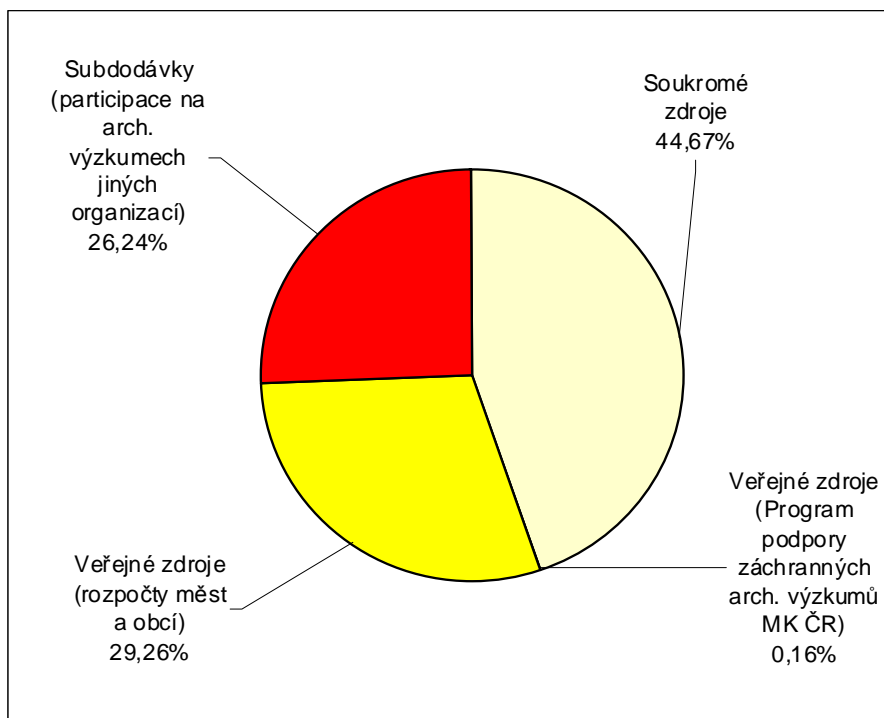
Graf č. 4
Srovnání příjmů z výzkumů v členění dle jejich druhů (v procentech)

Graf č. 5
Srovnání počtu výzkumů v členění dle druhů (v procentech)

Graf č. 6
Srovnání příjmů společnosti z výzkumů na smlouvu o dílo z veřejných, soukromých zdrojů a subdodávek (v procentech)

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA SPOLEČNOSTI

Složení správní a dozorčí rady

Správní rada po celý rok 2009 fungovala v tomto nezměněném složení:

PhDr. Zdeněk Lochmann (20. 6. 2008 zahájil první funkční období na 3 roky) – **předseda správní rady**

doc. PhDr. František Gabriel, PhD. (20. 6. 2008 zahájil druhý rok prvního tříletého funkčního období)

doc. PhDr. Jiří Musil, PhD. (20. 6. 2008 zahájil druhý rok druhého tříletého funkčního období)

Dozorčí rada po celý rok 2009 fungovala v tomto nezměněném složení:

David Merta (20. 6. 2008 zahájil první funkční období na 3 roky) – **předseda dozorčí rady**

PhDr. Michal Tryml (20. 6. 2008 zahájil druhý rok druhého funkčního období)

Mgr. Jan Turek (20. 6. 2008 zahájil druhý rok prvního tříletého funkčního období)

Personální obsazení

Přehled vyjmenovává pouze pracovníky zaměstnané v pracovním poměru hlavním nebo vedlejším. Výčet zaměstnanců je seřazen podle jejich funkčního zařazení. V závorce za jménem je rovněž uvedeno datum započetí pracovního poměru; HPP = hlavní pracovní poměr, VPP = vedlejší pracovní poměr.

Ředitel, archeolog	Mgr. Vojtěch Kašpar (od 1. 5. 2003 HPP)
Archeolog	Jan Jeřáb (od 1. 11. 2003 HPP) PhDr. Jaromír Žegklitz (od 1. 5. 2003 5/8 HPP; od 1. 2. 2009 HPP) Mgr. Sylwester Chmielowiec (od 4. 8. 2008 HPP)
Historik umění	Mgr. Kateřina Samojská (od 5/2008 mateřská dovolená; od 1. 1. 2009 1/4 HPP)
Asistent archeologického výzkumu	Jaroslav Nedbal (od 1. 9. 2008 HPP) Bc. Kamil Peřina (od 1. 2. 2009 HPP) David Polcar (od 28. 1. 2005 HPP) Jan Poledne (od 6. 6. 2003 HPP) Karel Svoboda (od 1. 5. 2003 HPP)
Vedoucí laborant	Blanka Ciplová (od 2. 1. 2004 HPP)
Specialista archeologického výzkumu	Šárka Juřinová (od 25. 12. 2007 mateřská dovolená) Jiří Maděrič (od 2. 9. 2004 HPP) Tereza Machková (od 1. 6. 2009 HPP) Mgr. Alexandra Pastoreková (od 1. 11. 2009 HPP) Alice Svatá (od 1. 1. 2009 HPP) Jiří Volek (od 23. 10. 2006 HPP)
Účetní a asistentka personalistky Personalistka a účetní asistentka	Eva Bečvářová (od 30. 5. 2008 na smlouvu o vedení účetnictví) Františka Vohnoutová (od 1. 3. 2005 HPP)
Vedoucí odborné administrativy Odborná administrativa	PhDr. Štěpánka Jílková (od 1. 6. 2006 5/8 HPP) Bc. Jolana Přihodová (od 1. 2. 2006 1/4 HPP; od 1. 9. 2009 5/8 HPP)
Vedoucí materiálně technického zabezpečení	Miroslav Hanuš (od 1. 1. 2009 5/8 HPP)

OBECNĚ PROSPĚŠNÁ SPOLEČNOST

zapsána u Městského soudu v Praze
(rejstřík OPS, v odd. O, vložka č. 252)

Sídlo: Truhlářská 20/1119, 110 00, Praha 1 - Nové Město

Založení společnosti: 2000 (schválení zakládací listiny zakladatelem)

Povolení Ministerstva kultury k provádění archeologických výzkumů: 2001

Zápis do rejstříku obecně prospěšných společností (Městský soud v Praze): 2002

ARCHAIA Praha o. p. s. je česká nestátní nezisková organizace s právním statutem obecně prospěšné společnosti. Posláním společnosti je ochrana, záchrana, dokumentace a výzkum archeologických a jiných historických památek a výchova a vzdělávání v oblasti archeologie a památkové péče.

Společnost poskytuje tyto obecně prospěšné služby:

- provádění archeologických výzkumů na ohrožených lokalitách
- provádění stavebně historických průzkumů na ohrožených lokalitách a historických objektech
- vědeckovýzkumná činnost v oblastech, jež jsou v souladu s posláním společnosti
- publikační činnost včetně vydávání a rozšiřování odborných a vzdělávacích publikací v oblastech, jež jsou v souladu s posláním společnosti
- tvorba a poskytování software v oblastech, jež jsou v souladu s posláním společnosti
- výchova a vzdělávání v oblastech, jež jsou v souladu s posláním společnosti, včetně pořádání výstav, přednášek, seminářů a kurzů
- provádění terénních, dokumentačních, technických a laboratorních prací na archeologických výzkumech prováděných oprávněnými archeologickými organizacemi
- správa a odborné zpracování movitých archeologických památek a jejich příprava pro předání do muzeí
- konzultační, poradenská a informační činnost v oblastech, jež jsou v souladu s posláním společnosti
- konzervace a speciální analýzy archeologických nálezů.

**Kontakty: tel.: 224 314 978, 224 317 913 fax: 224 311 425
www.archaiapraha.cz, e-mail: praha@archaia.cz**

ARCHAIA

ZAKLADATEL SPOLEČNOSTI

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ ARCHAIA

registrováno Ministerstvem vnitra v roce 1991

sídlo: Truhlářská 20/1112, 110 00, Praha 1 - Nové Město

ADRESÁŘ

Sídlo organizace a ústřední kancelář:	Truhlářská 20/1119 Praha 1 – Nové Město 110 00	tel: +0420 – 224 314 978, 224 317 913 fax: +0420 – 224 320 574 e-mail: paha@archaia.cz www.archaiapraha.cz
--	--	---

ARCHAIA Praha o.p.s.

Výroční zpráva za rok 2009

Vydal:	ARCHAIA Praha o. p. s., v Praze v roce 2010
Redakce:	Vojtěch Kašpar, Jolana Příhodová, Jaromír Žegklitz
Technická redakce:	Vojtěch Kašpar, Jolana Příhodová, Jaromír Žegklitz
Příprava podkladů:	Vojtěch Kašpar, Eva Bečvářová, Jolana Příhodová
Grafická úprava:	Vojtěch Kašpar, Jolana Příhodová
Neprodejné	
Počet výtisků 100 ks	

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA o ověření účetní závěrky obecně prospěšné společnosti ARCHAIA Praha o.p.s. k 31. 12. 2009

Ověření přiložené účetní závěrky k 31.12.2009 společnosti ARCHAIA Praha o.p.s. se sídlem Truhlářská 20/1119, 110 00 Praha 1, IČ 267 01 227, provedl auditor Ing. Ladislav Kolda, číslo oprávnění 1359.

Zpráva nezávislého auditora je určena pro zakladatele a správní radu společnosti ARCHAIA Praha o.p.s.

Ověřil jsem přiloženou účetní závěrku společnosti ARCHAIA Praha o.p.s. k 31.12.2009, výkaz zisku a ztráty za období od 1.1.2009 do 31.12.2009 a přílohu této účetní závěrky, včetně popisu použitých významných účetních metod. Údaje o společnosti jsou uvedeny v příloze této účetní závěrky.

Za sestavení a věrné zobrazení účetní závěrky v souladu s českými účetními předpisy odpovídá statutární orgán společnosti ARCHAIA Praha o.p.s. Součástí této odpovědnosti je navrhnout, zavést a zajistit vnitřní kontroly nad sestavováním a věrným zobrazením účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou, zvolit a uplatňovat vhodné účetní metody a provádět dané situaci přiměřené účetní odhady.

Moji úlohou je vydat na základě provedeního auditu výrok k této účetní závěrce. Audit jsem provedl v souladu se zákonem o auditorech, Mezinárodními auditorskými standardy a souvisejícími aplikačními doložkami Komory auditorů České republiky. V souladu s těmito předpisy jsme povinni dodržovat etické normy a naplánovat a provést audit tak, abychom získali přiměřenou jistotu, že účetní závěrka neobsahuje významné nesprávnosti.

Audit zahrnuje provedení auditorských postupů, jejichž cílem je získat důkazní informace o částkách a skutečnostech uvedených v účetní závěrce. Výběr auditorských postupů závisí na úsudku auditora, včetně posouzení rizik, že účetní závěrka obsahuje významné nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou. Při posuzování těchto rizik auditor přihlédne k vnitřním kontrolám, které jsou relevantní pro sestavení a věrné zobrazení účetní závěrky. Cílem posouzení vnitřních kontrol je navrhnout vhodné auditorské postupy, nikoli vyjádřit se k účinnosti vnitřních kontrol.

Audit též zahrnuje posouzení vhodnosti použitých účetních metod, přiměřenosti účetních odhadů provedených vedením společnosti i posouzení celkové prezentace účetní závěrky.

Domnívám se, že získané důkazní informace tvoří dostatečný a vhodný základ pro vyjádření mého výroku.

Podle mého názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv, pasiv a finanční situace společnosti ARCHAIA Praha o.p.s. k 31. prosinci 2009 a nákladů, výnosů a výsledku jejího hospodaření za období od 1.1. 2009 do 31.12.2009 v souladu s českými účetními předpisy.

V Praze dne: 25.11.2010

Ing. Ladislav Kolda
číslo oprávnění 1359

Přílohy: Rozvaha
Výkaz zisku a ztráty
Příloha k účetní závěrce

ROZVAHA (BALANCE)

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb. ve
znění pozdějších předpisů

k 31.12.2009

(v celých tis. Kč)

Název účetní jednotky

ARCHAIA Praha, o.p.s.

ICO

26701227

Truhlářská 20

Praha 1

110 00

AKTIVA

		Císlo rádku	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
a		b	1	2
A.	Dlouhodobý majetek r. 09 + 20 + 28 - 40	1	114	55
I. Dlouhodobý nehmotný majetek	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje (012)	2	0	0
	Software (013)	3	0	0
	Ocenitelná práva (014)	4	0	0
	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek (018)	5	141	141
	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek (019)	6	0	0
	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek (041)	7	0	0
	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek (051)	8	0	0
Součet r. 2 až 8		9	141	141
II. Dlouhodobý hmotný majetek	Pozemky (031)	10	0	0
	Umelecká díla, předmety a sbírky (032)	11	0	0
	Stavby (021)	12	0	0
	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí (022)	13	1 110	1 110
	Pestitelské celky trvalých porostů (025)	14	0	0
	Základní stádo a tažná zvířata (026)	15	0	0
	Drobný dlouhodobý hmotný majetek (028)	16	0	0
	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek (029)	17	0	0
	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek (042)	18	0	0
	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek (052)	19	0	0
Součet r. 10 až 19		20	1 110	1 110
III. Dlouhodobý finanční majetek	Podíly v ovládaných a řízených osobách (061)	21	0	0
	Podíly v osobách pod podstatným vlivem (062)	22	0	0
	Dluhové cenné papíry držené do splatnosti (063)	23	0	0
	Půjčky organizačním složkám (066)	24	0	0
	Ostatní dlouhodobé půjčky (067)	25	0	0
	Ostatní dlouhodobý finanční majetek (069)	26	0	0
	Porizovaný dlouhodobý finanční majetek (043)	27	0	0
Součet r. 21 až 27		28	0	0

Odesláno dne:

22.6.2010

Podpis
vedoucího
účetní
jednotky :

Odpovídá
za údaje :

Telefon:

224 314 913

			Císlo rádku	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
a			b	1	2
IV. Oprávky k dlouho- dobému majetku	Oprávky k nehmotným výsledkum výzkumu a vývoje (072)	29	0	0	
	Oprávky k softwaru (073)	30	0	0	
	Oprávky k ocenitelným právum (074)	31	0	0	
	Oprávky k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku (078)	32	141	141	
	Oprávky k ostatnímu dlouhodobému nehmotnému majetku (079)	33	0	0	
	Oprávky k stavbám (081)	34	0	0	
	Oprávky k samostatným movitým vecem a souborom movitých vecí (082)	35	996	1 055	
	Oprávky k pestitelským celkum trvalých porostu (085)	36	0	0	
	Oprávky k základnímu stádu a tažným zvířatům (086)	37	0	0	
	Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku (088)	38	0	0	
	Oprávky k ostatnímu dlouhodobému hmotnému majetku (089)	39	0	0	
	Soucet r. 29 až 39		40	1 137	1 196
	B.	Krátkodobý majetek r. 51 + 71 + 80 + 84	41	7 131	5 384
I. Zásoby	Materiál na sklade (112)	42	0	0	
	Materiál na ceste (119)	43	0	0	
	Nedokončená výroba (121)	44	0	0	
	Polotovary vlastní výroby (122)	45	0	0	
	Výrobky (123)	46	0	0	
	Zvířata (124)	47	0	0	
	Zboží na sklade a v prodejnách (132)	48	0	0	
	Zboží na ceste (139)	49	0	0	
	Poskytnuté zálohy na zásoby (314)	50	0	0	
Soucet r. 42 až 50		51	0	0	
II. Pohledávky	Odberatelé (311)	52	8 241	6 768	
	Smenky k inkasu (312)	53	0	0	
	Pohledávky za eskontované cenné papíry (313)	54	0	0	
	Poskytnuté provozní zálohy (314-r.50)	55	73	66	
	Ostatní pohledávky (315)	56	0	0	
	Pohledávky za zaměstnanci (335)	57	0	0	
	Pohledávky za institucemi sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění (336)	58	0	0	
	Dan z příjmu (341)	59	139	325	
	Ostatní přímé dane (342)	60	0	0	
	Dan z přidané hodnoty (343)	61	0	0	
	Ostatní dane a poplatky (345)	62	3	0	
	Nároky na dotace a ostatní zúčtování se st.rozpočtem (346)	63	0	0	
	Nároky na dotace a ostatní zúčtování s rozpočtem ÚSC (348)	64	0	0	

ČESKÁ REPUBLIKA
ev. č. 1359 2
Ing. Ladislav Kolář
L. Kolář

		Císlo rádku	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
a		b	1	2
II. Pohledávky	Pohledávky za účastníky sdružení (358)	65	103	103
	Pohledávky z pevných termínových operací a opcí (373)	66	0	0
	Pohledávky z vydaných dluhopisu (375)	67	0	0
	Jiné pohledávky (378)	68	90	130
	Dohadné účty aktivní (388)	69	0	0
	Opravná položka k pohledávkám (391)	70	3 822	3 719
Součet r. 52 až 69 minus 70		71	4 827	3 673
III. Krátkodobý finanční majetek	Pokladna (211)	72	226	282
	Ceniny (213)	73	0	0
	Bankovní účty (221)	74	1 884	1 301
	Majetkové cenné papíry k obchodování (251)	75	0	0
	Dluhové cenné papíry k obchodování (253)	76	0	0
	Ostatní cenné papíry (256)	77	0	0
	Porizovaný krátkodobý finanční majetek (259)	78	0	0
	Peníze na cestě (+/-261)	79	0	0
	Součet r. 72 až 79	80	2 110	1 583
IV. Jiná aktiva celkem	Náklady příštích období (381)	81	144	118
	Příjmy příštích období (385)	82	50	50
	Kursově rozdíly aktivní (386)	83	0	0
Součet r. 81 až 83		84	194	168
ÚHRN AKTIV		r. 1+41 85	7 245	5 479
Kontrolní číslo		r. 1 až 83 997	41 172	34 138

PASIVA

		Císlo řádku	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
c		d	3	4
A.	Vlastní zdroje c.90 + 94	86	2 005	1 316
1. Jmení	Vlastní jmění (901)	87	3 282	3 282
	Fondy (911)	88	0	0
	Ocenovací rozdíly z precenění finančního majetku a závazku (921)	89	0	0
	Součet r. 87 až 89	90	3 282	3 282
2. Výsledek hospodření	Účet výsledku hospodářství (+/-963)	91	X	-689
	Výsledek hospodářství ve schvalovacím řízení (+/-931)	92	-4 050	X
	Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta min. let (+/-932)	93	2 773	-1 277
	Součet r. 91 až 93	94	-1 277	-1 966
B.	Cizí zdroje r.96 + 104 + 128 + 132	95	5 240	4 163
1.	Rezervy (941)	96	0	0
2. Dlouhodobé závazky	Dlouhodobé bankovní úvěry (953)	97	0	0
	Vydané dluhopisy (953)	98	0	0
	Závazky z pronájmu (954)	99	0	0
	Přijaté dlouhodobé zálohy (955)	100	0	0
	Dlouhodobé směnky k úhradě (958)	101	0	0
	Dohadné účty pasivní (389)	102	0	0
	Ostatní dlouhodobé závazky (959)	103	0	0
	Součet r. 97 až 103	104	0	0
3. Krátkodobé závazky	Dodavatelé (321)	105	3 869	2 859
	Směnky k úhradě (322)	106	0	0
	Přijaté zálohy (324)	107	378	311
	Ostatní závazky (325)	108	0	0
	Zaměstnanci (331)	109	462	440
	Ostatní závazky vůči zaměstnancům (333)	110	0	0
	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdr.pojištění (336)	111	231	269
	Dan z příjmu (341)	112	0	0
	Ostatní přímé dane (342)	113	64	69
	Dan z přidané hodnoty (343)	114	74	105
	Ostatní dane a poplatky (345)	115	0	1
	Závazky ze vztahu ke státnímu rozpočtu (346)	116	0	0
	Závazky ze vztahu k rozp.orgánu uzem.sam.celku (348)	117	0	0
	Závazky z upsaných nespl.cenných papírů a vkladu (367)	118	0	0
	Závazky k účastníkům sdružení (368)	119	0	0
	Závazky z pevných termínových operací a opcí (373)	120	0	0
	Jiné závazky (379)	121	0	0
	Krátkodobé bankovní úvěry (231)	122	0	0
	Eskontní úvěry (232)	123	0	0
	Vydané krátkodobé dluhopisy (241)	124	0	0
	Vlastní dluhopisy (255)	125	0	0
	Dohadné účty pasivní (389)	126	0	0
	Ostatní krátkodobé finanční výpomoci (379)	127	4	4
	Součet r.105 až 127	128	5 082	4 058
5. Jiná pasiva	Výdaje příštích období (383)	129	158	105
	Výnosy příštích období (384)	130	0	0
	Kursově rozdíly pasivní (387)	131	0	0
	Součet r. 129 až 131	132	158	105
	ÚHRN PASIV r.86 + 95	133	7 245	5 479
	Kontrolní číslo (r.86 až 133)	998	28 980	21 916

Formulář zpracovala ASPEKT HM, danová, účetní a auditorská kancelář, www.danovaprizeni.cz, business.center.cz

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

k 31.12.2009

(v celých tis. Kč)

Zpracováno v souladu s vyhláškou
c. 504/2002 Sb. ve znění
pozdějších předpisů

Název účetní jednotky

ARCHAIA Praha, o.p.s.

0

Truhlářská 20

Praha 1

110 00

ICO

26701227

Číslo účtu	Název ukazatele	Číslo řádku	Činnosti			
			hlavní	hospodářská		celkem
			5	6	7	8
A. NÁKLADY						
I. Spotrebované nákupy celkem			626	0	0	626
501	Spotřeba materiálu	1	459	0	0	459
502	Spotřeba energie	2	167	0	0	167
503	Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek	3	0	0	0	0
504	Prodané zboží	4	0	0	0	0
II. Služby celkem			10 173	0	0	10 173
511	Opravy a udržování	5	116	0	0	116
512	Cestovné	6	50	0	0	50
513	Náklady na reprezentaci	7	22	0	0	22
518	Ostatní služby	8	9 985	0	0	9 985
III. Osobní náklady celkem			11 043	0	0	11 043
521	Mzdové náklady	9	8 473	0	0	8 473
524	Zákonné sociální pojištění	10	2 271	0	0	2 271
525	Ostatní sociální pojištění	11	0	0	0	0
527	Zákonné sociální náklady	12	299	0	0	299
528	Ostatní sociální náklady	13	0	0	0	0
IV. Dane a poplatky celkem			4	0	0	4
531	Dan silnicní	14	4	0	0	4
532	Dan z nemovitostí	15	0	0	0	0
538	Ostatní dane a poplatky	16	0	0	0	0
V. Ostatní náklady celkem			161	0	0	161
541	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	17	0	0	0	0
542	Ostatní pokuty a penále	18	12	0	0	12
543	Odpis nedobytné pohledávky	19	0	0	0	0
544	Úroky	20	0	0	0	0
545	Kursově ztráty	21	0	0	0	0
546	Dary	22	0	0	0	0
548	Manka a škody	23	0	0	0	0
549	Jiné ostatní náklady	24	149	0	0	149

Formulář zpracovala ASPEKT HM, danová účetní a auditorská kancelář, www.danovaprizenani.cz, business.center.cz

Císlo úctu	Název ukazatele	Císlo rádku	Cinnosti			
			hlavní	hospodářská		celkem
			5	6	7	8
VI. Odpisy, prodaný majetek, tvorba rezerv a opravných položek celkem			-44	0	0	-44
551	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	25	59	0	0	59
552	Zustatková cena prodaného dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	26	0	0	0	0
553	Prodané cenné papíry a podíly	27	0	0	0	0
554	Prodaný materiál	28	0	0	0	0
556	Tvorba rezerv	29	0	0	0	0
559	Tvorba opravných položek	30	-103	0	0	-103
VII. Poskytnuté příspěvky celkem			0	0	0	0
581	Poskytnuté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	31	0	0	0	0
582	Poskytnuté členské příspěvky	32	0	0	0	0
VIII. Dan z příjmu celkem celkem			0	0	0	0
595	Dodatečné odvody dane z příjmu	33	0	0	0	0
Účtová třída 5 celkem (řádek 1 až 33)			21 963	0	0	21 963

B. VÝNOSY

I. Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem			21 259	0	0	21 259
601	Tržby za vlastní výroby	1	10	0	0	10
602	Tržby z prodeje služeb	2	21 249	0	0	21 249
604	Tržby za prodané zboží	3	0	0	0	0
II. Zmena stavu vnitroorganizačních zásob celkem			0	0	0	0
611	Zmena stavu zásob nedokončené výroby	4	0	0	0	0
612	Zmena stavu zásob polotovaru	5	0	0	0	0
613	Zmena stavu zásob výrobku	6	0	0	0	0
614	Zmena stavu zvířat	7	0	0	0	0
III. Aktivace celkem			0	0	0	0
621	Aktivace materiálu a zboží	8	0	0	0	0
622	Aktivace vnitroorganizačních služeb	9	0	0	0	0
623	Aktivace dlouhodobého nehmotného majetku	10	0	0	0	0
624	Aktivace dlouhodobého hmotného majetku	11	0	0	0	0
IV. Ostatní výnosy celkem			15	0	0	15
641	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	12	0	0	0	0
642	Ostatní pokuty a penále	13	0	0	0	0
643	Platby za odepsané pohledávky	14	0	0	0	0
644	Úroky	15	7	0	0	7
645	Kursové zisky	16	0	0	0	0
648	Zúčtování fondu	17	0	0	0	0
649	Jiné ostatní výnosy	18	8	0	0	8

Číslo účtu	Název ukazatele	Číslo řádku	Činnosti			
			hlavní	hospodářská		celkem
			5	6	7	8
V. Tržby z prodeje majetku, zúčtování rezerv a opravných položek celkem			0	0	0	0
652	Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	19	0	0	0	0
653	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	20	0	0	0	0
654	Tržby z prodeje materiálu	21	0	0	0	0
655	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	22	0	0	0	0
656	Zúčtování rezerv	23	0	0	0	0
657	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	24	0	0	0	0
659	Zúčtování opravných položek	25	0	0	0	0
VI. Přijaté příspěvky celkem			0	0	0	0
681	Přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	26	0	0	0	0
684	Přijaté příspěvky (dary)	27	0	0	0	0
684	Přijaté členské příspěvky	28	0	0	0	0
VII. Provozní dotace celkem			0	0	0	0
691	Provozní dotace	29	0	0	0	0
Účtová třída 6 celkem (řádek 1 až 29)			21 274	0	0	21 274
C. VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ PŘED ZDANĚNÍM			-689	0	0	-689
591	Daň z příjmů	65	0	0	0	0
D. VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ PO ZDANĚNÍM			-689	0	0	-689
Kontrolní číslo		999	63 284	0	0	63 284

Odesláno den:
23.11.2010

Razítko:

Podpis vedoucího úč.jednotky:

ARCHAIA Praha o.p.s.
Truhlářská 20, 110 00 Praha 1
tel.: 224 314 978, IČ 26701227
e-mail: praha@archaia.cz
www.archalapraha.cz

3

Odpovídá za údaje:

Telefon:

224 314 913

Příloha k účetní závěrce za rok 2009

ARCHAIA PRAHA , o.p.s.

Truhlářská 20

110 00 Praha 1

IČO: 26 70 12 27

Právní forma: obecně prospěšná činnost

Předmět činnosti: ochrana, záchrana, dokumentace a výzkum archeologických a jiných historických památek a výchova a vzdělávání v oblasti archeologie a památkové péče.

Správní rada:

předseda správní rady: PhDr. Zdeněk Lochmann,

člen správní rady: PhDr. František Gabriel

člen správní rady: PhDr. Michal Tryml

Dozorčí rada:

předseda dozorčí rady: Mgr. David Merta

člen dozorčí rady: Mgr. Jan Turek

člen dozorčí rady: PhDr. Jiří Musil, PhD

Zakladatel:

Občanské sdružení ARCHAIA

Praha 1, Bílkova 21

Identifikační číslo: 452 45 932

Ředitel společnosti: Mgr. Vojtěch Kašpar

Zaměstnanci: Firma v r. 2009 měla 13 stálých zaměstnanců a na archeologické výzkumy si najímala pracovníky dle potřeby a to na dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti.

Způsob ocenění majetku:

Zásoby firma nemá.

Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek se oceňuje cenou pořizovací.

Odpisování majetku:

Účetní a daňové odpisy jsou ve stejné výši, používá se rovnoměrný odpis.

Oběh a zpracování došlých dokladů:

Došlé faktury – jsou číslovány pořadovým č. a předány ke kontrole po věcné správnosti vedení podniku. Poté je faktura zaúčtována. Placení faktur se eviduje dle bankovních výpisů.

Pokladna: Je vedena pouze v Kč. Před zaúčtováním je provedena kontrola daňových náležitostí, poté zaúčtována a podepsána účetní a vedením podniku.

Banka: bankovní výpis zakládá a účtuje účtárna.

Interní doklady: účtují se zde ostatní účetní operace. (např. opravy kontace, odpisy majetku, stravenky, dohadné položky)

Inventarizace majetku a závazků:

Peněžní prostředky jsou inventarizovány 1 x ročně.

Pohledávky a závazky se inventarizují dokladovou inventurou ke dni 31.12.

Rezervy: Společnost žádné zákonné ani ostatní rezervy nevytváří.

Veškeré závazky vůči finančnímu úřadu, sociálnímu a zdravotnímu pojištění byly uhrazeny v termínu.

Po datu účetní závěrky do doby sestavení nedošlo k významným událostem, které by výrazně ovlivnili finanční situaci společnosti.

ARCHAIA Praha o.p.s.
Truhlářská 20, 110 00 Praha 1
tel.: 224 314 978, IČ 26701227
e-mail: praha@archaia.cz
www.archaiapraha.cz

3

Eva Bečvářová
účetní

Mgr. Vojtěch Kašpar
ředitel společnosti